

Amr Halid

Allah neće
izmijeniti
stanje
jednog naroda
dok on sam sebe ne izmijeni

Amr Halid

**Allah neće
izmijeniti stanje
jednoj naroda dok on sam sebe ne izmjeni**

Predgovor

Hvala pripada Allahu, Gospodaru svjetova. Neka je blagoslov i mir na posljednjeg Poslanika Muhammeda, s.a.v.s., koji je poslan kao milost svjetovima, na njegovu porodicu i ashabe, kao i na one koji ih slijede dobra djela čineći do Sudnjeg dana.

Događaji i nesreće koje već dugo vremena doživljavamo, a posebno one koje se dešavaju u islamskom svijetu, doveli su ovaj ummet u stanje izgubljenosti i patnje... Ljudi su zbunjeni, neodlučni, ne znaju kuda će krenuti... Bol i tegoba je posvuda... Konfuzija je zavlada umovima pripadnika našeg ummeta.

Kako da pomognemo ummetu u toj konfuziji? Šta možemo pružiti sebi? Kako da promijenimo stvarnost?

Ne predajte se i ne odustajte, jer još uvijek postoji nada... Da, u svakom od nas postoji nada. Moramo doživjeti preporod i odigrati svoju ulogu prema drugim narodima.

Svako od nas mora izvršiti svoj zadatak prema muslimanima na ovom svijetu... Svako u svojoj struci... Svako od nas to može...

I ti, također, možeš učiniti nešto... Možeš doprinijeti da ovaj ummet krene naprijed. Moraš se uživjeti u ulogu muslimana koji voli svoj islam i zemlju muslimana.

Ovaj ummet svoj lijek nosi u samom sebi... Kako? Tako što će srca pohrliti islamu i prema njemu se upravljati u svom životu...

Potražimo lijek u Allahovoj Knjizi, statutu ummeta, kako bismo našli ono što smo izgubili.

Pročitajmo časni ajet:

Allah neće promijeniti stanje jednog naroda,..

Zašto, Gospodaru? Zar je promjena nemoguća?

sve dok... - zar postoji uvjet za promjenu? Da... -sve dok ne promijene sami sebe. Znači, nada postoji, nije isključena... Ovo su riječi Gospodara svjetova,

Stvoritelja kosmičkih zakona, a upravo je Njegov zakon to što trebamo primijeniti u svojim životima... Promjena dolazi od Uzvišenog Allaha, ali uz uvjet... Koji je to uvjet? Da mi promijenimo ono što je u nama, da se vratimo Allahovom užetu, da Mu ponizno dovu uputimo, da iskreno nastojimo

ujediniti ummet - tako što ćemo napustiti griješenje, pouzdati se u Allaha, iskorijeniti mržnju prema muslimanima... Tako što ćemo aktivno, pozitivno i

predano djelovati, cijeliti vrijeme i raditi na pobjedi muslimana, trpjeti iskušenja i truditi se na Allahovom putu, imajući cilj u životu na čijem ćemo ostvarenju ulagati svoje znanje, trud i strpljenje.

To je obećanje Uzvišenog Allaha - sve dok ne promijene sami sebe. A Allah Svoja obećanja ispunjava. Vjerujte mi, ako se ovoga budemo pridržavali,

ummet će ubrzo povratiti svoju moć i ponos i zauzeti leadersko mjesto u budućnosti.

Ova knjiga predstavlja pismo nade, program rada... Nije riječ o političkoj analizi, novinarskom istraživanju ili reportaži nekog događaja... Ovo su riječi iz srca... iz duše i razuma, upućene srcima koja žude da se napoje sa izvora islama i njegovog savršenstva.

Naša posljednja dova je - hvala Allahu, Gospodaru svjetova. Neka milost i blagoslov prate najboljeg Poslanika. Molimo

Uzvišenog Allaha da nam podari čisto srce, iskren jezik i primljeno djelo; da nas uputi na ispravne riječi i djela. On nam je dovoljan i divan je On pomagač... Molimo Ga da prihvati ovo djelo koje iskreno Njemu posvećujemo i uvrsti ga u naša dobra djela na Sudnjem danu... Amin!

Vaš brat, Amr Halid, Safer, 1424. h.

Poniznost pred Uzvišenim Allahom

Poniznost je vrhunski ibadet

Poniznost je jedan od najvažnijih ibadeta kojim se možemo približiti Uzvišenom Allahu. Ona podrazumijeva izražen osjećaj ovisnosti i potrebe za Allahom...

Poniznost znači da pokucaš na Allahova vrata i zatražiš pomoć, dozivajući Ga svojim srcem, dušom i bićem, pokorno plaćući pred Moćnim Stvoriteljem, upirući se da što dalje pružiš ruke, lijući suze, svakim atomom svog tijela i svakim dahom zoveš u pomoć, Onoga Koji ti pomoć može pružiti...

Poniznost je bolna i skrušena dova...

Allahu, kako su lijepo ove riječi, kada bismo shvatili sva njihova značenja! Analizirajmo zajedno značenje istinske poniznosti... Poniznost je najpogodniji ibadet u teškim situacijama, nesrećama i tragedijama...

Kada bi nas Allah vidio kako ove noći klanjamo i ruke k Njemu pružamo, rodila bi se nada... Međutim, tu riječ prvo, moramo naučiti, pa tek onda osjetiti njen smisao.

Znaš li da je poniznost ibadet izgubljenog, zalutalog. Naučimo ponizno moliti Uzvišenog Allaha i obraćati Mu se: "Gospodaru, Gospodaru..."

Izgovorimo to kao čovjek koji je doživio brodolom i koji na raspolaganju ima samo drvenu ploču koju je morska so gotovo izjela... Možeš li zamisliti kako taj čovjek ispušta kriku među talasima, daleko od ljudi, očiju uprtih k nebu, dok mu se srce cijepa svaki put kada izgovori: Gospodaru, Gospodaru...?

To je poniznost...

Ajeti o poniznosti

Kaže Uzvišeni:

A Poslanike smo i narodima prije tebe slali i neimaštinom i bolešću ih kažnjavali ne bi li poslušni postali. Trebalo je da su poslušni postali kad bi im kazna Naša došla! Ali, srca njihova su ostala tvrda, a šejtan im je lijepim prikazivao ono što su

radili. (El-En'am, 42-43.) Ovi ljudi su činili dobra djela samo kada im je bilo teško. Hoćemo li i mi biti takvi?! Ako danas ne budemo ponizno molili Gospodara, kada ćemo? Moramo biti ponizni u svakom trenutku...

Pogledajmo naše stanje i kakvi su nas ratovi i nesreće snašli...

Reci: 'Ko vas iz strahota na kopnu i moru izbavlja kad Mu se i javno i tajno ponizno molite: Ako nas On iz ovoga izbavi, sigurno ćemo biti zahvalni!' Reci: Allah vas iz njih i iz svake nevolje izbavlja, pa vi ipak smatrate da ima Njemu ravnih.' (El-En'am, 63-64.)

Pogledaj ove divne riječi! Izbavit će nas iz strahote i svake nevolje ako Ga budemo ponizno molili. Nećemo, uz Allahovu pomoć, biti kao taj narod koji je, nakon što ih je Allah spasio, postao mnogobožački... Mi ćemo ustrajati u našoj vjeri u Uzvišenog Allaha.

I Mi nijednog vjerovjesnika u neki grad nismo poslali, a da stanovnike njegove neimaštinom i bolešću nismo kaznili da bi se pokajali. (El-E'raf, 94.)

A zar su stanovnici sela i gradova sigurni da ih Naša kazna neće snaći noću dok budu spavali? Ili su stanovnici sela i gradova sigurni da ih Naša kazna neće stići danju dok se budu zabavljali? (El-E'raf, 97-98.)

Ovaj ajet govori o kazni koja čeka onoga ko ne želi ponizno stati pred Allaha... Ako Allah bude kažnjavao ljude zbog njihovog nemara, to neće biti lahko podnijeti... Od toga nas može spasiti samo ono što je spasilo naše pretke - poniznost... Zakon, uvjet i posljedica:

I kad bismo im se smilovali i nevolje ih oslobodili, opet bi oni u zabludi svojoj jednako lutali. Mi smo ih na muke stavljali, ali se oni Gospodaru nisu pokorili, niti su molitve upućivali.

(El-Mu'minun, 75-76.) Da, svi očekuju čudo i sebe ne opterećuju čak ni dovom...

Svi očekuju sreću i blagostanje na račun drugih... na račun onih koji ginu u mnogim zemljama.

Vidimo kako nas Allah kažnjava... i kažnjava... a većina, nažalost, ne čini nikakav gest kako bi Mu se vratili i ponizno Ga molili.

Moramo se vratiti Allahu... zato što nam On šalje teškoće ne bi li se vratili i ponizno Ga molili. Ako to ne učinimo, iskušenje će biti žešće i opasnije...

Ponekad zaboravimo činiti ibadet, pa nas Allah opomene. Nipošto ne dozvoli da ti se desi nesreća, a da ne zamoliš Allaha ponizno. Ne gubi nadu i ne predaj se. Uvijek postoji nada u Allaha

- u Onoga Koji posjeduje ovaj svemir i sve živo i neživo na njemu... u Onoga Koji stvara zakone i mijenja ih prema ajetu: Budi! I ono biva. (En-Nahl, 40.)
Poniznost Allahu je ibadet Poslanika

Pogledajmo kako se Junus, a.s., ponizno obraćao u utrobi ribe

- naš poslanik Junus, a.s., koji je bio zarobljen ispod tri tmine, u dubini mora, u mrklini kitove utrobe.

Ipak, on se nije predao. Ponizno se obratio Allahu, iz dubine svoga srca:

Nema Boga, osim Tebe, hvaljen neka si! A ja sam se zaista ogriješio prema sebi! (El-Enbija, 87)

Pogledaj kako mu je odgovorio Milostivi, Samilosni spasivši ga tegobe:

Odazvasmo mu se i tegobe ga spasismo; eto, tako Mi spašavamo vjernike.

(El-Enbija, 88.).

Allahov Poslanik, s.a.v.s., je gledao mnogobrojnu i dobro naoružanu vojsku mnogobožaca na dan Bedra, dok je muslimanska vojska bila malobrojna i slabije naoružana. I, šta je on tada uradio?

Podigao je obje ruke i počeo učiti dovu, sve dok mu ogrtač nije spao s ramena i otkrio bjelinu njegovog pazuha... Govorio je: "Allahu moj, ako ova skupina muslimana danas bude poražena, više na Zemlji nećeš biti obožavan." A Siddik (Ebu Bekr) mu reče: "Allahov Vjerovjesniče, dosta si molio svoga Gospodara. On će zasigurno ispuniti obećanje koje ti je dao."¹ Vidiš li šta je Poslanik, s.a.v.s., uradio kada se osjetio slabim? Ponizno je uputio dovu Allahu. Nama je danas poniznost prijeko potrebna kako bi nas Allah oslobodio tegoba...

Važnost poniznosti i dove u svakodnevnom životu

Najuzvišenije i najljepše stanje u kom čovjek može biti jeste stanje spominjanja Uzvišenog Allaha. Tada se njegov duh kristalizira, srce smiruje i otklanjaju šejtanska sašaptavanja.

Zar nas ovo ne odvaja od ostalih stvorenja? Spominjemo Allaha i ponizno Ga molimo... Poniznost pred Allahom stvara u nama nadu i postavlja nas na najuzvišenije mjesto na ovom i budućem svijetu.

Sto je čovjek ponizniji pred Uzvišenim, srce mu je svjetlije a misli prodornije.

¹ Muslim, 4563.

Čovjeku je danas u vremenu rasijanosti i razularenosti prijeko potrebna povezanost s Gospodarom... Strasti su, da nas Allah sačuva, pretvorile život na ovom svijetu u nesnosni pakao. Čovjek misli da strasti imaju svoju granicu kod koje će se moći usrećiti i odmoriti.

Omladino, jedini izlaz u ovom teškom vremenu leži u povratku Allahu, stajanju pred Njegovim vratima i poniznošću prema Njemu. Poniznost je put Poslanika u svakom vremenu. U vjerodostojnom hadisu kog bilježi Tirmizi, Resulullah, s.a.v.s., kaže: "Gospodar mi je ponudio punu dolinu zlata, pa ja rekoh: 'Ne, Gospodaru, draže mi je da sam jedan dan gladan, a drugi sit.

Kada budem gladan, učinit ću Ti dovu i spomenuti Te, a kada se zasitim, zahvalit ću Ti i pohvaliti Te."²

U drugom hadisu se navodi: Jedan beduin je pitao Allahovog Poslanika, s.a.v.s., o noćnom namazu, pa on reče: "Noćni namaz se klanja po dva rekata, sa tešehhudom nakon svaka dva rekata. Budi ponizan, skrušen, osjećaj se ovisnim i nejakim pred Gospodarom. Podigni ruke i dozivaj Gospodara, okreni lice ka šakama i reci: 'Gospodaru, Gospodaru...!' Ko to ne učini, taj je takav i takav..."³

Poslanik je upitan o ljudima na najvećem iskušenju. Odgovorio je: "Poslanici, zatim oni slični njima, zatim oni slični ovima. Čovjek će biti iskušavan prema stepenu svoje vjere (imana), pa čija vjera bude slaba - bit će iskušan prema jačini vjere, a čija vjera bude čvrsta - bit će iskušan prema čvrstoći vjere."⁴ Nisi ti jedini koji trpi iskušenja. Na najveću kušnju su stavljeni i Poslanici, ali oni su bili izdržljivi i strpljivi. Još jednom pročitaj ovu rečenicu: "Čovjek će biti iskušavan prema jačini vjere."

² Tirmizi, 2347.

³ Tirmizi, 385.

⁴ Tirmizi, 2398.

Mislim da ćeš od sada biti strpljiviji i zadovoljniji Allahovom odredbom. Upućuj Mu dovu i skrušeno Ga moli.

Okretanje leđa Allahu je oholost

Dragi moji, nakon svega ovoga, možete li zamisliti da postoje mladići koji gledaju razvratne satelitske programe, šalju viceve posredstvom interneta, i djevojke koje su zalučene slušanjem muzike?!

Zar ne osjećaju da je opasnost blizu?

Zar nisu svjesni da ih smrt može zadesiti u svakom trenutku?

Braćo, mladići i djevojke, vratite se Allahu! Kušajte svojim srcima slast imana; osjetite promjenu u svojim dušama. Tako će Allah promijeniti naše stanje i otkloniti tjeskobu, boli i ratove koji su nas zadesili.

Vjerujte mi daje današnji nered u svijetu naša krivica.

Zbog nemarnosti, neznanja, okretanja od Allaha, zbog oholosti, arogancije...

Dokle!? Dokle ćemo, braćo, lutati morem zabluda i stranputica? Zar nije došlo vrijeme da se vratimo? Zar nije došlo vrijeme pokajanja? Jeste, tako mi Allaha... Jedini put osvješćivanja ovog ummeta jeste kroz povratak Allahu.

Uzvišeni kaže:

Allah neće izmijeniti jedan narod dok on sam sebe ne izmijeni. (Er-Ra'd, 11)

Poslušnost Allahu je rješenje

Veoma smo uznemireni zbog stanja u kom se danas nalazimo. Naša braća ginu na svim stranama svijeta. Uplašeni smo... Ekonomska situacija je teška, omladina ne zna šta da radi... Nalazimo se u stanju nereda, a upravo to nam neprijatelj želi. Zapadni svijet želi da na taj način patimo. Pa, je li uspio u tome? Hoće li taj uspjeh dugo trajati ili ćemo mi uzeti stvar u svoje ruke?

To je naše pravo kao islamskog ummeta, ummeta o kome Uzvišeni kaže: Vi ste narod najbolji od svih koji se ikada pojavio. (Ali Imran, 110.)
Osjećamo da smo zalutali. Naše svetinje su u rukama neprijatelja...
Kako ih možemo vratiti? Nema načina, tako mi Allaha, osim kroz vraćanje Uzvišenom Allahu. Poslušnost Njemu je rješenje. To je najmanje što, za početak, možemo učiniti... a Allah je moćan izmijeniti našu nutrinu, ako Mu budemo poslušni i pokorni.

Sjeti se riječi imama Ahmeda ibn Hanbela: "Ponizno molite Allaha, poput onoga ko, izgubljen usred mora, pliva samo na dasci."

Jedan mladić mi je poslao e-mail poruku u kojoj je napisao dovu i zamolio me da je objavim: "Gospodaru, mi smo sebi nanijeli nepravdu, pa nam oprosti... Gospodaru, u Svojoj Knjizi si nam naredio da oslobađamo robove... Gospodaru, mi smo u Tvom vlasništvu, pa nas oslobodi. Gospodaru, naredio si da ne vraćamo siromaha koji na naša vrata kuca. Gospodaru, mi na Tvoja vrata kucamo i nemoj nas vratiti niti otjerati!"

Allah voli slušati glasove robova kada Ga ponizno mole. Neke kosmičke i vremenske pojave se dešavaju kako bismo ponizno zamolili Allaha, poput pomračenja Sunca, suša, dana Arefata...

Dragi moji, neka nam svaki dan bude dan Arefata u kome ćemo moliti Allaha iskreno i skrušeno, kako bi nam se smilovao i spasio nas.

Ponizno molite Allaha... Ponizno Ga molite... On će vas spasiti.

Jedinstvo ummeta

Stanje ummeta

Ummet je danas u veoma teškom stanju. Velike nesreće koje trpimo posljednjih stotinu godina "krunisane" su našom udaljenošću od Allaha, uz sunovrat morala i vrijednosti, tehničku i naučnu zaostalost. Šta su posljedice ovih nesreća? Mnogi mladići postali su sociopate - depresivni, frustrirani, očajni, poljuljanog samopouzdanja... Zapad je za nas postao najuzvišeniji pojam koji slijedimo u svemu. Promijenimo svoje stanje:

Allah neće izmijeniti jedan narod dok on sam sebe ne izmijeni. (Er-Ra'd, 11.)
Možda ćete se upitati: "Kako se možemo promijeniti? O kakvoj promjeni govoriš?" Promjena je prelazak u bolje stanje, kako bismo povratili svoju dominaciju...

Naš ummet je najbolji na Zemlji

Kada bi neku drugu zajednicu zadesilo ono što je zadesilo naš ummet, nestalo bi je sa lica Zemlje. Međutim, mi smo još uvijek tu. Da, slabi smo i ugnjetavani, ali Uzvišeni Allah kaže:

A Mi smo htjeli da one koji su na Zemlji tlačeni, milošću obaspemo i da ih vodama i nasljednicima učinimo, i da im na Zemlji vlast darujemo, a da faraonu i Hamanu i vojskama njihovim damo da dožive baš ono zbog čega su od njih strahovali. (El-Kasas, 5-6.) Da, Gospodaru, mi smo slabi...

Allah želi uzdići slabe, a šta tek mislite o slabima koji su najbolji narod na Zemlji?

Dragi moji, cilj nam je da ummet ponovo zauzme svoje mjesto u historiji? Zašto? Je li to vid oholog odnosa prema drugim narodima na Zemlji? Ne, tako mi Allaha, nikako! U osnovi, islam je vodio Zemlju više od 1.300 godina. To je bilo vrijeme blagostanja. Život je bio mnogo bolji od današnjeg. U to vrijeme sve vjere su živjele u slobodi i spokoju, kao nikad do tada. Naravno, bilo je nekih grešaka, ali je to ipak bilo najsretnije vrijeme koje je ovaj ummet doživio.

Hajdemo, ujedinito se da bi naš ummet bio jak kao nekada. Promijenimo sebe, kako bi nas Allah pomogao i promijenio naše stanje.

Pravilo je jednostavno: Dokon sam sebe ne izmijeni

Dragi brate, šta mi želimo? Čemu stremimo? Želimo da islam zauzme svoje mjesto među narodima, da ponovo postane svjetski lider... Da bi sprovodio tiraniju? Ne, tako mi Allaha, već da bi donio sreću čovječanstvu. To Allah želi od našeg ummeta. Međutim, da li je to moguće? Da, moguće je, tako mi Allaha.

Sigurno ćeš se začuditi i reći: "Zar i u ovakvom stanju? U ovakvoj depresiji? Odakle ti ta sigurnost?" Siguran sam zato što imam argument i pravilo. Možda ćete reći: "Ljudi već dugo vremena ne nalaze rješenje i nisu uspjeli ništa promijeniti..." Ipak, nije tako! Promjena se može postići uz pomoć jedne stvari.

Reći ćete: "Mi smo izgubili svoje mjesto među ostalim narodima već stotinu godina, a ti nam kažeš da treba uraditi samo jednu stvar!" Da, jednu stvar... Tako mi Velikog Allaha, moramo biti uvjereni u to. Ummet mora biti krajnje uvjeren i spreman da realizira tu stvar. Spoznajmo i realizirajmo jedno pravilo: Dok on sam sebe ne izmijeni. To je kur'anski ajet! To je pravilo promjene! To je nada! Štaviše, to je jedino rješenje krize u kojoj se nalazimo već čitav vijek.

Šta je argument?

Kada je Allah stvorio kosmos, uspostavio je određene zakonitosti u njemu. Te zakonitosti će vladati sve dok postoji svijet. Koji su to zakoni? U čemu se oni ogledaju?

Ti zakoni se manifestiraju u prirodi, u ljudskom ponašanju, na Zemlji... Ako želimo voditi ovaj svijet, moramo poštovati te zakone, zato što oni čine osnovu života na Zemlji.

Dragi brate, kada bi se neko htio popeti na vrh brda i poletjeti, rekli bi mu: "Znaš li za zakon gravitacije? Past ćeš i polomiti se." Bolesnik dolazi ljekaru koji mu prepisuje lijek: "Uzmi ovaj lijek i ozdravit ćeš nakon tri sedmice."

Da li je ljekar nadnaravno biće? Naravno da nije. Međutim, on poznaje zakone medicine...

Postoji, također, i zakon društvenog ponašanja. Ko ga se bude pridržavao, postat će vođa. A koji je to zakon?

Allah neće izmijeniti jedan narod dok on sam sebe ne izmijeni.

(Er-Ra'd, 11.) Promijenimo se i postat ćemo lideri.

Dragi čitaocē, promijenimo se i vidjet ćeš kako Allah za nas mijenja izgled Zemlje. Svakodnevno govorimo: Zašto nam je ovakvo stanje? Zašto ne pobijedimo? Dragi moji, ne možemo pobijediti zato što postoji zakon poput zakona gravitacije, koga nema u našim životima... Sve dok ga ne budemo poštivali, nećemo pobijediti i ostat ćemo i dalje gubitnici. A čim se počnemo pridržavati tog zakona, Allah će nam promijeniti Zemlju i ono što je na njoj. Zakoni postoje da bismo njihovim poštivanjem ostvarili određene ciljeve. Jesi li razumio ovo? Ovaj zakon nije samo jedan od ovosvjetskih slogana - to je kur'anski ajet:

...dok on sam sebe ne izmijeni. (Er-Ra'd, 11.)

Kako ćemo ostvariti naš cilj?

Draga braćo, da bismo ostvarili naš cilj, moraju postojati dva faktora:

1. Zakon,
2. Namjera realizacije.

Ovaj zakon su sprovodili Allahov Poslanik, s.a.v.s., i ashabi. Predvodili su ummet 23 godina. Taj ummet je prethodno bio u većem mraku nego što smo mi danas. Božiji Poslanik, s.a.v.s., je bio predvodnik 23 godina i uspio je promijeniti sliku Zemlje. Zašto? Zato što su sproveli zakon.

O, islamski ummete... moramo postići to uvjerenje... Put promjena je dug i naporan, međutim, moramo se pokrenuti...

Braćo moja... pazite! Ne dozvolite da vas očaj savlada. Ne budite depresivni. Sve je u zakonu. Pomoću zakona ćemo riješiti problem. Uzvišeni Allah je to potvrdio. Kada smo se udaljili od tog zakona, ljudi su se pokvarili i izgubili liderstvo. Zatim je došao Zapad. On je uzeo dio tog zakona i sproveo ga. A budući da zakon nije sproveden u potpunosti, njihova dominacija će trajati do određenog roka. Ko može vječno vladati? Onaj ko sprovede zakon u potpunosti.

Nemoj živjeti samo za sebe... Dosta je sebičnosti!

Jedinstvo ummeta se mora obnoviti. Zamislimo šta bi bilo kada bi se ummet ponovo ujedinio i udružio, i postao jedna duša i jedno tijelo?!

Zato sa promjenama moramo krenuti od sebe. Okanimo se narcisoidnost i egoizam. Islam je vjera jedinstva i tevhida (obožavanje jednog Stvoritelja).

Ona nam predočava četiri kruga koji čine ummet:

Prvi i najširi krug: krug islamskog ummeta; Uzvišeni kaže:

Ovaj vaš ummet -jedan je ummet, a Ja sam - vaš Gospodar, zato Me se bojte!
(El-Mu'minun, 52.)

Drugi krug: krug domovine i zemlje; Ljubav prema zemlji iz koje potičemo je dio naše vjere. Kada je Božiji Poslanik, s.a.v.s., napuštao Mekku, okrenuo se prema njoj i rekao: "Tako mi Allaha, ti si najdraže mjesto mom srcu. Da me tvoji stanovnici nisu istjerali, nikada te ne bih napustio."s

5 Tirmizi, 3925.

Treći krug: porodica; Islam naređuje pokornost roditeljima i održavanje rodbinskih veza.

Četvrti i najuži krug: krug komšija; Božiji Poslanik, s.a.v.s., kaže: "Džibril mi je toliko govorio o pravima komšije da sam pomislio da će ga učiniti nasljednikom."6

Pogledajte kako su ovi krugovi topli: Moj ummet, moja domovina, moja porodica, moji komšije... Zna li kako smo se razdijelili? Ovi krugovi su nestali i svako se zabavio sobom...

S druge strane, pogledajmo kako je Zapad jedinstven:

- zajedničko evropsko tržište;
- Evropska Unija;
- Euro, zajednička moneta; -Jedinstvena viza...

Čak su i svoje zemlje nazvali "Ujedinjenim nacijama." Radili su na tim stvarima i razvijali ih. Sproveli su dio zakona i tako uznapredovali.

A mi i dalje brinemo samo o onom JA. Neki mladići razmišljaju kako da se osamostale i odvoje od svojih roditelja. Žele živjeti s drugovima, da zatvore vrata svoje sobe, sjednu za kompjuter i da ih niko ne uznemirava.

To je problem onog JA. Zbog toga je ummet izgubljen. Svi islamski propisi su protiv JA.

Naša vjera je vjera jedinstva

Uzvišeni Allah nas pet puta dnevno okuplja na zajedničkom namazu.

Na taj način se stanovnici jednog naselja pet puta dnevno susreću. Ista stvar je i sa džuma-namazom.

Zatim nastupa mjesec ramazan: cijeli ummet posti trideset dana u godini - iftare i sehuraju u istom trenutku.

To je naša vjera... šta nam još treba da bismo se ujedinili?

6 Ebu Davud, 5151 i Tirmizi, 1942.

Uzvišeni Allah nas, potom, svake godine na deset dana okuplja kako bismo zajedno obavili hadž: u istoj odjeći, iste boje, istim obredima, istim riječima... Svi uzvikuju: "Odazivam ti se, Bože, odazivam..." Naša vjera je tevhid - obožavanje jednog Allaha. Tako mi Allaha, kada bi neka zemlja tražila bolji zakon od islama, ne bi ga našla.

Allahov Poslanik, s.a.v.s., kaže: "Vjernik prema vjerniku je kao zgrada, čiji su dijelovi međusobno učvršćeni."⁷

To je naša vjera. Zamijenimo JA riječju MI. Ummet je moj cilj, makar to bilo na uštrb moje porodice... Zar možemo biti razjedinjeni pored takve vjere?

Gospodaru, moj ummet, moj ummet!

Pogledajmo Božijeg Poslanika, s.a.v.s., simbola jedinstva ummeta, kako plače i moli: "Gospodaru, moj ummet, moj ummet!"⁸ Džibril se spustio i rekao mu: "Mi ti nećemo nauditi preko tvog ummeta." Božiji Poslanik, s.a.v.s., reče: "Svaki poslanik je imao svoju dovu kojom se molio za svoje sljedbenike, i koja mu je bila primljena i uslišana. Ja sam svoju dovu odložio za Sudnji dan."⁹

Primjeri junaka našeg ummeta

Džabir ibn Abdullah

Ashabi su oko 15 dana kopali hendek. Zbog velike gladi su vezivali kamen uz stomak. Džabir ibn Abdullah je došao Poslaniku, s.a.v.s., i upitao ga: "Božiji Poslaniče, u kući imamo jare i nešto pšenice. Dođi kod nas i jedi sa mnom." Poslanik, s.a.v.s., ga pogleda i reče: "Samo ja?" Džabir reče: "Povedi jednog ili dvojicu." Poslanik, s.a.v.s., se pope na brežuljak i reče: "O, Muhadžiri, o, Ensarije... Danas ćemo ručati kod Džabira ibn Abdullaha." Džabir nastavi: "Iskrao sam se prema kući i rekao svojoj supruzi: 'Spasi me! Dolazi Poslanik, s.a.v.s., sa cijelom vojskom.'" Vjernica-muslimanka reče: "Jesi li kazao Allahovom Poslaniku koliko hrane imamo?" "Jesam", odgovori. "Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju." Allahov Poslanik, s.a.v.s., ode do Džabira i reče: "Džabire, ti si naš vratar danas." Poslanik, s.a.v.s., pripremi hljeb. Džabir je uvodio desetericu po desetericu i hranio ih. Pošto se cijela vojska nahranila, ušao je i Džabir. "Kako je koja grupa izlazila, mislio sam da neće imati hrane za drugu. Međutim, oni su izlazili punih stomaka, čisteći zube. Božiji Poslanik, s.a.v.s., mi je rekao: 'Džabire, neka Allah da berićet u hrani tebi i tvojoj porodici.' Kada sam ušao u kuću, sva hrana je bila tu, osim jednog dijela jareta."¹⁰

⁷ Muslim, 6528 i Tirmizi, 1928.

⁸ Ove riječi ukazuju da je ummet bio primarna briga Poslanika, s.a.v.s., (op. prev.).

⁹ Muslim, 490. i Tirmizi, 3602.

Omer ibn Hattab

Pogledajmo ličnost Omera ibn Hattaba, r.a. Kada bi ugledao djecu, grlio bi ih tako da bi im se glave sudarale. "Ovakvi budite..." govorio bi. A kada je umirao, govorio je, krvareći: "Jesu li ljudi klanjali?"

O, islamski ummete! To je jedinstvo - strah za ummet i odricanje od ličnih interesa.

Siročad Džafera ibn Ebu Taliba

Pogledajmo ličnost Džafera ibn Ebu Taliba. Kada je poginuo kao šehid, Poslanik, s.a.v.s., je prihvatio njegovu djecu. Upitao je ashabe: "Ko će brinuti o Džaferovoj djeci?" Jedan ashab je rekao: "Ja, Allahov Poslaniče." Potom se javiše i drugi i treći ashab. Prenosilac ovog hadisa kaže: "Ova trojica ashaba su bila toliko siromašna da se nije znalo ko je od koga siromašniji!"

¹⁰ Buhari, 3070 i Muslim, 5283.

Ne čudi se što su se ova trojica natjecala, iako nisu imali mogućnosti za skrbništvo nad djecom. Zbog Džaferove ljubavi prema islamskom ummetu, Allahov Poslanik, s.a.v.s., ga je prozvao "Sirotinjskim ocem."¹¹

Pogledajmo Muhadžire i Ensarije. Svaka emigracija u historiji odvila se prolijevanjem krvi, osim jedne - emigracija Muhadžira ka Ensarijama.

Ensarija bi dolazio Muhadžiru rekavši: "Dođi, podijelit ćemo kuću, hranu i odjeću na dvoje."

Salahuddin se jedno vrijeme nije nikako smijao. Upitaše ga: "Zašto se ne smiješ?" Odgovori: "Kako da se smijem, a Mesdžidul-Aksa je zarobljen? Stid me je od Allaha da se osmjehujem, a da moja braća pate."

Moramo živjeti za ummet. Ako budemo živjeli za sebe, bit ćemo mali.

A ako budemo živjeli za svoj ummet, naš vijek će trajati dok bude živ i zadnji pripadnik ovog ummeta...

¹¹ Tirmizi, 3766 i Ibn Madže, 4125.

Napuštanje grijeha

Nesreća dolazi zbog grijeha i samo je pokajanje može otkloniti

Dragi moji, želite li da Allah promijeni našu stvarnost? Onda napustite grijeh. Ja znam da ne postoji čovjek bez grijeha. Ali, hajde da se svi dogovorimo i zareknemo da ćemo učiniti tevbu. Jer, ustrajnost u griješenju je najveći grijeh... Uputimo se Allahu. Pokajnički Ga zamolimo da nam oprost ono što smo činili, zatražimo oprost i zamolimo Ga da pomogne nas i sve muslimane. Šta misliš, hoće li Allah primiti naše pokajanje?! Bez sumnje hoće! On je najmilostiviji prema Svojim robovima.

Braćo moja, budite sigurni da nesreću izaziva samo griješenje, a može je ukloniti samo pokajanje. Alija ibn Ebu Talib je rekao: "Nesreća dolazi samo zbog grijeha, a ukloniti se može samo pokajanjem." Upravo to nam se danas dešava. Nevolja je golema, a možemo je ukloniti samo pokajanjem i povratkom Allahu.

Jedan mladić mi se povjerio: "Bojim se da patnje u muslimanskim zemljama dešavaju se zbog mojih grijeha. Ja sam svjestan svojih grijeha!" Tako mi Allaha, nisam očekivao da će mi to reći. Ipak, čim počnemo razumijevati taj problem, naše stanje će se promijeniti.

Grijesi - uzrok propasti naroda

Dragi moji, znate li da su narodi, koji su nestali prije islama, uništeni samo zbog grijeha koje su činili? Zbog čega je Adem izbačen iz Dženneta? Zbog grijeha! Zašto je Iblis izgubio Allahovu milost? Zbog grijeha... Zašto je Nuhov narod potopljen?

I Mi smo kapije nebeske pootvarali vodi koja je neprestano lila, i učinili da iz zemlje izvori provru, i vode su se sastojale kako je određeno bilo. (El-Kamer, 11-12.)

Zbog čega su potopljene Faraon i njegova vojska? Pa Mi dohvatismo i njega i vojske njegove i u more ih bacismo; pogledaj kako su skončali nevjernici! (El-Kasas, 40.)

Šta se desilo Lutovom narodu? Džibril je vrhom svog krila podigao selo toliko da su meleki čuli lavež njihovih pasa, a zatim ga je okrenuo i bacio na zemlju. Uzvišeni kaže:

I Mi smo učinili da ono što je gore bude dolje, i na njih smo kao kišu grumenje od skamenjene gline sručili. (El-Hidž, 74.)

A zašto? Zato što su grijeshili...

Zbog čega je uništen Adov narod i njihov grad, kakav nigdje nije postojao? Uzvišeni kaže:

...pa smo Mi protiv njih vjetar poslali, a i vojske koje vi niste vidjeli - a Allah dobro vidi šta vi radite. (El-Ahzab, 9.)

Vidite li šta se s njima desilo zbog grijeha? Pogledajte Izraelićane. Uzvišeni kaže:

I kad dođe vrijeme prve od dvije prijetnje, poslat ćemo protiv vas robove Naše, silno moćne, oni će uzduž i poprijeko zemlju vašu pregaziti, i prijetnja će se ispuniti. (El-Isra, 5.)

Vidite li, dragi moji, gdje je naš problem? U griješenju i nepokornosti. Grijesi današnjice i grijesi prošlosti... Grijesi proteklih stotinu godina muče i sputavaju naš ummet. Poslanik, s.a.v.s., kaže: "Kada se grijesi pojave u mom ummetu, Allah će im poslati Svoju kaznu."¹²

Osjećam da je ovaj govor počeo utjecati na tebe. Da, to je naša stvarnost. Brate čitaoc, dobro znaj da grijesi upropašćavaju narode... Kada su muslimani pobjedonosno ušli na Kipar potiskujući Rimljane, radosno su čestitali jedni drugima. Samo je ashab Ebu Derda plakao. Pitali su ga šta se desilo, a on reče: "Plačem zbog naroda koji je bio nepokoran Allahu, pa ga je Allah zamijenio."

Shvatismo li ovaj zakon? Allah mijenja narode zbog grijeha. Ali Allah nas voli. Uzvišeni Allah voli ovaj ummet i zato ga iskušava nedaćama.

¹² Imam Ahmed u svom Musnedu, 6/303.

Zemljotres je milost vjernicima

Enes ibn Malik je jednom prilikom došao Aiši, r.a: "Majko, pričaj mi o potresu." "Potres će se desiti kada se rašire grijesi, kada blud postane javan, opojna pića se počnu piti i kada svi počnu činiti velike grijeh. Uzvišeni kaže (Zemlji): "Potresi ih." Enes reče: "Majko, je li to za njih kazna?" "Ne, tako mi Allaha", odgovori ona, "to je milost i opomena vjernicima, a kazna i srdžba nevjernicima."

Vidite li kakvo je mišljenje imala Aiša?

Allahov Poslanik, s.a.v.s., kaže: "Čuvajte se sitnih grijeha. Zaista se oni kod čovjeka gomilaju sve dok ga ne unište"¹³. Ne podcjenjuj mali grijeh. On raste i raste sve dok ne stigne do vrata i polomi ga. Enes ibn Malik kaže: "Doista vi činite djela koja su u vašim očima tanja od dlake, a mi smo ih u vrijeme Allahovog Poslanika smatrali teškim grijesima, Uzvišeni kaže:

Kad ste to jezicima svojim prepričavati stali i kad ste na sva usta govorili ono o čemu niste ništa znali, a vi ste to sitnicom smatrali, ali je ono Allahu krupno. (En-Nur, 15.)

Enes ibn Malik je ovo rekao 20 godina poslije Poslanikove smrti, a šta tek možemo reći za današnje stanje?

Dragi moji, moramo izmijeniti sebe. Vjerujte mi, tako vam Allaha, da će Allahova pomoć doći samo dobrom, vjerničkom narodu. To su zemaljski zakoni koje je Uzvišeni postavio:

¹³ Imam Ahmed u svom Musnedu, 5/331. 30

Allah neće izmijeniti jedan narod dok on sam sebe ne izmijeni. (Er-Ra'd, 11.)

Ne potcjenjuj Allaha

Ibn Kajjim kaže: "Allah će ti ogaditi grijehenje i učiniti ga nepodnošljivim. Uzvišeni kaže: Grijeh neće proći nekažnjeno. Znači, svaki počinjeni grijeh povlači za sobom kaznu. A tvoja radost zbog grijeha je teža kod Allaha od samog grijeha. Uzvišeni kaže:

...Mi bismo im kapije svega otvorili; a kad bi se onome što im je dato obradovali, iznenada bismo ih kaznili i oni bi odjednom svaku nadu izgubili. (El-En'am, 44.)

Ibn Kajjim kaže: "Radost prilikom činjenja grijeha je teža kod Allaha od samog grijeha. Smijanje dok griješiš je teže kod Allaha od samog grijeha. Nepostojanje stida od meleka s lijeve strane i meleka s desne strane, koji te gledaju i tvoje grijeha zapisuju, teže je kod Allaha od samog grijeha." Brate čitaoče, ne potcjenjuj Allaha... Kada zapaziš da te Allah obasipa blagodatima dok ti ustrajavaš u grijesima, pazi se! To je odgađanje kazne. Ti griješiš i ne pokoravaš se, a On ti uzvraća blagodatima i to se ponavlja sve dok ti ne zaboraviš na tevbu, misleći da nećeš odgovarati za svoje pogreške. Kada vidiš da te obilje obasipa dok ti činiš grijeha, neka te strah od Allaha ne

napušta... I znaj da sva iskušenja i nedaće predstavljaju ispit od Uzvišenog Allaha.

Posljedice grijeha

1. Allahova srdžba; kaže Uzvišeni u hadisi-kudsijju: "Ja sam Allah, nema Boga osim Mene. Kada Mi se rob pokorava, zadovoljan sam, a kada Mi griješi, srdim se. Kada sam srdit, onda proklinjem, a Moja srdžba doseže sedmo dijete (sedmo koljeno)."
2. Omraženost od strane vjernika; Imam Šafija kaže: "Čuvajte se da vas ne prokunu srca vjernika, a da vi toga niste svjesni." "Kako se to može desiti?" upitaše ga. "Tako što će činiti grijeha, a Allah će ga zbog njih učiniti omraženim u srcima vjernika."
3. Uskraćivanje opskrbe; opskrba silazi s neba, a izostaje zbog nepokornosti ljudi. Može biti uskraćena samo zbog grijeha.
4. Uskraćivanje znanja; Imam Malik je rekao Šafiji: "Vidim da ti je Allah obasjao lice znanjem. Nemoj to svjetlo gasiti griješenjem." Jedan čovjek mu se požali na poteškoće pri učenju Kur'ana napamet i sticanju znanja. Imam Šafija je tada izrecitirao stihove: Požalio sam se Vekiu na loše pamćenje A on me je uputio na ostavljanje grijeha. I rekao mi je da je nauka svjetlo a Allahova svjetlo se grješniku ne daje.
5. Teška nesreća, Imam Alija, r.a., kaže: "Nesreća dolazi samo zbog grijeha, a ukloniti se može samo pokajanjem."
6. Otuđenost i udaljenost od Allaha; grješnik osjeća da ne zna kako stići do Allaha.
7. Otuđenost od ljudi; grješnik se osjeća otuđenim od ljudi, mada živi u krugu porodice. Jedan učenjak je rekao predivnu stvar: "Doista primjećujem posljedice mojih grijeha na ponašanju moje žene, djece i jahalice. Jahalica ne sluša, djeca se prema meni ružno ophode, a žena mi je nepokorna. Zašto? Zato što sam griješio."
8. Mračno lice i tamno srce; Ibn Abbas kaže: "Posljedice griješenja su: mračno lice, tmina u srcu, omraženost u srcima ljudi, slabost tijela, oskudna opskrba... Posljedice pokornosti su svijetlo lice, obasjano srce, ljubav u srcima vjernika, snažno tijelo i obilna opskrba." Dragi moji, da li je razumno griješiti Allahu nakon ovoga?
9. Uskraćivanje dobrih djela, kao npr. da odlučiš ustati na sabah-namaz, ali ti to ne polazi za rukom.
10. Povlačenje drugog grijeha; jedna od posljedica griješenja je to što se grijesi redaju u nizu...
11. Bezvrijednost kod Allaha; musliman je Allahu dragocjen. Griješenjem postaje bezvrijedan. Hasan El-Basri kaže: Bezvrijedni su kod Allaha, pa su nepokorni da su bili vrijedni, sačuvao bi ih.

12. Bijeda u srcu; kaže Uzvišeni: -Ako neko želi veličinu, pa - u Allaha je sva veličina! (Fatir, 10.)

Neka je hvaljen Allah! Nose najskuplja odijela, voze najluksuznija auta, ljudi osjećaju strahopoštovanje prema njima... Međutim, bijeda ne napušta njihova srca. Tako mi Allaha, braćo, doista su udaljenost od Allaha i prepuštanje grijesima sušta bijeda.

13. Smanjenje razuma; jedan učenjak kaže: "Svakim grijehom čovjek gubi dio uma koji neće povratiti sve do Sudnjeg dana."

14. Hrdavost grijeha; kaže Uzvišeni:

Zbog onoga što ljudi rade, pojavio se metež i na kopnu i na moru, da im On da da iskuse kaznu zbog onoga što rade, ne bi li se popravili. (Er-Rum, 41.)

Mi nismo prema njima bili nepravedni, već oni sami prema sebi. (Hud, 101.)

15. Jezik će te izdati onda kada ti bude najviše trebao; kako to? Jezik će te izdati kada budeš trebao izgovoriti šehadet na samrti. Bit će ti rečeno: "Kaži: 'Svjedočim da nema Boga osim Allaha'", a ti nećeš moći. Upitat će te: "Zar ne znaš šehadet?" "Da, znam", odgovorit ćeš, "ali ga ne mogu izgovoriti." A znaš li zbog čega je to? Zbog grijeha.

Neka je hvaljen Allah! Jezik će biti težak kao da je brdom pritisnut. Zamisli da ne možeš izgovoriti šehadet na samrti! To je, tako mi Allaha, veoma opasno! Zar nije došlo vrijeme da ostaviš grijehe i približiš se Uzvišenom Allahu?!

Čuvaj se grijeha osamljivanja

Allahov Poslanik, s.a.v.s., kaže: "Doista, poznajem ljude iz mog ummeta koji će se na Sudnjem danu pojaviti sa djelima poput bijelih tihamskih brda, ali će ih Allah raspršiti." Sevban upita: "Allahov Poslaniče, opiši nam ih, približi nam ih, kako ne bismo bili takvi." Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: "To su vaša braća, vašeg roda; noću klanjaju kao i vi, ali kada se osame s Allahovim zabranama, prekrše ih."¹⁴

Neka te ne zavede to što te Allah trpi. Ne zaboravi da te On gleda.

Kako se oduprijeti grijehu?

Dragi čitaoc, tako ti Allaha, čvrsto odluči da nećeš grijешiti. Najbolji način odupiranja grijehu je dobro društvo. Druži se s pobožnim vjernicima. Čini korisna djela za islam i muslimane.

¹⁴ Ibn Madže, 42245.

Tako nećeš imati vremena da budeš nepokoran Uzvišenom Allahu. Kako Mu možeš biti nepokoran kada si zauzet ibadetom i velikim zadatkom: rješavanjem problema muslimana. Znači, dobro društvo i dobra djela su dva najbolja sredstva u borbi protiv grijeha.

Znaj, dragi brate, da ummet neće doživjeti preporod sve dok ustrajemo u grijesima.

Afirmativnost

Svi ćemo raditi!

U društvu postoje mnoge praznine... Pogledajmo stanje ljudi oko nas... Zar ja i ti nismo društvo? On i ona... Moj i tvoj sin... Moj i tvoj komšija...? Zar mi ne činimo nukleus društva? Da, tako mi Allaha, činimo! Prema tome, da li su ovaj nered i metež u našem društvu proizvod naših ruku? Da li smo svjesni toga? Naravno, mnogi se pitaju: "Kakve veze ja imam s društvom? Mogu li popraviti cijelo društvo?"

Ne, nećeš raditi sam, niti ću ja raditi sam. Svi ćemo raditi na izgradnji kompletnog društva, kooperativnog, međusobno samilosnog...

Da vidimo kako se to može postići.

Snovi i ambicije naroda na Zemlji mogu se ostvariti tek u dugom roku. Nekima se može činiti da ih je teško ostvariti, dok ih drugi smatraju uzvišenim ciljem, koji se mora ostvariti i postići svim dostupnim sredstvima. Pogledaj svijet oko nas: prevare, laž, krađa, smeće oko puta, izdaje... i to nikoga ne čudi! Još čudnije je to što većina ljudi ograđuje sebe od svih ovih optužbi i, podrugljivim i satiričnim tonom, kaže: "Hoće li se društvo promijeniti ako ja promijenim svoje navike?" Za takve je sve, ma koliko bilo značajno i veliko, beznačajno. Ništa im nije važno... A kada ga pogledaš, on izgleda uredno. Stan mu je u najboljem redu. Na poslu je, s njegovog aspekta, bolji od ostalih uposlenika... A kakav je iznutra? Otpaci su na ulici u kojoj stanuje, koristi se prevarama u svakodnevnom poslovanju, toleriše krađu u svom okruženju, ne osvrće se na nepristojan govor svoje djece... Sve to, po njegovom mišljenju, nije važno. Njemu je važno da ljudima izgleda lijepo, da mu je automobil čist i blistav... Je li mu išta, osim toga, važno? Nije! Tužno je što olahko gledamo na ove stvari. Takav stav bi bio opravdan ako bi ova pojava bila zastupljena kod jednog dijela ljudi. Tada bismo mogli reći: "To je lahko ispraviti i spriječiti." Međutim, što činiti kada je ovakvo stanje većeg dijela društava u kojima živimo? Gdje je rješenje? Kako promijeniti ovo stanje? Kako izliječiti ovu bolest?

Moj stav će promijeniti kosmos?!

Afirmativnost (pozitivnost) ima svoja pravila i propise koji se moraju sprovesti. Nemoj misliti, čitaoče, da afirmativnost leži u prenagljenosti - da svi moramo biti bezgranično hrabri, ne poštujući bilo kakva pravila... Ne... Afirmativnost se sastoji od mudrih promjena, staloženog uma... Ružno mijenjajmo u dobro, dobro u bolje... Uzvišeni kaže:

Na put Gospodara svoga mudro i lijepim savjetom pozivaj. (En-Nahl, 125.) Nemoj biti odbojan i ne nastupaj na način u kome nema nikakve logike niti milosti. Pogledaj ostatak ajeta:

...i s njima na najljepši način raspravljaj! Gospodar tvoj zna one koji su zalutali s puta Njegova, i On zna one koji su na Pravom putu. (En-Nahl, 125.)

Način na koji pozivamo na reformu je najvažnije o čemu moramo brinuti. Želimo se izmijeniti. Želimo biti afirmativni zato što nas nesreće prate na svakom koraku. Prema tome, ako pojedinci u društvu ne budu solidarni i jedinstveni, ako ti, kroz brigu o svojoj djeci, ne budeš od pomoći, kako misliš uspjeti da ih navikneš na red? Iz ovog razloga mi odbijamo opravdavanje negativnog stava: "Moj stav neće promijeniti kosmos...!" Naprotiv, promijenit će čitav Univerzum!

Budi uvjeren da inicijatori promjene mogu biti upravo oni mladići koji zacrtaju čist put, uz Allahov blagoslov, kako bi stigli do vrha, tj. onoga što zovemo poštenjem. Zadovoljstvo Allahom je idealna metoda kojom možemo postići afirmativnost i zato, ne kasnite... Težite ka promjeni samih sebe kako bi Allah promijenio nedaće, brige i tuge koje vas pritiskuju... Da... Upravo od tvog stava će nastati afirmativnost ummeta. Ummet će biti moćan, lišen prohtjeva. Uzvišeni Stvoritelj u suri El-Enfal kaže:

I izbjegavajte ono što će dovesti do smutnje koja neće pogoditi samo one među vama koji su krivi, i znajte da Allah strašno kažnjava. (El-Enfal, 25.) A koga strašno kažnjava? One koji su sebi nepravdu nanijeli slijeđenjem strasti i sijanjem smutnji.

Dragi moji, zar nije došlo vrijeme da promijenimo svoju nutrinu? Ne znam šta nas spriječava. Zar svako od nas ne traži sreću? Traži, svakako. A ako nam ova vjera garantira sreću na ovom i budućem svijetu, šta onda čekaš? Tako mi Allaha, čujem kako srca uzbuđeno lupaju i žele napraviti promjenu, ali im je potrebna podrška... Potreban im je neko ko će ih izvesti na Pravi put. Dođite, pomoći ćemo jedni drugima, ne bi li smo ostvarili taj zadatak. Nadamo se da će mir zavladatai i da ćemo zaboraviti ratove, razaranja i tragedije koji su postali sastavni dio naše svakodnevice.

Nagrada onih koji budu činili dobra djela je pedesetostruka...

Allahov Poslanik, s.a.v.s., je jednom prilikom prolazio pored mezarja ashaba. Reče: "Es-selamu 'alejkum, stanište vjernika. Mi ćemo se, ako Bog da, vama pridružiti. Volio bih - nastavi Poslanik, s.a.v.s., - kada bismo mogli sreći našu braću.

- Zar mi nismo tvoja braća? - upitaše ashabi.

- Vi ste moji ashabi - odgovori on - a naša braća su oni koji još nisu rođeni."15

U drugom predanju stoji da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Jer, pred vama su dani kada će strpljenje biti poput držanja žeravice. Onaj ko bude činio dobra djela u tim danima, imat će nagradu kao pedeset ljudi." Ashabi upitaše: "Pedeset ljudi u našem vremenu ili u njihovom?" "Pedeset ljudi koji danas to djelo izvršavaju", odgovori Poslanik, s.a.v.s.16

Kako su divne i slatke ove riječi! Nagrada pedeset ashaba?! Da, nagrada pedeseterice. Želimo li to zaslužiti, ili još uvijek ponavljate: "Promjena nije samo moja dužnost." Manimo se oholosti.

15 Muslim, 583.

16 Taberani, El-Mudžem El-Kebir, 22/220.

Suočimo se sa stvarnošću hrabro i realno. Tako ćemo se osvijestiti i spoznati stanje ummeta koji luta, izgubljen i nejak...

Da... bit ćemo uništeni ako grješnici nadjačaju vjernike...

Prenosi se da je Aiša, r.a., kazala: "Upitala sam: 'Božiji Poslanice, hoćemo li biti uništeni dok među nama postoje dobri ljudi?' 'Da', odgovori, 'kada se zlo namnoži.'"¹⁷

U drugom predanju se navodi da je Uzvišeni Allah naredio Džibrilu, a.s., da sravni jedno selo. On reče: "Gospodaru, u njemu je Tvoj rob po tom i tom imenu... On Te još uvijek obožava stojeći, sjedeći, pregibajući se i čineći sedždu." Uzvišeni odgovori: "Džibrile, od njega počni." "Zašto, Gospodaru?", upita melek. "Zato što mu se lice nijednom nije namrštilo zbog grijeha koje gleda."

Zbog čega je ovo, šta mislite? Zato što će katastrofa, kada nastupi, zadesiti cijelo društvo. Zato ćemo svi biti uništeni ako nas katastrofa zadesi, jer nismo promijenili ono što smo mogli promijeniti.

Da bi bio afirmativan, moraš se truditi da jedinstvo bude moto islamskog ummeta, a ne izolacija. Ne smijemo se zatvoriti u džamije, u i'tikaf cijelog našeg života i govoriti kako je promjena u vanjskom svijetu dužnost nekog drugog... Ne... Molim vas, razumimo našu vjeru na ispravan način. Budimo u i'tikafu određeno vrijeme, ali potom iziđimo u svijet i pozivajmo Allahu mudro i lijepim savjetom... Pozivajmo ljude da se okanu ružnih djela, da žrtvuju svoje vrijeme na Allahovom putu... Pozivajmo na jačanje ummeta, kako bismo ponovo postali snažni i časni. Poslušajte izreku Omera ibn Hattaba: "Naselja se lahko mogu srušiti iako su naseljena". "Kako to?", upitaše ga. "Kada grješnici nadjačaju pobožne".

¹⁷ Muslim, 7164.

Također je rekao: "Kada se grijeh tajno čini, može naškoditi samo onome ko ga izvršava. A kada se čini javno i niko ga ne nastoji spriječiti, onda škodi svima." Pogledajmo hadis Allahovog Poslanika, s.a.v.s: "Tako mi Onoga u Čijoj ruci je moja duša, ili ćete naređivati (da se radi) dobro i odvrćati od zla, ili će vam Allah poslati kaznu, poslije čega ćete Mu se moliti (i tražiti pomoć od Njega), a On vam neće dove uslišati."¹⁸

Kako su ove riječi strašne! Mi živimo u takvom halu... Zar nismo upravo ovakvi? Jesmo... Kada uputimo dovu, govorimo: "Allah nam neće uslišati..." i odustajemo od dove... Nažalost, izgubili smo strpljenje, a jedini način da se vratimo jeste prepuštanje Allahu, strpljenje u nevolji i upućivanje dove s uvjerenjem da će nam je Allah uslišati i izbaviti nas iz ove krize.

Da, braćo moja... Islam zahtijeva jedinstvo ummeta, a ne izolaciju i podvojenost. Odazovimo se pozivu ove vjere koja donosi sreću svakom ko je prihvati i njene propise primijeni.

Od koje promjene da počnemo?

Analizirajmo ajet:

Allah neće izmijeniti jedan narod dok on sam sebe ne izmijeni. (Er-Ra'd, 11.)

Uočavamo dvije promjene: promjena s naše strane i promjena s Allahove strane. Koja je promjena prva? Naša, naravno. Reforma jedinke će neminovno dovesti do reforme društva. Po takvoj logici, možemo reći: promjena tvoje nutrine i ponašanja, svakako će doprinijeti poboljšanju cjelokupnog društva.

18 Tirmizi, 2169. 42

Uočavaš li tvoju važnost kao društvene jedinke? Ti doprinosiš razgradnji, ali i izgradnji društva.

Tako ti Allaha, nemoj kasniti... Priđi, ne budi pasivan. Allah će promijeniti našu goroku stvarnost koju smo sami izgradili i mi nećemo propasti. Allah je svjedok naših djela. Zato, stidimo se, svjesni da nas Allah posmatra dok griješimo.

Analizirajmo zajedno afirmativnost u hadisu Allahovog Poslanika, s.a.v.s:

"Primjeri onoga ko poštuje Allahove zakone i onoga ko ih krši, nalik su ljudima koji su bacali kocku oko toga gdje će se voziti na lađi. Tako su jedni dobili mjesto na palubi, a drugi u potpalublju. Oni iz potpalublja su dobavljali vodu od onih iznad njih, ali je to onima sa palube smetalo.

Pomisliš da bi bilo bolje da probuše rupu u trupu broda i da tako dobavljaju vodu kako onima gore ne bi smetali. Ako bi ih ovi sa palube pustili da rade to što su naumili, svi bi stradali, a ako bi ih spriječili, spasili bi sebe i njih."¹⁹

Objašnjenje ovog primjera koji nam Allahov Poslanik, s.a.v.s., navodi jeste da bušenje broda vodi brzom rezultatu - potonuću i stradanju. Isto se dešava i sa društvom. Razaranje društva je brže i pogubnije, premda ono traje nekada i godinama. Međutim, potonuće je neminovno, jer je to zakon Uzvišenog Gospodara. Pazite dobro na ovu stvar - naredna generacija će sigurno potonuti ako mi probušimo sistem društva našim greškama i nemarnostima. Pazite, dragi moji, da nesvjesno ne odvedemo sebe u propast.

Afirmativni primjeri ovjekovječeni u Kur'anu

Vjernik Faraonovog naroda:

Kaže Faraon:

19 Buhari, 2493 i Tirmizi, 2173.

Pustite vi meni da ubijem Musaa, a on neka traži pomoć od Gospodara svoga, jer se bojim da vam on vjeru vašu ne izmijeni ili da u Zemlji nered ne izazove.

Tada na scenu stupa vjernik iz Faraonovog naroda, koji je krio svoje vjerovanje, i kaže:

Zar da ubijete čovjeka zato što govori: 'Gospodar moj je Allah!'

I svoje riječi zaključuje konstatacijom:

Tada ćete se sigurno mojih riječi sjetiti! A ja Allahu prepuštam svoj slučaj... (Gafir, 44.)

Da, to je afirmativnost: prepuštanje vlastitog slučaja Allahu, nakon što promijeniš ono što je do tebe, i u potpunosti Mu se predaš... Tada će afirmativnost imati svoje rezultate:

I Allah ga je sačuvao nevolje koju su mu oni snovali. (Gafir, 45.) Pogledaj ovaj ajet: I neka se pribojavaju, kao kad bi sami iza sebe ostavili nejaku djecu za koju strahuju, i neka se boje Allaha i neka govore istinu. (En-Nisa, 9.)

Zar se još uvijek pribojavaš za djecu koju iza sebe ostavljaš, a Allah ih čuva? Pogledajmo vjernika iz sure Ja-Sin. Uzvišeni Allah je ujedno naselje poslao dva čovjeka (Poslanika) da pozivaju stanovnike na Pravi put, ali su ih oni odbili, pa Allah šalje trećeg:

Kad im Mi poslasmo dvojicu, ali im oni ne povjerovala, i pojačasmo trećim, pa rekoše: 'Mi smo vama poslani!' (Ja-Sin, 14.)

I s kraja grada žurno dođe jedan čovjek i reče: 'O narode moj, slijedi one koji su poslani...' (Ja-Sin, 20.)

Iz ovog zaključujemo da pozivanje na Pravi put i Allahovoj vjeri nije dužnost samo Poslanika, već svih nas. Ovaj čovjek nastavlja:

Slijedite one koji od vas ne traže nikakvu nagradu, a na Pravom su putu!

Zašto da se ne klanjam Onome Koji me je stvorio, a Njemu ćete se vratiti?

Zašto da prihvatam druge bogove mimo Njega? Ako Milostivi hoće da me snađe neko zlo, njihovo posredovanje neće mi biti ni od kakve koristi i oni me neće moći spasiti (Ja-Sin, 21-23.)

Da... To je čvrsta vjera u Allaha. To je afirmativnost kojom je Uzvišeni ojačao ummet i vjeru, prije Muhammeda, s.a.v.s., i poslije njega...

Još jedan primjer iz životinjskog svijeta (Sulejmanov pupavac)

I ne potraj dugo, a on dođe, pa reče: 'Doznao sam ono što ti ne znaš, iz Sabe ti donosim pouzdanu vijest' (En-Neml, 22.)

Ovdje je riječ o ptici - pupavcu koji donosi vijesti

Allahovom Poslaniku, Sulejmanu, a.s. Ražalostio se zbog postupaka mnogobožačkog naroda:

Vidio sam da jedna žena njima vlada i da joj je svega i svačega dato, a ima i prijesto veličanstveni: vidio sam da se i ona i narod njezin Suncu klanjaju, a ne Allahu, - šejtan im je prikazao lijepim postupke njihove i od Pravog puta ih odvratio, te oni ne umiju da nađu Pravi put. (En-Neml, 23-24.)

Pogledajte koliko je ova ptica (pupavac) zabrinuta zbog Allahove vjere!

Teško joj je palo što je vidjela kako ljudi pripisuju Allahu sudruga, pa navodi niz argumenata protiv njih. Vratili su se na Pravi put zahvaljujući informaciji donesenoj Sulejmanu, a.s:

...pa da se klanjaju Allahu, Koji izvodi ono što je skriveno na nebesima i u Zemlji i Koji zna ono što krijete i ono što na javu iznosite. (En-Neml, 25.)

Afirmativni mrav - aktivan član društva

Pogledajmo zahvalnost Sulejmana, iniciranu postupkom mrava. Razmislimo o ovim ajetima: i kad stigoše do mravlje doline, jedan mrav reče: 'O mravi, ulazite u stanove svoje da vas ne izgazi Sulejman i vojske njegove, a da to i ne primijetite!' I on se nasmija glasno riječima njegovim i reče: 'Gospodaru moj, omogući mi da budem zahvalan na blagodati Tvojoj, koju si ukazao meni i roditeljima mojim, i da činim dobra djela na zadovoljstvo Tvoje, i uvedi me, milošću Svojom, među dobre robove Svoje!' (En-Neml, 18-19.)

Primjećujete li afirmativnost? Da, mrav vodi računa o svom društvu i nije pobjegao u mravinjak ostavljajući iza sebe druge mrave. Čuvši to, Sulejman je uputio dovu: "Neka je hvala Allahu Koji mi je ovo podario..." Zamisli kada bismo mi danas živjeli s ovom afirmativnošću - kakvi bismo bili? Bez sumnje, mnoge stvari u ummetu bi se promijenile.

Jedan vjernik može pomoći islam i muslimane?!

Poslušaj priču Habbaba ibn Munzira. Allahov Poslanik, s.a.v.s., je skicirao plan Bitke na Bedru: "Ovdje ćemo stati, a ovdje ćemo se boriti... Uradit ćemo to i to..." Habbab ibn Munzir, a.s., tada reče: "Allahov Poslaniče, je li to Allahova objava, ili stvar koja se tiče rata, mišljenja i spletke?" Allahu! Kakva afirmativnost se ogleda u pitanju! Blago, smireno i inteligentno pita, kako ne bi nesvjesno uvrijedio Božijeg Poslanika, s.a.v.s. Poslanik, s.a.v.s., odgovara: "Ne, ovo se tiče rata, mišljenja i spletke." "Ako to nije objava, Allahov Poslaniče, onda predlažem da povedeš ljude do najbližeg bunara mnogobošcima." Poslanik, s.a.v.s., ga poslušao. "Ostale bunareve ćemo zatrpati i srauniti, a povrh njih napraviti zdence koje ćemo napuniti vodom. Kada počne borba, mi ćemo imati vodu za piće, a oni neće (zato što su zdenci s vodom iza muslimana)." Allahov Poslanik, s.a.v.s., je prihvatio njegov prijedlog i rekao: "Doista je ovo ispravno mišljenje!" Naravno, budući da se obratio uljudno i blago, bezponižavanja nadređenih, to je prava afirmativnost.

Poslušaj priču Nuajma ibn Mes'uda, r.a., koji je prihvatio islam tokom Bitke na Hendeku. "Allahov Poslanice", rekao je "ja prihvaćam islam." "Za nas si ti samo jedan čovjek (koji kao obični borac može malo učiniti), zato odvrati od nas zla koliko možeš svojim lukavstvom", reče mu Allahov Poslanik, s.a.v.s. Nu'ajm se, doista, i poslužio lukavstvom: uspio je napraviti raskol između Kurejša i njihovih pristaša... I kakav je bio rezultat? Muslimani su odnijeli pobjedu zahvaljujući afirmativnosti jednog čovjeka.

Slazete li se sa mnom da ummet može pobijediti zahvaljujući jednoj osobi? Jedan vjernik može pomoći islam i muslimane. Zašto, onda, čekaš?

Izgradnja džamije na univerzitetu - civilizacijski čin

Sjećam se jedne davnašnje priče. Nekada su se ljudi stidjeli obavljati ibadete, pogotovo namaz, jedni pred drugima. Jedan mladić se upisao na univerzitet i

upita: "Gdje mogu obaviti namaz?" "Ti si mlad, a klanjaš?", upitaše ga. "Namaz je samo za stare, za one kojima se smrt primakla." On je bio uporan u svojoj namjeri. Uputiše ga u podrum, u prostoriju koja se na arapskom kolokvijalnom jeziku naziva hurba. Kada je sišao, ugledao je jednog starca kako klanja. "Zašto klanjaš ovdje, amidža?" upita ga. Starac odgovori: "Da me niko ne bi vidio." U mladiću se probudi revolt. Uhvati starca za ruku i reče: "Klanjat ćemo na vrhu univerziteta!"

Popeo se do amfiteatra gdje se odvijala nastava i tu klanjao dva rekata. Studenti su prvog dana pokazivali na njega i podsmijavali se. Drugog dana mu se pridružio i starac... Trećeg dana su već imali pun saf, a potom i nekoliko safova... "Zašto ne bismo sagradili džamiju na univerzitetu, da imamo gdje klanjati?", upita neko. To se i dogodilo. I ne samo to... Svi univerziteti u okruženju uradili su istu stvar. Izgradnja džamije postala je civilizacijski čin i prednost svakog univerziteta.

Zamisli kakvu nagradu zaslužuje ovaj mladić zbog svoje afirmativnosti. On je inicirao izgradnju džamija u kojima će se klanjati do Sudnjeg dana. Njegova nagrada će se uvećavati svakim namazom obavljenim u jednoj od tih džamija.

Na posljetku, kakva će biti naša afirmativnost u vjeri? Hoćemo li ostati isti, ili ćemo napraviti ozbiljan pomak naprijed? Moramo biti pozitivni kako bismo pretekli Zapadni svijet. Tada ćemo uz, Allahovu pomoć, povratiti moć i čast.

Pouzdanje u Allaha **Bezgranično, čvrsto pouzdanje**

Mnogo smo molili Allaha. Obraćamo Mu se svakog dana i svake noći... Možda... Ali, koliko smo uvjereni dok to činimo? Molimo li Ga s pouzdanjem? To je pitanje koje sebi trebamo postaviti. Iz tog razloga moramo se bezrezervno osloniti na Allaha, uz potpuno uvjerenje i sigurnost. Našu dovu ne trebamo vezivati za rezultate. Drugim riječima, moramo biti sigurni u Allahovo davanje bez sumnje, u Njegovu moć i volju, jer On je Svemoćan, bezgranične vlasti, Silan... Dođite da pogledamo kako ćemo se pouzdati u Allaha i kako ćemo Ga moliti s uvjerenjem.

Pouzdanje i povjerenje u Allaha nemaju veze s rezultatima. Mi se uzdamo u Allaha, zato što je On Svemoćan i Bezgraničan. Cijeli svemir je u Njegovoj moći i On njime upravlja kako hoće. Uzvišeni kaže:

A kad su vjernici saveznike ugledali, rekli su: 'Ovo je ono što su nam Allah i Poslanik Njegov obećali, i Allah i Poslanik Njegov su istinu govorili!' (El-Ahzab, 22.)

Čovjek je generalno povezan životnim promjenama i uvjetima. Vjernikovo pouzdanje u Allaha je sve jače što su veći problemi i teškoće. On kaže:

"Allahu, odazivam Ti se i stojim Ti na raspolaganju, svako je dobro u Tvojim rukama, a zlo ne potiče od Tebe."

Pa da li naše pouzdanje treba biti povezano s rezultatima? Da li se naše pouzdanje treba promijeniti ako rezultati nisu onakvi kakve smo očekivali? Dragi moji, naše pouzdanje u Allaha je problematično. Ozbiljno je poljuljano i moramo ga učvrstiti. A da bismo popunili tu prazninu koja se ukorijenila kod većeg dijela ummeta, moramo usaditi zadovoljstvo u nama samima sa svake strane. Na taj način ćemo se lahko suočiti s bilo kojim problemom.

Vatro, postani hladna i spasonosna...

Allah je postavio čvrsta pravila i zakone u kosmosu...

Kakvo je, na primjer, djelovanje vatre ili Sunca? Uzvišeni čini ono što želi.

Može poslati spas iz srži nesreće.

Dragi čitaocē, poslušaj priču o Ibrahimu... Nevjernici su odlučili baciti ga u vatru kako bi osvetili svoje bogove. Šta su rekli:

Spalite ga i bogove vale osvetite, ako hoćete ista da učinite!' - povikale. (El-Enbija, 68.)

Šta se, potom, dogodilo?

'O vatro, - rekosmo Mi - 'postani hladna, i spas Ibrahimul'I oni htjedoše da mu postave zamku, ali ih Mi onemogućismo.

(El-Enbija, 68-69.)

Možda ćeš se upitati: Zašto ga Allah nije spasio prije bacanja u vatru?

Da se to desilo, ne bi došlo do izražaja naše pouzdanje u Allaha.

Tako vam Allaha, odgovorite mi: Ko, osim Allaha, može narediti vatri da promijeni prirodu svog djelovanja!?

Drugi primjer našeg pouzdanja u Allaha:

Uzvišeni Allah može dati poslanstvo čovjeku koji boravi usred nevjernika.

Gdje je odrastao naš poslanik Musa, a.s?

Ajet kaže: I nađoše ga faraonovi ljudi, da im postane dušmanin i jad; - zaista su faraon i Haman i vojske njihove uvijek grijeshili.

(El-Kasas, 8.)

Allahova moć je bezgranična. On može stvoriti vodu iz kamena:

I kada je Musa za narod svoj vodu molio, Mi smo rekli: 'Udari štapom svojim po stijeni!' - i iz nje je dvanaest vrela provrelo, i svako bratstvo je vrelo iz kojeg će piti znalo. (El-Bekare, 60.)

Zamisli! On udara štapom po stijeni. Za očekivati je da se štap polomi.

Međutim, Allah je dao drugu stvar: Svako bratstvo je vrelo iz kojeg će piti znalo... tj. pili su iz kamena.

Zasadi pouzdanje duboko i čvrsto!

Braćo moja, zašto ne usadimo pouzdanje u naše duše i duše naše djece?

Neka ono bude čvrsto zasađeno, da ga nikakav problem ne može iščupati.

Poslanik, s.a.v.s., kaže Ibn Abbasu: "Kada bi se sastali da ti učine neku štetu, ne bi ti mogli naštetiti ničim što ti Allah nije već propisao." Abbas je tada bio dječak: "A kada bi se svi ljudi sastali da ti donesu neku korist, ne bi mogli učiniti ništa što ti Allah nije propisao." 20

Pogledaj, tako ti Allaha, kako Poslanik, s.a.v.s., usađuje povjerenje u dušu djeteta? Allah, dž.š., je kadar promijeniti zakone svemira. On može poslati izbjavljenje iz srži propasti, može izvesti Poslanika iz centra bezbožništva, dati vodu iz stijene... On je svemoguć... On mrtvog oživljava mrtvim, tj. vraća život posredstvom mrtve stvari:

I kada ste jednog čovjeka ubili, pa se oko njega prepirati počeli -Allah je dao da iziđe na vidjelo ono što ste bili sakrili - Mi smo rekli: 'Udarite ga jednim njezinim dijelom!' - i eto tako Allah vraća mrtve u život i pruža vam dokaze Svoje da biste

shvatili. (El-Bekare, 72-73.)

Izraelićani su, znači, ubili čovjeka, ali nisu znali ko je izvršitelj zločina. Gospodar im je rekao: "Udarite mrtvacu mrtvim dijelom krave... Uzmite jednu njezinu nogu, udarite mrtvacu i on će biti oživljen, Allahovom voljom. Tada će vam reći ko ga je ubio..." Može li iko, osim Svevišnjeg Stvoritelja, kazati nešto ovako?

20 Tirmizi, 2516.

I ne samo to... On može stvari prikazati suprotnim od onog što jesu... Nož u osnovi služi za klanje, ali nije naučio Ismailu... Vatra u osnovi prži, ali je bila spas Ibrahimu. To su Allahove odredbe. .. On je nadahnuo ribu da izbaci Junusa. Raspolovio je more da bi Musa prošao... Sve je u Njegovoj moći. Nema Boga osim Njega.

Pomoć dolazi odakle se ne nadamo

Brate čitaoče, moraš uvijek biti siguran da Allah sve može... I ne samo to, već da će ti Allah pomoći, i da može pomoći Svoju vjeru preko Svojih neprijatelja... Zna li zašto su stanovnici Medine prihvatili islam? Zbog Jevreja!... Da, Jevreji su nagovijestili stanovnicima Medine da će se pojaviti Poslanik, s.a.v.s. Govorili su plemenima Evs i Hazredž da će se "uskoro pojaviti Poslanik koga ćemo slijediti. Pod njegovim vođstvom ćemo se boriti protiv vas i nanijeti vam poraz." Tako su u srcima Medinelijsa usadili uvjerenje da će se Poslanik pojaviti. A kada se taj Poslanik pojavio među Arapima, Jevreji su ga odbili slijediti. Vjerovali su da će poslanik biti iz njihovih redova. Kada se Poslanik, s.a.v.s., pojavio, Medina je već bila spremna za njega i vjera se raširila preko njenih neprijatelja...

Neka je hvaljen Allah! Preko neprijatelja...! Pomoć dolazi odakle se ne nadamo. Zar je pouzdanje u Allaha i dalje poljuljano?

Znakovi i argumenti Njegove veličine i svemoći

Pažljivo pročitaj ovaj ajet:

U Njega su ključevi svih tajni, samo ih On zna, i On jedini zna šta je na kopnu i šta je u moru, i nijedan list ne opadne, a da On za nj ne zna; i nema zrna u tminama Zemlje niti ičeg svježeg niti ičeg suhog, ničeg što nije u jasnoj Knjizi.

(El-Enam, 59.)

Neka je hvaljen Allah! Ništa se ne može desiti, ni list ne može pasti, a da Allah ne zna gdje će završiti... Ni zrno pijeska se ne može pomjeriti, a da to nije u jasnoj Knjizi. Neka je hvaljen Svemogući Allah.

Allah uzima duše u času njihove smrti, a i oni koji spavaju, pa zadržava one kojima je odredio da umru, a ostavlja one druge do roka određenog. To su, zaista, dokazi za one koji

razmišljaju. (Ez-Zumer, 42.)

Duša se, prema ovom ajetu, svake noći vraća Gospodaru... Neka je hvaljen Svemogući Allah.

O Allahovoj svemoći govori i sljedeći ajet:

Onoga Dana kada smotamo nebesa... (El-Enbija, 104.)

Nebo će na Sudnjem danu biti smotano poput lista papira za pisanje...

Allahu, zar je naše pouzdanje u Tebe još uvijek slabo...!?

Oni ne veličaju Allaha onako kako Ga treba veličati; a čitava Zemlja će na Sudnjem danu u vlasti Njegovoj biti.

(Ez-Zumer, 67.)

Osjećaš li Allahovu moć?

Reci: 'O Allahu, Koji svu vlast imaš, Ti vlast onome kome hoćeš daješ, a oduzimaš je od onoga od koga hoćeš.; Ti onoga koga hoćeš uzvisuješ, a onoga koga hoćeš unizuješ; u Tvojim ruci je svako dobro, Ti, uistinu, sve možeš! (Ali Imran, 26.)

Braćo moja, u čijem smo mi vlasništvu? U čijem je vlasništvu cijeli svemir? U čijem vlasništvu je Zemlja? Sazviježđa? Univerzum? Kada bi se istinski uzdao u Allaha i kada bi bio duboko uvjeren u Njegovu vlast - tvoje povjerenje u Njegovu moć i veličinu ne bi nikada bilo uzdrmano. Pogledajte šta se dešavalo dok su Poslanik, s.a.v.s., i Ebu Bekr bili u pećini... Ebu Bekr kaže: "Kada bi jedan od njih pogledao pored svojih nogu, ugledao bi nas", a Poslanik, s.a.v.s., mu odgovara: "Šta misliš o dvojici uz koje je Allah treći?"²¹ Je li moguće da Allah bude treći, uz njih, i da ih napusti?

Vidiš li kako Allahov Poslanik, s.a.v.s., poznaje veličinu svog Gospodara, koga slijedi... Zna da je On istina i da će ga, zasigurno, izbaviti. Braćo, nipošto ne dozvolite da vaše povjerenje u Allaha bude uzdrmano. Pouzdanje u Njega je neophodno da bi ummet bio spašen. ²¹ Muslim, 6119 i Tirmizi, 3069.

Lađa u pustinji

Pogledajmo primjer pouzdanja u Allaha u primjeru Musaa, Nalazio se pred uzburkanim morem, a Faraon ga je s vojskom progonio, namjeravajući ga likvidirati zajedno sa njegovim sljedbenicima. Musaovi saputnici su rekli: "Stići će nas...!" Musa reče: Ne, Gospodar moj je sa mnom, On će mi put pokazati. (Eš-Šuara, 62.) Ne... Gospodar moj je sa mnom, On će mi put pokazati.

Neka je hvaljen Allah! Musa korača po moru, uvjeren da će ga Allah izbaviti od Faraona i njegove vojske, govoreći: "Gospodar moj je sa mnom, On će mi put pokazati."

Nuha je Uzvišeni obavijestio da niko iz njegovog naroda neće povjerovati, osim onih koji su već vjernici. Uzvišeni kaže:

I gradi lađu pred Nama i po Našem nadahnuću, i ne obraćaj Mi se više zbog nevjernika - oni će sigurno biti potopljeni!

(Hud, 37.)

Znate li šta je lađa? Nuhu je bilo naređeno da izgradi lađu usred pustinje! Znate li koliko to traje? Prvo treba zasaditi drveće, potom čekati dok poraste i posjeći ga. Potrebno je, dakle, nekoliko desetina godina. A šta će graditi? Lađu u pustinji? Zar će ga to spasiti?

Znaš li zašto je to Allah od njega tražio? Da bi se uvjerio u Nuhovo pouzdanje u Allahovu moć i vlast. Allaha ti, da si na Nuhovom mjestu, bi li se tvoje pouzdanje poljuljalo, ili bi bio čvrsto uvjeren u Allaha? Lađa u pustinji?! Mi bismo rekli: Nemoguće da ćemo se na taj načini izbaviti!

Braćo moja, naša današnja lađa jeste:

Allah neće izmijeniti jedan narod dok on sam sebe ne izmijeni.

(Er-Ra d, 11.)

Nemoj govoriti kako nema nade. Naša današnje stanje je poput Nuhove lađe u pustinji. Nuhovi sljedbenici su imali povjerenja u Allaha; izgradili su lađu u koju će se ukrcati... Gdje? U pustinji...

Brate čitaočee.... Tako ti Allaha, budi siguran da je Allah svemoćan:

Allah neće izmijeniti jedan narod dok on sam sebe ne izmijeni.

(Er-Rad, 11.)

Ozbiljnost Promijenimo sebe

Allahov Poslanik, s.a.v.s., kaže: "Garantujte mi da ćete ostati dosljedni u vršenju šest obaveza, ja ću vama garantovati Džennet." Prve tri obaveze tiču se ahlaka (morala):

1. da ćete, kada god govorite, govoriti istinu;
2. da ćete, kada obećate, to obećanje ispuniti;

3. da ćete, kada vam se nešto povjeri, taj emanet čuvati. Druge tri obaveze se tiču ibadeta:

4. da ćete čuvati svoja stidna mjesta;

5. da ćete obarati svoje poglede (i nećete gledati u ono što vam je zabranjeno) i

6. da ćete se suzdržavati od uznemiravanja drugih svojim

Dragi čitaocē, radi se o promjeni samog sebe. Znači, garantujte mi da ćete izvršiti ovih šest obaveza, ja ću vama garantirati Džennet. Jedan pobožnjak je kazao veoma važnu stvar: "O, ljudi. Vaš prvi mejdan je sa samim sobom. Ako u tome pobijedite, bit ćete snažniji za buduće izazove. A ako izgubite bitku sa sobom, nećete moći izvojevati ostale pobjede." Zar ova tvrdnja nije tačna?

22 Ahmed u Musnedu, 5/323.

Allah neće izmijeniti jedan narod dok on sam sebe ne izmijeni.

(Er-Ra d, 11.)

Hajde, pruži mi ruku... Obećaj da ćeš se promijeniti i znaj da nas Allah sada posmatra.

Strategija promjene

Govorit ćemo o strategiji promjene i obnovi ummeta. U svakoj fazi ćemo analizirati po jednu bolest ummeta i reći: "To se mora ispraviti", saglasivši se oko toga. Potom ćemo obaviti svoju dužnost prema ovom ummetu.

Govorit ćemo o ulozi omladine, o ozbiljnosti. Možda ćete reći: "Pa govorili smo o afirmativnosti." Da, afirmativnost je suprotna negativnosti, a ozbiljnost je suprotna nemarnosti.

Izvinjavam se zbog komparacije... Međutim, ova pojava je toliko raširena u našem ummetu, a budući da je zastupljena kod naše omladine, onda ju je veoma teško promijeniti...

Nemarnost, trivijalnost, potcjenjivanje, nesmotrenost, neozbiljnost...

Tu pojavu je moguće precizirati mnogim izrazima, ali mene je stid da ih dalje nabrajam.

Omladina - najvrjednije što ummet posjeduje

Pitate se zašto se obraćam omladini. Zato što omladina čini 70 % muslimanskog društva. S druge strane, omladina na Zapadu čini 30 % društva. Zna li šta to znači? Da će naše društvo u sljedećem vijeku biti vitalnije od Zapadnog. Mi smo mlađi i vitalniji. Ali, šta nas plaši? Mogućnost da će onih 30 % Zapadne omladine biti produktivnije od naših 70 %.

Nema smisla porediti 70 % sa 30 %. Veoma je važno spoznati šta je dužnost naše omladine. Njihova dužnost je izgradnja ummeta. Zašto je baš omladina dužna to činiti?

Djetinjstvo je doba zdravlja bez pameti, a starost je mudrost bez snage.

Ko posjeduje obje komponente? Ko ima i zdravlje i mudrost? Vi, omladino... Šta posjeduje narod koji nema velike naftne resurse niti bogati turizam? Najbolje što ovaj ummet posjeduje jeste omladina.

Narodi se vrjednuju prema omladini

Narodi se vrednuju prema svojoj omladini. Sociolozi mogu predvidjeti koliko neka zemlja može trajati i kada će nestati! Mogu, na primjer, reći: "Ta i ta zemlja će se raspasti nakon 22 godine." Kako? Proriču li oni budućnost? Ne, već uzimaju u obzir određene

pokazatelje. Koji su to pokazatelji? To su sredstva... Pitate se koja su to sredstva?

Odgovor: To je ozbiljnost: Sve dok ne promijenite sami sebe. Zna li šta rade sociolozi? Obilaze univerzitet i kulturne centre. Ispituju čime se omladina bavi i šta ih interesira. Sprovode ankete i statistička mjerenja njihovih interesovanja, naklonosti, životna stremljenja i ciljeve. Potom pišu izvještaje u kojima kažu, npr.: Ova zemlja će opstati još stotinu godina. Zašto? Zato što su interesovanja omladine pogrešna. Na primjer: krajnji cilj mladića je da upozna djevojku! Od toga nema nikakve koristi:

Allah neće izmijeniti jedan narod dok on sam sebe ne izmijeni. (Er-Ra d, 11.) U suprotnom, narod neće opstati.

Hajde, prihvati to! Istakni svoj moto! Neka on glasi: "Ja se mogu mijenjati!" Vjerujete li da je ono što danas sociolozi rade primjenjivano čak prije 1.400 godina? Kako?

Zna li kako je izgubljena Andaluzija? Muslimani su u Andaluziji bili 800 godina. Portugalci su htjeli istjerati muslimane, i šta su uradili?

Prvo: nisu mogli povesti vojsku prije nego se uvjere da su muslimani slabi. A kako će to doznati? Poslali su špijune iz Portugalije u Španiju da bi ispitali interesovanja omladine. Uvukli su se među njih i vratili s izvještajima. Isto danas rade sociolozi.

Jeste li se uvjerali da je omladina ključna? Molim vas, pažljivo slušajte ove riječi. Omladino ummeta, potrebna je ozbiljnost... ozbiljnost!

Portugalci su se uvlačili među omladinu i pratili na koji se način svađaju. Jedan bi govorio: "Ja znam više hadisa iz Buharijeve zbirke od tebe." Drugi bi govorio: "Ja bolje poznajem hemijske jednačine od tebe." Treći bi govorio: "Možeš li me prestići u jahanju?" Špijuni bi se vraćali Portugalcima i rekli: "Vratite se. Nemojte ih sada napadati." Kada su drugi put došli, našli su omladinu koja se takmičila u poeziji i književnosti... Potom je nastupilo razdoblje u kojem je omladina postala inferiorna. Špijuni su došli kod jednog uplakanog mladića i upitali ga zašto plače. On odgovori: "Napustila me je djevojka." Tada su se vratili Portugalcima i rekli: "Sada ih možete napasti."

Vidiš li, brate, nakon 800 godina muslimanskog postojanja u Španiji, bili su izbačeni za dva-tri mjeseca. Zbog čega? Jesi li vidio zbog čega? Zbog negativnog interesovanja omladine.

Allah neće izmijeniti jedan narod dok on sam sebe ne izmijeni.

(Er-Ra'd, 11.)

Mi njima nismo nepravедni bili, oni su sami sebi nepravdu nanijeli. (En-Nahl, 118.)

U mnogim stvarima nam, dragi moji, nedostaje ozbiljnost.

Nemoj misliti da je ovo negativna tema i da želim demoralizirati omladinu.

Ne, ja znam da je naša omladina u velikom dijelu svjesna i napredna.

Međutim, i dalje je mnogo onih koji nisu ozbiljni i koji moraju znati koliko je to opasno.

Kako se manifestuje neozbiljnost?

Brate čitaoče... Omladina koja se tokom cijele godine igra, a potom na ispitu prepisuje, nije ozbiljna omladina. To je krajnja nemarnost. Reći ćeš: "Pola svršenika fakulteta je na ulici... Kako ovaj ummet može pobijediti? A saučesnici u propadanju su profesori za katedrama koji pomažu studentima da krađu na ispitima... Oni obrazuju generaciju koja je trivijalna i neozbiljna. Staratelji pomažu svojoj djeci u izradi papirića za varanje na ispitima, i opet kažu: 'Ummet će pobijediti.' Kako ćemo pobijediti ako svoj život započinjemo prevarom?"

Možemo navesti i drugi primjer neozbiljnosti: Današnja djevojka jedino vodi računa o tome kako će obući izazovnu odjeću kojom će privući mladiće, kako će se našminkati i nafrizirati. Mladići odlaze u teretane i oblikuju svoje tijelo, ne da bi se borili za islam, već da bi zadivili djevojke...

Zamislite da jedan satelitski kanal emituje poruke gledalaca ovakve sadržine: "Volim te", naslovljene na određenu osobu. Potom taj mladić odgovara: "I ja tebe volim", naslovljeno na tu djevojku. Tu ima mnogo drugih, nerazumnih stvari. Ne govorim ovdje o halalu i haramu. Govorimo o daleko važnijoj temi, a to je agonija ummeta i nestajanje islama. Je li shvatljivo, draga omladino, da preuzimamo ono najgore od Zapada, a ostavljamo ono što je najbolje, a to je ozbiljnost u radu?

Evo još jednog primjera neozbiljnosti: Na zabavama pjevači pjevaju, djevojke - pokriveno i nepokriveno igraju, a mladići se njihaju. Omer, r.a., je jednom hodao ulicom i ugledao mladića koji je hodao s određenom dozom mlitavosti. Upita ga: "Jesi li bolestan?" On odgovori: "Nisam, vladaru pravovjernih." On ga upozori: "Ne želim da Muhammedov ummet hoda na takav način!"

Naše djevojke se stide reći svojim drugaricama kako pomažu svojim majkama u kućnim poslovima. Jedino ih brine odakle je prsten i koje marke je haljina. Ummet ne može napredovati sve dok je većina omladine ovakva.

Neozbiljno je i to što djevojke koriste čet (chat) kako bi se upoznale s momcima. S druge strane, ummet umire i propada. Gdje je ozbiljnost, omladino ummeta?

Žao mi je, draga braćo, zbog ovih uznemirujućih primjera. To su veoma česte pojave u našem ummetu. Ali ja ne kažem da je sva omladina ovakva. Ne. Dobar dio omladine je svjestan. Međutim, postoje i oni kojima je potrebna pomoć i kojima trebamo reći: "Ne činite to."

Draga moja braćo, naš islam je velik, lijep. Nije problem u islamu, već u nama.

Pogledajmo kako Zapad djeluje. Kako se Njemačka izgradila nakon rata. Ko ju je izgradio? Japan se, također, izgradio, iako je iz rata izišao razoren. Ko je izgradio Liban nakon rata? Koja ozbiljna omladina ga je izgradila?

Pogledajmo primjer Margaret Tačer, bivše britanske premijerke. Ona je četiri godine nosila tamnu odjeću, zato što je njena zemlja bila u konfliktu s Argentinom. Međutim, to nije naša tema... Ona je time željela samo privući pažnju naroda na revnost u svome poslu. Ozbiljno sagledajte stvari i napravite poređenje između nje i njenih vršnjakinja? Ove riječi upućujem vama, omladino...

Učimo od Allahovog Poslanika i ashaba

Sada vam želim navesti primjer ozbiljnosti Poslanika, s.a.v.s., i ashaba, kako bismo ih slijedili i od njih učili. Allahov Poslanik, s.a.v.s., je, na početku svoje misije, u Mekki govorio: "O, amidža moj, kada bi mi dali Sunce u desnu ruku, a Mjesec u lijevu da ostavim ovo - ja to ne bih prihvatio! Borit ću se do kraja, pa šta bude: il' pobijedio il' bio uništen!"²³

Vidite li ozbiljnost? Uzvišeni Allah kaže Jahjau, a.s:

'O Jahja, prihvati Knjigu odlučno!' — a dadosmo mu mudrost još dok je dječak bio. (Merjem, 12.) Riječ sabijj (dijete) odnosi se na uzrast do 16 godina.

Pogledajmo u stanovnike pećine koji su se suočili s opasnošću. - To su bili momci..., tj. imali su između 16 i 17 godina. - vjerovali su u Gospodara svoga, a Mi smo im

uputu još više povećali. (El-Kehf, 13.)

Dobro pazite, mladići ummeta. Naš pejgamber Jahja je bio dijete; Ibrahim je bio dijete; stanovnici pećine su bili mladići... Svi su imali ispod dvadeset godina. Ozbiljnost se izgrađuje u ranom uzrastu.

²³ Taberi, 1/545, Sire Nebevije, 2/101.

Četrdeset godina je dovoljno za izmjenu generacije...

Dragi čitaocē, naredba Prihvati knjigu odlučno više puta se ponavlja u Kuranu. Budi ozbiljan! Pogledajmo kako Izraelićani nisu ozbiljno postupili kada im je Musa naredio da uđu u Svetu zemlju:

Obi rekoše: 'O Musa! U njoj je nemilosrdan narod i mi u nju nećemo ući dok god oni iz nje ne iziđu, mi ćemo onda sigurno

ući.* (El-Maide, 24.) Kakva neozbiljnost! I, kakav je bio rezultat:

'Četrdeset godina će im Sveta zemlja zabranjena biti, reče

On. (El-Maide, 26.)

Četrdeset godina neće moći ući u Palestinu niti u Kuds. Zašto? Zato što je toliko potrebno da bi se izmijenila generacija... Tadašnja generacija je bila trivijalna i neozbiljna prema samima sebi i prema Allahu.

Obraćam se pobožnim vjernicima: budite ozbiljni, muslimani! Uozbilji se, omladino ummeta!

Allahov Poslanik, s.a.v.s., je u bici na Uhudu, kada su na njega nasrnuli nevjernici, povikao: "Ko će se žrtvovati za nas?" Javilo se pet ljudi, mladića: "Mi ćemo, Allahov Poslaniče." Branili su Allahovog Poslanika, s.a.v.s., i jedan po jedan ginuli pred njime. Posljednji je bio Jezid ibn Seken. On se borio sve dok nije bio izboden kopljima. Tada su u pomoć pristigli ostali muslimani, koji su uklonili koplja i on je pao licem u prašinu.

Pogledajmo kako se Poslanik, s.a.v.s., ponio prema njemu nakon bitke! Ima vjernika koji su bili junaci. Pravi junaci! Vidjevši Jezidovo lice u prašini, Allahov Poslanik, s.a.v.s., povika: "Podignite Jezida iz prašine." Poslanik, s.a.v.s., je puzeći na koljenima došao do Jezida. Podigao mu je glavu sa zemlje i počeo brisati prašinu s lica. Položio je Jezidovu glavu na krilo i kazao: "Gospodaru, ja Ti svjedočim da je Jezid ibn Seken ispunio svoju obavezu. Gospodaru, ja Ti svjedočim da sam zadovoljan Jezid ibn Sekenom."²⁴ Kakvo herojstvo!

Ima vjernika koji ispunjavaju zavjet dat Allahu

Brate čitaocē, poslušajmo herojske riječi Ebu Bekra, r.a: "Tako mi Allaha, nisam spavao da bih sanjao (tj. nije imao vremena za spavanje); trudio sam se da iz nepažnje ne pogriješim i nadam se da s Puta nisam skrenuo."

Jesi li pažljivo pročitao riječi Ebu Bekra?

Pogledajmo kako je postupio Enes ibn Nadr, nakon što ga je put spriječio da učestvuje na Bedru. Rekao je: "Allahov Poslaniče, izostao sam iz borbe na Bedru, prve borbe koju si vodio protiv mušrika. Tako mi Allaha, ako dočekam drugu borbu, Allah će vidjeti šta ću uraditi."

Kada se desila bitka na Uhudu i kada su muslimani bili poraženi, rekao je: "Izvinjavam ti se zbog ovoga što su uradili ovi (misleći na ashabe) i odričem se svega što su uradili oni (misleći na mušrike)". Zatim je krenuo naprijed, pa ga je sreo Sa'd b. Muaz. Rekao je: "O, Sa*de, Džennet, tako mi Nadrovog Gospodara! Osjećam njegov miris ispod Uhuda." Sa'd reče: "Allahov Poslaniče, ja ne mogu uraditi ono što je on uradio." Enes je rekao: "Našli smo ga, i na njemu je bilo više od osamdeset udaraca sablje, koplja i strijela. Ubili su ga i izmrcvarili toliko da ga niko nije mogao prepoznati osim njegove

sestre, koja ga je prepoznala jagodicama prstiju. Vjerovali smo da je o njemu i sličnim njemu objavljen ovaj ajet:

24 Bejheki, Delai/En-Nubuvve, 3/235.

Ima vjernika koji ispunjavaju zavjet dat Allahu. Imaju ih koji su poginuli, i ima ih koji to očekuju - nisu ništa izmijenili.

(El-Ahzab, 23.)

Enes ibn Nadr je primjer iskrenog vjernika. Kako nije zaboravio obećanje dato prije godinu dana? Draga moja braćo, učite iz škole našeg miljenika i ashaba. Pogledajmo kakva je bila njihova ozbiljnost... Učimo od njih...

Jedan od vjernika-heroja je i Ebu Ejjub El-Ensari. U osamdesetoj godini je otišao s muslimanima da osvoji Konstantinopolj. Zamolio ih je da ga povedu.

"Ti više nemaš snage", rekli su mu. On je kazao: "Uzvišeni Allah kaže:

Krećite u boj, bili slabi ili snažni. (Et-Tevbe, 41) Vidite li

ovu ozbiljnost?

Mehmed El-Fatih je u 23. godini pošao za rukom da osvoji Konstantinopolj, grad koji se dugo vremena odupirao muslimanima. On je realizirao svoju

ozbiljnost. A Salahuddin je govorio: "Kako se mogu smijati, a Aksa je okupirana!? Doista me je stid da me Allah vidi kako se smijem, a moja braća tamo pate..." O, mladići, budite ozbiljni! Njih dvojica su uspjeli i pobjedili...

Ima li iko od nas ovakvu ozbiljnost?

Dragi moji, bojim se da moj glas ne dopire do nemarnih... Molim vas, pružite im ruku, pomozite im. Pokušajmo naučiti ozbiljnost prema Allahu, kako bismo promijenili sami sebe i kako bi se naša situacija preobrazila u onu kojom će Allah biti zadovoljan...

Bratstvo i širokogrudnost

Čime si ispunio svoje srce?

Možemo li zamisliti osobu koja osjeća mržnju i pakost prema cijelom narodu? Ili narod koji se sveti čitavom narodu? Sve te narode okuplja pojam "ummet našeg poslanika Muhammeda, s.a.v.s..

Nemoguće je zamisliti takvu situaciju: da srca budu "naelektrisana" jedna protiv drugih, pakosna i puna mržnje i odbojnosti, umjesto da budu ispunjena milošću i solidarnošću.

Nažalost, svjedoci smo ove situacije. Ponekad gubimo iz vida smisao bratstva i širokogrudnosti. Krenimo zajedno, brate, korak po korak. Želim, na kraju, kod tebe osjetiti uzvišene vrijednosti - da je ovo naš ummet i da ne smijemo biti odbojni jedni prema drugima.

Mi, brate, ponekad u cijelom ovom metežu zaboravljamo na našu braću, a ne bismo trebali.

Krenimo zajedno, korak po korak, i usadimo bratstvo u naša srca. Zapitaj se svakog momenta čime si ispunio srce? "Iz svake posude curi ono što se u njoj nalazi."

Brate, milost je kod Allaha!

Počeo ću s nekoliko priča o bratstvu. Neću se vratiti na vrijeme poslanika Muhammeda, s.a.v.s., već mnogo ranije, u vrijeme Musaa, a.s.

Pitat ćeš se: "Zašto?" Zato što su Izraelićani specifični kada je u pitanju bratstvo. Pažljivo me slušaj, kako bi shvatio ovaj smisao.

Kada je Uzvišeni Allah razgovarao s Musaom, rekao mu je:

Idi faraonu jer je u zlu svaku mjeru prevršio! Musa je zamolio Allaha:

Gospodaru moj, učini prostranim prsa moja i olakšaj zadatak moj: odriješi uzao sa jezika mog da bi razumjeli govor moj.

Šta je on to tražio? Tražio je bratstvo... Zato što nije mogao biti sam? Bila mu je potrebna bratska podrška. Zato je zamolio:

i podaj mi za pomoćnika iz porodice moje Haruna, brata mog; osnaži me njime i učini drugom u zadatku mome, da bismo Te mnogo hvalili i da bismo Te mnogo spominjali, Ti, uistinu, znaš za nas. (Ta-Ha, 29-35.)

Zar ti, Musa, ne umiješ sam veličati Allaha? Ne... s bratom je ljepše i lakše...!

Zato što je bratstvo neprocjenjivo. Uzvišeni odgovara:

Udovoljeno je molbi tvojoj, o Musa! Pogledajmo ajet:

i darovali smo mu miloću Našom kao vjerovjesnika brata njegova Haruna. (Merjem, 53.)

Jesi li čuo Allahove riječi? O, Allahu, kako su divne i skladne riječi miloću Našom... Moj brat je, dakle, jedan vid Allahove milosti... Zašto da se, onda, ne potrudimo steći Allahovu milost! Čuvajmo svoju braću!

Iste osobine... odvajkada!

Musa, a.s., je otišao na četrdeset dana da se susretne sa svojim Gospodarom. Izraelićani su počeli obožavati tele, kao što je opisano u Kur'anu. Harun, a.s., koji je mijenjao Musaa, našao se u nedoumici. Morao je izabrati između dvije stvari:

1. Da ih spriječi i silom vrati na Pravi put, kako ne bi obožavali tele. U tom slučaju, oni bi se razdvojili u dvije grupe: one koji slijede Haruna i one koji obožavaju tele. Tako bi došlo do međusobnog sukoba i razdora među Izraelićanima;
2. Da sačeka dok se Musa, a.s., ne vrati, zato što je njegova riječ bila snažnija i utjecajnije. Harun je odlučio sačekati Musaa, a.s., i očuvati međusobno jedinstvo svog naroda.

Kada se Musa vratio, zatekao je svoj narod kako obožava tele! To ga je žestoko naljutilo! Uhvatio je brata za bradu i kosu i povukao k sebi:

'O Harune, '-povika Musa - 'šta te je spriječilo, kad si ih vidio da su zalutali, da za mnom nisi pošao? Zašto nisi naređenje moje poslušao?' 'O sine majke moje,'- reče Harun - 'ne hvataj me za bradu i za kosu moju! Ja sam se plašio da ti ne rekneš:

'Razdor si među sinovima Israilovim posijao i nisi postupio onako kako sam ti rekao.' (Ta-Ha, 92-94.)

To je bila Harunova odluka koju je Musa prihvatio. Tako su Izraelićani bili uzrok prvom raskolu između braće!

Zavadi pa vladaj!

Kada se Poslanik, s.a.v.s., pojavio u Mekki i počeo javno pozivati Kurejšije je u islam, oni su mu nanosili zlo i veoma mali broj je prihvatio islam. Vrata Mekke su bila za njega zatvorena.

Razmišljao je kamo krenuti... Koje pleme će prihvatiti islam i podržati njegovu misiju? Pošao je u Taif... Obraćao se plemenima u sezoni hadža. Međutim, jedino mjesto u koje Poslanik, s.a.v.s., nije ni pomišljao otići je bila Medina, premda su njegove daidže bili otuda.

Zašto, Allahov Poslanice, nisi pošao u Medinu? Zato što je tamo postojao veliki problem - dugogodišnji rat koji se odvijao između plemena Evs i Hazredž... Rat koji je dugo trajao...

Ako želiš saznati povod ovog rata, poslušaj me:

Evs i Hazredž su bili starosjedioci Medine, koja se tada zvala Jesrib. Živjeli su u miru i sigurnosti, ljubavi i suživotu. Međutim, u grad su se doselili Jevreji... Oni su ubrzo uvidjeli da su manjina u odnosu na starosjedioce. Željeli su ih oslabiti kako bi dominirali gradom. I, šta su učinili?

Počeli su izazivati svade i stvarati probleme između ta dva plemena. Željeli su napraviti razdor među njima, da bi postali najjači, uprkos svojoj malobrojnosti. Trudili su se da sukob među plemenima stalno traje, a mržnja stalno podgrijana.

Kako su podgrijavali sukob?

Prodavali su oružje i Evsu i Hazredžu... Formirali su dvije grupe - jedni su pomagali Evsu, a drugi Hazredžu, dok su oni među sobom bili jedinstveni. Razdor među starosjediocima Medine je bio sve dublji. Jedni druge su napadali i ubijali!

Među plemenima je vladala velika mržnja... Krvne osvete i ubistva...

Zbog čega sve to? Osjećam da si počeo shvaćati...

Zbog ovog sukoba Poslanik, s.a.v.s., je potpuno izbacio Medinu iz vida. Znao je obim problema koji su mučili taj grad usljed raskola među plemenima.

Javila se nada!

Jednom prilikom, dok je Poslanik, s.a.v.s., obilazio i pozivao plemena u islam, ugledao je šestericu mladića kako sjede. Približio im se i upitao ih: "Odakle ste?" "Iz Medine", odgovoriše, "iz plemena Hazredž." "Možemo li porazgovarati?" "Možemo", odgovoriše. Arapi su od davnina gajili jednu lijepu osobinu, a to je pažljivo slušanje sagovornika i čekanje da završi, ma koliko dugo trajala priča. Poslanik, s.a.v.s., im izloži islam i sva šesterica ga prihvatiše! Rekoše: "Otići ćemo u Medinu i naredne godine ćemo dovesti sve koji prihvate islam."

Došli su naredne godine, kao što su obećali. Bilo ih je dvanaesterica. Ali, gle čuda, deveterica je bilo iz Hazredža, a trojica iz Evsa!

Poslanik, s.a.v.s., se obradovao. Javila se nada! Čim je povjerovao neko iz Evsa, to znači da je dobro na pomolu i da među stanovnicima Medine ima iskrenih ljudi koji mogu prevazići sukob...

Poslanikova pretpostavka je bila tačna... Treće godine su došla sedamdeset tri muslimana i dvije muslimanke. Pola je bilo iz Evsa, a pola iz Hazredža. Tada je preseljenje u Medinu postalo moguće.

Ne dopusti da u tvome srcu bude zlobe

Puni mjesec je obasjao Jesrib. Poslanik, s.a.v.s., je emigrirao u taj grad, koji se od tada zove El-Medina El-Munevvera. Ljubav prema islamu ujedinjuje srca Ensarija. Božiji Poslanik, s.a.v.s., je izvršio bratimljenje između Muhadžira i Ensarija kod prvog zadatka kog je realizirao nakon dolaska u Medinu. Bratski osjećaji ispunjavali su srca Medinelija. Nestalo je ratova, sukoba i mržnje. Kamo su otišla ona neprijateljstva? Zamijenilo ih je bratstvo. Jevreji su ih ponovo pokušali zavaditi, ali im to nije pošlo za rukom. Allahov Poslanik, s.a.v.s., je, prije nego je situacija izmakla kontroli, povikao: "Odakle džahilijetska prozivanja".²⁵

Allahov Poslaniče, kakva je to nečista strvina, odvratnog mirisa? To je smutnja razdora!

Objavljeno je niz ajeta o bratimljenju i širokogrudosti. Poslušajmo ih, zvuče kao da nas prozivaju:

Svi se čvrsto Allahova uzeta držite i nikako se ne razjedinjujte! I sjetite se Allahove milosti prema vama kada ste bili jedni drugima neprijatelji, pa je On složio srca vaša i vi ste postali, milosću Njegovom, braća; i bili ste na ivici vatrene jame, pa vas je On nje spasio. Tako vam Allah objašnjava Svoje dokaze, da biste na Pravom putu istrajali. (Ali Imran, 103.)

²⁵ Muslim, 6526 i Tirmizi, 3315. Ovaj događaj je opisan u hadisu kog bilježi Muslim.

Džabir, r.a., je rekao: "Bili smo sa Poslanikom, s.a.v.s., na nekom putovanju pa je neki muhadžir udario nekog ensariju po stražnjici.

Ensarija je, tada, povikao: 'O, ensarije!', a muhadžir: 'O, muhadžiri!',

Poslanik, s.a.v.s., je rekao: 'Odakle džahilijetska prozivanja?!' Rekli su: 'Allahov

Poslanice, neki muhadžir je udario po stražnjici ensariju.' Poslanik, s.a.v.s., je rekao: 'Okanite se toga, to je odvratno!'

To je čuo 'Abdullah b. Ubejj pa je rekao: 'Zar su to uradili?! Tako mi Allaha, kada se vratimo u Medinu, istjeraće iz nje jači slabijeg.'

Omer je rekao: 'Pusti me da odrubim glavu ovom munafiku.' Rekao je: 'Pusti ga, da ljudi ne pričaju kako Muhammed ubija svoje drugove.'

Slijedeći ajet govori o osobinama džennetlija:

I Mi ćemo zlobu iz grudi njihovih istisnuti, oni će kao braća na divanima jedni prema drugima sjediti. (El-Hidžr, 47.)

Treći ajet potvrđuje važnost ovih osjećaja:

Vjernici su prava braća, zato pomirite vaša dva brata...

(El-Hudžurat, 10.)

Na početku objave ovih ajeta, Allahov Poslanik, s.a.v.s., izjavljuje sljedeće:

"Vjernik je s vjernikom povezan kao građevina (zgrada) u kojoj jedan element podupire drugi" i ispreplete prste svojih ruku da bi im to ilustrirao.²⁶

Resulullah, s.a.v.s., također, kaže: "Muslimani su u svojoj ljubavi, saosjećanju i samilosti poput jednog tijela. Kada se neki organ razboli, ostatak tijela pati od nesanice i groznice."²⁷

Ashabi su slušali: "Slušamo i pokoravamo se Allahu i Njegovom Poslaniku!"

Bratski osjećaji i međusobna ljubav je jačala... I mi, također, slušamo i učimo Kuran... I kod nas mora ojačati bratska ljubav...

Potom se objavljuje ajet koji opisuje vjernike u Medini:

²⁶ Buhari, 6026 i Muslim, 6528.

²⁷ Buhari, 6011 i Muslim, 6529.

Oni koji poslije njih dolaze - govore: 'Gospodaru nas, oprosti nama i braći našoj koja su nas u vjeri pretekla i ne dopusti da u srcima našim bude imalo zlobe prema vjernicima; Gospodaru nas, tisi, zaista, Dobar i Milostiv!' (El-Hašr, 10.)

Uputi ovu dovu. Reci: "Gospodaru moj, ne dopusti da u mome srcu bude zlobe prema onima koji vjeruju..."

Kako bi bilo da u srcu osjećaš zlobu prema milionu ljudi? To su muslimani!

Tvoja braća i prijatelji! Kako se to može desiti?! To je veoma opasno.

Ukoliko u svojim srcima osjetimo zlobu, pristupimo promjeni...

U suprotnom, kako će Allah počastiti ovaj ummet?!

O, Allahu! Zavide im Poslanici i šehidi?

Poslušaj ovaj divni hadis. Čeka te radosna vijest.

Allahov Poslanik, s.a.v.s., kaže: "Doista će oko Arša, na Sudnjem danu, biti postavljene platforme od svjetla. Na njima će sjediti ljudi odjeveni svjetlom, lica će im zračiti svjetlom. Nisu ni Poslanici, ni šehidi, a zavidjet će im

poslanici i šehidi." Ashabi upitaše: "Ko su ti ljudi, Allahov Poslanice?" on odgovori: "Oni koji su se voljeli radi Allaha. Ne vežu ih ni rodbinske veze, ni materijalni interesi."

U hadisi-kudsijju se kaže: "Uzvišeni Allah će na Sudnjem danu reći: 'Gdje su oni koji su se radi Mene voljeli? Oni će u Mom hladu biti danas, kada drugog hlada nema.'"²⁸

Allahu moj! Divnih li vijesti! Kako bih želio da ove riječi budu povod usađivanja dobrote i ljubavi u srca ummeta.

²⁸ Muslim, 6494.

Mi ostajemo jedni drugima. Zemlja će ostati nama i stoga moramo iskorijeniti zlobu iz naših srca kako bismo koegzistirali jedni s drugima...

Mi smo jedan ummet...

Netrpeljivosti se javljaju među narodima, a mogu se javiti i unutar samog naroda?! Komšije i braća u zavadi... Neshvatljivo?!

I Mi ćemo zlobu iz grudi njihovih istisnuti, oni će kao braća...

(El-Hidžr, 47.)

Zasluži Njegovu ljubav... sjedeći!

Poslanik, s.a.v.s., nastavlja s izricanjem hadisa kako bi spriječio svaku osobu i svaku stvar koja može izazvati smutnju i stvoriti mržnju u srcima...

Resulullah, s.a.v.s., je ummet štiti iznutra. Gasio je svaki fitilj, razdora među muslimanima. Ashabima je navodio riječi Uzvišenog u hadisi-kudsijju: "Moja je ljubav obavezna prema onima koji su se u Moje ime voljeli, prema onima koji su radi Mene jedni drugima poklone darivali, koji su se radi Mene pomagali i družili."

Vidiš li? Možeš li steći Allahovu ljubav dok sjediš? Možeš!

A kako? Oduči da ćeš u svom srcu usaditi ljubav prema cijelom ummetu Muhammeda, s.a.v.s!

Kako je ova vjera lijepa i divna! Ko, onda, može reći da ona podstiče na nasilje i mržnju?!

Vidiš li kako islam odgaja razum i srce, i kako ih ukrašava najljepšim, najtanahnijim i najsladim svojstvima!

Iskupi svoje grijeh...²⁹ jednim selamom!

Ljubav i bratimljenje u ime Allaha ti ne donose samo ahiretsku nagradu, već jačaju tvoje vjerovanje! Kako? Poslušaj Poslanikove riječi: "Najsigurniji iman je ljubav radi Allaha i mržnja radi Allaha."³⁰ Znači: najsigurnije vjerovanje je kada voliš vjernike radi Allaha, a prezireš radi Njega nevjernike i dvoličnjake... Allahov Poslanik, s.a.v.s., kaže: "Kada se dva muslimana sretnu i rukuju, bit će im oprošteni grijesi prije nego se razdvoje i rastave."³¹

Allahu! Koliko ova uzvišena vjera ima prostora za činjenje dobra! Svi grijesi ti mogu biti oprosteni ako samo poselamiš svoga brata i rukuješ se s njim!
Hvala Allahu na blagodatima islama! Divna li je ta blagodat!

Dajem ti polovinu imetka!

Ashabi su sve to slušali i učili kako da vole jedni druge. Pogledajmo kako su razvili veoma visok stepen bratske ljubavi...

Dva ashaba - Abdurrahman ibn Avf i Sa'd ibn Rebi, r.a... Abdurrahman je bio Muhadžir, a Sa'd Ensarija... Šta je Sad, r.a., učinio nakon što ih je Poslanik, s.a.v.s., zbratimio?

Poveo ga je svojoj kući i rekao mu: "Brate, kuću ćemo podijeliti na dva dijela. Moje imanje ćemo podijeliti na dva dijela. Polovinu ću uzeti ja, a polovinu ti. I odjeću ćemo podijeliti! Sve što posjedujem, podijelit ćemo na pola!"

Divan li je ovo primjer! Podijelili su sve, iako potiču iz dva različita grada, nisu se poznavali i nisu imali zajedničko porijeklo niti ekonomski interes!

²⁹ Ovdje se misli na male grijeha, kako se to navodi u vjerovanju ehli-sunneta.

Ovaj i slični hadisi govore o oprostima malih grijeha.

³⁰ Ahmed u Musnedu, 4/287.

³¹ Ebu Davud, 5212 i Tirmizi, 2727.

Oni su to naučili od svog učitelja. Poslušajte ove ajete i hadise i primijenite ih. Znaš li u čemu je razlika između nas i generacije ashaba? Oni su slušali ajete i hadise da bi ih primjenjivali: Vjernici su samo braća. Braća? Prihvatamo, Gospodaru, braća! I gotova priča! Naš Gospodar kaže: Braća! Zar ćemo se prepirati s našim Gospodarom oko toga?

On mi je brat... ne ti!

U Bici na Bedru Mus'ab ibn Umejr, r.a., je učestvovao na strani muslimana, a njegov brat je bio nevjernik i borio se na protivničkoj strani. Brat nevjernik je bio zarobljen.

Mus'ab, r.a., je prolazio ispred zarobljenika. Jedan Ensarija je bio svezao njegovog brata. Kada je ugledao Mus'aba, ohlabio je konopce.

Kako će Mus'ab reagovati? Pogledajte kako je ashab naučio i shvatio lekciju. Mus'ab, r.a., tada reče Ensariji: "Dobro ga stegni. Majka mu je bogata, dobro će ti platiti."

Zarobljenik reče: "Zar se tako staraš o bratu?" Mus'ab reče: "On je moj brat, ne ti!"

Ovo je moj brat! Moj brat po vjeri i ubjeđenju! Znao je da je bratska veza uzvišenija od rođачke i krvne... Da li je to usađeno u tvoje srce? Bole li te nesreće tvoje braće muslimana? Da li govoriš: "Moja kuća je srušena... Moj sin je ranjen i poveden u bolnicu... Moja sestra je napadnuta... Srce mi pati za sestrom, sinom, ocem, majkom..." Oponašaj Musaba... Osjećaj da ti je svaki musliman na Zemlji brat... brat kog ne smiješ napustiti.

Braća do groba!

Poslanik, s.a.v.s., je pridavao važnost ovoj ljubavi i neprestano na nju podsticao.

Muslimani su izgubili bitku na Uhudu, nakon što su bili nadomak pobjede... Sedamdeset muslimana su pali kao šehidi. Među njima je bio Hamza, Poslanikov amidža i brat po mlijeku. Leševi su im bili oskrnavljeni i iskasapljeni. Rane su bile žestoke... Vjernici su se oglušili o naredbu Allahovog Poslanika, s.a.v.s. Njemu je bio polomljen zub i rasječena glava. Imao je 57 godina. Svi su bili iscrpljeni, tužni, ranjeni i povrijeđeni... Tada su muslimani trebali iskopati mezare svojim šehidima. Božiji Poslanik, s.a.v.s., je naredio da po dvojicu ashaba spuštaju u jedan mezar. Ljudi su radili i ulagali zadnje atome snage, a bol zbog gubitka braće ih je razjedala. Tokom sahranjivanja - iznenada - Allahov Poslanik, s.a.v.s., im naređuje da prekinu sahranjivanje!

Zašto, Božiji Poslaniče? Umorni smo, želimo okončati ukop i vratiti se kućama... Zašto da prekidamo?

"Potražite među ubijenim Amr ibn Džemuha i Abdullaha ibn Harama", naredi im Allahov Poslanik, s.a.v.s.

Zašto, Allahov Poslaniče?

"Sahranite ih zajedno, jer su se oni voljeli na ovom svijetu."³²

Allah te blagoslovio, Božiji Poslaniče! Znao je da duše koje su se upoznale i srca koja su se združila u Allahovoj pokornosti i ljubavi, ne može ništa rastaviti... Čak ni smrt! Ova dva ashaba, koja su se voljela radi Allaha, bit će proživljena iz istog mezara!

Moral islama, ne džahilijeta!

Možda će ti na um pasti pitanje: "Znači li to da ashabi nikada nisu napravili grešku jedni prema drugima?"

³² Ibn Sa'd, Et-Tabekat El-kubra, 3/106.

Ne... Dešavalo se da se ne slažu oko nečega. Kao što oči ne vide isto, tako su i neki ljudi kratkovidni, neki dalekovidni; razum ne rasuđuje jednako kod svih ljudi... Međutim, srca su im bila jedinstvena...

Na primjer, ja se ne moram slagati s tobom oko nekog pitanja ili ideje...

Ali te volim u ime Allaha... Nisam te zamrzio zbog toga, zato što si mi brat.

Prema tebi mogu osjećati samo ljubav i simpatije. Iz različitih stavova ponekad su se među ashabima javila određena neslaganja... Tako se jednom prilikom Ebu Zerr El-Gifari prepirao sa Bilalom, r.a. Ebu Zerr se naljutio na njega i nazvao ga sinom crnkinje. Bilal je otišao Poslaniku, s.a.v.s., i požalio se na te riječi koje su ga pogodile. Allahov Poslanik, s.a.v.s., je pozvao Ebu Zerra: "Jesi li uvrijedio njegovu majku? Ti u sebi imaš džahilijeta!"³³

Džahilijet, Allahov Poslaniče? Naravno, zato što takvo ponašanje nema veze s islamom!

Uprkos tome, čujemo mladiće kako na fudbalskim utakmicama uzvikuju stvari koje se ne smiju izgovarati! Jedni drugima upućuju riječi koje nemaju nikakve veze s islamom! A šta tek reći za narod koji vrijeđa čitav jedan narod!

Ebu Zerr, r.a., je shvatio svoju grešku. Nije problem pogriješiti, zato što smo mi ljudi i ljudski je griješiti. Kada pogriješimo, dužni smo što prije ispraviti grešku...

Ebu Zerr, r.a., je otišao Bilalu, r.a., spustio lice na zemlju i rekao: "Zaklinjem te da donom pritisneš moje lice, kako bi očistio moje srce!"

Maloprije si mu vrijeđao majku, Ebu Zerre... Ne... Greška se mora brzo ispraviti... On čini sve kako bi Allah i Njegov Poslanik bili zadovoljni i kako ne bi povrijedio svoga brata...

Hajdemo... Učimo od njih! Budimo ovako hitri. Zato je Allahov Poslanik, s.a.v.s., preselio na Ahiret zadovoljan svojim ashabima.

33 Muslim, 4289, u sličnoj verziji.

Hvala Bogu, oni su braća!

U vrijeme vladavine Omera ibn Hattaba, drugog pravednog ha-life, bratska ljubav u ime Allaha je još jednom stavljena na ispit. Halifa je želio ispitati da li su zreli plodovi Poslanikovog odgoja i da li se as-habi još uvijek ponašaju kao da je Poslanik, s.a.v.s., među njima.

Jednom prilikom je poslao slugu sa 1.000 dirhema. Rekao mu je: "Otiđi Ebu Ubejdi ibn Džerrahu i reci mu: 'Vladar pravovjernih ti daje ovaj novac da s njime uradiš što želiš.' Potom se sakrij i posmatraj šta će sa njim uraditi.

Sluga je poslušao i vidio kako Ebu Ubejde dijeli sav novac -pedeset dirhema je dao ovome, stotinu onome, milostinju ovome, milostinju onome... Ubrzo je sve podijelio...

Sluga se vraća vladaru pravovjernih i saopštava mu šta je vidio... Omer, r.a., je tada rekao: "Uzmi isto toliko novca i otiđi do Muaza ibn Džebela." Sluga odlazi, a Muaz dijeli novac kao što je to učinio i Ebu Ubejde. Zatim Omer, r.a., naređuje slugi da odnese novac Sa d ibn Ebi Vekkasu koji na isti način dijeli novac...

Omer se tada nasmijao i rekao: "Hvala Allahu, oni su braća. Pripadaju jedni drugima."

Ummet je tada bio snažan. Ljudi su bili ujedinjeni na Pravom putu. Ništa ih nije brinulo zato što su srca bila objedinjena bratskom ljubavlju u ime Allaha.

Žalim za tobom, oče Muhammedov...

Nakon Omerove smrti, izbila je velika smutnja među muslimanima. Možda se ta smutnja desila upravo da bi nam Uzvišeni Gospodar pokazao kako se trebamo ponašati u nevoljama.

-

Da... Smutnja se može desiti. Pogledaj kako se oni ponašaju u vrtlogu smutnje. Kako su im srca jedinstvena?

Dvije muslimanske vojske su se postrojile jedna naspram druge. Jednu je predvodio Alija ibn Ebi Talib, r.a., a drugu Zubejr ibn Avvam, r.a.

Alija dolazi Zubejru i govori mu: "Sjećaš li se kada te je Poslanik, s.a.v.s., pitao: 'Voliš li Aliju?' Ti si odgovorio: 'Volim, Allahov Poslaniče..On ti je tada rekao: 'Vodit ćeš protiv njega nepravednu borbu.'" Na te riječi Zubejr ibn Avvam poskoči i reče: "Tako mi Allaha, bio sam to zaboravio! Allaha mi, neću se boriti protiv tebe!" Zubejr se tada vratio i odlučio se povući iz borbe. Ispravio je svoju grešku.

Međutim, Jevreji su ga ubili kako bi se smutnja među muslimanima nastavila! Uradili su isto što i s Evsom i Hazredžom... Smutnja se proširila... Ko je ubio Zubejra, učenika Božijeg Poslanika, s.a.v.s? Razdor se ponovo javlja i rat počinje...

U Zubejrovoj vojsci nalazio se Talha ibn Ubejdullah koji gine. Alija ga uzima, spušta na grudi i kroz plač govori: "Volio bih da sam umro dvadeset godina prije ovog dana... Žalim, Muhammedov oče, što te vidim tako okrvavljenog! Molim Allaha da ja i ti budemo od onih za koje Uzvišeni kaže:

I Mi ćemo zlobu iz grudi njihovih istisnuti, oni će kao braća na divanima jedni prema drugima sjediti. (El-Hidžr, 47.)

Divnih li riječi! Neka je Allah zadovoljan vama, Poslanikovim ashabima, i neka nas okupi u najuzvišenijem Firdevsu.

Naša braća nam nepravdu nanose

Pogledajmo kako je iskrena njihova bratska ljubav... Kada su Alijini sljedbenici pitali da li su vojnici protiv kojih se bore, nevjernici, on je rekao: "Ne." "Jesu li dvoličnjaci?" "Ne", odgovorio je. "Ko su, onda, oni?"

"Naša braća koja nam nepravdu nanose", odgovori Alija, r.a.

Vidiš li šta je bratska ljubav?

Zatim smo došli mi... I, šta se dešava? Kako se mi ponašamo?

Ukoliko između mene i mog brata postoje neki nerješivi problemi - to ipak ne smije biti razlog da ga ne volim. Jer, on je moj brat i ja bez njega ne mogu!

Brate, ti si blagodat ovog i budućeg svijeta

Kada bi znao koliko bratstvo vrijedi na ovom i budućem svijetu, ne bi se ni jedan trenutak dvoumio da izgradiš most bratstva prema svakom muslimanu na ovoj planeti.

Poslušaj ove lijepe hadise: Allahov Poslanik, s.a.v.s., kaže:

"Ko otkloni vjerniku nevolju od dunjalučkih nevolja, Allah će od njega otkloniti nevolju od nevolja Sudnjeg dana. Ko olakša onome ko je u teškoći, Allah će njemu olakšati na ovom i budućem svijetu. Ko prekrije mahanu

muslimana, Allah će ga prekriti na ovom i budućem svijetu. Allah je na pomoći robu dok je on od pomoći svom bratu."³⁴ "Nije dozvoljeno muslimanu da se ljuti i ne govori sa svojim bratom (muslimanom) više od tri noći. Susretnu se, te se ovaj okrene, a i drugi se okrene. Bolji od njih dvojice je onaj koji prvi nazove selam."³⁵

Kaže Resulullah, s.a.v.s: "Džennetska vrata se otvaraju svakoga ponedjeljka i četvrtka, i u tim danima se oprašta svakom robu koji Allahu druga ne pripisuje, osim onome koji je u zavađi sa svojim bratom. Tada se rekne: 'Ostavite (pričekajte) ovu dvojicu, dok se ne izmire.'"³⁶

Pogledaj, brate... Džennetska vrata se otvaraju. Grijesi se brišu i opraštaju. Nagrade i počasti se obilato dijele, ali samo onima koji imaju čista osjećanja prema svojoj braći!

³⁴ Tirmizi, 1425.

³⁵ Buhari, 6077 i Muslim, 6478.

³⁶ Muslim, 6490.

Kakvo ti je srce?

Prenosi se da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., dok je sjedio sa svojim ashabima, rekao: "Među vama će se sada pojaviti čovjek od stanovnika Dženneta."³⁷ Tada je ušao čovjek koga ashabi nisu dobro poznavali. Drugog dana je Poslanik, s.a.v.s., ponovio: "Među vama će se sada pojaviti čovjek od stanovnika Dženneta", nakon čega uđe isti čovjek.

Ashabi su se trudili da spoznaju svako svojstvo i svako djelo koje ih može približiti Džennetu. Abdullah ibn Amr, r.a., odlazi kod tog čovjeka i traži da prenoći kod njega. Arapi su imali lijep običaj da čovjeka ugoste tri noći, ne pitajući ga zašto je došao i šta želi... Nakon tri dana je imao pravo pitati, zato što gost ima pravo na ta tri dana...

Abdullah ibn Amr, r.a., je ostao kod tog čovjeka tri noći. Primjetio je da on ne obavlja nikakve posebne ibadete i da vrlo malo dobrovoljnih namaza klanja... Običan čovjek... Izvršava obavezne ibadete i malo dobrovoljnih...

Zbog čega je zaslužio da ga Poslanik, s.a.v.s., uvrsti među stanovnike Dženneta i to prenese ashabima?

Abdullah, r.a., ga upita: "Brate moj, zbog kojih djela te je Poslanik, s.a.v.s., uvrstio u stanovnike Dženneta?"

Čovjek odgovori: "Kod mene nema neiskrenosti i obmane ni prema kom od muslimana, niti zavisti (haseda) na dobro koje je Uzvišeni Allah nekom podario!"

³⁷ Ahmed u Musnedu, 3/331.

Ovo je širokogrudost prema vašoj braći... Preispitaj svoje srce svakog dana pred spavanje... Neka tvoje srce bude puno simpatija i ljubavi prema tvojoj braći!

Dođi, da oprostimo jedan drugome

Ako želiš ukloniti mržnju i zavist iz svog srca, sjedni sa svojim bratom, kako bi vaša srca ponovo bila čista. Pogledajmo uzvišene primjere čistih namjera i srca: Jedan čovjek je rekao Ibn Semmaku, Allah mu se smilovao: "Dođi sutra da korimo jedan drugoga..." On mu odgovori: "Ne, dođi da opraštamo jedan drugom..."

Kako su to uzvišeni stavovi i čista srca! Kada bismo i mi mogli biti takvi! Poslušaj šta kaže plemeniti ashab: "Traži svome bratu sedamdeset opravdanja. Ukoliko ne pronađeš, reci: Ja sam pogriješio, opravdanje sigurno mora postojati!"

Hajde da se počnemo privikavati na ova uzvišena osjećanja i razmišljanja! Zar to nije bolje od jada, mržnje, svađe i razdora? Sigurno je bolje!

Pruži mu ruku i uđi u Džennet!

Nakon ove šetnje baščama bratstva, želim ti, na kraju, pokloniti dva divna cvijeta: prvi će te uvesti u Džennet, a drugi spasiti Vatre! Ti cvjetovi su iz bašče bratstva!

Allahov Poslanik, s.a.v.s., kaže: "Dva roba će stati pred Allaha na Sudnjem danu. Jedan će reći: 'Gospodaru, vrati mi moje pravo od mog brata koje mi je uzeo. Allah će reći: 'Šta ćeš sa svojim bratom kada mu od dobrih djela ništa nije ostalo?' Čovjek odgovori: 'Neka uzme od mojih grijeha.' Potom je Allahov Poslanik, s.a.v.s., zaplakao, a zatim rekao: 'To je, zaista, veličanstven dan. Ljudi će biti u potrebi da im se olakšaju tereti grijeha. Allah će onome ko je to tražio reći: 'Pogledaj!' Podignut će pogled i reći: 'Gospodaru, vidim zlatne gradove i dvorce ukrašene biserom. Kog Poslanika, dobroga ili šehida su oni?' Reći će: 'Onoga ko plati cijenu!' Čovjek će reći: 'Ko će je moći platiti?' Allah će mu reći: 'Ti si to u mogućnosti'. Upitat će: 'A čime?' Reći će: 'Oprostom svom bratu.' Čovjek će reći: 'Gospodaru, ja sam mu oprostio.' Allah će reći: 'Uzmi svog brata za ruku i uvedi ga u Džennet.'" 38

Allahu ekber! Kako je Allahova milost ogromna! Divno li je bratstvo u ime Allaha! Reci mi: Hoćeš li samo pustiti suzu ganut ovom pričom, ili ćeš iskorijeniti zlobu iz svoga srca?

Evo i druge ruže... Jesi li je zaboravio? Ja nisam, brate...

Poslanik, s.a.v.s., kaže: "Ko sačuva čast svoga brata, Allah će ga sačuvati Vatre na Sudnjem danu." 39

Znači: Ko ne želi da njegovog brata ogovaraju u njegovom prisustvu, neka ne učestvuje u tome... Neka zaštiti njegovu čast, pa će ga Allah spasiti Vatre na Sudnjem danu.

Kako je divna ova vjera! Ova pravila omogućavaju da društvo živi u sreći, miru i ljubavi, kao što to naša vjera želi!

Tako ti Allaha, od ovog trenutka ukloni svaku zlobu i mržnju koju osjećaš prema ijednom tvom bratu...

Allah će ispitati naša srca i vidjeti da su čista, bistra i neuprljana. Oprostit će nam i našem ummetu pomoći...

... i ne prepirite se da ne biste klonuli i bez borbenog duha ostali.. (El-Enfal, 46.)

Allah je ispitao srca učesnika u Bici na Bedru i vidio da su jedinstvena. Rekao im je: "Radite što želite, oprostio sam vam."

Budimo ponovo jedno srce, jedna duša i jedan ummet, kako bi Allah naše stanje promijenio i učinio nas moćnim...

38 El-Hakim, 4/576.

39 Tirmizi, 1931.

Temeljnost

Vrlina koju Zapad ima, a mi nemamo...

Temeljnost je vrlina koja je izgubljena među muslimanima. Profesionalaca je malo, a i oni uglavnom, nažalost, nisu pobožni... Tu vrlinu je Zapad razvio, a mi smo je potpuno zapostavili.

Allahov zakon promjene ne tiče se samo muslimana, već cijelog svijeta.

Uzvišeni Allah nije rekao: "Allah neće promijeniti stanje muslimana...", već Allah neće izmijeniti jedan narod dok on sam sebe ne izmijeni (Er-Ra d, 11.).

Koje vrijednosti moramo usvojiti da bismo se izmijenili, a koje osobine moramo napustiti?

Temeljnost je perfekcija

Temeljnost se jednostavno može opisati kao perfekcija. To je izvorna islamska vrijednost, koja nam danas nedostaje... Da, nedostaje nam perfekcija u radu...

Promjena, braćo moja, nije dugme koje ćemo pritisnuti i nakon toga se promijeniti. Ne, to je težak proces, koji zahtijeva napor i odricanje. Prvo ćemo spoznati šta kod sebe moramo promijeniti. To što je promjena teška ne znači da je nemoguća. Najbolji nam je primjer iz vlastite historije - narod koji se vijekovima bavio stočarstvom, za samo 23 godine se preobrazio u narod koji predvodi civilizaciju!

Naš ummet je svakog dana sve slabiji?!

Dragi moji... Nažalost, sav naš rad i produktivnost danas svodi se pod jednu stavku: puki govor, rad bez perfekcije i kompetencije... Nešto što služi svrsi i miru... Tako možemo vidjeti studenta koji uči, radnika koji proizvodi, profesora koji predaje... sve uz mnogo propusta... Čudno je što neki ovo

nazivaju "profesionalnošću", premda je perfekcionizam sastavni dio muslimanskog života. Allahov Poslanik, s.a.v.s., kaže: "Uzvišeni Allah voli kada neko od vas radi neki posao, da ga uradi čestito i do kraja." 40 Želiš li da te Allah voli? Profesionalno obavlja svoj posao. Čini dobro i Allah će te voljeti.

Zapad je preuzeo i usvojio ovaj moto... Zato su zavlada i napredovali.

Vođstvo je povezano s pravilima i zakonitostima.

Naš ummet je svakog dana sve slabiji i slabiji. Nezaposlenih je više nego zaposlenih. Zašto? Površni smo i neprofesionalni.

Perfekcionizam u poslu je tvoja obaveza. Ako želiš da tvoja zemlja napreduje, jača i prednjači - moraš biti profesionalac.

Velika razlika između nas i Zapada

U arapskim zemljama su sprovedena statistička istraživanja oko toga koliko sati jedan zaposlenik provede u radu? Šta mislite, koliko? Nećete vjerovati, zato što je to, uistinu, nevjerovatno! Jedan arapski radnik prosječno provede od 12 do 13 minuta radeći. Neki, čak, rade samo 5 minuta dnevno. Službenici na Zapadu u radu provode od 8 do 10 sati. Zbilja velika razlika...

40 Taberani, El-Mu'džem El-Evsat, 901.

Ajeti o perfekciji...

Uzvišeni kaže:

Allah zahtijeva da se svačije pravo poštuje, dobro čini, i da se bližnjima udjeljuje, i razvrat i sve što je odvratno i nasilje zabranjuje; da pouku primite, On vas savjetuje.

(En-Nahl, 90.)

Perfekcionizam (dobro čini...) zauzima drugo mjesto, nakon pravde. Zamisli koliko je to svojstvo važno Uzvišenom Allahu! Odmah nakon pravednosti, naređena nam je profesionalnost.

Uzvišeni kaže:

Za one koji, i kad su u obilju i kad su u oskudici, udjeljuju, koji srdžbu savlađuju i ljudima praštaju - a Allah voli one koji dobra djela čine. (Ali Imran, 134.)

Perfekcionizam se tiče svega - morala, ibadeta, rada...

... milost Allahova je doista blizu onih koji dobra djela čine.

(El-E'raf, 56.)

Postat ćeš Allahu mio samo zbog toga što si dobročinitelj! Razmisli sa mnom o ovom ajetu: Allah, zaista, neće dopustiti da propadne nagrada onima koji čine dobro. (Et-Tevbe, 120.)

One koji budu vjerovali i dobra djela činili - Mi doista nećemo dopustiti da propadne nagrada onome koji je dobra djela činio.

(El-Kehf, 30.)

...milost Allahova je doista blizu onih koji dobra djela čine.

Dragi čitaocē, vidiš li kakve počasti zasluŹuju temeljiti ljudi? Zbog temeljitosti postali su Allahovi miljenici. Njih će Allah nagraditi, jer zasluŹuju Njegovu zaštitu i blizinu...

Neka je hvaljen Allah! Temeljiti čovjek osjeća Allahovu blizinu. To je velika počast!

VaŹnije od toga je to što Allahova milost postaje blizu. I ne samo to. Pogledaj Allahove riječi: One koji čine dobra djela čeka nagrada, i više od toga! (Junus, 26.). Uzvišeni Allah neće dopustiti da naša djela propadnu, već će nas nagraditi za njih, a i više od toga. Mnogi ovo uvećanje tumače kao gledanje u Allahovo lice na Sudnjem danu.

Allahu! Viđenje Uzvišenog? MoŹeš li zamisliti da vidiš Gospodara kosmosa? Stvoritelja svega postojećeg? Brate čitaocē, budi temeljiti u svemu, bilo to sitno ili krupno, kako bi zasluŹio sve ovo! Allah je najplemenitiji!

Dragi moji, pored svega ovoga, ima studenata koji govore: "Učit ću da bih poloŹio ispit." To je dobro. Ukazuje na ozbiljnost i pozitivnost u Źivotu.

Varanje na ispitu nije svojstveno ozbiljnim ljudima niti ima veze s temeljitošću. Ali, moraš biti temeljiti i u učenju... Musliman mora biti uspješan, a to ćeš postići ako budeš temeljno učio.

Dragi moji... Shvatite ove riječi s mnogo ozbiljnosti i paŹnje... Mladiću, nije stvar u ocjeni koju Źeliš zaraditi iz nekog predmeta. Stvar je u tome da ummet teŹi napretku uz pomoć tvog uspjeha i temeljitosti u radu...

Naši proizvodi ne ulijevaju povjerenje!

Temeljitosť je nauka, organizacija, usmjerenje, upravljanje... Mnoge stvari moraš anticipirati kako bi postao temeljiti. Koliko artikala proizvodimo danas u našim zemljama? Kada odemo u supermarket i uzmemo neki proizvod, vidimo da na njemu piše: proizvedeno u... nekoj stranoj zemlji. Kupuješ to zatvorenih očiju, jer nije proizvedeno u arapskoj zemlji. Zašto? Zato što nemaš povjerenja u naše proizvode i naše mogućnosti. Iz tog razloga: Allah neće izmijeniti jedan narod dok on sam sebe ne izmijeni.

(Er-Ra'd, 11.)

Źelimo proizvod na kome će pisati "domaća, profesionalna proizvodnja." Temeljitosť u poslu je danas obavezna. Budi temeljiti i precizan! Źalostno je što su riječi "maher, samouk, lukavstvo" veoma raširene među nama danas. KaŹu: "On je snalaŹljiv i lukav. Ne treba mu katalog da bi popravio bilo koje auto." Ne, to je pogrešno. Naša omladina Źeli površno učiti stvari i samo ih to zanima.

Braćo moja, budite temeljiti. SnalaŹljivosť je prihvatljiva kada se pod njom podrazumijeva inteligencija. Ali, ako znači površnosť, onda je to nedostatak. Zato moramo učiti, napredovati i temeljito raditi, kako bismo unaprijedili naš ummet.

Superiornost je vid ibadeta

Zamislite... Jednom sam sreo mladića čije su me riječi zapanjile. Rekao mi je: "Hvala Allahu, Zapad je tehnološki superioran. Oni proizvode aparate koje koristimo, da bismo se mi mogli posvetiti ibadetu i namazu..." Zapanjio sam se i upitao ga: "Zaista tako misliš i rezonuješ?" "Da", odgovori. "Allah nas je stvorio da Mu robujemo." Rekoh mu: "Jedan vid ibadeta je i superiornost! Moramo napredovati da bismo postali primjer i vodilja ostalim narodima i nacijama: -Vi ste narod najbolji od svih koji se ikada pojavio. (Ali 'Imran, 110.)

Zašto ne pokušaš?

Poslušaj ovaj sveobuhvatni hadis Allahovog Poslanika, s.a.v.s: "Zaista je Allah propisao temeljitost u svemu."⁴¹ Šta to znači? To znači da si dužan biti temeljit, u svakoj sitnoj ili krupnoj stvari. Kada, na primjer, ustaneš, trebaš lijepo poselamiti svoju majku. Kada se probudiš, da li temeljito obavljaš sve svoje poslove? "Temeljitosť u svemu..." Zamisli šta se sve pod tim podrazumijeva... Kada učiš, budi temeljit; kada učenicima objašnjavaš lekciju, izlazi je temeljito; kada obavljaš posao, temeljito obavi to što ti je povjereno...

Tako ti Allaha, možeš li za sebe reći da si temeljit u svom poslu? Možeš li jednu sedmicu biti takav? Zašto ne pokušaš? Pokušaj biti takav jedan dan i vidjet ćeš da ti se čitav život okrenuo nabolje...

⁴¹ Ebu Davud, 2815 i Tirmizi, 1409.

Dobročinstvo prema životinji...

Pogledaj primjer temeljitosti kojeg nam Allahov Poslanik, s.a.v.s., navodi: "Zato kada ubijate, radite to na najljepši način, kada koljete, radite to na najmilostiviji način. Onaj ko od vas bude klaou, neka naoštri nož kako bi olakšao svojoj žrtvi."⁴² Allahu! O, Božiji Poslaniče, milostiv si i prema životinjama! Zašto je ovdje ubijanje navedeno kao primjer? Zato što ubijanje predstavlja prekidanje života i zaključivanje posla... Kada ubijaš ili kolješ životinju, moraš to učiniti na lijep način, a kakav tek trebaš biti prema onome ko po zemlji hoda? Zar mu ne trebaš posvetiti dodatnu pažnju? Neka je hvaljen Allah! On nas podučava temeljitosti čak i kada vršimo klanje i ubijanje. Zar nije došlo vrijeme da promijenimo mnoge svoje osobine i postanemo dobročinitelji prema sebi, a potom i prema drugima?!

Robuj Allahu kao da Ga vidiš

Koji sve savršeno stvara, Koji je prvog čovjeka stvorio od ilovače. (Es-Sedžde, 7.)

...i čini drugima dobro, kao što je Allah tebi dobro učinio...

(El-Kasas, 77.)

Kada je Džibril došao poslaniku Muhammedu, s.a.v.s., da mu postavlja pitanja kako bi nas naučio vjeri, rekao je: "Šta je ihsan dobročinstvo, temeljitost?" Allahov Poslanik, s.a.v.s., odgovara: "Dobročinstvo je da robuješ Allahu kao da Ga vidiš, jer ako ti Njega ne vidiš, On tebe vidi." ⁴³
Najmanji vid temeljitosti je da osjećaš da te Allah u svakom trenutku posmatra.
⁴² Muslim, 5028.

Nauči voditi dijalog

Čak i u raspravi moramo biti temeljiti. Uzvišeni kaže:

...i s njima na najljepši način raspravljaj!

(En-Nahl, "125.) '

Temeljitost je potrebna i kada razmjenjujemo argumente i kada se raspravljamo. Naučimo od našeg odgajatelja kako treba komunicirati: Jednom je došlo do razmirice između Allahovog Poslanika, s.a.v.s., i Utbe ibn Rebia, Velidovog oca. On je pretjerivao i drsko se obraćao Poslaniku, s.a.v.s. Poslanik ga upita: "Jesi li završio, Ebu Velide?" "Jesam", odgovori, "završio sam." "Hoćeš li me sada saslušati?" ⁴⁴

Pogledaj ovu mudrost... Pogledaj našu vjeru koja reguliše čak i način ophođenja s ljudima... O, ti, koji želiš ovladati komunikacijom s ljudima... Nauči od Allahovog Poslanika, s.a.v.s., i budi temeljit i u razgovoru.

On te prati... kako god govorio i ponašao se

Kada Uzvišeni Allah spominje roditelje u Kuranu, napominje da im treba dobro činiti: -i da roditeljima dobročinstvo činite... (El-Isra, 23.)

I pozdrav mora biti temeljit. Uzvišeni kaže:

Kada pozdravom pozdravljeni budete, ljepšim od njega otpozdravite, ili ga uzvratite. (En-Nisa, 86.)

Allah nas obavezuje da i kod pozdravljanja budemo temeljiti.

Divna li je ova vjera! Želi popuniti sve sfere kako bi postala savršena koja nas čini savršenima. I prilikom razvoda treba lijepo postupati:

Puštanje može biti dvaput, pa ih ili velikodušno zadržati ili im na lijep način razvod dati. (El-Bekare, 229.)

Zašto? Zato što onaj koji na lijep način postupa pri razvodu, taj će na lijep način postupati i u ostalim prilikama.

O, Allahu! Zamisli dokle temeljitost doseže! Čak i do razvoda! Nemoj se čuditi... Znaj da ova vrlina prodire u sve pore života. Ona te uvijek prati u riječima, postupcima i djelima.

⁴³ Buhari, 50 i Muslim, 97.

⁴⁴ Sujuti, Ed-Durrul-mensur, 5/358.

Prvo me izbavite, pa ću protumačiti

Pogledajmo zajedno priču Jusufa, a.s., koja odražava srž cjelokupne temeljitosti i dobročinstva. Bio je lažno optužen da je počinio blud sa upravnikovom ženom. Osudili su ga na nekoliko godina zatvora. Nakon toga, kralj je usnio san - sedam mršavih krava koje jedu sedam debelih. Začudio se i upitao: "Ko mi može protumačiti ove snove?" Otišli su kod Jusufa, koji je prethodno u zatvoru protumačio san kraljevom vodonoši: 'Sijat ćete sedam godina uzastopno- reče - 'pa ono što požanjete u klasu ostavite, osim ono malo što ćete jesti...' (Jusuf, 47.)

On im je dao objašnjenje prije nego su ga izbavili iz zatvora. Kako bi ti postupio da si bio na njegovom mjestu? Da li bi isto uradio, ili bi rekao: "Prvo me izbavite, pa ću protumačiti..."? Siguran sam da bi uradio ovo drugo. Ipak, šta je motivisalo Jusufa na ovakav postupak? Temeljnost. Mogao je iz osvete ostaviti narod u gladi i siromaštvu, jer su ga nepravедno zatvorili. Međutim, tako se mi ne ponašamo. To nam Allah nije naredio. Obrati pažnju, brate čitaoče, Jusufova priča ne završava viješću da su nevjernici prihvatili islam. Zašto? Zato što nas Allah želi podučiti da temeljitost nije povezana s posljedicama. Jusuf, a.s., je mnogobošcima dao rješenje - kako i kada da siju, kako da skladište hranu, i dr... Zauzvrat nije tražio nikakvu uslugu... Kako je veličanstven i sveobuhvatan islam... Kakva je to vjera! Slobodno se možeš ponositi svojom vjerom!

Temeljnost je savršena osobina, a savršenstvo u ljudskom smislu je ono čemu težimo. Savršenstvo koje podrazumijeva napredak prema Gospodaru ljudi, apsolutno Savršenom. Ovu osobinu ne zaslužuje onaj ko se pretvara da radi i stvara. Gospodaru, sačuvaj nas toga! Ovu osobinu posjeduju oni koji svoje riječi potvrđuju djelima.

Dostojanstvo muslimana

Allah želi da budemo dostojanstveni

Brate čitaoče... Još uvijek smo na putu promjene, na čijem kraju se nalazi Allahova pomoć i dar. Jedna od najvažnijih tema, kojoj trebamo posvetiti pažnju, jeste: dostojanstvo muslimana.

Da... dostojanstvo muslimanaje nestalo zbog naše nemarnosti, nesmotrenosti i plahovitosti.

Vjernik je, po svojoj prirodi, vrijedan kod Allaha. Vrijedan zbog svoje vjere, Kur'ana i domovine. On nipošto ne pristaje na poniženje i ne prihvata nemarnost ni letargiju. A grješnik, koji je udaljen od Allaha, sebe ponižava grijешenjem, negativizmom i nezainteresiranošću za stanje muslimana. Zalogaj hljeba mu je važniji od časti. On ga prihvata i kada je natopljen njegovim poniženjem.

Mi smo ummet koji treba biti dostojanstven. Kako možemo odbaciti tu moć i svojim rukama sijati poniženje?

Zašto u sebi usadujemo poniženje?

Nastavnik, na primjer, kažnjava svoje učenike tako što im naređuje da okrenu glavu k zidu. Ismijava ih pred svima. To je odgoj... Međutim, kazna nije isto što i omalovažavanje. Poniženo dijete gubi dignitet i vrijednost. Tada počinje odlučivanje. Učenik neće zaboraviti poniženje cijelog života, zato što omalovažavanje nije sitnica koja se može zaboraviti. A čovjek koji ponižava i tuče svoju suprugu pred djecom... Kako će se osjećati ta žena?! Poniženo i nemoćno! Allahov Poslanik, s.a.v.s., nam je zabranio da je udaramo po licu. Zašto? Zbog dostojanstva. Poslanik, s.a.v.s., nikada nije udario suprugu niti slugu - zbog dostojanstva. Njegovi hadisi potvrđuju da je s njima jeo i poštovao ih.

Danas susrećemo mnogo primjera vlastitog ponižavanja. Otac udara ili vrijeđa sina pred njegovim drugovima. Na taj način se ubija dostojanstvo u duši djeteta. Pitate se: Pa, kako ćemo ih odgojiti? Kada pogriješe, kako i gdje da ih kaznimo? U spavaćoj sobi? U klubu, pred prijateljima? Sve ove stvari, iako nam se ne čine važnim, moraju biti uzete u obzir prilikom kažnjavanja djece. Mladić koga roditelji prekidaju: "Šuti dok odrasli govore!" gubi samopouzdanje, osjeća se poniženim i kod njega se javlja strah od ispoljavanja sopstvenog mišljenja.

Braćo, čuvajte ljudsku čast kako biste živjeli časno i dostojanstveno!

Ne prepuštam te nikome!

Allahov Poslanik, s.a.v.s., je sjedio među uglednim ljudima. Desno od njega je sjedio mladi Ibn Abbas. Poslanik, s.a.v.s., je dijelio vodu započinjući s desne strane, pa upita dječaka: "Dozvoljavaš li da počnem od njih?" Dječak mudro odgovori: "Ne prepuštam te nikome." 45

Vidite li kako treba odgajati dostojanstvo! Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: "Kako ti želiš!" 45 Buhari, 5620 i Muslim, 5260.

Nikada ne dopusti poniženje

Zamisli službenika državne institucije koji ponižava i maltretira ljude, među kojima ima i staraca... Ili čovjeka kog ponižava pretpostavljeni na poslu... Kada ga pitaš: "Zašto dozvoljavaš da te ponižavaju?" odgovara: "Ne mogu napustiti posao, jer time hranim porodicu."

Dragi moji... Vjerujte mi, život s poniženjem je mnogo gori od gladovanja. Hajde, kreni i potraži drugi posao. Zar misliš da, ako si ponižen na poslu, možeš odgajati svoju djecu dostojanstveno i časno? Naravno, ne... Zato nemoj sebe dovoditi u situaciju da budeš ponižen. Na taj način ćeš nauditi sebi i svojoj porodici.

Ummet koji je izgubio svoje svetosti, zemlju i Kuds, živjet će u poniženju...
Da... Kako može biti poštovan kada ne poštuje najvažniju svetinju - sebe.

Jedini izvor našeg dostojanstva je Allah

Zamisli... Stranog stručnjaka poštuju i ljube mu ruku samo zato što je stranac... A domaći stručnjak je ponižen. Zašto? Dešava se da avion u polasku kasni pola sata. Stjuard dolazi i izvinjava se strancu, a ne pomišlja da se izvini Arapu! Arapi po svojoj prirodi, čak i prije islama, nisu prihvatili poniženje, uvrede i nepoštovanje. Ponižavanje je kod Arapa bilo ispod časti. Riječ zelul, kojom oni označavaju nešto nisko, odnosi se na obradivu zemlju ili ukročenu životinju. Ta riječ se koristi i za neživa bića i životinje. Uzvišeni, u Svojoj časnoj Knjizi, kaže:

Kako oni ne vide da Mi samo zbog njih stvaramo i da oni njome raspoložu kao vlasnici! i da smo im dali da se njome služe - na nekim jašu, a nekima se hrane. (Ja-Sin, 71-72.)

Zato Allahov Poslanik, s.a.v.s., postavlja pitanje Aiši: "Znaš li, Aiša, zašto su vrata Kabe postavljena visoko?" "Ne, Allahov Poslaniče", odgovorila je.

"Da bi unutra mogao ući samo onaj kome (Arap) dozvole." 46

Braćo moja, pojedinac mora biti dostojanstven, kako bi ummet postao dostojanstven. Međutim, gdje je izvor dostojanstva?

Jedini izvor dostojanstva jeste Uzvišeni Allah:

Ako neko želi veličinu, pa - u Allaha je sva veličina! (Fatir, 10.)

Ti nisi rob čovjeka, ti si Allahov rob!

Stanovnici Zemlje ne mogu sami upravljati dostojanstvom ili poniženjem. Uzvišen je i hvaljen Onaj Koji uzvisuje koga hoće i unizuje koga hoće. Onaj ko je danas uzvišen, sutra može biti ponižen; ko je danas bogat, sutra može biti siromašan. Štaviše, onaj ko je danas živ, sutra može biti mrtav. To je princip vjerovanja, tvog vjerovanja u Allahovu Jednoću. Ne smiješ biti rob nijednog čovjeka. Ti si Allahov rob! Može li siromah pomoći siromahu? Može li utopljenik spasiti utopljenika? Sigurno ne... Siromahu je potreban bogataš da bi ga izbavio iz nevolje. Takav je i naš odnos prema Allahu. Allah je neovisan, a mi smo siromasi i o Njemu ovisni. Allah uzvisuje, a mi smo ne jaki i slabi. Potrebni smo Ga kako bismo živjeli časno i dostojanstveno. Kome ummet treba pribjegavati? Razmislimo zajedno o ovom ajetu:

46 Muslim, 3233. 104

Reci: 'O Allahu, Koji svu vlast imaš, Ti vlast onome kome hoćeš daješ, a oduzimaš je od onoga od koga hoćeš.; Ti onoga koga hoćeš uzvisuješ, a onoga koga hoćeš unizuješ; u Tvojim ruci je svako dobro, Ti, uistinu, sve možeš! (Ali Imran, 26.)

Nipošto ne traži moć od bilo koga, osim od Allaha.

Zar kod njih traže snagu, a sva snaga pripada samo Allahu? (En-Nisa, 39.)

Zar je zamislivo da snagu možemo naći na nekom drugom mjestu?
...u Allaha je sva veličina! (Fatir, 10.)

I, također:

A snaga je u Allaha i Poslanika Njegova i u vjernika, ali licemjери neće da znaju. (El-Munafikun, 8.)

Allah ne prihvata da Njegovi robovi budu ponizni prema ikom drugom osim prema Njemu. Poniznost se spominje samo u kontekstu roditelja i vjernika, ali nakon poniznosti Njemu:

Budi prema njima pažljiv i ponizan i reci: 'Gospodaru moj, smiluj im se, oni su mene, kad sam bio dijete, njeovali!' (El-Isra, 24.)

Druga situacija, u kojoj vjernik smije biti ponizan jeste prema svojoj braći vjernicima... Uzvišeni kaže:

...pa, Allah će sigurno mjesto njih dovesti ljude koje On voli i koji Njega vole, prema vjernicima ponizne, a prema nevjernicima ponosite... (El-Maide, 54.)

Stoga, ponižavaj se samo Allahu!

Gospodaru naš, daj da budemo ponizni samo pred Tobom i ovisni samo od Tebe!

Kada ćeš postati ponizan?

Čovjek osjeća poniznost kada trpi nepravdu. Zato mu se Uzvišeni obraća posredstvom Poslanika, s.a:v.s., koji kaže: "Dova onoga kome je učinjena nepravda se ne odbija. Allah će je podići iznad oblaka."⁴⁷ Uzvišeni kaže: "Tako Mi Moje moći i veličine, Ja ću ti sigurno pomoći, pa makar to bilo nakon izvjesnog vremena."

Ipak, degradacija kroz nepravdu ima vanjski uzrok koji se može ukloniti. Kako, onda, čovjek može sam sebe ponižavati? Čovjek može biti degradiran na četiri načina:

1. Predavanje šejtanu; Iblis je, nakon progona iz Allahove milosti i Dženneta, rekao:

⁴⁷ Muslim, 121.

'Reci mi', - reče onda -, 'evo ovoga koga si iznad mene uzdigao: ako me ostaviš do Smaka svijeta sigurno ću, osim malobrojnih, nad potomstvom njegovim zagospodariti.' (El-Isra, 62.) Bukvalno značenje glagola ahtenikenne u ovom ajetu jeste zauzdati. Šta nam prokleti Iblis želi učiniti? Zauzdati nas, poput životinje: da živimo poniženi, bez dostojanstva. Dakle, prva stvar koja će te poniziti jeste to što ćeš biti šejtanov rob postati. On će ti došaptavati: "Nemoj sada klanjati... Hajde idi, zabavi se tu i tamo, još si mlad... Pij alkohol... Kockaj se i razgolićavaj..." On ti se smije i olakšava ti griješenje.

2. Slijedenje strasti, tj. raditi po svom nahođenju. Odupri se strastima: ne dopusti da te temperament vodi kroz život... temperament u trošenju, u

ophođenju s ljudima... Allahov Poslanik, s.a.v.s., nam kaže: "Propao je rob dirhema i dinara." 48 Uzvišeni o tome govori:

Reci ti Meni ko će uputiti onoga (Zar ne vidiš onoga) koji je strast svoju za boga svoga uzeo. (El-Džasije, 23.)

Imam Ibn Tejmije kaže: "Zatvorenik je onaj kome je srce zatvoreno za Gospodara, a zarobljenik je onaj koga je strast zarobila." Taj je ponižen, zatvoren i zarobljen.

Neki govore: "Zašto bih ja mijenjao društvo? Meni je ovako dobro." Uzvišeni Allah kaže: - Vi ste narod

najbolji od svih koji se ikada pojavio. A zašto: - ...tražite da se čine dobra djela, a od nevaljalih odvrćate. (Ali Imran, 110.)

48 Ibn Madže, 4135 i 4136.

Allahu! Jesmo li mi takvi ili su ove osobine još uvijek daleko od nas...?

3. Gubljenje osjećaja za Allaha, vjeru, sistem, ummet; Mi imamo sistem života čiju vrijednost ne osjećamo. Osjećamo vrijednost nečega što nemamo. Osjećamo pripadnost drugoj zemlji. Neki mladići zavijaju svoje glave stranim, tuđim zemljama... i još mnogo toga... Da, upravo to je gubljenje osjećaja za Allaha i ummet.

4. Gubljenje pouzdanja u Allaha: sve je zapisano i određeno kod Allaha i od strane Allaha. Da, neki ljudi, štaviše, većina, osjeća da njegova egzistencija i njegov život ovise o nekom čovjeku. Allahov Poslanik, s.a.v.s., kaže: "Džibril mi je u srce stavio (poruku) da niko neće umrijeti dok ne ispuni rok svog življenja i ne iscrpi svoju nafaku." 49

Znači, kada ćeš postati ponižen? Kada se predaš šejtanu; kada ti udovoljavanje strastima bude preče od Allaha; kada izgubiš povjerenje u Allaha i ummet. Šta se dešava kada čovjeka zadese ove četiri stvari? Upravo ono što mi doživljavamo u posljednjih stotinu godina: neprijatelj nas ponižava... Oh, kakvo nepodnošljivo poniženje!

A kako je bilo u vrijeme Tatara? Jedna žena Tatarka se obraćala deseterici ljudi: "Nemam sablju da vas pobijem. Okrenite se prema zidu dok donesem sablju da vas pobijem." Oni se plaše i drhte... Kuda da pobjegnu od Tatara? Žena da ih ubije sabljom? Da, takvo je bilo stanje muslimana u vrijeme Tatara, a tako je i naše današnje stanje. Ali, da bismo oživjeli našu revnost, poslušajmo neke primjere dostojanstva muslimana.

49 Ibn Abdulberr, Temhid, 1/284.

Bili smo najslabiji, pa nas je Allah ojačao islamom

Pogledajmo šta je uradio Omer ibn Hattab, r.a., onog dana kada je primio islam. Ne deset godina poslije, već istoga dana... Otišao je Poslaniku, s.a.v.s., i rekao: "Allahov Poslaniče, zar mi nismo na istini?" "Jesmo", odgovori. "Zar oni nisu u zabludi?" "Jesu." "Pa zašto se skrivamo?" "Šta čekaš, Omere?", upita ga Poslanik, s.a.v.s.,. "Iziđimo i ozvaničimo našu vjeru!" Tada ga je

Allahov Poslanik, s.a.v.s., nazvao Farukom - onim koji razdvaja istinu od zablude.

Ibn Mes'ud kaže: "Postali smo snažni od kada je Omer prihvatio islam." Kada je išao da primi ključeve Kuds, poveo je sa sobom Ibn El-Džerraha i slugu. Neizmjenično je jahao devu sa slugom. Kada je došao red sluge, Omer je sišao da se napije vode. Nagnuo se iznad zdjele sa vodom. Ebu Ubejde ibn El-Džerrah mu reče: "Vladaru pravovjernih, nemoj to činiti pred ljudima. Oni se spremaju da ti predaju ključeve, itd... a ti im dolaziš sa glinom." Omer mu odgovara: "O, Ebu Ubejde, da je neko drugi izgovorio te riječi, zažalio bi...! Ebu Ubejde, bili smo najslabiji ljudi..."

Kao da govori: "Moć ne zavisi od odjeće niti od prijevoznog sredstva. Dostojanstvo je u duši. Pogledaj kako se gaji dostojanstvo u duši... Pogledaj... "Bili smo najslabiji narod, pa nas je Allah ojačao islamom. Ako budemo tražili moć u nečemu drugom mimo islama, Allah će nas poniziti." Tako vam Allaha, zapišite ove riječi zlatnim slovima i podučavajte njima svoju djecu!

Može li vjera biti na gubitku dok sam ja živ?

Ebu Bekr se borio protiv plemena koja su se odmetnula od islama nakon smrti Allahovog Poslanika, s.a.v.s. Neki su ga savjetovali: "Zašto ne umanjimo dio obaveza, oslobodimo ih zekata i glavarine (džizje)?" Omer reče: "Dajmo im to." "Ebu Bekr energično odbija ovaj prijedlog: "Zar i ti, Omere?" Potom plačnim glasom nastavlja: "Može li vjera biti na gubitku dok sam ja živ? Junak iz džahilijeta postaje slabić u islamu, Omere? Tako mi Allaha, kada bi mi uskratili konopac, ja bih se zbog toga borio protiv njih!"

Dostojanstvena žena odgaja dostojanstvenog čovjeka!

Esmā bint Ebu Bekr je imala osamdeset godina kada je njen sin Abdullah ibn Zubejr poginuo u borbi protiv Hadžadža. Tijelo mu je tri dana bilo obješeno u Mekki. Svi su očekivali da će ona otići kod Hadžadža i moliti ga da odveže tijelo njenog sina. Međutim, iznenadili su se njenom dostojanstvenošću. Ojađen ovakvim ponašanjem, Hadžadž se uputio ka starici: "Jesi li vidjela šta sam tvom sinu?" Ona mu uzvraća mudrim odgovorom: "Vidim da si uništio njegov dunjaluk, i da će on uništiti tvoj Ahiret!" Allahu! Ko može biti strpljiv kao Esmā bint Ebu Bekr?! Kako mudrost može biti jača od osjećanja? Na ovo mislim kada govorim o dostojanstvu...

Iz nepravde religija u pravdu islama...

Kakva je ličnost bio Reb'i ibn Amir, r.a., koga su muslimani poslali kao ambasadora da propovijeda Allahovu vjeru... Kralj Perzije mu je rekao: "Ovo je Arap iz pustinje. Zaslijepit ćemo ga dvijema stvarima - poredat ćemo zlato

i dragulje po tepisima širokim kao pustinja. Tada će shvatiti koliko smo bogati. Robinje će sjediti na ivicama te staze, poredane sve do mog prijestolja."

Reb'i ibn Amir je sjahao i krenuo s kopljem u ruci prema prijestolju. Usput je bušio skupocjene tepihe. Prozreo je njihovu namjeru. Stigao je do Rustema koji je bio degradiran, a on dostojanstven. "Zašto si došao?", upita ga. "Allah nas je poslao da ljude izvedemo iz obožavanja robova u obožavanje Gospodara robova; iz tjeskobe dunjaluka u širinu dunjaluka i Ahireta; iz nepravde religija u pravdu islama!"

Divno dostojanstvo usađeno u srce ovog slobodnog Arapa koji je svjestan da je rob jedino Allahu...

O, Mu'tesime...

Pogledajmo ženu koju je ošamario bizantijski vojnik na ulici. Ona povika:

"O, Mu'tesime!" Tada je Mutesim poslao poruku Bizantincima:

"Od Mu'tesima, bizantijskom psu. Pošalji mi ženu sa svim počastima, ili ću ja tebi poslati vojsku čiji će početak biti kod tebe, a kraj kod mene!"

Divnog li dostojanstva! Koliko nam je to potrebno!

Kako da muslimani povrate dostojanstvo?

Ako krenemo dalje navoditi primjere, nikada nećemo završiti. Ali, kako da muslimani povrate dostojanstvo? Prva stvar: Vratimo se Allahu:

Ako neko teli veličinu, pa - u Allaha je sva veličina! (Fatir, 10.)

A kada smo svjesni da je naš sistem najsavršeniji i naš ummet najbolji, onda:

A snaga je u Allaha i Poslanika Njegova i u vjernika, ali licemjeri neće da znaju;

Vi ste narod najbolji od svih koji se ikada pojavio.

Kako da muslimani povrate dostojanstvo? Onoga dana kada budemo uvjereni da su naša opskrba i naši životi jedino u Allahovim rukama. Alija kaže: "Kuda ću pobjeći od smrti? Onog dana kada mi je suđeno da umrem, ili onog dana kada mi nije suđeno? Ako ti nije suđeno da umreš, nemoj se bojati smrti. A kada ti bude suđeno, niko neće moći pobjeći od nje."

Ljudi su rekli nekoj ženi: "Reci Omeru ibn Hattabu da ne šalje tvoga muža u borbu. Čime ćeš hraniti djecu?" Ona odgovori: "Znam da moj muž jede, ali nisam znala da daje opskrbu. Ako ode onaj koji jede, ostaje Onaj Koji opskrbljuje!"

Na kraju želim napomenuti da se dostojanstvo u Kuranu najčešće spominje u kontekstu mudrosti ili milosti...

Završit ću ovim riječima: "Kome vjernik zatraži pomoć, a ovaj ga ponizi, iako je mogao pomoći, Allah će ga poniziti na Sudnjem danu pred svim stvorenjima."50

Bože, osnaži nas islamom i osnaži islam nama!

Pokajanje Allahu

Zašto i od kojih grijeha činimo tevbu?

O tevbi je mnogo toga rečeno. Dosta vremena, pažnje i znanja smo posvetili pokajanju, koje je veoma važno u životu islamskog ummeta. Međutim, zbog okolnosti u kojima živimo, primorani smo podsjetiti na važnost tevbe i obavezu vraćanja Allahu Uzvišenom.

Zašto činimo tevbu? Od čega se kajemo? Mnogo je pitanja koja zahtijevaju odgovore... Okruženi smo ratovima, stotinama žrtava, izbjeglica, srušenih domova, djece bez roditelja, izgubljenih mladosti... Vratimo se Allahu i požurimo s tevбом kako bismo promijenili sami sebe.

Jedan mladić mi je povjerio svoja osjećanja: "Bojim se da se ovi ratovi i tragedije dešavaju mojom krivicom." To nije isključeno. Moji grijesi, tvoji grijesi i njegovi grijesi se gomilaju i stvaraju barijeru između nas i Allaha. Zato se moramo pokajati Allahu, jer On kaže:

Allah neće izmijeniti jedan narod dok on sam sebe ne izmijeni. (Er-Ra'd, 11.)
Istinu si rekao, Gospodaru Uzvišeni. Potrebna nam je korjenita promjena.

Ko od nas ne griješi?

Kada je Adem počinio grijeh, počeo je trčati po Džennetu. Uzvišeni ga je upitao: "Želiš li pobjeći od Mene, Ademe?" "Ne", odgovori, "već Te se stidim." Milost, oprost i plemenitost su Allahova svojstva. Kada bismo bili bezgrješni, kako bi ova svojstva došla do izražaja?

Zamislite kada bi se večeras obratio Allahu i rekao: "Ponizno Te molim, Gospodaru; kajem Ti se. Oprosti mi..." - da li bi nam Allah oprostio? Da, zasigurno. On je najmilostiviji prema Svojim robovima. Ja se obraćam prvenstveno sebi, jer niko nije sačuvan grijeha, osim Poslanika, s.a.v.s. Neki ljudi su istrajni u grijehu, dok se drugi brzo vraćaju i ne prepuštaju nemarku, neka nas Allah sačuva toga.

Odluči i kreni!

Čvrsto odlučimo da se pokajemo i nikada se više ne vratimo griješenju. Kažimo: "Gospodaru, danas smo odlučili da se pokajemo. Klanjat ćemo noću i zato nas nemoj odbiti." Na ovaj način ćemo možda otkloniti krize i ratove koji nas prate. Ima li šta divnije od noći pokajanja?! U toj noći se na ljude spušta milost, meleki silaze da prihvate pokajnike. Zamisli, kada bi se ummet odlučio na tevbu, kakvo bi bilo naše stanje? Mnogo bolje, bez sumnje...

Ne budi ohol i uporan u grijehu...

Koliko ljudi ustrajava u grijehu i ponosi se time. Ljudi ih gledaju, ali ih i ne pokušavaju uputiti. Zar se ne bi promijenio ukus cijelog svijeta kada bi se pokajao? Uzvišeni Allah bi prihvatio pokajanje -To Allahu nije teško. (Ibrahim, 20.) Naše patnje i iskušenja bi mogli biti prekinuti zbog pokajanja tog čovjeka: Sve dok sebe ne promijene. Od nas se traži samo odluka.

Napustimo grijehe i

Allah će nas prihvatiti. Moramo se pokajati i za velike i od male grijehe; od grijeha koje smo smatrali nevažnim... Začudeni smo zbog ratova, tragedija, gladi i svega što nas je zadesilo... Hajde, pokajmo se zbog naše neangažiranosti na pozivanju drugih u islam; na pozivanju oholih, čak i onih koji sebe nazivaju pobožnim i koji znaju napamet dijelove Kur'ana. Oni su propustili pokajati se od grijeha koje smatraju nevažnim:

...kakva je ovo knjiga, ni mali ni veliki grijeh nije propustila, sve je nabrojala! (El-Kehf, 49.)

Pokajmo se zbog svojih propusta. Ovo što se danas dešava muslimanima u svijetu zasluga je ummeta koji je zaboravio svoju vjeru. Koliko je dova i koliko mladih ljudi koji su pogrešno shvatili svoju vjeru. Mladi koji padaju na ispitima i daju loš primjer drugima... Koliko je onih koji pozivaju Allahu na grub način, koji nema veze s logikom!

Koliko ljudi griješi misleći da su to mali i beznačajni prekršaji. Uzvišeni kaže: ...a vi ste to sitnicom smatrali, ali je ono Allahu krupno. (En-Nur, 15.)

Ne gubite nadu u Allahovu milost!

Poslušaj Allahove riječi:

Reci: 'O, robovi Moji koji ste se prema sebi ogriješili... 'Da, doista, smo se ogriješili i pretjerali...

...ne gubite nadu u Allahovu milosti Allah će, sigurno, sve grijehe oprostiti; On, doista, mnogo prašta i On je milostiv. (Ez-Zumer, 53.)

Znamo da se Allahov Poslanik, s.a.v.s., nije obradovao nijednom ajetu kao ovome.

O, ti, uporni griješniče, zar nije došlo vrijeme tevbe? Zar nije došlo vrijeme povratka Allahu? Jeste, tako mi Allaha! Ništa ti nije neophodno kao pokajanje i povratak Allahu. Neko će, možda, upitati: "Zar moje pokajanje može riješiti probleme ummeta?" Može, i te kako. Dokaz su riječi Allahovog Poslanika, s.a.v.s: "Kada mu oboli jedan organ, ostatak tijela pati od nesanice i groznice."⁵¹ Znaš li da onog dana kada učiniš tevbu, nijedan tvoj brat neće nepravedno izgubiti život nigdje na svijetu? Poslušaj Allahove riječi:

Allah zaista voli one koji se često kaju i voli one koji se mnogo čiste. (El-Bekare, 222.) Grijesi su se nagomilali i niko ne čuje Allahove riječi: Zar ne znaju oni da jedino Allah prima pokajanje od robova Svojih... (Et-Tevbe, 104.)

51 Buhari, 6011 i Muslim, 6529.

...koji oprašta grijeh i prima pokajanje... (Gafir, 3.)

Nakon svih ovih ajeta, zar si još uvijek uporan u griješenju i odlučan u nepokornosti? Zar ne želiš pomoći svojoj braći koju ugnjetavaju na svim stranama svijeta?

Povremeno se pitamo: "Šta je Allahova volja? Šta On želi od nas?" Odgovor glasi:

Allah želi da vam oprost, a oni koji se za strastima svojim povode žele da daleko s Pravog puta skrenete. Allah želi da vam olakša. - a čovjek je stvoren kao nejak biće. (En-Nisa, 27-28.)

Da, Allah želi da nam olakša na Sudnjem danu. Želi ublažiti naše patnje i probleme. Vidiš li kako se ajeti nižu? Allah kaže: Čovjek je stvoren kao nejak biće. A, pošto si slab, zašto se ne pokaješ? Tako ćeš ukloniti slabost i postati snažan, umjesto ponižen. Razlog leži u oholosti, koja upravlja srcima grijешnika.

Zar ti je grijeh postao vrijedniji od tevbe? Mislim da mnogi znaju odgovor, ali ga ne žele izgovoriti.

Onima koji sebi nepravdu čine...

Poslušaj ovaj ajet:

A oni koji se ne pokaju - sami sebi čine nepravdu. (El-Hudžurat, 11.)

Kome su učinili nepravdu? Sebi. Allah je ljude podijelio na dvije vrste - na pokajnike i na nepravednike. Ne postoji treća vrsta. Ta nepravda se vraća samoj osobi, zato što je taj čovjek ohol i misli da je neovisan od Allaha, neka nas Allah sačuva toga.

Tako ti Allaha, odgovori mi - zar nakon svega ovoga i dalje ustrajavaš u grijehu? Zašto si uporan u nakani da se ne vratiš Allahu, dž.š? Zašto ne zahvališ Tvorcu na blagodatima koje ti je podario?

Žalosno je to što neki sebe hvale: "Ja vjerujem u Allaha. Izvršavam obaveze koje je propisao." Siguran sam da nisu dobro razumjeli Allahove riječi: I svi se Allahu pokajte, o vjernici, da biste postigli ono "sto želite. (En-Nur, 31.)

Molim vas, podvucite riječ vjernici dvadeset puta. Kako vjernik može činiti tevbu? Ovo je najveći dokaz da je pokajanje obavezno čak i samim vjernicima. Ajet nas podsjeća da niko nije sačuvan od grijeha i harama. Vjernik je onaj ko se stidi ustrajavanja u grijehu. Brzo se vraća i traži oprost od Allaha.

Bezgrješni Poslanik traži oprost

Znaš li, dragi čitaoc, da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., govorio: "Doista se ja najviše bojim Allaha i najbolje Ga poznajem. Tražim oprost od Allaha

sedamdeset puta tokom dana i noći."52 U drugom predanju stoji: "Više od stotinu puta."53 Ako je ovo praksa odabranog, bezgrješnog Poslanika, s.a.v.s., kako se onda mi trebamo ponašati? Koliko mi puta trebamo tražiti oprost za naše grijehе?

52 Ibn Madže, 3816.

53 Ibn Madže, 3815.

Dragi moji, Allah nam se u Svojoj Knjizi obraća:

Vi ste narod najbolji od svih koji se ikada pojavio: tražite da se čine dobra djela, a od nevaljalih odvrćate.

(Ali Imran, 110.) Da li ti pripadaš ummetu koji je opisan u Kur'anu? Jesi li, uistinu, drag Allahu? Nadam se da je tako. Trudi se da budeš takav.

Allahova radost zbog čovjekovog pokajanja

Znaš li, dragi čitaocu, da se Allah više raduje čovjekovom pokajanju nego sam čovjek?

Od tebe se, vjerniče, zahtijeva duhovni i praktični ibadet. Možeš li sjediniti to dvoje? Na mnogo pitanja moraš odgovoriti kako bi regulirao svakodnevni život. Poslanik, s.a.v.s., nam daje primjer koji predstavlja dokaz Allahove radosti zbog čovjekovog pokajanja: Jedan čovjek je putovao pustinjom na devu, a na njoj mu sva hrana i voda, pa mu je ta deva pobjegla. Očaj mu je ispunio srce. Iskopao je rupu usred pustinje i sjeo da čeka povratak deve sa hranom i vodom. Ubrzo je ugledao devu kako stoji pored njegove glave. Pogledao ju je, zahvalan Allahu i od velike radosti se pogrešno izrazio: "Gospodaru moj, Ti si moj rob, a ja Tvoj gospodar!" -pogriješivši od silne radosti! Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: "Allah se više obrađuje pokajanju Svoga roba koji se pokaje nego što se ovaj čovjek obradovao."54

Allah nam pruža mogućnost pokajanja u svako doba dana i noći, a mi ne marimo za to. Kakav je naš odnos prema hadisu

54 Muslim, 6887.

Allahovog Poslanika, s.a.v.s: "Allah pruža Svoju milost noću da oprost onome koji je grijeshio danju, i pruža Svoju milost danju da oprost onome ko je grijeshio noću."55 I pored naše nemarnosti, Allah nam šalje pomoć.

Ako je tebi dosadilo moje nuđenje tevbe, meni nije.

Milost moćnog kralja

Priča se da je jednom živio moćan kralj. Imao je mnogo robova koje je zaduživao određenim poslovima. Neprijatelj kralja je nagovarao jednog roba da zbac i kralja s prijestolja. Došaptavao mu je: "Taj kralj te zamara obavezama, a vrlo malo ti zauzvat daje. Ja ću ti pružiti trajnu sreću i obilne blagodati." I ovaj rob, doista, pristade na ovu ponudu, nadajući se da će mu

život postati ugodniji. Međutim, ispostavilo se da je taj neprijatelj lagao i da ništa nema, ni od sreće, ni od blaga. Uputio se prema kraljevim vratima razmišljajući da li će ovaj prihvatiti njegovo izvinjenje ili ne... Rob se iznenadio kada ga je kralj toplo i gostoljubivo primio.

Ako se tako rob odnosi prema robu, kako se onda odnosi Allah, koji mnogo prašta, Milostivi? Zar nije došlo vrijeme pokajanja?

Nadam se da će sljedeća priča jasnije i konkretnije ukazati da Allah prima našu tevbu u svako vrijeme. Zamislimo da se neki mladić posvađao s majkom i da ga je ona, nakon žestoke prepirke, istjerala iz kuće. Mladić je otišao lutati ulicama, a potom se vratio da spava pred kućnim pragom. Šta mislite, da li bi majka dozvolila da njeno dijete spava van kuće? Ne, tako mi Allaha. Zagrlila bi ga, bez ukora. Tako se dešava i kada smo nepokorni Allahu. Čim pokucamo na Njegova vrata, On će nam nesumnjivo otvoriti vrata oprosta i milosti... Ovdje dolazi do izražaja hadisi-kudsijji: "Ko Mi se približi za pedalj, Ja ću mu se približiti za lakat. Ako Mi se približi za lakat, Ja ću mu se približiti za hvat. Ako mi dođe idući, Ja ću doći trčeći." 56

55 Musliim, 6921.

56 Imam Ahmed: Musned, 2/413

Utjecaj pojedinca na grupu

Ako se želiš uvjeriti da grijeh jednog roba može nauditi cijelom narodu, poslušaj priču o Musau, a.s., i njegovom narodu: Musa, a.s., je živio u mjestu u kom dugo nije padala kiša. Narod se uplašio gladi i žeđi. Tražili su od Musaa, a.s., da uputi dovu za kišu. Musa, a.s., uputi dovu, podiže ruke ka nebu moleći za kišu. Međutim, Allah je nije uslišao. Poslanik se začudi: "Gospodaru, navikao si me na primanje dove." Allah mu odgovori: "Jedan čovjek među vama Mi je nepokoran već 40 godina. Neću vam poslati kišu dok vas ne napusti."

Musa, a.s., se okrenu prema narodu i povika: "Među vama se nalazi čovjek koji je Allahu nepokoran. Kiša neće pasti dok nas on ne napusti." Taj čovjek među njima je znao da se misli na njega, ali je čekao da se neko drugi javi. Kada se to nije desilo, pomislio je: "Gospodaru, ako se javim, otkrit ću se, a ako se prišutim, narod će umrijeti od žeđi. Gospodaru, sakrij me i oprosti mi! Odlučio sam se pokajati." Nakon toga je kiša pala. Musa, a.s., reče:

"Gospodaru, kiša je pala, a niko nije izašao?" Allah ga je obavijestio da se grješnik pokajao: "Kiša je pala zbog pokajanja Mog roba koji je griješio."

Musa tada reče: "Kaži mi ko je to, Gospodaru?" Uzvišeni reče: "Sakrio sam ga dok Mi je griješio, zar da ga otkrijem sada, kada se pokajao?"

Vidiš li čovjeka zbog čijeg griješenja je zamalo stradao jedan narod? Allah voli naše pokajanje. Voli vapaj grješnika koji traži oprost...

Prenosi se da je jedan beduin došao Poslaniku, s.a.v.s., i rekao: "Počinio sam grijeh. Hoće li Allah prihvatiti moje pokajanje?" "Da", odgovori. "A ako se ponovo vratim?" "Bit će ti upisano." "A ako se ponovo pokajem?"

"Bit će ti izbrisano." "A ako se vratim?" "Bit će ti upisano." "A ako ponovo počnem grijешiti?" "Bit će ti izbrisano." "Do kada će mi biti brisani grijesi?" Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: "Doista, Allahu neće dosaditi da ti oprašta, sve dok tebi ne dosadi da tražiš oprost."⁵⁷

Uvjeti tevbe

Dragi moji, tevba ima tri uvjeta:

1. Kajanje;
2. Prekidanje s grijеšenjem;
3. Čvrsta odluka da se neće vraćati grijehu.

Kadaje Adem istjcran iz Dženneta, Allah, dž.š., mu se obratio riječima: "O, Ademe, do sada si kod Mene dolazio kao kralj kod kralja. Od sada ćeš Mi dolaziti kao rob kralju. Tako mi je draže. Ademe, draže Mi je kada si Mi ponizan zbog grijeha, nego kada se pretvaraš da Mi robuješ. Ademe, vapaj grješnika Mi je draži od pretvaranja pokornih."

Allahova milost je široka

Allahov Poslanik, s.a.v.s., kaže: "Svakom čovjeku koji uzme abdest i propisno obavi dva rekata namaza, a potom traži oprost Uzvišenom Allahu, On će prihvatiti i oprostiti grijehе."

Uživimo se u ovaj hadisi-kudsijj: "O, čovječe, dok Me budeš molio i nadao se Mojoj milosti, Ja ću ti oprostiti, ma koliki tvoji grijesi bili. Čovječe, kada bi tvoji grijesi dostigli nebeske visine, a ti potom od Mene zatražio oprosta, oprostit ću ti, ne obazirući se na njih."⁵⁸

⁵⁷ Zubejdi, Ithafu sadetil-ešraf, 9/178.

⁵⁸ Tirmizi, 5340.

U drugom hadisi-kudsijju se kaže: "Čovjek je zgriješio i rekao: 'Gospodaru, zgriješio sam, oprosti mi...', znajući da ima Gospodara koji oprašta grijehе, pa sam mu Ja oprostio."

Hajde, dragi čitaoče, pokaj se Allahu od svih grijeha...! Vрати Mu se! Zaplači! Nipošto nemoj ustrajavati u grijеšenju...

Kada su objavljeni ajeti da su Ka'bu ibn Maliku oprošteni grijesi, Allahov Poslanik, s.a.v.s., mu reče: "Raduj se svom najboljem danu od kada te je majka rodila."⁵⁹

Znači, najbolji naš dan je onaj u kome se pokajemo i Allah nam prihvati iskreno pokajanje i čvrstu odluku o negriješnju. Dodat ću i to da je tevba najveća blagodat koju nam je Allah podario kako bismo ušli u Džennet s odabranim robovima.

⁵⁹ Buhari, 4418 i Muslim, 6974.

Vrijednost vremena

Najvrjednije što posjeduješ!

Kada bih te pitao: "Šta je najvrjednije što imaš?", šta bi odgovorio? Novac? Djeca? Ljepota? Znanje? Zdravlje? Možda... Sve ove stvari su vrijedne, ali nisu najvrjednije... Sve one ne predstavljaju ništa u poređenju sa vrijednostima vremena u našem životu. Da... Najvrjednija stvar koju posjedujemo, nakon islama, vrijeme! Jesi li svjestan te stvari? Možda razgovor o ovoj temi ne ostavlja nikakav utjecaj na nas, zato što nismo navikli da vodimo računa o vremenu... Međutim, krenimo korak po korak, shvatit ćeš da je stvar ozbiljnija nego što si mislio...

Najbolji narod!

Čitajući Kur'an, vidimo da se Allah često zaklinje vremenom, se ne zaklinje bezvrijednim stvarima!

Kao da nam govori: "Pazite čime se zaklinjem... vremenom!"

Uzvišeni Allah se zaklinje svim razdobljima:

Tako mi noći kada tmine razastre, i dana kad svane. (El-Lejl, 2-1.)

Tako mi jutra i noći kada se utiša. (Ed-Duha, 1-2.) Tako mi zore, i deset noći. (El-Fedžr, 1-2.) Tako Mi Sunca i svjetla njegova, i Mjeseca kada ga prati. (Eš-Šams, 1-2.) I kunem se rumenilom večernjim. (El-Inšikak, 16.)

O čemu se radi?

Želi da ti kaže: "Dobro pogledaj i razmisli o onome čime se zaklinjem... najvrjednijom stvari koju sam ti podario... vremenom!"

I pazi: Sve dok ne promijene sami sebe... (Er-Ra'd, 11.) Narod koji nije svjestan da je vrijeme najvrjednije što posjeduje, ne zaslužuje da postane veliki narod, niti može stati na svoje noge.

Kada čitamo ajet: Vi ste najbolji narod od svih koji se ikada pojavio. (Ali Imran, 110.), naša srca se cijepaju za najboljim narodom!

Taj narod je danas umoran i iznuren!

Međutim, po čemu je najbolji? Kada bi prihvatio blagodati koje mu je Allah podario i iskoristio ih na pravi način, ponovo bi postao najbolji narod...

Jesi li počeo osjećati važnost vremena? Nadam se da jesi...

Vjera koja cijeni vrijeme...

Brate čitaoče, znaš li da su svi islamski obredi vezani za vrijeme?

S čime su povezani dnevni namazi?

Pitali su Poslanika, s.a.v.s: "Allahov Poslaniče, koji su postupci najvrjedniji kod Allaha?" On odgovori: "Namaz obavljen u prvo vrijeme."60

Poslušaj plemeniti ajet:

...jer vjernicima je propisano da u određeno vrijeme molitvu obavljaju. (En-Nisa, 103.)

Ramazanski post je, također, omeđen vremenom. Alejhisselam kaže:

"Zapostite kada vidite mlađak i završite sa postom kada ga vidite." ⁶¹Ajet, također, ukazuje na to:

I to neznatan broj dana; a onome od vas koji bude bolestan ili na putu - isti broj drugih dana. Onima koji ga jedva podnose - otkup je da jednog siromaha nahrane. A ko drage volje da više, za njega je bolje. A bolje vam je, neka znate, da postite. (El-Bekare, 184.)

Ovim se ukazuje na korišćenje vremena ramazana, zato što on traje neznatan broj dana i prolazi...

⁶⁰ Muslim, 250.

⁶¹ Tirmizi, 684.

Hadž je, također, povezan s vremenom: -Hadž je u određenim mjesecima...

(El-Bekare, 197.) tj. u poznatim mjesecima. Kada ne bi došao na Arefat u propisano vrijeme (9. zul-hidždže), hadž ti ne bi bio valjan, zato što je hadž - Arefat, a boravak na tom prostoru je u poznatom vremenu.

Čak i zekat na imetak... Kada protekne godina, zekat se treba udijeliti!

Ovim ti se želi skrenuti pažnja: "Vrijeme je veoma, veoma važno... Ne gubi ga uzalud!

Stranac je shvatio poentu!

Znaš li koji je najvažniji izum u vrijeme procvata muslimana? Sat. Muslimani su vodili računa o satu i postavljali ga na javnim trgovima i dvorskim salama... Sat je bio mnogo vrijedan u njihovim srcima...

Zašto? Zato što je život muslimana povezan s vremenom... I zato su bili veliki narod?

Zašto nismo još uvijek takvi?

Svaki pobožan čovjek koji se pridržava Allahovog šerijata, mora cijeniti vrijednost vremena u svom životu... Poslušaj ovu priču:

Imao sam zakazan susret s jednim strancem. Malo sam zakasnio na sastanak.

Kada me je ugledao, upitao me: "Jesi li ti musliman?" "Jesam!", odgovorio sam. "Obavljaš li namaz?" "Da", odgovorih. "Postiš li ramazan?" "Postim", odgovorih. "Jesi li obavio hadž?" "Naravno", rekoh. "Klanjaš li džumu-namaz na vrijeme?" "Naravno!" odgovorih...

Tada mi reče: "Čudni su muslimani... Vjera ih uči velikim stvarima, a oni se ne osvrću na njihovu važnost."

Te riječi su me uzdrmale od temelja. Kao da mi je rekao: "Ti nisi pobožan, jer ne znaš vrijednost vremena." Osjećao sam da me optužuje za omalovažavanje jednog od učenja moje vjere. Zašto se nisam pridržavao toga!?

Jesi li ti osjetio važnost i vrijednost vremena u svom životu? Ili, drugim riječima: Jesi li pobožan? Odgovori na to pitanje nakon što izvršiš uvid u to koliko cijeniš svoje vrijeme...

Zar vam nismo dovoljno dug život dali?!

Jesi li već razmišljao o tome da će argument protiv ljudi, na Sudnjem danu, također, biti povezan s vremenom. Kako to? Poslušaj šta Uzvišeni Allah kaže nevjernicima kada se budu opravdavali: "Nismo znali... zaboravili smo...": A zar vas nismo ostavili da živite dovoljno dugo da bi onaj koji je trebalo da razmisli imao vremena da razmisli, a bio vam je došao i onaj koji opominje? Zato iskusite patnju, nevjernicima nema pomoći! (Fatir, 37.)

Dali smo vam život i vrijeme...

Čuješ li? Nazvao ih je nepravednima... Nanijali su sebi nepravdu time što su protraćili vijek i nisu koristili vrijeme.

Gdje si potrošio mladost?

Poslušaj hadis Allahovog Poslanika, s.a.v.s., i dobro razmisli o njemu:

"Stopala čovjeka na Sudnjem danu neće se pomaknuti, sve dok ne bude upitan o četiri stvari: o životu, u što ga je potrošio; o mladosti, kako ju je proveo; o imetku, kako ga je stekao i u što ga je potrošio, i kako je primjenjivao ono što je znao."⁶²

Pogledaj kako je istaknuto doba mladosti... Premda je to razdoblje za koje ćeš odgovarati, ono ipak ima poseban obračun. Detaljnije: U šta si potrošio vrijeme tog i tog dana? Sijelio si do četiri ujutru bez cilja, mijenjao kanale na TV-u. Šta si radio? Kada si tri sata čitala bezvrijedan časopis, prazne priče... šta si radila? A kada si ti, mladiću, ušao u auto i počeo se voziti ulicama bez cilja, sve do jutra, šta si radio? Detaljni obračun...

Međutim, je li to Muhammedov ummet? Jeli to vrijeme kojim se Uzvišeni zaklinje? Za koje ćeš biti pitan na Sudnjem danu?

Zamisli kako će se obračunavati minut: bit ćeš pitan za svaki minut! Ne... Ne za svaki minut, već za svaki svoj udisaj!

Vijek je sastavljen od godina, godine od dana, dani od sata, sati od minuta, a minuti od udisaja!

Zamisli da je svaki udisaj koji uđe u tvoja pluća jedan sanduk koji moraš napuniti. Nakon svakog izdisaja, sanduk se zatvara... Na Sudnjem danu ti sanduci će biti pootvarani: prvi... prazan! drugi: prazan! treći: beskoristan govor... četvrti: besposlice... peti: prazan!

Potom... kakva radost! Sanduci se počinju puniti! Pola sata sa hiljadu udisaja... Hiljadu sanduka ispunjenih prisustvom predavanju nakon kog si klanjao namaz. Divno... Druga hiljada

62 Tirmizi, 2416.

- spominjanje Allaha... Divno... Pet hiljada udisaja u kojima si iskreno služio svojoj vjeri! Kakva blagodat! A potom... praznina... praznina... Ovako će teći obračun tvog života... Znaš li da je to najveća blagodat koju posjeduješ? Izaberi sada - čime želiš ispuniti riznice svoga života? U što želiš uložiti kapital svog života? Ipak, znaj, ništa nije gorče od kajanja. Zato, nemoj jeftino prodavati ono što je vrijedno!

Obrati pažnju na ovo što ti govorim... Trudim se da ti objasnim smisao i vrijednost vremena u našem životu. Za time nema potrebe u zapadnom svijetu, zato što oni maksimalno koriste svoje vrijeme. Taj smisao je usađen u njihove umove i zato prednjače... Kod nas vrijeme još uvijek nema vrijednost, iako ono predstavlja život!

Otišao je dio tebe... iskoristi to!

Kada bi vidio da neki čovjek baca hiljadu evra u more, šta bi rekao za njega? Onaj koji uzalud traći svoj vijek i svoje udisaje, potpuno je jednak tom čovjeku!

Ovim povodom je Hasan El-Basri rekao jednu vrlo lijepu izreku, koju moramo svakog jutra ponoviti.

Svakim svitanjem dan poziva:

"O, čovječe... Ja sam novi dan, svjedok tvog rada. Iskoristi me i snabdij se mnome. Kada odem, neću se vratiti do Sudnjeg dana."

Ovaj plemeniti tabiin, također, kaže: "Ti se sastojiš od udisaja i dana. Kada ode tvoj udisaj i dan, nestao je dio tebe. Dio po dio, cio ćeš nestati."

Vrijeme je tvoj život, a život je izdisaj koji izlazi iz tvojih prsa.

Tako ti Allaha, nastoj iskoristiti svoje vrijeme.

Ne dozvoli da te spuste u mezar bez zaliha dobrih djela.

Najpreciznije mjerilo!

Veoma je važno voditi računa o svakom svom dahu i svakom trenutku. Ibn Kajjim kaže:

"Svaki dah i znoj utrošen u nešto drugo, osim u pokornosti Allahu ili neke druge koristi, na Sudnjem danu će biti kajanje i jad!"

Svaki dah? Tiha riječ!

Svaki dah koji utrošiš u nečemu čime Allah nije zadovoljan ili što ne koristi tvojoj porodici, zemlji ili društvu, pretvorit će se u kajanje i jad!

Briga o vremenu ubraja se u pokornost Allahu. Zato poslušaj šta ulema kaže o tome:

"Znak Allahove srdžbe i gnjeva prema čovjeku jeste traćenje vremena; a znak Allahove ljubavi i zadovoljstva prema čovjeku jeste da je broj obaveza veći od dostupnog vremena."

Šta to znači? Zatvori oči i ne pomjeraj se s mjesta... Ako želiš znati da li je Allah srdit na tebe ili zadovoljan tobom, ispitaj da li tračiš svoje vrijeme ili ga u korisne stvari trošiš?

Ako primijetiš da imaš više poslova nego što imaš vremena, znaj da te Allah voli! Nemoj gundati zbog toga ili govoriti: "Život je težak, naporan...! Ne. Što više obaveza imaš, raduj se - Allah je tobom zadovoljan.

Ali, sačekaj malo... Ovdje se misli na korisne obaveze. Tvoje vrijeme treba biti ispunjeno obavezama koje služe tvojoj vjeri, ummetu, društvu i domovini.

Ovo je precizno mjerilo zadovoljstva i srdžbe!

Mladost + besposlica = početak grijeha!

Ako je besposličarenje preovlađujuće stanje u tvom vremenu, dobro pazi! Grijeh počinje besposličarenjem, kada se sastavi mladost i slobodno vrijeme! Žena upravnika je zavodila Jusufa, a.s., samo zato što je, kao i druge žene u gradu, bila besposlena. Nisu imale ništa korisno čime bi se zanimale!

Vrhunac nipodaštavanja vremena ogleda se u ajetu:

...posla po njih, te im priredi divane, dade svakoj od njih po nož i reče:
'Izađipred «/W(Jusuf, 31.)

Zamisli koliko joj je vremena trebalo za sve to?! Zar nije sve to proisteklo iz besposlice? Besposleni ljudi koje je grijeh savladao. Tome su sklone naročito djevojke. Velika im opasnost prijeti od slobodnog vremena...

Želiš li da ti navedem primjere besposličarenja našeg ummeta danas?

Ovom ummetu se Uzvišeni Allah zakleo vremenom. Naši obredi su povezani s vremenom i u Džennet ćemo ući samo ako budemo cijenili vrijeme!

Žao mi je što ovo kažem, ali stvarnost je takva:

Mladići spavaju po dvanaest sati. Majka ga doziva, a on odgovara: "Nemoj me buditi! Sam ću se probuditi! Nemam nikakvog posla!"

A predavanje na fakultetu? "Neću otići na prvi čas!"

Amfiteatri su prazni. Omladina je izvan kabineta, piju čaj!

Djevojke provode sate i sate ispred ogledala sređujući šminku, nakit i odjeću... Žene satima šetaju tržnim centrima zagledajući naslovnice časopisa!

A ko odgaja tvoju djecu? Kućna pomoćnica! Nije važno kako će ih ta pomoćnica odgojiti i šta će u njih usaditi! Neke žene se okupljaju po klubovima gdje gube vrijeme i ogovaraju... A da ne govorimo o razgovorima do ponoći između izgubljenih mladića i djevojaka. Razgovaraju o bezvrijednim stvarima!

Službenici kasne na posao...

Znaš li da u našim firmama službenici rade 15 minuta dnevno? A ostalih osam sati propada, zato što igraju karte na kompjuteru, čitaju novine, ili razgovaraju telefonom... A kada i to dosadi, ustaju i razgovaraju s drugima...

Znaš li, službeniče, da tako tvoja zarada postaje haram? Da, zato što primaš platu za 8 radnih sati dnevno! Trebalo bi da ti plaćaju samo za 15 minuta! I šta onda? Šta da radimo, Muhammedov ummete?! Život propada, i ne samo tvoj život, već život cijelog ummeta. Tvoja duša će, također, biti izgubljena na Sudnjem danu!

Dok nije prekasno!

Koliko je vremena izgubljeno, a moglo je biti uloženo u pokornost roditeljima! A kada se osvijestimo i dođemo sebi, oni su već ispustili dušu. Tada ćemo se kajati zbog neposlušnosti dok su bili živi.

Jednom sam sreo starca na ulazu u džamiju. Oko njega su bili mladići. Kada ih je ugledao, zaplakao je... Upitah ga: "Zašto plačeš, amidža?" Odgovorio mi je, bolnim i drhtavim glasom: "Počeo sam redovno dolaziti u džamiju tek u starosti. Pogledao sam u ove mladiće i zaplakao zato što sam potrošio život ne znajući za namaz! Blago njima!"

Koliko se žena pokrije tek u starosti, kada je vrijeme već prošlo...

O, ti, pobožni čovječe... Koliko si zalutalih, neodlučnih mogao uzeti za ruku i uputiti na Pravi put, a to nisi uradio? Opredijelio si se za lijenost... Tako je vrijeme prošlo, a ummet je postao interesantna meta za strijele neprijatelja, zato što je ummet pun lijenih, propalih i zanesenih pobožnjaka.

Ono što se danas dešava ovom ummetu direktna je posljedica traćenja i uništavanja vremena! Mi želimo probuditi što više usnulih i nemarnih! Jer, vrijeme više nije samo naše vlasništvo, već i onih koji od tebe traže pomoć. Ako ostanemo ovako nemarni, neslavno ćemo završiti!

Bit ćeš pitan za svaku osobu koju si mogao izbaviti da nisi bio lijen.

Ubijaš vrijeme? To je zločin!

Gubljenje vremena je zločin. Znaš li zašto?

Ljudi koji ubijaju svoje vrijeme, sjedeći po kafanama, ne brinući ni o čemu osim o "čaju i cigari"! Ummet je u opasnosti, a ti sjediš?

Kada ga upitam šta radi, on kaže: "Ubijam vrijeme."

Taj siromah nije svjestan da ubija sam sebe! To je lagano samoubistvo. Ali, nažalost, niko za to ne odgovara.

Ovaj ummet koristi samo desetinu svog vremena... kao da diše s četvrtinom pluća; kao da ima cirozu jetre! Nema pomaka!

Da... to je najgori zločin! Zato se dešava da dođe vrijedni stranac, iskoristi naša dobra na najbolji način, odvlačeći ih otvarajući kompaniju... Naravno! Kuća je usnula, a vrata otvorena!

Moramo biti svjesni opasnosti gubljenja vremena... Što se kasnije probudimo iz ove duge usnulosti, što kasnije počnemo brinuti o problemima našeg

ummeta - gubici će biti veći. Desit će nam se ono što ne želimo i na što nikada nismo pomišljali.

Allah neće izmijeniti jedan narod dok on sam sebe ne izmijeni. A kad Allah hoće da jedan narod kazni, niko to ne može spriječiti; osim Njega nema mu zaštitnika. (Er-Ra'd, 11.)

Ako ne osjećamo da je vrijeme neprocjenjivo i skupo, ako se musliman ne vrati svojoj vjeri, ako se ne podstakne novi domaći proizvod, ako ne osnuje uspješnu firmu, ako se ne obrazuje i okiti znanjem - pobjeda će od nas biti stotinu godina daleko...

Ostanite još stotinu godina nazadni, o, muslimani, ako niste svjesni vrijednosti vremena!

Ipak, probudio si se? Svjestan si koliko je ova minuta vrijedna u tvom životu? Odlučio si da ne tračiš svoje udisaje?

Šta ti odvlači pažnju?

Prisustvovao sam događaju koji me je rasplakao i razočarao. Bolje je bilo da su ti ljudi, umjesto što se brinu o bezvrijednim stvarima, razmišljalo nečemu što donosi opću korist muslimanima... Dva mladića su pitala nekog starca: "Je li dozvoljeno da se vide stidna mjesta fudbalera tokom utakmice?" Pogledaj, ovdje ne želimo raščlanjivati vjersko-pravno pitanje, već podstaći na životne prioritete, te ukazati na ono što je važnije i neophodnije za islam i muslimane...

Starac im dade odgovor od koga su zanijemili:

"Koliko ja znam, stidno mjesto muslimana je otkriveno već desetinama godina, ali to nikoga ne pogađa niti interesuje."

Ponavljam: Ovdje nisu u pitanju islamske odredbe, već briga o prioritetima...

Hajde, ustani, probudi se, radi za svoju vjeru! Pokaj se Allahu i obnovi svoj život i svoje stanje. Nemoj tračiti, vrijeme, vjeru i vijek.

Nevjerovatna budnost!

Pogledaj kako su raniji muslimani bili budni, kako je ovaj ummet dostigao vrh svijeta onda kada su koristili vrijeme:

Muhasibi kaže: "Tako mi Allaha, kada bi se vrijeme prodavalo za novac; bez razmišljanja bih dao sav svoj imetak kako bih ga kupio da služim muslimanima."

"Od koga bi kupio vrijeme", upitaše ga.

"Od besposličara!", odgovori.

Allah te blagoslovio, Muhasibi, kako divna ideja!

Šta ti je, zašto ti ne padnu na pamet misli koje će ti pomoći da koristiš svoje vrijeme!?! Hajde, pokreni se i uradi nešto!

I ti, gospođo, čija je najveća briga gledanje televizije i šoping... Ima li to smisla? Ti si dio Muhammedovog ummeta, a time se baviš? Razmisli i pronađi način na koji ćeš koristiti svojoj vjeri i društvu, pa u to troši svoje vrijeme. Moli Allaha da ti olakša... Idi i uči strani jezik... čitaj knjigu... bilo šta, samo ne gubi vrijeme!

Začudio me jedan mladić, doktor, veoma zauzet čovjek. Tražio je da mu predložim neki komentar Kur'ana. Rekao sam mu da postoji veoma lijep tefsir, ali da je obiman - U okrilju Kur'ana, autora Sejjida Kutba.

Četiri dana kasnije sam se iznenadio kada mi je rekao: "Pročitao sam prvi tom!"

Upitah ga: "Zaista si to uradio?"

"Naravno", reče, "mnogo sam naučio i sve više volim svoj Kur'an."

Ovaj zauzeti čovjek našao je vremena da čita knjigu koja će ga upoznati sa Allahovom Objavom. Zašto ne bi i ti koristio svoje slobodno vrijeme?

Odlučnost poput brda

Znaš li da autori i pisci prestaju pisati zato što niko ne čita? Zato što ljudi svoje vrijeme provode u besposlicama: kakvu ona ima frizuru, kako se ova oblači, kako onaj hoda...! A šta će nam to? Neka nosi frizuru kakvu želi... Ne smijemo nikoga omalovažavati. Ali, nije u tome problem. Problem je mnogo veći.

Koliko je imanja ostalo pusto zbog usnule omladine i lijenih umova?

Koliko je firmi propalo zbog službenika koji ne rade?

Jedan čovjek je prišao učenjaku Ibn Dževziju i rekao mu: "Dođi da razgovaramo o svemu i svačemu (da ćaskamo)." On mu odgovori: "Hoću, samo kada ti zaustaviš Sunce."

Ibn Akil je napisao ogromnu knjigu pod nazivom Funun, sastavljenu od 800 tomova. To je najveća knjiga koju je ijedan čovjek napisao od Adema, a.s., pa sve do Sudnjeg dana, ako Allah da.

Ibn Akil, Allah mu se smilovao, kaže: "Sada imam osamdeset godina.

Odlučan sam i jake volje kao kada sam imao dvadeset!"

"Ja ne jedem kao što vi jedete." rekao je, tj., nemam vremena da jedem kao što to vi radite.

"Kako jedeš?", upitaše ga.

"Polijevam pečeni hljeb vodom i to jedem, kako ne bih gubio vrijeme."

Zato je ummet trajao stotinama godina, predvodeći druge narode i osvijetljavajući im put... Možda ćeš reći: To je nadnaravno... Ko to još radi!?

Dobro, ne moraš toliko raditi. Ali nemoj sjediti 4 sata dok jedeš u restoranu!

Svakog dana mladići izlaze na ručak ili večeru u restoran i sjede po 4 sata.

Zar tako ummet može pobjediti? Može li pobjediti narod čija je najveća briga kako će jesti? Za to vrijeme je mogao prokopati kanale, izgraditi zgrade i naučiti nepismenog čitati Kur'an!

Blagoslovljeni vijek

Neki ljudi žive kratko, ali ostaju zapamćeni u historiji stotinama godina. S druge strane, mnogo je onih koji dođu i nestanu, a njihova imena se brišu iz historije.

Vrijednost nečijeg vijeka nije u godinama, kako neki misle, već u velikim djelima koja su postigli. Usame ibn Zejd, r.a., je predvodio vojsku sa 17 godina... i to ne bilo koju vojsku, već onu gdje su bili značajni ashabi, neka im se Allah smiluje. O njemu je Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Njemu priliči vodstvo!"⁶³ - znači zaslužuje i sposoban je za to.

Mehmed El-Fatih je osvojio grad, koji je dugo odolijevao muslimanima, sa 23 godine! Sa d ibn Muaz je prihvatio islam sa 30 godina. Umro je u 37-oj. O njemu je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Potresao se Arš Milostivog zbog Sa'dove smrti."⁶⁴ Njegovo tijelo na tabutu je bilo lahko, pa je Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Meleki su ga nosili."⁶⁵

Ah, plemeniti Sa'de!

⁶³ Buhari, 4469.

Šta si učinio za samo sedam godina da zaslužiš toliku počast? Nema sumnje da ih je dobro iskoristio i nije protraćio niti jedan trenutak osim u službi vjere Uzvišenog Allaha. Nevevi, Allah mu se smilovao, autor knjige Rijadus-salihin, preselio je na Ahiret sa 40 godina i nije se ženio. Kažu da je bio zaokupljen naukom. Znaš li koliko knjiga je napisao? Pet stotina!

Znaš li kako je Nevevi jeo? Govorio je: "Tako mi Allaha, ne odlazim na spavanje niti uzimam da jedem sve dok ne padnem!" Nije imao vremena za to! Majka mu je govorila: "Sine moj, spremila sam ti jelo." On je odgovarao: "Majko, zauzet sam naukom." Ona ga je hranila, dok je radio, a on to ne bi ni primjećivao. Završavao je s poslom sa sabahskim ezanom. "Gdje je hrana, majko?", upitao bi. Ona bi mu rekla: "Nahranila sam te, sine." Rekao bi: "Tako mi Allaha, bio sam zauzet!"

Takav je Muhammedov, s.a.v.s., ummet koji će odnijeti pobjedu. Samo tako jedan narod može uspjeti.

Želimo izgraditi narod!

Omer, r.a., je, također, vodio računa o svom vremenu i vijeku. Nije uzalud traćio najvrjednije što ima. Rekao je: "Kada da spavam? Ako budem spavao noću, zapostavit ću svoga Gospodara, a ako budem spavao danju, zapostavit ću svoje građane. Kada da spavam!?"

Želiš li još jedan primjer korišćenja vremena za dobrobit islamskog ummeta?

⁶⁴ Muslim, 6295 i Tirmizi, 3848.

⁶⁵ Tirmizi, 3849.

Učenjak i pravnik Ebu Jusuf (učenik imama Ebu Hanife) je izgubio svijest dok je bio na samrti. Probudio se nakratko i ugledao svog učenika pored kreveta. Reče mu: "Dođi da razradimo ovo pravno pitanje: je li bolje da

čovjek obavi obrede hadža pješice ili prijevoznim sredstvom?" Učenik mu reče: "O, imame, nije sada vrijeme za to", misleći na smrt. Imam mu oštro odgovori: "Sine moj, tako mi Allaha, da imam samo jedan trenutak života u kome mogu pomoći muslimanu u vjeri, ja bih taj trenutak dao!"

Šta sada misliš? U smrtnom času plaši se kako troši svoje vrijeme!

Još primjera? Imam ih na stotine, ako želiš. Mi smo ummet koji je vladao zahvaljujući ovakvim ljudima.

Učenjak Ibn Redžeb, hafiz hadisa, kaže: "Ovim prstom sam napisao više od 2.000 tomova." Podijelili su ono što je napisao na dane njegovog života i ispostavilo se da je dnevno pisao devet knjiga!

Kakvi su to ljudi bili? Oni su htjeli izgraditi ummet. Taj ummet je postojao 1.300 godina...

Onda je nastupio vijek koji je u toku. Mladići su počeli razmišljati koje boje im je mobilni telefon, kako će živjeti, jesti i provoditi se; kako će pratiti utakmice 6 sati, kako će mijenjati televizijske kanale... Postoje kanali za gubljenje vremena, šta više -za gubljenje vjere i morala, a ne za izgradnju ummeta!

O, mladići... Molim vas, probudite se i pazite kuda idete!

Nadmeći se s vremenom!

Ovo je poruka koju nalazimo u riječima Uzvišenog Allaha. Poslušaj ajete: I nastojte da zaslužite oprost Gospodara svoga i Džennet prostran kao nebesa i Zemlja, pripremljen za one koji se Allaha boje. (Ali Imran, 133.) Nadmećite se da u Gospodara svoga zaslužite oprost i Džennet, prostran koliko su nebo i Zemlja prostrani, i pripremljen za one koji u Allaha i poslanike Njegove vjeruju. To je Allahova blagodan koju će dati onome kome On hoće; a u Allaha je blagodan velika. (El-Hadid, 21.) Oni su se trudili da što više dobra učine. (El-Enbija, 90.) Možeš li zamisliti? Oni hitaju da čine dobra djela, i radi njih druge pretiču. (El-Mu'minun, 61.) Kao da smo na takmičenju - trudimo se i brzo trčimo...

Blisko ovom značenju je hadis Allahovog Poslanika, s.a.v.s. Pažljivo ga pročitaj i okači na zid u svojoj sobi. Poslanik, s.a.v.s., kaže: "Prestignite sedam stvari svojim djelima: Ne čekajte siromaštvo koje će vas obuzeti; bogatstvo koje će vas nadvladati; bolest koja će vas razoriti; oronulu starost; sigurnu smrt; lošeg gosta Dedžala ili Smak svijeta, koji je užasniji i gorči!"⁶⁶
66 Tirmizi, 2306. 142

Hajde, takmiči se i nadmeći s vremenom! Koristi svoje vrijeme! Ono je vrjednije od zlata. Da, tako mi Allaha! Vrijeme je vrjednije od zlata! Zlato se može kupiti i prodati, ali vrijeme, kada prođe, ne može biti vraćeno. A kada izgubiš vrijeme, izgubio si vijek.

Budi velikan!

Plemeniti brate, tvoje vrijeme je tvoj život, zato nemoj jeftino prodavati svoj vijek i zauzvrat uzimati robu, bezvrijednu robu za mizernu cijenu...

Patnjom i nesrećom ćeš nadoknađivati ono vrijeme koje si prokockao za stolom izgubljenosti, besposlice i nerada.

Usadi u sebi ljudske vrijednosti i ponašaj se onako kako će Allah biti zadovoljan!

Poslušajmo ove stihove:

Kada nešto kažem, to djelima potvrdim
Odlučnost krase moju spoljašnost i
nutrinu. Lice mi odiše vjernošću,
A svjetlo istine mi na čelu stoji.

Ustrajnostna istini

Gdje je čvrstina čelika?

Čelik je veoma čvrst metal. Često se koristi aludirajući na čvrstu volju. Narod kaže: On ima čeličnu volju! Međutim, ovaj metal ima i drugu osobinu: brzo se zagrijava i hladi!

•Nije mi jasno zašto većina ljudi od čelika uzima osobinu promjenljivosti, a ne osobinu čvrstine i otpora! Mi se u trenutku zagrijemo za neku ideju, ali taj entuzijazam ubrzo pada do tačke smrzavanja.

Omladina ispoljava entuzijazam kada su u pitanju problemi ummeta i na taj način se budi nada. Međutim, ubrzo svako ide na svoju stranu i gubi se...

Je li riješen problem? Ne!

Kakvo je stanje? Kao što je bilo i prije entuzijazma! Šta je, onda, problem? Splašnjavanje našeg entuzijazma. Da li se sastajemo da nešto radimo, razmislimo i djelujemo?

Ne!

To je dovoljan razlog za strah i zabrinutost. To je postala opća pojava u ummetu!

Tužne scene

Problem postoji i manifestuje se u brojnim oblicima. Naš entuzijazam raste i potom pada na nulu! Svakog trenutka gledamo tužne scene, koje se moraju promijeniti:

Djevojka je tokom ramazana revnosna, propisno se oblači i obavlja farzove, a potom... skida hidžab!

Čovjek odbija mito dugo vremena. Potom ga prima za beznačajnu stvar!

Momak je pobožan i pokoran Allahu. Klanja svaki namaz na vrijeme, u džamiji, a potom... Malo pomalo, revnost slabi i hladi se...

Čujemo kako ljudi govore: "Nekada sam klanjao sabah u džamiji. Potom me je uhvatio životni vrtlog pa sam prestao!"

Zar je to ummet Muhammeda, s.a.v.s., ummet istinske vjere i savršenog zakona?

Lična priroda ili loša navika?

Znaš li da su neprijatelji islama upoznali ovu osobinu muslimana? Tako su razmirice s nama rješavali nakon što naš entuzijazam splasne. Ostavili bi nas na miru dok smo vatreni - da osuđujemo, vičemo, radimo i djelujemo... zato što su znali da ćemo se brzo umoriti i sve zaboraviti. Tada oni realizuju ono što žele, bez našeg miješanja! Navikli su rješavati probleme s nama "na hladno" i na duge staze... Oni znaju da mi brzo gubimo revnost i da ćemo prepustiti da probleme riješe revnosni ljudi iz njihovih redova!

Međutim, zašto ljudska revnost slabi?

Opskrba zaokuplja ljude, porodica zaokuplja ljude, ovaj svijet zavodi dušu, zalogaj hljeba... Dobro, ali nakon toga, ko će rješavati probleme ummeta? Zar ne bismo trebali uvijek biti revnosni?

Griješiš. Griješim? Zato što je ljudska narav takva. Ali, mi se previše brzo hladimo! Dobro, šta tražiš od nas?

Želim da se smanji procent ljudi koji gube entuzijazam i zaboravljaju. Želim ustrajne ljude. Kažeš: "Ja sam ustrajan." Dobro, ali do kada? Do smrti!

Nemoguće je da svi ljudi budu takvi!

Ipak, zašto ne bi baš ti bio takav? I ti, djevojko, šta čekaš? A vi?

Šta je potrebno? Da budeš trajno uključen u problem, svojim srcem, umom i bićem, ma koliko bilo malo pomagača. Ashaba je bilo malo, ali su bili ustrajni i držali su se istine do smrti... Zato što radi istine treba živjeti, ustrajavati i žrtvovati, ma koliko malo pomagača bilo...

U čemu trebamo biti ustrajni?

Reći ćeš: Dobro, ali u čemu trebamo biti ustrajni? Ustrajnost se treba pokazati u tri stvari:

1. ustrajnost na istini uopće, na jasnoj, očitoj istini;
2. ustrajnost u odbrani vjere;
3. ustrajnost u pokornosti Uzvišenom Allahu.

Moraš biti svjestan važnosti svih ovih detalja... To su svojstva pravog muslimana. Tako je živio Poslanik, s.a.v.s., i ashabi nakon njega.

Na to moramo navići sebe.

Ustrajnost nije u suprotnosti s fleksibilnošću

Neki mladići mogu pomisliti da ustrajnost znači statičnost ili tvrdokornost. To nipošto nije tačno! Ustrajnost na istini nije protivrječna fleksibilnosti i uravnoteženosti. Najbolji primjer nam je Allahov Poslanik, s.a.v.s.

Beskompromisna ustrajnost je ona koja se tiče jasnih činjenica oko kojih nema rasprave...

Hidžab je farz. U tome nema popuštanja, bez obzira šta svijet radio. Jer, to je obaveza! Suzbijanje nasilja je obaveza i u tome nema kompromisa...

Da, fleksibilnost je potrebna u uvjeravanju i objašnjavanju. Srž ideje je nepromjenljiva i beskompromisna.

Kroz naredne primjere spoznat ćeš smisao ustrajnosti na istini, ma koliko se tvoja okolina mijenjala, jer, istina se ne mijenja s protokom vremena.

Primjeri ustrajnosti na istini

Ahmed ibn Hanbel

U vrijeme ovog imama filozofi su raspravljali o Kuranu, Allahovom govoru, na način koji šerijat ne odobrava. Dobar dio ljudi je povjerovao u njihovu priču. Imam Ahmed se usprotivio i stao u odbranu svojih stavova po pitanju kur'anskih ajeta. Racionalisti su ga žestoko napadali traživši da promijeni mišljenje. On je uporno odbijao, zato što mu je istina bila savršeno jasna. Zbog svog odbijanja i upornosti bio je zatvoren. Govorio je: "Ne bojim se iskušenja zatvora. Nema razlike između njega i moje kuće. Ne bojim se ni ubistva, jer to znači da sam šehid. Jedino se bojim iskušenja biča."

Bio je osuđen na bičevanje. Na licu mu se pojavio strah i zebnja. Kada su ga izveli na trg, poznati kradljivac u to vrijeme, Ebu Hejsem Et-Tajjar primijetio je tu zabrinutost. Rekao mu je: "O, imame, ja sam primio ukupno 18.000 udaraca bičem (tj. Tokom kriminalnog djelovanja). Istrpio sam to, a bio sam u zabludi. Ti si na istini, i zato se strpi!"

Zatim nastavi: "O, imame, dok živiš, živi dostojanstveno. Kada umireš, umri kao šehid." Imam Ahmed reče: "Njegove riječi su me učvrstile."

Imam Ahmed je cijele noći činio dovu za Ebu Hejsema Et-Tajjara: "Allahu moj, oprost mu." Kada mu je sin rekao: "Babo, on je kradljivac", imam odgovori: "Da, ali me je osokolio."

Budi ustrajan na istini i vidjet ćeš kako će te Allah učvrstiti!

Imam je odveden i bičevan. Dželat, koji ga je bičevao, kaže: "Zadavao sam mu udarce koji bi i slona uzdrмали. A kada bih se pripremao za naredni udarac, pomislio bih: 'Od ovog udarca će pustiti glas.' Leda su mu bila potpuno odrana."

Jedan čovjek je prišao dok su ga bičevali i pitao ga: "Hoćeš li vode?" Imam Ahmed odgovori: "Ja postim!"

Pogledaj ovu ustrajnost... Neki ljudi zbog male brige i blage boli ne izvršavaju nafilu i ne uče Kur'an!

Jedan čovjek je prišao imamu Ahmedu ibn Hanbelu i rekao mu: "Ibn Hanbele, oslabio si, a imaš i porodicu..." (nagovarajući ga da popusti i preda im se). On odgovori: "Zar toliko pameti imaš!? Blago tebi!" Potom ga imam

pogleda i reče: "Pogledaj ljude, očekuju jednu riječ od mene. A pogreška imama znači poniženje naroda."

Kako je mogao biti ustrajan? Imam Ahmed je bio navikao na takav život. Jedan učenik je o njemu rekao: "Družio sam se s Imamom dvadeset godina, ljeti i zimi, po toploti i hladnoći, danju i noću, ali je on svakog dana bio bolji nego prethodnog!" Nevjerovatna ustrajnost na istini i požrtvovanost...

Mudžahid Omer El-Muhtar

Još jedan primjer ustrajnosti na istini je mudžahid i šejh Omer i El-Muhtar. On se borio sa 73 godine. Tragao je za istinom i bio ustrajan na njoj. Nećemo govoriti o njegovom životu... Osvrnut ćemo se samo na jedan moment... Nekoliko minuta... Međutim, te minute mnogo govore o ustrajnosti ovog čovjeka. Radi se o njegovom hapšenju i suđenju od strane italijanske države.

Italijanski oficir je ispitivao Omera El-Muhtara:

- Jesi li se borio protiv italijanske države? -Jesam.
- Jesi li nagovarao druge da se bore? -Jesam.
- Jesi li svjestan kazne koja za to slijedi? -Jesam.
- Potvrđuješ li to što kažeš?
- Potvrđujem.
- Koliko dugo se boriš protiv italijanskih vlasti?
- Deset godina.
- Kaješ li se zbog toga? -Ne.
- Jesi li svjestan da ćeš biti pogubljen? -Jesam.

Sudija tada progovara: "Žao mi je da na ovakav način završiš."

Omer El-Muhtar odgovara samouvjerenom i smireno: "Naprotiv, ovo je najbolji način okončanja života!"

Sudija, potom, pokušava da ga nagovori. Obeća mu opću amnestiju ukoliko napiše pismo libijskim borcima da se prestanu boriti protiv Italijana. Omer je tada kazao svoju poznatu izreku:

"Kažiprst, koji u svakom namazu svjedoči da nema Boga osim Allaha i da je Muhammed Božiji poslanik, ne može napisati riječ neistine!"

I umro je... umro je kao šehid, ali je ostao živ na vječnim stranicama knjige ustrajnih na istini!

Seid ibn Džubejr

Treći primjer ustrajnosti na istini je plemeniti tabiin Seid ibn Džubejr. Živio je u vrijeme Hadždžadž ibn Jusufa Es-Sekafija, krvoločnog tiranina. Seid mu se usprotivio i pružao otpor sve dok nije bio uhvaćen. Izveli su ga na gubilište. Hadždžadž ga je cinički upitao: "Kako se zoveš?" (a znao je njegovo ime).

- Seid ibn Džubejr - odgovori.

- Jesi li ti Nesretni sin Slomljenog (suprotan smisao njegovog imena)?

- Majka je najbolje znala koje ime mi je odabrala kada me je tako nazvala.

- Nesretan si ti i tvoja majka! - povika Hadždžadž srdito.

- Nesretan je onaj ko ide u Vatru. Znaš li ti gajb?

- Ja ću ti ovaj svijet pretvoriti u vatru žestoku! - povika Hadždžadž.

- Tako mi Allaha, kada bih znao da je to u tvojim rukama, obožavao bih tebe, mimo Allaha! - reče Džubejr. Hadždžadž povika:

- Zašto si bježao od mene?

- ...a od vas sam pobjegao zato što sam se vas bojao (Eš-Šuara, 41.).

- Odaberi način na koji ćeš umrijeti, Seide.

- Ne, već ti odaberi način na koji ćeš umrijeti. Jer, kako god ti mene ubiješ, na taj način će i Allah tebe ubiti!

- Ubit ću te na način na koji nikoga dosad nisam ubio, niti ću ikoga tako ubiti!

Seid odgovori:

- Znači, meni ćeš oduzeti ovaj svijet, a ja ću tebi oduzeti Ahiret.

Hadždžadž nije više mogao trpjeti ustrajnost ovog velikog čovjeka. Pozvao je stražu: "Odvedite ga i ubijte!"

Seid se smijao dok ga je dželat vodio. Hadždžadž je bijesno povikao:

- Zašto se smiješ?

- Smijem se tvom prkosu Allahu i Allahovoj blagosti prema tebi!

Hadždžadžov bijes postade još veći. Naredi stražarima: "Zakoljite ga!"

Seid reče: "Okrenite me prema Kibli." Kada su mu stavili sablju na vrat, reče: Ja okrećem lice svoje, kao pravi vjernik, prema Onome Koji je nebesa i Zemlju stvorio, ja nisam od onih koji Njemu druge ravnim smatraju!

Hadždžadž reče: "Okrenite mu lice od Kible!"

Seid reče: A Allahov je i istok i zapad; kuda god se okrenete, pa -tamo je Allahova strana. (El-Bekare, 115.)

Hadždžadž reče: "Prevrnite ga na lice!"

Seid prouči: Od zemlje vas stvaramo i u nju vas vraćamo i iz nje ćemo vas po drugi put izvesti. (Ta-Ha, 55.)

"Zakoljite ga!" povika Hadždžadž. "Kako tvoj jezik brzo izgovara Kuran, Seid ibn Džubejre!"

Seid reče: "Svjedočim da nema Boga osim Allaha i da je Muhammed Božiji poslanik. Uzmi mi život, Hadždžadže, a ja ću te čekati na Sudnjem danu." Potom prouči: "Allahu moj, neka mu ovo bude posljednje."

Ubili su Seida. Nakon toga, Hadždžadž je vrištao svake noći: "Zašto sam ubio Seida ibn Džubejra?! Kada god bih htio spavati, on bi me povukao za nogu!" Nakon samo 15 dana Hadždžadž je umro i nikoga, nakon Seida, nije ubio.

Ibrahim je bio paradigma ummeta

Hoćeš li biti ustrajan na istini, ma koliko to teško bilo? Vidiš li kako su ovi ljudi bili ustrajni?!

Ako ljudi kleknu i posrnu, ti budi čvrst!

Ako zaborave namaz, ti klanjaj!

Ako postanu nepažljivi prema Allahu, ti ne budi takav i ne griješi!

Ako im dosadi istina i skrenu s nje, ti se ne predaj!

Tačno je da surovost ovoga svijeta čini ustrajnost težom, kao što je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao: "Pred vama su dani kada će strpljenje biti poput držanja žeravice."⁶⁷

⁶⁷ Tirmizi, 2260.

Međutim, to nije nemoguće. Poslanik, s.a.v.s., je uspio izmijeniti ashabe koji su bili džahilijjskog i nacionalističkog mentaliteta.

Uzvišeni Allah, o ljudskoj duši, kaže: — Uspjeće samo onaj ko je očisti, a biće izgubljen onaj koje je na stranputicu odvodi! (Eš-Šems, 9-10.)

Božiji Poslanik, s.a.v.s., kaže: "Znanje se stiče učenjem, blagost nastojanjem da budemo blagi, a strpljivost izdržljivošću."⁶⁸

Želi nam ukazati da čovjek može steći neke moralne vrline i osobine. Bolesti duše su poput bolesti tijela i, prema tome, izlječive su. Allahov Poslanik, s.a.v.s., kaže: "Za svaku bolest Allah je dao lijek, osim za starost."⁶⁹

Budi istrajan, budi primjer čestitosti, kao što je to bio Ibrahim, a.s!

⁶⁸ Ibn Hadžer, Fethul-Bari, 1/161.

⁶⁹ Ebu Davud, 3855, Tirmizi, 2038 i Ibn Madže, 3436.

Ustrajnost u podršci islamu

Čuvaj vjeru!

U svakoj bici koju su muslimani vodili, Allahov Poslanik, s.a.v.s., je odabirao određeni slogan koji je ispisivan na zastavama, kako bi moral ashaba bio jači i kako bi se ohrabрили kada oslabe.

Slogan u Bici na Bedru bio je: "Jedan...! Jedan...!" Slogan bitke na Uhudu je bio: "Čuvaj svoju vjeru, meso i krv!"

Odišu čvrstinom. Kao da ti govore: "Brate, živi za islam i neumorno radi za njega."

Čuvaj svoju vjeru - čuvaj svoje meso i krv. Znači, kada bismo uzeli jednu dozu tvoje krvi i stavili je pod mikroskop, na krvnim zrnima bi pisalo: "Ja volim svoju vjeru." Zavolio sam vjeru toliko da mi je ušla u krv!

Slogan bitke na Hendeku je bio: "Ti si potpomognut! Bori se, bori se!" Dok je tako, napadaj i bori se. Ako pogineš, to ne znači poraz. Tebe Allah pomaže i obećava ti pobjedu, i kada preživljavaš, i kada gineš u borbi.

Čuvaj vjeru, čuvaj meso, čuvaj krv. Možeš li tako ustrajavati u vjeri? Ljudi uživaju u slastima, a ti se držiš vjere? Slast istinske vjere je najveća slast. Ljudi govore: "Nema svrhe ustrajavati na ovome", a ti si, i dalje, uporan? Šta će ti, onda, sve to?

Zato što je islam previše vrijedan. Tvoja vjera je vrijedna i moraš je voljeti više od svega.

Ustrajnost u vjeri je da kažeš: "Ostat ću ustrajan u svojoj vjeri po svaku cijenu. Pružat ću ruku ljudima i podsjećat ću ih na vjeru. Ne interesira me što će se ljudi ismijavati sa mnom. Nije me briga što neki potcjenjuju to što radim. Važno je da pozivam na najmirniji način, najljepšim sredstvima, najispravnijim metodama koje je Allah propisao i koje je Njegov plemeniti Poslanik koristio."

Pozivaj mudro

Želim ukazati na jedan važan detalj u vezi ustrajnosti. Neki mladići smatraju da ustrajnost uvijek podrazumijeva hvatanje za vratove i svađu. Ne, trebam biti krajnje ustrajan, da razgovaram s ljudima s krajnjom milošću i ljubaznošću. Da, neću prestati pozivati ljude i pružati im ruku, zato što se ovo srce u meni neće ohladiti... I dalje će pulsirati ljubavlju i žarom prema islamu-. Tu ljubav i te impulse ću prenositi na druge ljude... mudro, lijepim govorom, milošću, blagošću, kao što je naredio Allah Njegovom plemenitom Poslaniku, koji je poslat kao milost svjetovima:

Na put Gospodara svoga mudro i lijepim savjetom pozivaj. (En-Nahl, 125.) Jer, ova vjera je u osnovi vjera ljubavi, milosti, visokih i ispravnih principa.

Kur'an te poziva: ustraj!

Poslanikov moral je, prema riječima Aiše, r.a., bio Kur'an. Zato je Poslanik, s.a.v.s., uvijek u namazu molio: "O, Ti, Koji srcima upravljaš, učvrsti moje srce u Tvojoj vjeri!"⁷⁰ Međutim, da li je njemu bilo potrebno učvršćivanje srca? Da li ti je potrebna ta dova, Allahov Poslaniče? Da... Zato što je ustrajnost u podršci vjeri veoma važna i vrijedna stvar. Štaviše, to je najveća stvar koju je Allah povjerio ovom ummetu.

Koliko puta si se zagrijao za neki problem, pa si nakon sedam dana to zaboravio? Podrška i pridavanje značaja islamu i ustrajnost u tome, najznačajnije su posljedice promjene.

Poslušaj kako te Kuran brani i podstiče u mnogim ajetima. Poziva te: Ustraj... ustraj...!

O vjernici, kada se s kakvom četom sukobite, smjeli budite i neprestano Allaha spominjite da biste postigli što želite. (El-Enfal, 45.)

Poslušaj ove ajete koji ti nagovještavaju da cijeli svemir i historija uzvikuju: Budi ustrajan!

A koliko je bilo vjerovjesnika uz koje su se mnogi iskreni vjernici borili, pa nisu klonuli zbog nevolja koje su ih na Allahovom putu snalazile, i nisu posustajali niti su se predavali - a Allah izdržljive voli. (Ali Imran, 146.) Razumiješ li? Nisu klonuli, nisu posustajali, nisu se predavali, zato što su to iskreni vjernici, ustrajni i povezani sa svojim Gospodarom!
70 Tirmizi, 3522 i 3587.

- i samo su govorili: 'Gospodaru naš, oprosti nam krivice naše i neumjerenost našu u postupcima našim, i učvrsti korake naše i pomози nam protiv naroda koji ne vjeruje!' I Allah im je dao nagradu na ovom svijetu, a na onom svijetu dat će im nagradu veću nego su zaslužili, - a Allah voli one koji dobra djela čine. (Ali Imran, 147-148.) Zašto? Zato što su ustrajni! Današnji ummet u cijelosti ima potrebu za time... Nije to sporadičan slučaj... Cijelom ummetu je potrebna ustrajnost. Mladiću koji želi da bude ustrajan u svom vjerovanju... Djevojci koja želi da bude ustrajna u oblačenju hidžaba... Cijeli ummet treba biti ustrajan, kako bi održao napredak i pravac kretanja. Poslušaj Allahove riječi:

One kojima je, kada su im ljudi rekli: 'Neprijatelji se okupljaju zbog vas, treba da ih se pričuvate!' (Ali Imran, 173.) Nadmoćniji neprijatelj se okupio protiv vas... Spremaju se da vas napadnu... Ali, čvrsti vjernici odgovaraju:

'Dovoljan je nama Allah i divan je On Gospodar!' (Ali Imran, 173.)

Na čijoj je strani Allah, On mu je dovoljan pomagač.

I oni su se povratili obasuti Allahovim blagodatima i obiljem, nikakvo ih zlo nije zadesilo i postigli su da Allah bude njima zadovoljan, - a Allah je neizmjereno dobar. (Ali Imran, 174.)

Ovo je općevažeće pravilo: Onaj ko je ustrajan, mora pobjediti na kraju, ma koliko ga plašili i ponižavali...

To vas je samo šejtan plašio pristalicama svojim, i ne bojte ih se, a bojte se Mene, ako ste vjernici! (Ali Imran, 175.)

Vidiš li kako te Kuran usmjerava na ustrajnost? Nama su, uistinu, potrebni ustrajni ljudi, uporni u reformama i promjenama, koji- vjeruju da ustrajnost znači pobjeda, jer im je dovoljan Allah i divan je On pomagač.

Zato je Ibn Abbas rekao: "Riječi 'dovoljan nam je Allah i divan je On pomagač' izgovorio je Ibrahim, a.s., kada su ga bacili u vatru. Izgovorio ih je poslanik Musa, a.s., kada su mu pratioci rekli: 'Bit ćemo sustignuti' (kada su stigli do mora, a Faraon ih je progonio). Izgovorili su ih i Muhammedovi ashabi, kada su im ljudi rekli: 'Neprijatelji se okupljaju zbog vas, treba da ih se pričuvate!' to ime je učvrstilo vjerovanje, pa su rekli: 'Dovoljan je nama Allah i divan je On Gospodar!' (Ali Imran, 173.)

A kada su vjernici ugledali saveznike, tih 10 hiljada boraca koji su ih došli napasti, bilo je prirodno da se uplaše. Međutim, ustrajni se ne plaše... Šta su rekli?

'Ovo je ono "sto su nam Allah i Poslanik Njegov obećali, i Allah i Poslanik Njegov su istinu govorili!" - i to im je samo učvrstilo vjerovanje i predanost. (El-Ahzab, 22.)

Ovo je ono što su nam Allah i Poslanik Njegov obećali.

To što su se saveznici ujedinili u borbi protiv nas, znači da smo mi na istini. To nam je obećao Allah i Njegov Poslanik. I Allah i Poslanik Njegov su istinu govorili. Zbog ove ustrajnosti njihov iman je ojačao. Ima vjernika koji ispunjavaju zavjet dat Allahu. (El-Ahzab, 23.)

Ako živiš za islam, bit ćeš velik!

Jesi li promislio prethodne ajete? Kao da te Kur'an gura i podstiče: Ustraj!

Ne kloni! Ne budi slab! Neka islam ispunjava tvoje srce, um, biće i život!

Neka pitanje vrijednosti islama bude najvažnije u tvom životu!

Siromah si ti koji živiš samo da bi jeo, pio, ženio se, rađao djecu i umro!

Živjet ćeš mizerno i tako umrijeti... Međutim, onaj ko živi radi ideje da bajrak

islama bude uzdignut, da islam bude značajan - taj će živjeti kao velikan i

umrijet će kao velikan. Bit će sretan i svaka sekunda njegovog života će biti

ispunjena radošću i ponosom. Uživat će u svakom trenu i njegov život će

imati smisao i veliku vrijednost, zato što se napaja iz važnog principa: živim

kako bi Tvoja vjera bila vrijedna, Gospodaru svjetova!

Tokom historije postojali su ljudi koji su željeli živjeti i umrijeti kao velikani.

Oni su žrtvovali za vjeru sve što je vrijedno i skupo... Bili su spremni dati svoj život, dušu i djecu zbog vjere...

Tebi se to neće desiti. Od tebe se toliko ne traži... Islam treba biti najslađa i

najvrjednija stvar u tvom životu. Tvoj životni san jeste uzdići bajrak islama!

To je tvoje životno pitanje. Želiš da ljudi žive u dobru, da vjeruju u Allaha...

Neka bude tako: Budi ustrajan u podršci islamu... Bit ću zagrijan i neću se

hladiti... Ustrajat ću u upućivanju ljudi na dobro, u upućivanju ljudi da rade

za ovu vjeru, kako bi islam bio uspravan i usađen u osjećanja ljudi.

Primjeri ustrajnosti u podršci islamu

Navest ću ti nekoliko primjera i modela podrške islamu, kako bismo se uvjerali da je ustrajnost karakteristika vjernika u svakom vremenu i mjestu...

Vidjet ćeš raznovrsne primjere - mladića u doba puberteta, primjer žene, primjer ashaba... Vidjet ćeš da ustrajnost nije svojstvena samo muškarcima, niti određenom uzrastu...

Ustrajnost čarobnjakovog učenika

, Muslim navodi hadis u kojem Poslanik, s.a.v.s., navodi primjer ustrajnosti.

Podučava ashabe preko priče o dječaku koji je imao 12 ili 13 godina:

"Prije vas je živio jedan kralj koji je imao svog čarobnjaka. Kada je ostario, rekao je kralju: 'Ostario sam, zato pronađi nekog dječaka koga ću podučavati čaroliji.' Našli su dječaka i poslali ga.

Na putu ka čarobnjakovom gradu, dječak je sreo pobožnjaka. Sjeo je pored njega i slušao govor koji mu se jako svidio. Svaki put kada bi dolazio kod čarobnjaka svratio bi do pobožnjaka i razgovarao s njim.

Njegove riječi su snažno utjecale na dječaka. Počeo je vjerovati u svoga Gospodara i obožavati Ga, a potom je od čarobnjaka slušao nešto sasvim drugo. Prvi gaje podučavao vjeri, a drugi magiji!

Dječak je bio zbunjen. Nije imao snage da odluči ko je ispravniji i koga treba slijediti. Bio je dječak, ali mu je duša bila čista.

Dok je tako razmišljao, naišao je na veliku životinju koja je blokirala put. Pomislio je: "Sada ću znati da li je u pravu čarobnjak ili pobožnjak." Uzeo je kamen i rekao:

"Gospodaru moj, ako je pobožnjak bolji od čarobnjaka, neka ovaj kamen ubije ovu životinju, kako bi ljudi mogli prolaziti." Bacio je kamen i ubio životinju.

Dječak se obradovao i pomislio: "Sada sam shvatio da je pobožnjak draži Allahu od čarobnjaka."

Došao je kod pobožnjaka i ispričao mu to. Pobožnjak mu reče: "Sine moj..." Čuješ li? Sine moj? Maloljetan dječak... Omladino... Ljudi... Žene...

Maloljetan dječak, ali ustrajan! O, ti, koja govoriš: "Kada bi znao..." Bila si izložena teškim situacijama, pa si skinula hidžab... Ustvari, kada sam ljetos otišla na more i vidjela moje drugarice kako se igraju i zabavljaju, skinula sam hidžab!

A mladić govori: "Ranije sam društvu govorio o vjeri, o ljepoti i sreći koju ona nudi. Oni su mi se podsmijavali, pa sam prestao."

Čovjek govori: "Kad bi znao kako sam bio pobožan u mladosti. Bio sam uzor! Međutim, sada sam ostario, vrijeme je prošlo... Ušao sam u vrtlog posla, zarade, porodice, itd... tako da više nemam vremena za to!" Svima njima kažem: Zar ne vidite! Maloljetni dječak nas uči ustrajnosti!

Pobožnjak mu reče: "Sine moj, ti si sada bolji od mene. Vidim da si ustrajan. Bit ćeš iskušan. Kada te uhvate, nemoj me odati."

Pogledajte ovo... Primjećujete da je dječak postao bolji od pobožnjaka.

Pobožnjak je ustrajan, ali šuti, a dječak će biti ustrajan, ali će djelovati i raditi za ovu vjeru! Poslušaj ostatak priče:

"Dječak je iscjeljivao slijepa od rođenja, i gubava, i liječio ljude od drugih bolesti." Zbog velikog ugleda koji je uživao kod Allaha, bilo mu je omogućeno da Mu upućuje dovu i da na taj način liječi slijepa i bolesne...

"Kraljev prijatelj, koji je bio slijep, čuo je za dječaka. (Taj slijepi čovjek se često družio s kraljem, ali mu on nije mogao vratiti vid.) Donio je dječaku bogate darove: 'Sve je ovo tvoje ako me izliječiš.' Dječak odgovori: 'Ja ne

liječim nikoga. Allah je Taj Koji liječi. Vjeruj u Allaha. Uputi Mu dovu i On će te izliječiti. (Pogledaj koliko se dječak trudio pozivati ljude u vjeru). Slijepac je povjerovao u Allaha i izliječio se.

Zatim je ovaj otišao kod vladara i ponovo sjeo u njegovo društvo kao i ranije, pa ga je vladar upitao: 'Hej ti, ko ti je vratio vid?' On je odgovorio:

'Moj Gospodar!'

Na to je vladar rekao: 'Je li ja?'

Ovaj je odgovorio: 'Ne, nego Allah, moj i tvoj Gospodar.'

Vladar je, zatim, upitao: 'Zar ti imaš drugog gospodara osim mene!?' 'Imam, moj i tvoj Gospodar je Allah', rekao je. Zatim ga je počeo mučiti dok mu nije kazao za dječaka, a onda je naredio da mu se dječak dovede. Kad je doveden, upitao ga je: 'Sine, kako svojim čarolijama liječiš slijepce i gubave i sve ove bolesnike?'

'Ja ne liječim nikoga, nego Allah, dž.š.', odgovorio je. 'Je li ja?', upitao je. 'Ne', odgovorio je. 'Zar ti imaš drugog gospodara mimo mene?', upitao je. On je odgovorio: 'Moj i tvoj Gospodar je Allah.' Onda je i njega počeo mučiti dok mu nije kazao za pobožnjaka. Onda je doveden i pobožnjak, pa mu je rekao: 'Poreci svoju vjeru!' Kada je ovaj odbio to učiniti, uzeo je pilu i razrezao mu glavu na dva dijela, koji su pali na zemlju.

(Znači: Tijelo mu je raspolovio. Znaš li zašto Poslanik, s.a.v.s., navodi ovu priču? Kao da ti želi reći: 'To se tebi neće desiti, ali neka ti islam bude vrijedan u srcu.' Islamu je potrebna naša borba. Tako ti Allaha, budi čvrst!) Zatim je slijepcu rekao da porekne svoju vjeru, pa kad je i ovaj to odbio, uzeo je pilu pa i njemu razrezao glavu na dva dijela, koja su pala na zemlju. (Ovdje je srž priče - pažljivo me prati!)

Onda je dječaku rekao da porekne svoju vjeru, pa kad je i on odbio to učiniti, poslao ga je sa grupom svojih ljudi na tu i tu planinu i rekao (Kralj je htio da se zabavlja s dječakom. Nije ga htio posjeći pilom, zato što je bio dječak): 'Kad se popnete na vrh, ako porekne vjeru, poštedite ga, a ako odbije da to učini, onda ga gurnite (sa vrha brda).'

Kad su ga odveli i s njim se popeli na vrh planine, on je zamolio: 'Bože, spasi me od njih, kako Ti hoćeš!'

Ovo je dječak! Nije poslanik! Čak nam ni njegovo ime nije poznato! Ono, čak, nije ni važno. Važno je da budemo ustrajni poput njega, da učimo od njega. Ovo je divna dova. Uči je i ti kada se nečega bojiš.

Brdo se zatreslo i svi su se survali. Dječak se vratio vladaru.

Pogledaj - došao je kod kralja! Zašto nije pobjegao? Vidio je kako su prošla njegova dva prijatelja! Ovaj dječak je htio da pomogne svim ljudima. Vratio se kralju da mu kaže... Šta?

On ga je, kad je ušao, upitao: 'Šta je sa tvojim društvom?' Odgovorio je: 'Uzvišeni Allah me je od njih spasio.'

(Tačno! Kakva oštromnost! Ljudi će spoznati da ti robuješ moćnom Bogu i da ovaj kralj nije Bog, te će prestati da ga obožavaju!)

Onda je s njim na lađi poslao drugu grupu i rekao im: 'Kad se otisnete na pučinu, ako porekne svoju vjeru, poštedite ga, a ako ne, bacite ga u more!' Kad su se otisnuli na more, dječak je zamolio: 'Bože, spasi me od njih, kako Ti hoćeš!', pa su se svi utopili.

Dječak se opet vratio, i kad je ušao vladaru, vladar ga je upitao: 'Šta je sa tvojim društvom?' On je odgovorio: ' Uzvišeni Allah me je od njih spasio.' Ovdje se pružila šansa da se istinska vjera proširi među ljudima. Pogledaj kako je on iskreno težio tome...

Zatim je rekao vladaru: 'Ti me ne možeš ubiti dok ne uradiš šta ti ja budem naredio. Ako uradiš što ti ja naredim, ubit ćeš me, a ako ne, nećeš me moći ubiti!' A šta to trebam uraditi?', upitao je.

On je rekao: 'Sakupi narod na jednom platou (mjestu), zatim me razapni na jedno stablo, a onda uzmi strijelu iz mog tobolca i reci: - U ime Allaha, Gospodara ovog dječaka! - Ako to uradiš ubit ćeš me.'

Kako je nevjerovatan ovaj dječak! On je učitelj ustrajnosti u podršci vjeri! Tako je i uradio. Uzeo je strijelu, stavio je u luk, nategao i rekao: 'U ime Allaha, Gospodara ovog dječaka', a zatim je odapeo. Strijela je dječaka pogodila pravo u sljepoočnicu. Dječak je na mjesto gdje ga je pogodila strijela stavio ruku i umro.

Tada je svijet povikao: 'Mi vjerujemo u Gospodara ovog dječaka!' Vladaru su tada rekli: 'Tako nam Allaha, zadesilo te baš ono čega si se bojao! Sav je svijet povjerovao!'

Dijete... dječak, ali vidjeli ste kako se nosi sa situacijom! Ustrajnost! Kažem ti: To se nama neće desiti... Ipak, na srca se nakupilo malo prašine. Ispod te prašine su vrijedni i rijetki dragulji. Želimo da se oni otkriju, zasijaju i zabliješte!

Želimo doživjeti vrijeme u kom će svaki pojedinac govoriti: "Ja sam odgovoran za islam; Gospodaru, islam je moja odgovornost i ja je neću napustiti."

Primjetio si da se dječak mogao spasiti u dva navrata. Međutim, cilj mu je bio važniji od samog sebe. Vjera mu je bila važnija od života. Rezultat je bio da su ljudi povjerovali u Allaha!

Ustrajnost ashaba

Pogledajmo ustrajnost jednog ashaba Allahovog Poslanika, s.a.v.s., - Hubejb ibn Adijja. Allahov Poslanik, s.a.v.s., ga je poslao sa jednom grupom ashaba da poziva u islam neke nevjernike, nakon što su dali garanciju da će muslimani biti sigurni. Međutim, nevjernici su ih prevarili. Pobili su ashabe i odveli zarobljenog Hubejba u Mekku. Tamo su ga prodali mnogobošcima, čijeg je rođaka Hubejb ubio u Bici na Bedru.

Odveli su ga na Ten'im (mjesto na kojem stanovnici Mekke oblače ihrame prije obavljanja umre). Razapeli ga na palmino drvo s ciljem da ga ubiju. Ebu Sufjan je svima naredio da Hubejbu ne zadaju smrtni udarac (već da ga gađaju u ruke i noge!).

Govorim vam o veoma teškoj stvari, ali koja se tebi neće dogoditi. Zašto, onda, ne obavljaš ono što je mnogo lakše? Budi ustrajan u pozivanju ljudi Allahu, dž.š. Pogledaj kako je Hubejb bio ustrajan, snažan i postojan...

Oko njega se okupilo mnogo nevjernika. Gađali su ga strijelama u ruke i noge. On je šutio, ustrajan, uzdignute glave... Poput visokog brda!

Mladići, ovo je ustrajnost, a ne da klonemo čim nam šejtan šapne nešto u uho... Slušamo ohrabrujući govor i postajemo poletni, a potom zaboravljamo... Ne pokušavamo obnoviti odlučnost!

Pratimo divno držanje Hubejba, r.a: Prije nego su ga nevjernici počeli gađati strijelama, približava mu se Ebu Sufjan i kaže: "Kunem te Allahom, Hubejbe, da li bi volio da je Muhammed sada na tvom mjestu, a da ti budeš u okrilju svoje porodice?"

"Ne, tako mi Allaha", odgovara on, "ne bih volio da sam ja u svojoj kući, a da Allahovog Poslanika, s.a.v.s., ubode trn! Kako bih volio da bude na mom mjestu?!"

Ebu Sufjan prevrnu dlanove i reče: "Nisam vidio da iko ikoga voli kao što Muhammeda vole njegovi drugovi."

Pogledaj! Da li ti ovoliko voliš svog Poslanika, s.a.v.s? Voliš li ga kao što ga Hubejb voli? I pogledaj... Ta ljubav se manifestirala u par trenutaka i Ebu Sufjan ju je posvjedočio."

Potom ga Ebu Sufjan upita: "Imaš li neku želju prije pogubljenja?" Hubejb odgovori: "Da, želim klanjati dva rekata." "Dobro, dozvolit ćemo ti da klanjaš dva rekata." Tako je Hubejb bio prvi čovjek koji je uveo klanjanje dva rekata prije smrti... Nije oduljio namaz. Kada je završio, rekao je:

"Tako mi Allaha, da ne biste pomislili da se bojim smrti, još bih oduljio namaz." Potom je citirao divne stihove koji oslikavaju njegovu snagu i ustrajnost u posljednjem trenutku:

Nije mi važno, kada ginem kao musliman,
na koju će stranu, u ime Allaha, moje tijelo pasti.

To je radi samog Boga, a ako želi,

On će i u razderanim udovima beričet dati.

Važno je da je umro kao musliman. Nije brinuo o tome kako će umrijeti, ako je to radi Allaha i na putu Njegove vjere. Allah je svemoćan i dat će beričet u razderanim udovima. Ah, Hubejbe, kakva ustrajnost!

Nakon ovih stihova uputio je dovu protiv njih, od koje su im srca zadrhtala: "Gospodaru moj, saberi ih, pa ih jednog po jednog ubij i nikoga ne ostavi!"⁷¹ Ljudi od straha ustuknuše nazad, plašeći se da će se dova ostvariti.

Pogledaj kako su njihovi umovi bili mizerni, a srca plašljiva! Spustili su poglede prema zemlji, bojeći se Hubejbove dove, a on je ostao visoko uzdignute glave! Ni jedan mišić na licu mu se nije pomjerio, zbog čvrstog imana. Budi siguran, brate, to se tebi neće dogoditi. Ipak, u tvom srcu jedna stvar mora biti nepobitna: da je islam veoma, veoma vrijedan i da zaslužuje da, radi njega, živiš i budeš ustrajan.

Ustrajnost žene

Na kraju ću navesti primjer žene-vjernice, frizerke Faraonove žene. Jednostavna žena, koja je vjerovala u Jedinog Allaha i slijedila vjeru Musaa, a.s., u vrijeme kada je Faraon govorio: "Ja sam vaš najviši gospodar!" Ova žena je bila primorana raditi kod Faraona, kako bi odgajala svoje četvero djece. Njen posao je bio da češlja Faraonovu kćerku, današnjim rječnikom rečeno: bila joj je frizerka ili kozmetičarka. Skrivala je svoje vjerovanje, ali kada se iman nastani u srcu, tragovi su vidljivi i na drugim organima. Jednog dana joj je, prilikom češljanja kose Faraonove kćerke, ispao češalj iz ruke. Sagnula se da ga dohvati i rekla: "Bismillah (U ime Allaha)."

71 Ebu Davud Et-Tajalisi, 1/338 i Taberani, El-Mu diemul-kebir, S/216.

Koliko mi, danas, zaboravljamo da, na početku svakog posla, kažemo: "Bismillah - u ime Allaha!" Tako se gubi berićet naših poslova, a mi se pitamo zašto.

Kada je frizerka to rekla, djevojka upita: "U ime mog oca?" Frizerka odgovori: "Ne, nego u ime Gospodara mog, tvog i Faraonovog!" Djevojka reče: "Kazat ću te mome ocu!" Frizerka ponovi iznenađujuće smireno: "Moj i tvoj Gospodar i Gospodar tvoga oca je Allah!"

Neka je hvaljen Allah! Jednostavna žena, radnica, ali čvrsta poput brda u svom vjerovanju!

Frizerku odvođe Faraonu. On je pita: "Imaš li Gospodara mimo mene?" Ona odgovori: "I moj i tvoj Gospodar je Allah!"

Faraon je pokušava odvratiti od vjere. Pita je: "Imaš li djece?" "Imam, četvero", odgovori ona, "jedno je još uvijek dojenče." On je ponovo pita: "Imaš li Gospodara osim mene?" Odgovara: "Moj i tvoj Gospodar je Allah!" Faraon reče: "Donesite bakreni oganj!" Tada su doveli njenog prvog sina i Faraon je upita: "Imaš li Gospodara osim mene?" Ona odgovori: "Moj i tvoj Gospodar je Allah!" Baciše njenog prvog sina. Užasan krik se izgubio u vatri! Ponovo je Faraon pita: "Imaš li gospodara osim mene?" Ona odgovara: "Moj i tvoj Gospodar je Allah!" I drugog sina baciše u vatru, a potom i trećeg... Žena je još uvijek bila ustrajna u vjeri, uprkos tome što su joj zjenice oka bacili u vatru!

Allahu! Jeste li vidjeli ustrajnost? Nama su, hvala Allahu, djeca sigurna i živimo dobro. Međutim, najmanje što možemo učiniti jeste osjećanje odgovornosti za vjeru. Ustrajnost u podršci islamu je ono što želimo. Zato, budi ustrajan!

Sada četvrti sin dolazi na red. Još je bio dojenče. Ona ga je čvrsto prigrllila... Nije mogla izdržati da joj i dojenče uzmu, naročito sada, kada joj je jedino ono ostalo. Rekla je: "Ne! Dojenče ne dam!"

Poslanik, s.a.v.s., kaže: "Ovo dijete je jedno od onih koji su progovorili u kolijevci, poput našeg poslanika Isaa, a.s." Dijete reče: "Majko, budi ustrajna, ti si na istini!" Uzimaju dojenče i bacaju u vatru. Zatim je ponovo pitaju: "Imaš li Gospodara osim mene?" "Moj i tvoj Gospodar je Allah", odgovara ona. I nju baciše u vatru zajedno sa njenom djecom... Međutim, priča se ovdje ne završava. Poslanik, s.a.v.s., u vjerodostojnom hadisu kaže: "Kada me je Džibril u noći Mi'radža odnio na nebo, upitao sam ga: 'Džibrile, kakav je ovo lijepi miris koji ispunjava nebo?' Džibril, a.s., odgovori: 'Zar ne znaš?' 'Ne', odgovori Božiji Poslanik, s.a.v.s. 'To je miris frizerke Faraonove kćerke'".⁷²

Hiljade godina je prošlo, a miris se još uvijek osjeća! To je ustrajnost, brate moj, ustrajnost u podršci vjeri... Znaš li koji je najsnažniji ajet u Kuranu? Allahov Poslanik, s.a.v.s., za njega kaže: "Osijedila me sura Hud."⁷³ Taj ajet se upravo nalazi u suri Hud: Ti idi Pravim putem, kao što ti je naređeno, i nek tako postupe i vjernici koji su uz tebe... (Hud, 112.)

Idi Pravim putem, budi ustrajan! Brini o svojoj vjeri! To nam je potrebno: da idemo Pravim putem, da budemo ustrajni u pozivanju ljudi, da ustrajemo u napredovanju, progresu, radu i proizvodnji. Ustrajni do smrti, kako bi Allah bio nama zadovoljan kada Ga sretnemo, i kako bismo zaslužili vječnu sreću i blagostanje u Džennetu.

⁷² Ibn Madže, 4030.
⁷³ Tirmizi, 3297.

Gospodaru, učini nas od onih kojima ćeš džennetske blagodati darivati i daj da budemo ustrajni u podršci islamu, sve dok Te ne sretnemo. Gospodaru, Ti Koji srcima upravljaš, učvrsti naša srca u Tvojoj vjeri, da Ti budemo pokorni, da Te volimo, da budemo ustrajni u radu za Tvoju vjeru, Najmilostiviji Milosniče. Amin!

Kako biti ustrajan?

Govorili smo o ustrajnosti pri ostvarivanju nekog cilja, ustrajnosti u ibadetu, u pokornosti Allahu, u principima, u odupiranju grijehu, pri pojavi smutnji...

Pitamo se: "Kako ćemo biti ustrajni? Koji su konkretni koraci da bismo to postigli? Koji su faktori ustrajnosti?" Strpi se, brate, ako želiš promjene. Prije toga, navest ću ti primjere neustrajnosti iz Kur'ana. Iz tih primjera ćemo vidjeti kako drugi "ispadaju iz trke" i broj ustrajnih postaje manji.

Obožavaju Allaha bez pravog uvjerenja

Navest ću primjer mladića koji je pobožan i svim žarom privržen Allahu. Otkrio je da je pobožnost lijepa stvar koja daje smisao životu. U njemu se probudila revnost i ustrajnost kojima bi mogao mnogo promijeniti i utjecati na ljude. Ipak, na početku puta mu se javlja prepreka i događaju mu se stvari koje ga udaljavaju od vjere...

Zbog lošeg postupka pobožnog čovjeka, on kaže: "Takvi su pobožni ljudi!" Zar se to ne dešava? Zar ne čujemo ovakve primjere? Nažalost, čujemo. Kada ode u džamiju, ukradu mu nove, skupe cipele. On se distancira i kaže: "Ne! Vjera, pobožnost i pobožni ljudi nisu onakvi kakvim sam ih smatrao!" Kaže: "Radio sam sa jednim čovjekom koji je prakticirao vjeru. Nije mi se svidjelo njegovo ponašanje i odnos prema ljudima. Od tada ne želim biti pobožan!"

Ne! Ne dozvoli da se zaustaviš i prestaneš biti prakticirajući vjernik zbog drugih ljudi. Zar jedna osoba, ili čak jedna grupa ljudi, može predstavljati ovu uzvišenu vjeru?

Alija ibn Ebi Talib kaže: "Ljude raspoznajem prema istini, a ne raspoznajem istinu prema ljudima." Znači: Možeš mjeriti samo ponašanje i odnos ljudi prema istini i vjeri... Vjera je ta koja određuje postupke ljudi i odvaja dobre od loših, a ne obratno!

Uzvišeni Allah se obraća svakom ko prestane biti ustrajan u ovoj vjeri iz tog razloga. Upozorava na to riječima:

Ima ljudi koji se Allahu klanjaju, ali bez pravog uvjerenja; ako ga prati sreća, on je smiren, a ako zapadne i u najmanje iskušenje, vraća se nevjerstvu, pa tako izgubi i ovaj i onaj svijet. To je, uistinu, očiti gubitak. (El-Hadždž, 11.)

Da li si shvatio ovo? Izgubio je i ovaj i onaj svijet. Nemoj ih gubiti zbog greške koju su počinila nesavršena bića - ljudi.

Dao im je od dobrote Svoje!

Čest je i primjer čovjeka koji se posvećuje vjeri, čini dobra djela, ponizno upućuje dovu... Zašto? Zato što želi da mu Allah ispuni nešto!

Prije važnog i odlučujućeg ispita... kada moli da se oženi... kada traži da ga Allah obogati, itd... A Allah je plemenit i daje mu to što traži. Nakon toga

počinje propadati i slabiti njegova privrženost vjeri. Životne obaveze ga obuzimaju i ustrajnost prestaje!

Sličan ovome je i primjer čovjeka koji je želio postići nešto obećavši da će intenzivirati svoje ibadete, pokajati se zbog grijeha i ustrajati u vjeri ako to postigne.

A kada to postigne, zaboravi na obećanje dato Uzvišenom Gospodaru!

Allah kaže:

Ima ih koji su se obavezali Allahu: Ako nam iz obilja ' Svoga dade, udjeljivat ćemo, zaista, milostinju i bit ćemo, doista, dobri!' A kad im je On dao iz obilja Svoga, oni su u tome postali škrti i okrenuli se - a oni ionako glave okreću. (Et-Tevbe, 75-77.)

To je veoma ružna slika. Ne dozvoli da ti se desi da daš obećanje Allahu, pa da ga iznevjeriš.

Govore: "Vjerujem u Allaha..."

Postoje i ljudi koji prakticiraju vjeru, pa zbog toga trpe neprijatnosti. Kako to?

Zbog silne radosti, revnosti i sreće zbog prakticiranja vjere, on pokušava ljudima prenijeti ta osjećanja i govoriti o vjeri. Oni mu odgovaraju izbjegavanjem, uvredama i podsmijavanjem. Rođaci pokažu dosadu i uznemirenost u njegovom društvu. Zbog toga on prestaje biti ustrajan!

Neke djevojke su privržene vjeri i oblače se propisno. Na poslu doživljavaju uvrede zbog hidžaba i zato prestaju biti ustrajne! Gdje je iskrenost u tvojim riječima: "Vjerujem u Allaha"?

O ovakvim ljudima Uzvišeni kaže:

Ima ljudi koji govore: 'Vjerujemo u Allaha- a kad neki Allaha radi bude na muke stavljen, on drži da je ljudsko mučenje isto

"sto i Allahova kazna. (El-Ankebut, 10.) Zar je ovaj siromah zaboravio kakve je patnje doživio Allahov Poslanik, s.a.v.s., na putu pozivanja u islam!?

Uprkos svemu, nije ustuknuo; njegov žar se nije ohladio, kao ni ljubav prema Allahovoj vjeri i uputi. Govorio je: "Gospodaru, oprosti mom narodu, oni ne znaju."⁷⁴ Nastavljao ih je pozivati čistim srcem i čvrstom namjerom!

Proteklo je mnogo vremena

Primjer neustrajnosti jeste čovjek koji je dugo godina bio privržen vjeri.

Međutim, prestao je osjećati slast imana, slast koja briše svaku gorčinu ovog života!

Njegovi obredi su izgubili smisao. Nestao je onaj radosni duh koji ga je pokretao. Izgubio se osjećaj slasti pri obavljanju ibadeta. Postali su hladna rutina!

O ovakvim ljudima Uzvišeni kaže:

⁷⁴ Imam Ahmed, Musned, 1/441. 176

Zar nije vrijeme da se vjernicima srca smekšaju kad se Allah i Istina koja se objavljuje spomene, i da oni ne budu kao oni kojima je još davno data Knjiga, pa su srca njihova, zato što je proteklo mnogo vremena, postala nemilosrdna, i mnogi od njih su nevjernici. (El-Hadid, 16.) Prenosi se da su ashabi, kada su čuli ove kritike, počeli plakati od straha i stida.

A šta bismo mi trebali raditi?! Gdje je naša skrušenost?!

Zar nije došlo vrijeme da naša srca omekšaju kad se Allah spomene?

Ko su mudžahidi?

Primjer neustrajnosti je i onaj čovjek koji je u početku bio veliki entuzijast, jako privržen Allahu, spreman na odbranu principa koji se tiču islama i muslimana, i za vjeru požrtvovan, a potom ga obuzme dosada, entuzijazam se smanjuje i teškoće ga počnu zamarati. Uzvišeni kaže:

Zar mislite da ćete ući u Džennet, a da Allah ne ukaže na one od vas koji se bore i na one koji su izdržljivi? (Ali Imran, 142.)

Sličan ovome je i čovjek koji je hitao Allahu. Zatim su ga obuzele životne brige i problemi. Počeo je zaostajati i volja mu je oslabila. U ajetu se kaže: o, vjernici, zašto ste neki oklijevali kada vam je bilo rečeno: 'Krenite u borbu na Allahovu putu!' kao da ste za zemlju prikovani? Zar vam je draži život na ovom svijetu od onoga svijeta? A uživanje na ovom svijetu, prema onom na onom svijetu, nije ništa. (Et-Tevbe, 38.)

Od ove žestoke osude i pokude srca drhte!

Svima onima koji su se kretali putem imana i potom zastali ili se vratili, ne ustrajući u tome, Kur'an ukazuje na pogubnost takvog postupka. Njihovo stanje opisuje ovako:

I ne budite kao ona koja bi svoju pređu rasprela kad bije već bila čvrsto oprela, i ne služite se zakletvama svojim da biste jedni druge prevarili samo zato što je jedno pleme mnogobrojnije od drugog. Allah vas time samo iskušava, a na Sudnjem danu će vam, doista, objasniti ono oko čega ste se razilazili. (En-Nahl, 92.)

O, Allahu! Možemo li zamisliti ovaj slikoviti prizor? Žena je vrijedno i mučno radila kako bi isprela lijep i debeo prekrivač. Međutim, čim je stigla do prve šare, prekinula je konopac i svoju pređu pretvorila u zamršeno klupko koje ničemu ne služi.

Prvi koraci ustrajnosti

Sada se ponovo postavlja pitanje: "Kako da budemo ustrajni? Koji su praktični koraci da bismo postali ustrajni? Nakon navedenih modela i uzroka povlačenja, kako možemo biti ustrajni?"

Iskreno rečeno, imao sam teškoća dok sam pobrojao sve uzroke. Pitao sam se odakle da počnem i na koji način da ih razmatram? Odlučio sam da nabrojim prve korake ustrajnosti i prvu metodu:

1. Ispravno razumijevanje islama; I doista, ukoliko budemo ispravno razumjeli našu vjeru, nećemo je lahko napustiti, nećemo slabiti niti griješiti.
2. Čitanje životopisa dobrih, ustrajnih vjernika i Poslanika; zatim poučnih priča o ljudima jake volje, visokih ambicija, razboritih misli... Prije svega, čitajmo životopis Poslanika, s.a.v.s., poput knjige šejha Butija Razumijevanje sire.

Uzvišeni kaže:

I sve ove vijesti koje ti o pojedinim događajima i o Poslanicima kazujemo zato su da njima srce tvoje učvrstimo. I u ovima došla ti je prava istina, i pouka, i vjernicima opomena. (Hud, 120.)

3. Intenzivno spominjanje Allaha, a posebno riječi "la ilahe illallah"; Allahov Poslanik, s.a.v.s., kaže: "Obnavljajte svoj iman." Upitaše ga: "Allahov Poslaniče, kako ćemo obnavljati iman?" "Što češće izgovarajte 'la ilahe illallah'"⁷⁵ Ovo je vrlo važno za onoga ko ne osjeća slast imana i prestaje biti ustrajan...

4. Strpljivost; Nemoj brzo očekivati plodove svoje ustrajnosti. Budi strpljiv. Uzvišeni kaže: - Pomozite sebi strpljenjem i molitvom. (El-Bekare, 45) Nećeš biti ustrajan sve dok u sebi ne izgradiš snažno strpljenje.

5. Intenzivan ibadet; to je svjetlo koje će te usmjeravati i obasjavati ti put, pravac, srce i misao.

6. Neuobraženost; uobraženost predstavlja najveću opasnost za onoga ko je privržen vjeri i na Pravom je putu. Zaboravlja da je to blagodat Uzvišenog Allaha, obuzima ga sujeta koja je zadesila i Karuna:

'Ovo što imam stekao sam znanjem svojim, tako ja mislim - govorio je on. A zar nije znao da je Allah prije njega uništio neke narode koji su bili od njega jači i koji su bili više nakupili, - a zločinci neće o grijesima svojim ni ispitivani biti.

⁷⁵ Ahmed u Musnedu, 2/359.

(El-Kasas, 78.) Tu počinje pad i gubljenje ustrajnosti.

Primjećuješ da sve spomenuto spada u domen vjerovanja. Kako, onda, mogu biti ustrajni drugi, nemuslimani? Gandi je, na primjer, bio nevjerovatno ustrajan sve dok nije ostvario svoj cilj, iako je, sa aspekta dogme, bio u zabludi. Tajna leži u tome što čovjek treba imati cilj u životu kome će stremiti. Ako to stremljenje u njemu danonoćno pulsira i živi, sve prepreke će nestati. To je ustrajnost; ma koliko se alternative činile privlačnim. I drugo: samopoštovanje. Neću ponižavati sebe i stremit ću samo uzvišenim vrijednostima!

Faktori ustrajnosti

To su praktični koraci koje sam ti obećao. Njih je četiri:

1. Dova;
2. dobro društvo;
3. djelovanje za islam;
4. privrženost Allahovoj Knjizi. Počnimo korak po korak.

Dova je tvoje oružje

Dova je traženje pomoći od Allaha. To je srž ibadeta. Nemojte potcjenjivati važnost dove, jer ona je permanentno oružje vjernika. Ustrajnost potiče od Allaha. Poslušaj ovaj ajet:

I zamalo da te oni odvrte od onoga što ti Mi objavljujemo, da bi protiv nas nešto drugo iznio, i tada bi te oni smatrali prijateljem. A da te nismo učinili čvrstim, gotovo da bi im se

malo priklonio... (El-Isra, 73-74.) Ti podižeš svoje ruke i izgovaraš: "Zar da to očekujemo od tebe nakon svega ovoga?"

Da, dragi brate, pomoć je kod Allaha. Traži je skrušenim srcem i dušom.

Želiš li da tvoj iman bude čvrst?

Želiš li biti ustrajan sve do smrtnog časa, kada ćeš reći: "Svjedočim da nema Boga osim Allaha i svjedočim da je Muhammed Allahov Poslanik?"

Želiš li ostati privržen islamu i prakticiranju ove vjere?

Želiš li se kajati odmah nakon počinjenog grijeha? Želiš li sve to?

Traži pomoć od Allaha! Moli Ga da te učvrsti! Plemeniti ajet kaže:

Kada je Gospodar tvoj nadahnuo meleke: Ja sam s vama, pa učvrstite one koji vjeruju! U srca nevjernika Ja ću strah uliti, pa ih vi i po šijama udarite, i udarite ih po prstima. (El-Enfal, 12.)

Molite za ustrajnost

Poslanik, s.a.v.s., je pozvao Aliju, r.a., i rekao mu: "Idi u Jemen.

Pozivaj tamošnje stanovništvo u islam i podučavaj ih njemu." Alija, r.a., odgovori: "Šalješ li me, Allahov Poslaniče, narodu koji je stariji od mene?"

Poslanik, s.a.v.s., odgovori: "Idi, Alija, Allah će učvrstiti tvoj jezik i uputiti tvoje srce."

Čak i u kaburu, nakon smrti, ustrajnost može podariti samo Allah. Potrebna je Njegova pomoć i uputa. Allahov Poslanik, s.a.v.s., je, kada bi završio s pokopom nekog ashaba, stao pored kabura i govorio: "Tražite oprost za vašeg brata. Molite da bude ustrajan, jer njega sada ispituju."⁷⁶

Zato je Poslanik, s.a.v.s., nakon svakog namaza, upućivao dovu: "Bože moj, podari mi postojanost u mom poslu. Podari mi odlučnu ispravnost!"⁷⁷

Pitali su Ummu Seleme, r.a., Poslanikovu suprugu: "Koju dovu je Poslanik, s.a.v.s., najviše učio?" Ona odgovori: "'O, Ti, Koji okrećeš srca, učvrsti moje

srce u Tvojoj vjeri." Kada sam ga pitala zašto toliko često uči ovu dovu, odgovorio je: "Doista su srca između dva Allahova prsta i On njima upravlja kako hoće." Zatim je proučio ajet:

Gospodaru naš, ne dopusti srcima našim da skrenu, kada si nam već na Pravi put ukazao, i daruj nam Svoju milost; Ti si, uistinu, Onaj Koji mnogo daruje! (Ali Imran, 8.)⁷⁸ Ummu Seleme nastavlja: "Od toga dana sam svakoga dana upućivala dovu: 'O, Ti, Koji okrećeš srca, učvrsti moje srce u Tvojoj vjeri.'"

⁷⁶ Ebu Davud, 3221.

⁷⁷ Taberani, El-Mu'džem Es-sagir, 7/7179

Želiš li biti ustrajan? Traži pomoć od Allaha. Zato što mi ne možemo učiniti ništa bez traženja pomoći od Allaha. Iz tog razloga na svakom rekatu ponavljamo: - Tebi se

klanjam i od Tebe pomoć tražimo!

Allahov Poslanik, s.a.v.s., je učio i ovu dovu: "Allahu, o Zaštitniče islama i njegovih pripadnika, učvrsti me na islamu do susreta s Tobom."⁷⁹

Zašto, Božiji Poslaniče, "do susreta s Tobom?" Zašto nisi rekao: "Dok ne umrem?" Zato što nam je i na samrti potrebna ustrajnost, kada nas meleki budu ispitivali.

Ne pripisuj sebi sposobnost ustrajnosti. Ne govori: "Ja imam jaku ličnost i nisam povodljiv... neću popustiti..." Ne, ti si slab bez Allahove pomoći i upute.

Jedan prizor se ponavlja svake godine prilikom uspinjanja hadžija na brdo Arefat. Svaki od njih pomišlja: "Danas sigurno neću propustiti da uputim svaku dovu koja mi padne na pamet? Zašto ne, kada se na tom mjestu dove primaju?" Međutim, to nam ne polazi za rukom... Kada pogledamo hadžije, vidimo da niko od njih nije sposoban to činiti. Neki spavaju, a neki upućuju dovu bez žara i prisebnosti... Vlada prizor opće nemoći i frustracije. Zašto? Zato što smo mislili da ćemo s lahkocom upućivati dovu, zahvaljujući sopstvenim snagama. Ne, tako mi Allaha! Neće nam to poći za rukom bez Njegove pomoći i podrške! Ovo se dešava svake godine... Potom, nakon ikindije namaza, kada sakupimo snagu i energiju, podižemo ruke i Allah nam šalje moć da činimo dovu. Tada se jezici pokreću, a srca skrušeno pokoravaju Allahu, dž.š.

⁷⁸ Tirmizi, 3522.

⁷⁹ El-Hindi, Kenzul-'ummal, hadis 3910.

Budi čvrsto uz pokorne robove

Želiš li ustrajnost? Kaži mi s kim se družiš i ja ću ti kazati hoćeš li biti ustrajan ili ne.

Promotri ajete sure El-Asr:

Tako Mi vremena, - čovjek, doista, gubi, samo ne oni koji vjeruju i dobra djela čine, i koji jedni drugima istinu preporučuju i koji jedni drugima preporučuju strpljenje.

Da li si uočio nešto? Prvo: Oni koji nisu gubitnici pripadaju vjerničkoj skupini. S druge strane, propao je onaj koji se izolira, izdvaja i ne druži s dobrima! Drugo: Naglašavanje preporučivanja istine i strpljenja. To su najvažniji plodovi dobrog društva - ustrajnost na istini i strpljivost u tome... Imam Šafija kaže: "Kada bi u Kur'anu postojao samo ovaj ajet, muslimanima bi to bilo dovoljno!"

Dobro društvo, dragi prijatelji!

Pogledaj kako se Uzvišeni Allah obraća Svome Poslaniku, s.a.v.s:

Budi čvrsto uz one koji se Gospodaru svome mole ujutro i naveče u želji da naklonost Njegovu zasluže, i ne skidaj očiju svojih s njih iz želje za sjajem u životu na ovom svijetu, i ne slušaj onoga čije smo srce nehajnim prema Nama ostavili koji strast svoju slijedi i čiji su postupci daleko od razboritosti. (El-Kehf, 28.)

Čak je i tebi, Allahov Poslanice, potrebno društvo iskrenih, dobrih robova?

Da! Druži se s dobrim ljudima i izbjegavaj one koji su zaboravili Allaha, koji strasti svoje slijede i čiji su postupci daleko od razboritosti.

Želiš li dokaz da loše društvo ostavlja negativan utjecaj? Najbolji primjer je Ukbe ibn Muit. On je prednjačio u zlostavljanju Allahovog Poslanika, s.a.v.s. Ubijen je kao nevjernik u Bici na Bedru. Znaš li da je ovaj Ukbe sjedio s Poslanikom, s.a.v.s., složio se s učenjima islama i umalo je prihvatio tu vjeru? Otišao je svom dobrom prijatelju Ebu Džehlu i saopštio mu to. Ovaj mu reče: "Nećeš sačuvati prijateljstvo sa mnom sve dok ne odeš i pljuneš Muhammedu u lice!" I taj glupi nezalica tako i uradi. Izgubio je i ovaj i budući svijet zbog svog bliskog prijatelja. Imao je dva izbora: islam i prijateljstvo. Izabrao je prijatelja. Našao se među onima za koje Uzvišeni kaže:

Na Dan kada nevjernik prste svoje bude grizao govoreći: 'Kamo sreće da sam se uz Poslanika Pravog puta držao, kamo sreće, teško meni, da toga i toga za prijatelja nisam uzeo, on me je od Kur'ana odvratio nakon što mi je priopćen bio!'- a šejtan čovjeka uvijek ostavlja na cjedilu. (El-Furkan, 27-29.)

Nemoj biti taj koji će prste svoje gristi u očaju i kajanju na Sudnjem danu! Druži se s dobrima i budi strpljiv s njima. Tako ćeš biti ustrajan i sretan!

Vjeruju... i rade...

Radi za islam, bilo šta što mu koristiti, njegovim pitanjima, muslimanima i njihovim potrebama. Poslušaj riječi Uzvišenog Allaha:

...ako Allaha pomognete, i On će vama pomoći... (Muhammed, 7.)

Učenjaci kažu: U razumu postoje dva područja koja se tiču razmišljanja: jedno je vezano za vrijednosti i uvjerenja, a drugo, dublje i uzvišenije, za

identitet i pripadnost. To je područje u kojem se vrijednosti pretvaraju... U njemu se vrijednosti i uvjerenja transformišu u pripadnost. Djelovanje u ime vrijednosti i uvjerenja jeste ono što te misli pretvara u pripadnost. Zato Kur'an uvijek, nakon imana, tj. uvjerenja, ukazuje na rad. "Oni koji vjeruju i dobra djela čine." U ajetu koji često citiramo se, čak, navodi:

Vi ste narod najbolji od svih koji se ikada pojavio: tražite da se čine dobra djela, a od nevaljalih odvrćate, i u Allaha vjerujete. (Ali Imran, 110.)

Vidimo da djelovanje prethodi vjerovanju, zato što Allah od nas traži da radimo u ime tog imana i pretočimo ga u opipljivu realnost.

Budući da radiš za islam i muslimane, bit ćeš ustrajan i u vjerovanju!

Pridržavaj se Allahove Knjige!

Posljednje i najvažnije što trebamo učiniti da bismo bili ustrajni jeste privrženost Allahovoj Knjizi kroz čitanje, učenje napamet i primjenu.

Čitaj Kur'an! Allahov Poslanik, s.a.v.s., kaže: "Kuran treba proučiti svakog mjeseca." Neophodno je da svakog mjeseca proučimo makar jednu hatmu.

Učimo svakog dana po jedan džuz ili više, kako bismo živjeli i liječili se Kuranom. Poslanik, s.a.v.s., kaže: "Onaj koji u svojoj utrobi (prsima, srcu) nema ništa od Kurana, nalikuje srušenoj kući."

Intenziviraj čitanje i izučavanje Kur'ana. Nauči pravilno izgovaranje i tumačenje njegovih ajeta.

Živi s Kur'anom, radi po Kuranu i liječi se njime. Kao rezultat, osjetit ćeš ustrajnost u srcu i duši. Upućuj dovu Allahu nakon svake hatme, iz dubine srca - da ti Kur'an bude vodilja i uputa; da te Allah uputi na Pravi put i da Ga susretneš zadovoljnog tvojim djelima.

Neka nas Allah učvrsti! Amin.

Nada

Koliko je očaj opasan?

Možda ti se čini, brate, da pravilo dok on sam sebe ne izmijeni nema veze s nadom i da se tiče samo djelovanja i promjena.

Međutim, zakoni promjene govore da će, tokom ciklusa promjene, naići veoma mračni dani... Šta tada trebaš činiti?

Frustracija će ti govoriti: "Rad ne može ništa pomoći!" A ti ćeš odgovoriti:

"To su prividi, iluzije i snovi..." Umorio si se od razmišljanja o tom dalekom cilju. Okupiran si time već godinama... bez ikakve koristi...! Možda se to i ne može ostvariti... Ali... Znaš li da je to očaj?

Očaj je, moj brate, veoma opasan. On ugrožava pouzdanje u Allaha. Opasan je i zbog toga što destabilizira vjerovanje u kada i kader!

Očaj vodi u frustraciju. Tada čovjek postaje neodlučan i neaktivan.

Opasan je i stoga što te lišava svake nade i svake vrijednosti kojoj težiš u životu... Očajan čovjek gubi revnost i ambiciju...
Iz tog razloga je naš ummet poražen i neuspješan na svim poljima...
Mi nismo nesposobni niti nekreativni, već naprotiv... Međutim, naše nade su uništene... Niko ne želi raditi. Niko ne želi proizvoditi. Niko ne želi napredovati... Tako je na svim poljima - u sportu, u književnosti, u industriji... Postoje neki primjeri napretka kod muslimana, ali to su sporadični slučajevi prema kojima se ne može mjeriti stanje ummeta. Rezultat toga je da kompleks, neuspjeh i frustracija leže u samom temelju ummeta. Veoma se rijetko nailazi na pouzdanje u Allaha, Moćnog Pomagača. Ummet propada i ta propast je svakim danom sve evidentnija. Vidite li koliko je očaj opasan?! Slažete li se da je potrebno govoriti o nadi i njenom usađivanju u naša srca, kako bi došlo do očekivane promjene?

Sunce će ponovo zasjati!

Ako pogledaš drugu stranu slike, vidjet ćeš da nada daje pozitivnu notu tvom životu. Nada je pozitivnost, pouzdanje u Allaha i u samog sebe - aktivnost, produktivnost i napredak.

Nada mora postojati. Moramo je usaditi u sebe. Nemoj klimati glavom i govoriti: "Postoji nada..." i potom nastaviti starim putem... Ukoliko ne usadiš nadu u sebe, ne može doći do promjene...

Tek kada usadimo nadu u sebe, popravljaju se naše mišljenje o Allahu. Svaki aspekt našeg života postaje kvalitetniji. Naše dove i molitve Allahu postanu iskrenije, a produktivnost i pokretljivost bolja.

U nadi se krije velika energija koja podstiče na kretanje i produktivnost, a za promjenu je potrebna energija koja tjera naprijed. U suprotnom, sve ono što piše u ovoj knjizi o promjeni, nema nikakvog smisla.

Uz pomoć nade, ummet može povratiti nekadašnju moć.

Uz pomoć nade, naš život dobija vrijednost. Nada će popraviti naše stanje.

Uz nadu, muslimanska zemlja će se vratiti njihovim vlasnicima. Uz nadu, tragedije i porazi iz proteklih stotinu godina, nikada se više neće ponoviti.

Nada znači da će sunce zasjati nakon duge noći... Usadi je u svoje srce...

Vjera radosnih vijesti - to je tvoja vjera!

Znaš li, dragi brate, da je naša vjera - vjera radosnih vijesti i znakova? Nigdje riječ radosna vijest nije zastupljena kao u islamu...

Riječ bušra (radosna vijest) etimološki označava onu vijest koja se manifestuje na koži (bešereh) slušaoca. Radosna vijest je, dakle, vidljiva na licu čovjeka.

Vidite li kako je lijep smisao riječi bušra?

Poslušajmo kako islam širi radosti radosne vijesti muslimanima.

Ta riječ se više puta spominje u Kur'anu:

A one koji vjeruju i dobra djela čine obraduj džennetskim baščama kroz koje će rijeke teći. (El-Bekare, 25.)

Za njih su dobre vijesti i na ovom i na onom svijetu... (Junus, 64.)

Radosni zbog onoga što im je Allah od dobrote Svoje dao i veseli zbog onih koji im se još nisu pridružili, za koje nikakva straha neće biti i koji ni za čim neće tugovati. (Ali Imran, 170.)

neka lica bit će toga Dana blistava, nasmijana, radosna, (Abese, 38-39.)

Oko 50-60 kur'anskih ajeta govori o radosnim vijestima. Tvoja vjera je vjera nade i radosnih vijesti, a ti si frustriran i očajan?! Ustani i oživi u sebi nadu!

Poslali smo te da radosne vijesti doneseš...

Čovječanstvo je stvoreno od zemlje, ali, etimološki, ta riječ (bešerijja) potiče, također, od riječi radost, radosna vijest (bušra). Ti si, znači, stvoren da budeš radostan i naš ummet treba biti radostan.

Postoji još nešto što nas veže s našim miljenikom i odabranikom, Muhammedom, s.a.v.s.

Svakom vjerovjesniku su slate radosne vijesti, uglavnom u vidu djeteta.

Čitaj i analiziraj:

I Mi smo ga obradovali dječakom blage naravi. (Es-Saffat, 101.)

To je bila radosna vijest za Ibrahima, a.s.

...i Mije obradovao Makom, a poslije Ishaka Jakubom, i ona se osmjehnu. (Hud, 71.)

Ova radosna vijest odnosila se na njegovu suprugu Saru...

O, Zekerijja, javljamo ti radosnu vijest da će ti se dječak roditi, ime će mu Jahja biti. (Merjem, 7.) Ovo je bila radosna vijest za Zekerijjaa, a.s.

O, Merjema, Allah ti javlja radosnu vijest, od Njega Riječ: ime će mu biti Mesih, Isa, sin Merjemin... (Ali Imran, 45.) Vijest Merjeme...

I kada je vodonoša karavana iznenađeno povikao: Muštuluk! Evo jednog dječaka! i to je bilo vezano za dijete, za Jusufa, a.s.

Znači, radosne vijesti svih poslanika i pobožnjaka prije Muhammeda, s.a.v.s., bile su u vezi s djecom... Osim Muhammedovog ummeta. Koja je njegova radosna vijest?

Sam Poslanik, s.a.v.s., je bio radosna vijest ovom ummetu!

Naravno! Poslušajmo Isaa, a.s., kako svome narodu najavljuje dolazak sljedećeg poslanika:

...i da vam donesem radosnu vijest o poslaniku čije je ime

Ahmed, koji će poslije mene doći... (Es-Saff, 6.) Uzvišeni ajeti to potvrđuju:

Mi smo te poslali da istinu objaviš i da radosne vijesti i opomenu doneseš.

(El-Bekare, 119.)

O, mladići Muhammedovog ummeta, promijenite se! Usadite u sebe nadu i radost, iako za to možda pred sobom nemate opipljivih razloga... Ipak, nada postoji...! Sigurno postoji!

Nada je tvoje svjetlo u najtežim okolnostima

Dok čitamo životopis Allahovog Poslanika, s.a.v.s., riječ radost možemo naći u najtežim situacijama. U vrijeme prvih ashaba, kada bi neko od njih izgubio život, to bi značilo daje islam izgubio svoje najvrjednije ljude. Ko su ti ljudi? "Deseterica kojima je obećan Džennet." Oni su obradovani džennetskim uživanjima... Islam je Allahova vjera i On će je čuvati u svakom vremenu... Kada se smrt približila Hatidži, r.a., stiže radosna vijest od Allaha... Znaš li ko je Hatidža? Poslanikova draga supruga... Njegov oslonac, pomagač, izvor ljubavi, mudrosti i zaštite od ljudi koji ga okružuju. Ona sada umire! U tom trenutku silazi Džibril, a.s., i obavještava Poslanika, s.a.v.s.: "Obraduj Hatidžu kućom od trske u Džennetu, u kojoj neće biti galame niti napora!"⁸⁰ Abdullah ibn Haram, otac Džabira ibn Abdullaha r.a... Abdullah umire kao šehid, a sin pored njega plače. Poslanik, s.a.v.s., mu se tada obraća: "Raduj se, Džabire..." Šta!? Raduj se!? Ali, Allahov Poslaniče, moj otac umire i ostavlja mi devet kćeri, a ti kažeš da se radujem? Da! Čak i u najtežim trenucima... Raduj se! "Raduj se, Džabire, Allah, dž.š., sa svakim razgovara iza zastora, ali je sa tvojim ocem razgovarao direktno. Kazao mu je: 'Robe Moj, poželi šta hoćeš, uslišit ću tvoju želju'.⁸¹ Nada je tvoje svjetlo i baklja koju nosiš u najtežim tminama... Podigni to svjetlo i pretvori ga u sunce koje će sijati svima oko tebe...

⁸⁰ Buhari, 3820 i Muslim, 6223.

⁸¹ Tirmizi, 3010 i Ibn Madže, 190.

Budućnost je ljepša...

Riječ nada etimološki znači očekivati da se u budućnosti desi nešto lijepo, ali ne uz čvrsto ubjeđenje. Sintagma ne uz čvrsto ubjeđenje upravo ukazuje na nadu.

Nikada ne zaboravi da je nada stvar ubjeđenja - vjerovanja.

Šta to znači? To znači da je nada jedna od islamskih obaveza?

Neki ljudi kažu: "Blago meni, imam nadu!" Mašallah...! Ti primjenjuješ jednu od Allahovih naredbi. Pročitaj ajet:

ne gubite nadu u milost Allahovu; samo nevjernici gube nadu u Allahovu milost. (Jusuf, 87.)

Nazvao ih je nevjernicima? Zašto?

Pažljivo poslušaj: Onaj ko je izgubio nadu u Allahovu milost, taj sumnja u jednu sigurnu stvar... On sumnja i zaboravlja da je Allah, stvorivši ovaj svemir, stvorio stotinu milosti... Jednu je spustio na Zemlju, a 99 milosti je ostavio za Sudnji dan! Gospodaru! Doista je Tvoja milost ogromna! Prema tome, onaj ko sumnja u tu milost, ima problema sa svojim vjerovanjem... On sumnja u Allahovu milost i očajava... Zaboravlja Allahove riječi: Gospodar vaš je sam Sebi propisao da bude milostiv. (El-En'am, 54.)

Zaboravlja i na Poslanikov hadis: "Kada je Uzvišeni Allah stvorio ovaj svijet, Svojom rukom je Sebi propisao (odredio): 'Zaista, Moja milost nadvladava Moju srdžbu.'"⁸² Naš Gospodar je milostiv... milostiv... toliko da u Kur'anu kaže: - A milost Moja obuhvaća sve... (El-E'raf, 156.)

A ako budeš sumnjao u Allahovu milost, ako budeš očajavao, ako kažeš: nema koristi, Allah ti neće poslati pomoć! To nije samo lični stav koji se tiče tvoje vjere ili islama. Allah će pomoći ovu vjeru, to je neminovno i mi smo u to sigurni. Međutim, moramo se malo pokrenuti... Da, iskreno i odlučno uložimo napor...

Pitamo se: Da lije nevjernik čovjek koji očajava? Ne... Veoma je opasno proglasiti muslimana nevjernikom!

Ne, očajnik nije nevjernik, već ima neke njegove osobine. Pažljivo me slušaj: Očaj nije osobina vjernika, muslimana. Želiš li, onda, imati ružnu osobinu, koju Allah ne voli?

Odbaci tu osobinu daleko od sebe... Ne očajavaj... Podigni glavu... Raduj se...! Raduj se...! Neka radost na tvom licu blista, uprkos bolu...

Nipošto ne dozvoli da ti poteče suza zbog straha i očaja... Nikada...! Neka to bude suza ljubavi prema tvojoj braći... Suza saosjećanja s njima... Suza brige za islam. Potom se, iz istih stopa, okreni pozitivnosti i lijepom mišljenju o Allahu, Svemogućem...

Budućnost koja je pred nama je zasigurno ljepša!

U ruci ti je sadnica... Zasadi je!

Možda ćeš reći: Tvoje riječi su opasne... Rekao si da je očaj težak grijeh... To znači da su svi pripadnici ovog ummeta teški grješnici, zato što su svi frustrirani! Osim toga, kažeš da se ne trebamo zamarati i da stvarnost ne treba na nas uticati?

⁸² Buhari, 3194 i Muslim, 6903.

Ne... Pazi dobro! Nisam na to mislio. Mi smo ljudi. Duševna bol je prirodno osjećanje. Međutim, očaj koji predstavlja veliki grijeh jeste osjećaj frustracije koji vodi u pasivnost i beznađe... To nisu moje riječi... To su rekli imami: Sujuti, Kurtubi i Zehebi, Allah im se smilovao. Poslušaj šta je Jakub kazao sinovima kada je izgubio svoja dva sina, Jusufa i Benjamina... Dvadeset godina nakon gubitka Jusufa nije pao u očaj i pasivnost:

O, sinovi moji, idite i raspitajte se za Jusufa i brata njegovu, i ne gubite nadu u milost Allahovu; samo nevjernici gube nadu u Allahovu milost. (Jusuf, 87.) Očaj bi značio pasivnost i netraganje za bratom...

Allahov Poslanik, s.a.v.s., kaže: "Ako bi se u ruci nekoga od vas našla sadnica, u trenutku nastupa Sudnjega dana, i ako bi imao vremena i mogao da je

posadi, prije nego nastupi Sudnji dan, neka je posadi."83 Znaš li šta to znači? Kada nastupe strahote Sudnjeg dana - dok se nebo cijepa, brda raspadaju, zemlja trese, okeani uzaviru... Uprkos svemu tome, ti zasadi sadnicu koja ti se nalazi u ruci, makar ne dočekaao njen plod...!

Znaš li šta je sadnica? To je izdanak palme kojoj treba mnogo godina da bi donijela plod. A Sudnji dan je već nastupio? Da... Zasadi dobro, makar ne mogao koristiti njegove plodove... Gaji svoju nadu, makar počeo Sudnji dan. Tvoje je da se nadaš, a ostalo je Allahova briga! Prema tome, očaj koji vodi ka nezainteresiranosti za islamske probleme je opasan... Ne smiješ reći: "Ljudi, ja sam se umorio. Dozvolite mi da se vratim životu, da jedem i pijem... Poražen sam... Ni za šta me više nije briga!"

83 Imam Ahmed u Musnedu, 3/183.

Ne! Kaži: "Umoran sam, ali ću se i dalje truditi."

"Frustriran sam, ali ću se i dalje truditi..."

"Plačem, ali ću se, bez sumnje, i dalje truditi!"

Zašto? Zato što će Allah na Sudnjem danu pitati: jesi li pasivno gledao šta se dešava ummetu i nisi ništa preduzimao (bez obzira na razloge)? Bit ćeš pitan... A ukoliko budeš radio za svoju vjeru, bilo to malo ili mnogo, nećeš biti grijehšan, s Allahovom pomoći... Nećeš biti od onih koji su pali u očaj zbog situacije i digli ruke od svega.

Prihvata islam zbog zračka nade!

Pogledaj Poslanika, s.a.v.s., kako je usađivao nadu svakome koga bi sreo i u svakoj situaciji, pogotovo u iskušenjima. Kao da nas upućuje i podučava: "Nadu želim spominjati i oživljavati samo u najtežim situacijama, kada ummet osjeća da je nada izgubljena i da situacija izmiče kontroli... Jer, u tim trenucima dolaze do izražaja pravi vjernici..."

Upitaj sebe imaš li nadu. Čovjek koji je udaljen od Allaha gubi nadu kada se tama očaja proširi u duši... Vjernikova nadanja u Allaha su sve jača što su tmine gušće:

Smak svijeta se približava, Allah će ga jedini otkriti! (En-Nedžm, 57-58.) Tako njegova nada u Allaha postaje jača.

Vjernikova nada je jača što su šanse manje, zato što je njegovo srce povezano s Gospodarom svega i Stvoriteljem šansi.

Poslušajmo ovu divnu priču:

Poznati velikan Adijj ibn Hatim Et-Tai, bio je bogat i ugledan čovjek iz aristokratske arapske porodice, sin poznatog velikodušnog Hatim Et-Taija. Taj čovjek je došao Poslaniku, s.a.v.s. On ga odvodi svojoj skromnoj kući i pokazuje mu da sjedne na komad kože. Poslušaj Poslanikov razgovor s Adijjem - uvest će ga u islam zbog samo tri riječi. Za jedan minut islam će

prihvatiti čovjek koji je bježao od Poslanika, s.a.v.s., i njegove vjere... Tri riječi koje zrače nadom!!!

Allahov Poslanik, s.a.v.s., kaže: "O, Adijj, prihvati islam, bit ćeš spašen. Vidim da te od islama odvraća to što vidiš da smo nejak i da su se svi okomili na nas... Da smo siromašni i uplašeni...."

Takvo je naše stanje ovih dana. A poslušaj Poslanikovu radosnu vijest.

Adijj je pošutao... Tačno, to ga odvraća od islama...

Allahov Poslanik, s.a.v.s., ga upita: "Jesi li bio u Hiri?"

Hira? To je velika kraljevina koja je bila u savezništvu s Perzijom. Niko u to vrijeme nije mogao zamisliti da će ona biti poražena i zbrisana!

Adijj odgovara: "Nisam bio u Hiri, ali znam gdje se nalazi."

Allahov Poslanik, s.a.v.s., reče: "O, Adijj... Tako mi Allaha..." Pogledajmo kako se Poslanik, s.a.v.s., kune Allahom kako bi usadio nadu u srce Adijjevo: "Tako mi Allaha, vidjet ćeš putnicu kako polazi od Hire, da pohodi Kabu (obavi tavaf), ne plašeći se, na tom putu, nikoga osim Allaha. I, tako mi Allaha, mi ćemo osvojiti riznice Kisre, sina Hurmuza!"

Adijj začuđeno upita: "Kisre, sina Hurmuza?" Rekao je: "Kisre, sina Hurmuza. Kisre, sina Hurmuza Kisre, sina Hurmuza! Bogatstva će biti toliko da će ljudi brinuti oko toga kome će podijeliti sadaku!"

Znači: Nastupit će takvo ekonomsko blagostanje da će čovjek teško nalaziti nekog kome bi podijelio sadaku, jer neće biti siromaha u blizini!

Adijj kaže: "Doista me je to dirnulo..."

Prihvatio je islam... Postao je musliman zahvaljujući nadi koju mu je ulio Poslanik, s.a.v.s., od svog Gospodara.

Adijj kaže: "Tako mi Allaha, uvjerio sam se u obje stvari -putnica je mogla bez pratnje putovati od Hire do Mekke. Ja sam bio među prvim konjanicima koji su napali dvorac Kisre ibn Hurmuza. A, Allahom se zaklinjem da će se desiti i treće obećanje Božijeg Poslanika, s.a.v.s!" (I, doista se desilo, u vrijeme halife Omera ibn Abdulaziza).⁸⁴

Vidite li kako nada djeluje na srce i razum!? O, Muhammedov ummete, o, ummete radosnih vijesti... Jeste li usadili nadu u svoja srca? Postoji nada.

Tako mi Allaha, postoji nada!

Bježi prognan iz grada... i nada se!

Kada je Poslanik, s.a.v.s., krenuo iz Mekke u Medinu u društvu Ebu Bekra, r.a., Kurejšije raspisuje veliku nagradu onome ko uhvati njega i njegovog prijatelja... U potjeru za njima kreće Suraka ibn Malik, hrabri ratnik, nadajući se da će osvojiti nagradu...

On stiže dvojicu muhadžira i približava im se. Priprema se da odapne strijelu prema njima... Ebu Bekr, r.a., je uplašen... "Stigao nas je, Božiji Poslaniče... To je Suraka! Precizni strijelac!"

Kako je Poslanik, s.a.v.s., postupio u toj situaciji?

S krajnjim samopouzdanjem je rekao: "Allahu moj, zaštiti me od njih čime želiš i kako želiš. Ti si Svemoguć!" U tom trenutku Suraka pada s konja! Ponovo je uzjahao i prišao Poslaniku, s.a.v.s., i njegovom pratiocu. Konj ponovo pada sa Surakom.

On se penje, ali i po treći put pada!

84 Ahmed, 4/379.

Suraka kaže: "Shvatio sam da je taj čovjek nedodirljiv (da ga neću moći ozlijediti), pa sam rekao: "Muhammede, daj mi nešto..." (Očekivao je veliku nagradu za njihovo hvatanje.)

Šta mu možeš dati, Božiji Poslanice? Kada bi ti bio na njegovom mjestu, šta bi dao Suraki?

Da si na njegovom mjestu, rekao bi: "Kada odem u Medinu, poslat ću ti toliko i toliko blaga...!"

Poslušaj kako Božiji Poslanik, s.a.v.s., budi nadu i pokazuje čvrstinu:

"Obećavam ti Kistrine narukvice!" Suraka upita: "Kojeg Kistre? Kralja Perzije?"

Alejhisselam odgovara glasom čovjeka uvjerenog u svog Gospodara: "Da, Kistre, kralja Perzije!"

Suraka kaže: "I ja sam mu povjerovao."

On nije prihvatio islam u tom trenutku. Međutim, zbog uvjerljivih Poslanikovih, s.a.v.s., riječi vjeruje mu. "Napiši mi to...", zatraži Suraka.

Poslanik, s.a.v.s., reče: "Ebu Bekre, napiši mi to."

Dani se smjenjuju. Allahov Poslanik, s.a.v.s., je preselio na Bolji svijet. Na čelu muslimana ga nasljeđuje Ebu Bekr, r.a. Nakon Ebu Bekrove smrti hilafet preuzima Omer, r.a. Muslimani ostvaruju pobjede. Medain, glavni grad Perzije, biva osvojen i njegove riznice preuzete. U Poslanikovu džamiju u Medini donose se Kistrine narukvice. Omer ibn Hattab okuplja ljude u džamiji, uspinje se na Poslanikov minber i kroz plač govori:

'Gdje je Suraka ibn Malik? Gdje je Suraka ibn Malik? Dođi, Suraka. Daj mi pismo i uzmi Kistrine narukvice. To je obećani plijen..." (obećan prije dvadeset godina).

Svi prisutni u džamiji su zaplakali.

Nada... nada... Zasadi je u svom srcu i srcima svojih bližnjih...

Mladiću, ti koji se baviš sportom, neka tvoja nada bude: "Pobijedit ću, bit ću prvi...! Osvojit ću zlatnu medalju." Zašto da ne? Ja sam pripadnik

Muhammedovog ummeta. Šta mi nedostaje? Malo treninga... i uspjeh ću!

Imam nadu. Mi smo ummet kome će Allah dati uspjeh i napredak, ukoliko preduzmemo odgovarajuće korake.

Uprkos opsadi...

Pogledajmo Poslanika, s.a.v.s., u bici na Hendeku. Muslimani su bili opkoljeni. Pod opsadom ih je držalo 10.000 mnogobožičkih boraca. Tokom

kopanja šanca, dok su muslimani bili umorni, uplašeni i opkoljeni, nailaze na veliku stijenu. Od koga će tražiti pomoć? Od Poslanika, s.a.v.s., ulul-azma (odlučnog). On dolazi i udara stijenu. Sijevnula je varnica, a on govori: "Allah je najveći... Osvojiti ćemo Bizantiju!" U najtežoj situaciji Allahov Poslanik, s.a.v.s., budi nadu...

Ashabi zagledaju jedni druge: "Osvojiti Bizantiju?" Mi ne možemo od straha ni šanac iskopati, kako bismo to tek mogli!?

Potom Poslanik, s.a.v.s., udara i drugi put. Varnica je opet sijevnula, a on reče: "Allah je najveći! Osvojiti ćemo Perziju!" Kada je udario po treći put, stijena se raspukla."

Hajde... Podigni glavu! Ojačaj svoj moral! Oživi nadu! Budi pozitivan! Pruži ruku ljudima i raduj se!

Kada pogledamo muslimane danas, vidimo poraženu, očajnu, poniznu masu...

Podigni glavu! Aktiviraj nadu u sebi i pokreni se...!

Nada razgoni neizvjesnost

Nakon progona i neuspjeha u Taifu, Poslanik, s.a.v.s., se vraća u Mekku. Melek brda dolazi u posjetu Poslaniku, s.a.v.s., koji je pretrpio udarce i uvrede, koga niko ne želi slušati. Već dugo vremena niko ne želi prihvatiti islam.

Svijet se smračio, Poslanik, s.a.v.s., nema ni pomagača niti podršku. U tako teškoj situaciji, dolazi melek brda i kaže: "Muhammede, ako ti želiš, ja ću na njih strovaliti ova dva brda iznad Taifa."

Iako je krvario, Allahov Poslanik, s.a.v.s., odgovara:

'Ne, ja to ne želim! Molim Allaha da iz njihovih leđa (kičmi) izvede one koji će samo Allaha obožavati!'"85

Resulullah, s.a.v.s., se obraća Zejdu ibn Harisu s uvjerenošću i nadom u Allahovu moć i milost: "Zejde, Allah će poslati izbavljenje i izlaz iz ove situacije."

Početak nade - san!

Hajde da sanjamo. Nada je u početku san. Sanjaj nešto što priželjkuješ u srcu i zbog čega živiš. To će se sigurno ostvariti! Vjeruješ li u ovaj princip? Hajde da razgovaramo o ovome...

Sanjaj nešto i živi kako bi to ostvario (upornost o kojoj smo govorili ranije)... Budi uporan i sigurno ćeš ostvariti svoj san.

Šta želiš? Želim da budem najveći inženjer u ovoj zemlji... Sanjaj i živi da to ostvariš. Postat ćeš najbolji inženjer u zemlji.

Vjeruj mi, ovo nisu puke riječi. Ovo je oprobani recept.

Salahudin je sanjao i ostvario svoj san.

85 Buhari, 3231 i Muslim, 4629.

Hajde da sanjamo ono što nam nedostaje. Sanjajmo zajedno. O čemu? Sanjajmo kako pobjednički ulazimo u džamiju Al-Aksa. Ah! Vidiš li taj san? Osjećaš li? Zamisli sebe sada... Plovi maštom, zajedno sa mnom. Ja ću ti usaditi nadu. Dobro me slušaj - ja ne kreiram ružne snove, već te podučavam onome čemu nas Poslanik, s.a.v.s., podučava: "Allah je najveći, osvojena je..." Sanjaj kako ulaziš u grad... Vidiš li kolika je to radost? Hvala Allahu koji je odabrao da budem među oslobođiocima... Kakva čast! Ti upravo ulaziš... Otkuda? Postoji više ulaza... Dogovorio sam se sa prijateljima da ćemo ući na Vrata oprosta (hitta). Zašto baš na ta vrata? Zato što je Musa, a.s., Izraelićanima naredio da uđu na ta vrata: - a na kapiju pognutih glava uđite, i recite: 'Oprosti' - oprostit ćemo vam grijehе vaše. (El-Bekare, 58.) Oni nisu ušli na ta vrata i ja ću ući na njih, pognute glave, pokoran Gospodaru. Neću postupiti kao nepokorni Jevreji! Ulazim pokoran Tebi, Gospodaru, na Vrata oprosta!

S kim ćeš ući? Ko bi volio da bude s tobom? Čuješ li glasove dok ulaziš? Čuješ li tekbire? Sa svih strana narod viče: "Allah je najveći...! Allah je najveći...! Allah je najveći...!"

Čuješ li glas koji uzvikuje:

I reci: 'Došla je istina, a nestalo je laži; laž, zaista, nestaje!' (El-Isra, 81.)

Vidiš li vrata džamije? Vidiš li Kupolu na stijeni? Vidiš li maslinu? Vidiš li braću Palestinca kako te kličući dočekuju?

Primjećuješ li brata do sebe, koga nesvjesno držiš za ruku? To je mladić iz Iraka. Sa lijeve strane ti je mladić iz Kuvajta. Svi se držite za ruke i ulazite u Kuds zajedno, jedinstveni, zagrljeni...

Čuješ li radosne glasove? Vidiš li mjesto gdje je Omer ibn Hattab rekao: "Bilale, prouči nam ezan!"

Sada će biti proučen ezan u džamiji Al-Aksa!

Oh! Primjećuješ li svoje suze? Koliko si radostan zbog toga što te je Allah odabrao da budeš sa Salahuddinom, Omer ibn Hattabom i Ebu Ubejde ibn El-Džerrahom, r.a?!

Vidiš li mjesto odakle je uzdignut Poslanik, s.a.v.s.? Sada se tu nalaziš!

Čuješ li kako ljudi uče suru El-Feth? Vidiš li suze? Vidiš li kako čine sedždu Uzvišenom Allahu u džamiji Al-Aksa i kako je lijepa ta sedžda? Svi žele učiniti sedždu na onom mjestu gdje je to učinio Poslanik, s.a.v.s., tokom Israa!

Svi gledaju minber Salahuddina... Svi se prisjećaju prvih oslobođitelja!

Ti si tamo sada. Osjećaš li to?

Vidiš li kako cjelivaš ruku svoje majke Palestinke i govoriš joj: "Ja ću biti tvoj sin umjesto tvog sina šehida."

Ti joj govoriš: "Dozvoljavaš li da sagradim kuću koja ti je srušena? Hajdemo, mladići, sagradimo ovu kuću!"

Vidiš li kako se naše bogatstvo i blagostanje povećava? Zato što gradimo našu zemlju svojim rukama, našim firmama i našim parama...

Vidiš li voz? Kakav voz?

Voz koji prolazi kroz svaku muslimansku zemlju. Na svakoj stanici će se ukrcati novi ljudi, koji dolaze da te vide u džamiji El-Aksa, da tamo klanjaju i provedu dva-tri dana u džamiji!

Na svakoj stanici se ukrcavaju i putuju... Prolaze kroz Bagdad, Kuvajt... Putuju...

Ljudi se okupljaju na platou džamije da bi klanjali i činili sedždu zahvalnosti Allahu!

Veoma, veoma lijep san... Želiš li to? Živi za to...

Reći ćeš: "Probudimo se... Došlo je vrijeme da se probudimo..."

To je realan san.

Taj san će se obistinuti...

...i da u Hram kao i prvi put, ponovo provale i da sve što osvoje do temelja poruše. (El-Isra, 7.)

Navest ću ti argumente da ovo nije samo san, već realnost! Usadit ću ti nadu u srce. Ovo će se ostvariti. Tako mi Allaha, ostvarit će se...! Ali, muslimani, budite uspješni na svojim fakultetima... Mladići, hoćete da se san ostvari, a da ne učimo i da još uvijek prepisujemo u školi i na fakultetu?

Budi afirmativan i dostojanstven. Budi poslušan ocu i majci. Voli svoju zemlju; budi patriota. San će se ostvariti; sigurno će se ostvariti. Ali morate povećati broj produktivnih sati. Nemojte previše spavati. Razvijajte svoju zemlju i nada će postati stvarnost.

Nada u promjenu... Kako će se ostvariti?

Reći ću ti nešto što potvrđuje da će se nada ostvariti. Promjena će se desiti, a deset je razloga za to:

1. Allahov kosmički zakon glasi:

A u ovim danima Mi dajemo pobjedu sad jednima, a sad drugima. (Al-Imran, 140.)

Prilike nisu nepromjenljive. Moraju se izmijeniti, ali kako?

Istok je dugo vremena vodio Zemlju. Povijest poslanika: Ibrahim, a.s., je bio u Iraku; Junus u Iraku; Lut, Isa, Musa - svi su bili na Istoku. Nakon toga vodstvo prelazi na Zapad. Ko ga je preuzeo? Grci.

Vođstvo se ponovo vraća na Istok s pojavom poslanika Muhammeda, s.a.v.s. Tamo je ostalo 1.300 godina, a u prošlom vijeku je prešlo na Zapad. Ponovo će doći vrijeme kada će opet nama pripasti. To je jedan od Allahovih zakona... To predviđa i ajet: - Allah neće izmijeniti jedan narod, dok on sam sebe ne izmijeni. (Er-Rad, 11.). Ovo, također, predstavlja radosnu vijest - nadu!

2. Mi smo ummet koji neće umrijeti zato što ćemo biti svjedoci drugim narodima. Naš nestanak bi značio nastupanje Sudnjeg dana. Ummet može oslabiti, ali će neminovno ojačati, iznova. Ovaj narod nije poput Perzije ili Faraona. Ne... Ummet mora opstati, zato što nosi posljednju Allahovu riječ upućenu stanovnicima Zemlje -Časni Kur'an: - Mi, uistinu, Kur'an objavljujemo i zaista ćemo Mi nad njim bdjeti! (El-Hidžr, 9.) Ta riječ je kod ovog ummeta i ako on nestane, tog trenutka će nastupiti Sudnji dan. Ako bi ovaj ummet nestao, ko bi bio nosilac tevhida na Zemlji? Niko. Kada bi nestao, ko bi sprovodio Allahov zakon na Zemlji?

Niko.

Na šta liči ovaj ummet? Na Sunce i Mjesec. Kada oni nestanu, nastupit će Sudnji dan.

Naše današnje stanje nije stanje zalaska, već pomračenja Sunca. Šta rade ptice tokom pomračenja? Sklanjaju se u gnijezda, ali ne spavaju! Ostaju budne i očekuju ponovno pojavljivanje Sunca. Instinktivno osjećaju da to nije zalazak.

Posljednjih stotinu godina traje pomračenje. Ummet nije nestao, a ptice na slabom svjetlu očekuju da se Sunce ponovo pojavi. A kakvo je to slabo svjetlo?

Omladina koja sve više prilazi vjeri. To je vječno svjetlo.

3. Mnogi kur'anski ajeti; kaže Uzvišeni:

Mi ćemo, doista, pomoći poslanike Naše i vjernike u životu na ovom svijetu, a i na Dan kad se dignu svjedoci. (Gafir, 51.)

Allah je zapisao: 'Ja i poslanici Moji sigurno ćemo pobijediti!' (El-Mudžadele, 21.)

Allah obećava da će one među vama koji budu vjerovali i dobra djela činili sigurni namjesnicima na Zemlji postaviti. (En-Nur, 55.)

Prema tome, mi ćemo jednog dana pobijediti, zato što je Allahova moć uz nas. A sve dok to imamo, nećemo biti poraženi zbog malobrojnosti!

4. Allahov Poslanik, s.a.v.s., kaže: "Allah mi je predočio Zemlju. Vidio sam i Zapad i Istok. Moj ummet će posjedovati sve što mi je pokazano."86

86 Muslim, 7187 i Tirmizi, 2176. 208

5. Pitali su Allahovog Poslanika, s.a.v.s.: "Koji će grad biti prije osvojen: Konstantinopolj ili Rim?" Odgovorio je: "Bit će osvojen Konstantinopolj." Taj grad, Istanbul, osvojio je Mehmed El-Fatih 600 godina kasnije. "A bit će osvojen i Rim", nastavi Poslanik, s.a.v.s.

6. "Neće nastupiti Sudnji dan sve dok muslimani ne povedu borbu protiv Jevreja (Židova). Tada će i kamen i drvo, iza kojih će se sakriti Jevrej, govoriti: "O, muslimane, evo Jevreja (sakrio se) iza mene, dođi i ubij ga."87

Ova vjera, nakon svakog pada, postaje još jača. Pogledajte u Godinu tuge, kada su umrli Ebu Talib i Hatidža, r.a., i kada je utihnula Objava. Ubrzo, potom, desila se Hidžra i nastanak islamskog društva.

U vrijeme Ebu Bekra veliki broj arapskih muslimana se odmetnuo od vjere. Ipak, nakon toga je uslijedilo osvajanje Perzije i Bizanta. Svaku kušnju smjenjuje nagrada. Budi siguran u to!

7. Buđenje omladine najbolji je predznak ostvarenja sna!

8. Sve više žena je privrženo vjeri, što je veoma važno. Jer, na kraju, ona je odgovorna za odgoj mladića i ljudi.

9. Kolaps svih drugih principa na Zemlji; Kad god jedan sistem vrijednosti propadne, javlja se šansa za povratak sigurnosti i sreće za čovječanstvo. Svijet može napredovati jedino uz islam.

10. Na kraju, kada je tama najgušća, zora se ponovo javlja. Sada je tama gusta; pobjeda će neminovno doći, uz Allahovu pomoć.

87 Muslim, 7268.

Vrijednost nauke

Veliki rascjep između nas i naprednog svijeta

Koji je najveći problem današnjeg islamskog ummeta? Odgovor ne moramo tražiti dugo. To je nauka. Uz pomoć nauke se uzdiže vrijednost država i naroda. Mi smo ummet koji, nažalost, nije dovoljno obrazovan. Ne vodimo računa o naučnom istraživanju niti o napredovanju na polju nauke u onoj mjeri u kojoj brinemo o hrani i jelu, i drugim, manje vrijednim, stvarima. Osnove napretka navedene su u ajetu: - I protiv njih pripremite koliko god možete snage... (El-Enfal, 60.)

Pogledajmo neke činjenice koje smo izgubili iz vida:

Procent nepismenosti u arapskom svijetu iznosi više od pola - oko 60 %. Od 300 miliona Arapa 180 miliona ne umije čitati ni pisati.

To je velika katastrofa za ummet kome su prve riječi Objave bile: Čitaj! (El-Alek, 1.)

Analizirajmo zajedno ove procenete. Allah u Kur'anu objavljuje: Reci: 'Zar su isti oni koji znaju i oni koji ne znaju? Samo oni koji pameti imaju pouku primaju!' (Ez-Zumer, 9.)

Kanada je nedavno objavila da je potpuno iskorijenila nepismenost. I, naravno, ne samo nepoznavanje čitanja i pisanja, već i rada na kompjuteru! Vidite li kolika je razlika između nas i razvijenog svijeta?

Kada pogledamo Nobelovu nagradu, koja se dodjeljuje od 1901. godine za najbolje dostignuće u određenim disciplinama, vidimo da naših mladih ljudi tu nema.

Odaberimo tri naučna polja, na primjer: medicinu, herniju i fiziku. Tu možemo vidjeti razliku između nas i ostalih naroda.

U proteklih stotinu godina samo su dva muslimana osvojila ovu nagradu: jedan Pakistanac i Ahmed Zuvil. S druge strane, 81 Amerikanac je osvojio tu nagradu u medicini i 45 u herniji.

Iz Britanije je 26 ljudi osvojilo ovu nagradu u medicini, a 25 u fizici. Zamisli kada bi svi oni bili muslimani, da li bi nam stanje bilo ovakvo? Sjećate li se naše radosti i ponosa doktorom Ahmedom Zuvilom?

Traženje znanja je obaveza

Mi smo potpuno odsutni sa polja naučnog istraživanja. Sve izume iz proteklog vijeka smo uvezli - od struje do aviona, preko suhe olovke, mobilnog telefona i kompjutera. A nama je objavljeno: - Čitaj, plemenit je Gospodar tvoj, Koji poučava peru, Koji čovjeka poučava onome što ne zna. (El-Alek, 3-5.)

Nas, ustvari, nema nigdje na karti naučnog istraživanja i proizvodnje. Čak i sedžade za namaz i tespihe uvozimo izvana.

Ostavimo na stranu države poput Amerike i Engleske. Uzmimo u obzir Indiju, zemlju trećeg svijeta. Indija je zemlja koja je najveći izvoznik kompjuterskih programa na svijetu. Njen progres na tom polju je evidentan. Izvoz u 2000-oj godini se procjenjivao na 6 miliona dolara, a u 2002-oj 8 miliona.

Za kompjuterske programe nisu potrebni centri niti laboratorije. Potreban je samo sto i računar. A toga makar ima dosta kod naše omladine! Nama je potreban aktivan mozak. Njemački kancelar je najednom sajmu informatičke tehnologije lično priznao da je prinuđen dati 30 radnih viza Indijcima zato što su potrebe Njemačke za programerima veće od mogućnosti.

Doista je žalosno što se, nakon 14 vijekova pozivanja Allahu, nalazimo na začelju naučnog i tehnološkog napretka. Naučnici i nauka su nužnost. Zašto smo dozvolili da dospijemo ovdje?

Nauka zbog nauke

Gdje smo mi u odnosu na ovu strogu dužnost koja nam je ostavljena? Koji su uzroci nazadovanja islamskog ummeta u nauci? Dobro pogledajmo neke uzroke:

Prvo: Više ne poštujemo znanje. Nauka nema vrijednosti u našem životu. Mi samo uvozimo i na tome ostaje. U prošlosti su učenjaci uživali veliko poštovanje. Halifa Harun Er-Rešid je iz poštovanja polijevao učenjaku da opere ruke nakon jela.

Drugo: Nauka je kod nas postala puki papir - svjedočanstvo. Nije cilj donijeti korist ummetu. Svaki student uči kako bi položio, stekao novo zvanje i ništa više.

Analizirajmo ovu situaciju: Jedan japanski student je bio američki stipendista na doktoratu u Americi. Tokom studija ostvario je neki izum. Prekinuo je studije i otkazao stipendiju. Kada je spremao dokumentaciju za odlazak, pitali su ga: "A doktorat?"

Odgovorio je: "Učio sam kako bih izumio ovaj aparat. A pošto sam ga izumio, svjedočanstvo samo po sebi meni ne znači. Vraćam se da služim svojoj zemlji."

Treće: Ljudi ne studiraju i ne znaju ono što treba. Nismo svjesni mogućnosti i zanimanja u kojima možemo biti eksperti. Dešava se da nekoliko godina nakon diplomiranja mnogi mladići mijenjaju svoja zanimanja i godine njihovih studija se gube uzalud. Gdje su programi za otkrivanje talenata i sposobnosti?

Četvrto: Ovo je problem problema. Pogrešno shvaćanje islama kod omladine. Neki smatraju da islam predstavlja samo obrede u džamiji. Čim se okrenu vjeri, prekidaju svaki napredak i njihov naučni nivo pada. Postaje neuspješan i najgori primjer islama i muslimana.

Naša vjera se sastoji od društvenih i ličnih obaveza (fardi-kifaje i fardi-ajn). Svaki izum koji nisu postigli muslimani, automatski postaje lična obaveza svakog muslimana. A kada jedan od njih izumi nešto, obaveza spada sa ostalih. Ti svojim znanjem čuvaš jednu od granica islama.

Tako vam Allaha, zbog čega jedan musliman napušta studije medicine ili društvenih nauka zbog šerijatskih nauka? To je pogrešno shvaćanje vjere! Dovoljno je da znaš ono što ti omogućava da ispravno obavljaš ibadete. Nakon što uspiješ u svojoj struci, pređi na druge nauke.

Peto: Ovaj razlog je veoma važan: postali smo ummet koji ne čita, premda je čitanje postalo dostupno posredstvom Interneta, izdavaštva i na svim nivoima. Šta čekaš?

U bilo kojoj stranoj državi na svijetu, teško ćeš vidjeti čovjeka koji sjedi u sredstvima javnog prijevoza, bez knjige. Svi uzrasti čitaju neku knjigu. Kod nas, ako neko drži papir u ruci, to je zato što rješava ispunjalke (ukrštenice). A kada surfuju Internetom, to čine zbog praznih priča, brbljanja ili igre.

Brate čitaoče, povrh svega toga, vidimo da nam se Uzvišeni u Kur'anu obraća: ...a vama je dato samo malo znanja. Da, to je veoma tužno.

Među uzrocima našeg nazadovanja je to što je varanje raširena pojava među omladinom. Zato pazite, jer onaj ko vara snosi grijeh cijelog ummeta!

Dato mu je znanje, a on ga drugima brani

Dok učimo, nismo svjesni smisla, niti koristi koju ummet ima od toga što učimo.

Pogledajmo koliko vladamo drugim jezicima i kompjuterskim vještinama? Kada su Arapi bili na vrhu svijeta, Evropljani su bili primorani učiti arapski jezik, a sad kad smo došli na dno, moramo mi učiti njihov jezik.

Razmisli dobro o ovome.

Olahko odabiranje zvanja, na osnovu eventualne koristi od njega, nije islamski opravdano. Nije islamski ni čuvati znanje od drugih iz straha od konkurencije.

Allahov Poslanik, s.a.v.s., kaže: "Ko bude pitan za nešto, pa to sakrije od ljudi, bit će zauzdan na Sudnjem danu uzdama od Vatre."⁸⁸

⁸⁸ Ibn Madže, 264.

Niko više ne vodi računa o ulaganju u naučno istraživanje, zato što ta istraživanja nemaju vrijednosti. Da bi obavili hadž, bogataši troše hiljade na sebe i druge, ali ne daju niti ulažu nijednu paru na neko istraživanje. To je, doista, velika šteta za nas i za islamski ummet.

Optužuješ islam? Slušaj šta on propisuje!

Neko će možda reći: "Možda je problem u islamu. On ummetu zabranjuje da se ponaša tako. Dokaz za to je što sav naučni progres leži van islamskog ummeta!"

Pogledajmo našu vjeru... Prva objavljena riječ glasi: "Čitaj!" Zašto? Zašto kada je naš poslanik Muhammed, s.a.v.s., nepismen, nije umio čitati? Zna li zašto? Zato što s Muhammedovom misijom prestaje epoha nadnaravnih mudžiza i nastupa vrijeme konkretne pobjede.

Prethodni poslanici su pobjeđivali opazajnim mudžizama: Musaov štap, Nuho potop... Pobjeda Allahovog Poslanika, s.a.v.s., i njegovog ummeta proistekla je iz njih samih. Druga objavljena kur'anska sura počinje riječima: Nun. Tako Mi kalema i onoga što oni pišu. (El-Kalem, 1.)

U suri El-Bekare, u kontekstu pripovijedanja o Ademovom stvaranju, Uzvišeni kaže: - I pouči On Adema nazivima svih stvari (El-Bekare, 31.)

Riječ alim (znajući, sveznajući) spomenuta je 224 puta u Kur'anu.

Riječ i/m (nauka) spomenuta je 375 puta.

Islam je daleko od optužbi da je on odgovoran za zaostalost muslimana. Znaj to! Poslušaj hadise koji podstiču na nauku i ukazuju na vrijednost muslimana na ovom i budućem svijetu.

Naredni hadis podstiče na nauku i obrazovanje: "Ko prevali put kako bi stigao do znanja - Allah će ga povesti putem Dženneta."⁸⁹ Hoćeš li u Džennet? Tragaj za znanjem uz pomoć kog ćeš služiti svom narodu i vjeri! Resulullah, s.a.v.s., također, kaže: "Zaista meleki podmeću svoja krila onome koji traži nauku (zastiru ga svojim krilima) iz zadovoljstva (ljubavi) prema onome što traži."⁹⁰

Allahu, kako su lijepe ove riječi...! Meleki nam pružaju svoja krila kada se bavimo naukom... Da, to je tačno... Međutim, mnogi mladići su uporni u odluci da se ne obrazuju. Govore: "Ja sam zadovoljan svojim stanjem. Šta bih radio sa diplomom?"

Analiziraj ovaj hadis: "Doista za učenjaka traži oprost sve što je na nebesima i na Zemlji, pa čak i ribe. Prednost (vrijednost) učenjaka nad pobožnim je kao prednost (vrijednost) punog mjeseca nad ostalim zvijezdama (nebeskim tijelima)." ⁹¹ Učenjak je onaj ko poznaje svjetovne i vjerske nauke koje doprinose cijelom ummetu.

U hadisu stoji: "Ko izađe da traži znanje, na Božijem je putu sve dok se ne vrati." ⁹²

Znaš li šta to znači? On ima nagradu borca na Božijem putu, sve dok se ne vrati svojoj kući. Islam podstiče na traženje znanja ma gdje se ono nalazilo. Allah neće uskratiti nagradu za to.

⁸⁹ Muslim, 6794 i Tirmizi, 2646 i 2495.

⁹⁰ Tirmizi, 3535.

⁹¹ Ebu Davud, 3641, Tirmizi, 2682 i Ibn Madže, 223. « Tirmizi, 2647.

Najljepše svojstvo poslanika - nauka

Nauka je najljepše svojstvo poslanika. Uzvišeni Allah je o Musau rekao:

- Mi ga mudrošću i znanjem obdarismo (El-Kasas, 14.). O Davudu i Sulejmanu kaže:

Davudu i Sulejmanu smo znanje dali i oni su govorili: 'Hvala Allahu koji nas je odlikovao iznad mnogih vjernika, robova Svojih! (En-Neml, 15.)

Božiji Poslanik, s.a.v.s., kaže: "Svaki poslanik je poznao određeni zanat."

Npr., Allahov poslanik Zekerijja je bio stolar...

Pogledajmo kako je Poslanik, s.a.v.s., planirao da svoj ummet dovede do vodeće pozicije, što su nedugo, zatim, postigli. Zarobljenici u Bici na Bedru su se mogli otkupiti ukoliko opismene desetericu muslimana...

Jedan od onih koji su tada bili podučeni jeste Zejd ibn Sabit, kodifikator Kur'ana.

Naš poslanik Muhammed, s.a.v.s., tražio je od Zejda ibn Sabita da nauči hebrejski jezik i on je to postigao za 18 dana. Pitao ga je: "Možeš li im pisati?" "Mogu", odgovori on. To, znači, nije bilo osnovno znanje, već potpuno vladanje jezikom. To se zove naučnim napretkom.

Allahov Poslanik, s.a.v.s., je iskorijenio praznovjerja, slijeđenje nezalica i zastrašivanje mitovima i prividima. Rekao je: "Ko ode gataru ili vračaru, namaz mu neće biti primljen četrdeset dana." ⁹³

⁹³ Ahmed u Musnedu, 4/68. 218

Naučni napredak je program koji je uspostavio Božiji Poslanik!

Božiji Poslanik, s.a.v.s., je učitelj ummeta. Uspostavio je ono što mi danas nazivamo naučnim napretkom islamskog ummeta. Započeo ga je obrazovanjem i podsticanjem na nauku, iskorjenjivanjem neznanja, mitova, a potom i uvođenjem statistike. Da, statistike. To je savremena nauka koja je povezana s informatikom. Božiji Poslanik, s.a.v.s., je govorio: "Izbrojte mi one koji posjeduju oružje... Izbrojte mi one koji su prihvatili islam..."

Još jednu stvar je uvrstio u program napretka, a to je timski rad: "Jedni drugima pomažite u dobročinstvu i čestitosti".

Hassan ibn Sabit je jednom rekao: "Sastavit ću poemu kojom ću napasti nevjernike. Božiji Poslanik, s.a.v.s., zatraži da konsultira Ebu Bekra Es-Siddika, zato što je on najbolje poznao rodoslov Arapa, kako Hassan ne bi pogriješio. To se, uistinu, i dogodilo. Hassan je sastavio kasidu. Kada su je nevjernici Kurejša pročitali, rekli su: "Tako nam Lata i Uzze, iza ove kaside stoji Ebu Bekr!"

Posljednje što je ugrađeno u program naučnog napretka ummeta jeste odbacivanje nauka koje nemaju koristi, jer, na sve što ne koristi ummetu, ne treba trošiti vrijeme. Poslanik, s.a.v.s., kaže: "Allahu moj, utječem Ti se od znanja koje ne koristi."94 "Gospodaru moj, učini korisnim ono čime si me poučio, i pouči me onim što će mi od koristi biti, i povećaj mi znanje."95 Ovo je najveći problem nas, Arapa. Znanje je naše, ali se nalazi kod drugoga - kod Zapadnjaka koji su nas prestigli svojim potencijalima, ali i jednom drugom stvari, o kojoj smo ranije govorili - korišćenjem vremena.

Da, vremena koje se na najbolji način koristi na Zapadu, a na najgori kod nas.

94 Nesai, 5551 i Ibn Madže, 250.

95 Tirmizi, 3599.

Braćo, zar nije došlo vrijeme da presaberemo svoj život i svakodnevne postupke? Jeste, tako mi Allaha, vrijeme je.

Tako mi Allaha, prednost Zapada je samo u tome što ispravno troši vrijeme. Hajde da i mi iskoristimo svoje potencijale i raznovrsna umijeća, budući da smo mi narod znanja. Budimo vodeći u privredi, medicini, fizici, hemiji...

Neka naše znanje ne bude ograničeno samo na islamske nauke.

Smatram da je najvažnije i najpotrebnije da osnujemo fond za unapređenje naučnog istraživanja.

Nadam se da će činjenice koje sam naveo ojačati našu poziciju.

Moramo se obrazovati i napredovati, kako bi se oslobodili tereta koji nas pritiska. Ali, kako? Znanjem, bez sumnje.

Sve dok on sam sebe ne promijeni (Er-Ra'd, 11.) Sve dok ne budemo učili radi sebe i radi ummeta.

Upamtite moju posljednju poruku: Islam i neznanje nikako ne idu zajedno...

Ustrajnost u teškoćama

Na mucu se poznaju junaci

U teškim situacijama i iskušenjima ljudi postaju konfuzni: ne znaju šta da rade i kuda da krenu. Jedna grupa ponizno upućuje dovu Allahu i preduzima ono što treba, ali ipak ne dobija plodove kakve je očekivala. Neka je Allah na pomoći!

Iskušenja prate još teži momenti ukoliko se čovjek na pravi način ne postavi prema posljedicama kušnje. Srca su prevrtljiva. I postojani mogu pasti; i čvrsti vjernici predaju svoju sudbinu u ruke drugih, "zato što oni razumiju sve, uspijevaju u svemu, dok mi uvijek propadamo i gubimo!" Stvar je krajnje ozbiljna.

Neki ljudi gube nadu, ne nazirući dovoljno svjetla za kojim bi se povodili... A mudri i svjesni su zapanjeni i jedva znaju kako razmišljati i kako se ponašati.

Međutim, znaj da će to i tebe zadesiti. Zašto?

Zato što smutnja i kušnja predstavljaju sito kojim se razdvajaju iskreni od lažljivaca. To je ispit na kom se mjeri pouzdanje ljudi u Allaha.

Mjerilo povjerenja ljudi u svoju vjeru;

Mjerilo čovjekovog uvjerenja da Allah čuje njegovu dovu i uslišava je;

Mjerilo uvjerenja muslimana da će Allah pomoći ovu vjeru i ummet;

Mjerilo samopouzdanja svakog muslimana, da može biti produktivan i konstruktivan.

Sve je to ispit. Zašto? Zato što se putem njega dolazi do rezultata riječi i djela.

Elif Lam Mim. Misle li ljudi da će biti ostavljeni na miru ako kažu: 'Mi vjerujemo!' i da u iskušenje neće biti dovedeni? A Mi smo u iskušenje dovodili i one prije njih, da bi Allah sigurno ukazao na one koji govore istinu i na one koji lažu.

(El-Ankebut, 1-3.) Doista je ovaj Kur'an veličanstven, valjan za svako vrijeme i mjesto. Obraća se tebi, muslimu, koji si pogođen kušnjom. Usmjerava te i opominje. Čitaj Kur'an u teškim momentima i razumjet ćeš ono što do tada nisi mogao razumjeti.

Još nije kraj...

Tegobe su prolazne.

Misliš li da ćeš, nakon što si postao pokoran Allahu, uputio Mu dove, počeo praktisirati vjerske obrede i promijenio svoje ponašanje, misliš li da će iskušenje nestati i da će sve biti kao i ranije? U tom slučaju si pao na ispitu! Vрати se sebi da saznaš gdje je greška zbog koje si pao na ispitu. Znaj da je najvažnija stvar na ovom svijetu to kako ćemo stati pred Uzvišenog Gospodara.

Hoćemo li biti sretni i radosni? Hoćemo li uzdignute glave govoriti:
"Gospodaru, ustrajno i čvrsto sam radio za Tvoju vjeru. Bio sam Ti pokoran i uvjeren u Tvoju pomoć, uprkos iskušenjima", ili će biti suprotno?

Prema tome, pogledajmo kako ćemo biti ustrajni u iskušenjima i sačuvati se kušnji koje potresaju srca i razum?

Četiri su konstante koje moramo usaditi u svoja srca pri iskušenjima. Tako će srce biti ustrajno i neuzdrmano u teškim trenucima.

To su konstante naše vjere - postojane poput ubjeđenja u srcu...

Da, možemo se razilaziti oko nekih stvari - ko je u pravu, a ko nije; ko je pretjerao, ko je oštećen, itd...

Međutim, te konstante moraju ostati nepromjenljive i postojane. Ukoliko ih izgubimo, naći ćemo se u krizi s vjerom, krizi s uvjerenjem, krizi pri susretu s našim Gospodarom, krizi cijelog ummeta. .. Ako ummet izgubi tu konstantu, to će značiti njegov kraj.

Reći ćeš: "Zar ummet već nije dokrajčen? Nakon svega što se desilo?"

Naravno, još nije kraj.

Ummet još nije dokrajčen. Ti si u krivu i ne vidiš pravu sliku stvarnosti. U zabludi si.

Uvijek su u našoj islamskoj historiji kušnje dolazile kao najava moći i pobjede. A historija se stalno ponavlja.

Usadi ove stvari i konstante u svoje srce u vremenu smutnje. Podučavaj tome svoju djecu. Diskutiraj o tome sa svojim prijateljima i kolegama, kako bi to i na njih prenio i kako ne bi bili uzdrmani u vremenu smutnje.

Allah ima svu vlast

Prva konstanta: Sve pripada Allahu; cijela Zemlja je u Allahovoj vlasti.

Slušaj Kur'an i živi s njegovim ajetima. Uzvišeni kaže:

Reci: 'O, Allahu, Koji svu vlast imaš! Ti vlast onome kome hoćeš daješ, a oduzimaš je od onoga od koga hoćeš; Ti onoga koga hoćeš uzvisuješ, a onoga koga hoćeš unizuješ; u Tvojim rukama je svako dobro. Ti, uistinu, sve možeš!' (Ali Imran, 26.)

Vidiš li razmjere moći? To je najveća snaga u svemiru!

Ti uvodiš noću dan, i uvodiš dan u noć; Ti od neživog stvaraš živo, i od živog neživo; Ti opskrbljuješ koga hoćeš, bez računa.

(Ali Imran, 27.)

Analiziraj ovaj ajet:

Allah je - nema boga osim Njega - Živi i Vječni! Ne obuzima Ga ni drijemež ni san! Njegovo je ono što je na nebesima i ono što je na Zemlji! (El-Bekare, 225.)

...a Allah čini šta hoće, ali većina ljudi ne zna. (Jusuf, 21.) Jesi li obratio pažnju? Čini šta hoće.

Zar ne znaš da Allah zna što je na nebesima i što je na Zemlji? (El-Mudžadele, 7.)

Zar ne vidiš da je Allah mudro nebesa i Zemlju stvorio? (Ibrahim, 19.)

Zar ne znaš da je Allahu poznato sve što je na nebu i na Zemlji? (El-Hadž, 70.)

O, muslimane, kome pripada Zemlja? Samo Allahu. Nemoj da tvoje pouzdanje u Allaha bude poljuljano. Jedino On posjeduje Zemlju i sve što je na njoj. Jedino Njemu pripada vrijeme i prostor...

Ko je bio prije nas? Ko je bio prije muslimana i njihovih neprijatelja? Ko je postojao prije nebesa i Zemlje? Ko je postojao prije džinna i meleka? Jedino Allah! Zemlja je u Njegovom vlasništvu. On vidi i čuje: - Ne bojte se! Ja sam s vama, Ja sve

čujem i vidim. (Ta-ha, 46.)

Znači, On posjeduje Zemlju i prati šta se na njoj dešava. Njemu ništa ne promiče: - On zna nevidljivi i vidljivi svijet (El-En'am, 73.) On je svemu Gospodar i Vlasnik.

I, zaista, On može, kada nešto hoće, samo za to rekne: 'Budi!' - i ono bude. (Ja-Sin, 82.)

Njegova volja je neprikosnovenjena. On je svemoguć. Ne može Mu umaći nijedna stvar na Zemlji niti na nebesima. On je Uzvišeni i Veličanstveni. Gdje je tvoje pouzdanje u Allaha? Tvoja dova nije uzalud proučena. Uzvišeni Allah ju je čuo i zna koliko si je iskreno uputio. Ipak, na Zemlji postoje zakonitosti kojih mi možda nismo svjesni u ovom trenutku. Nakon nekoliko godina ćemo se možda smijati brizi koju smo osjećali u kušnjama... Smijati ćemo se kada shvatimo kakvu dobrobit smo imali u tim teškoćama, a nismo bili svjesni. Hvaljen nek Si, Gospodaru! Ti znaš, a mi ne znamo. #

Upravljaš svime, blag Si i milostiv.

Uzvišen Si, Gospodaru!

Ako je Allah s tobom, ništa drugo nije važno

Delegacija iz Jemena je došla Božijem Poslaniku, s.a.v.s. Upitali su: "Božiji Poslanice, došli smo te pitati o stvaranju."

Poslanik, s.a.v.s., reče: "Allah je bio sam. Bio je nepoznanica ljudima." Znači, nikome nije bio poznat. Mi smo stvoreni na ovoj Zemlji. Ona je Njemu pripadala, a potom nas je na njoj nastanio.

Naše postojanje započelo je udahnućem:

...pa kad mu savršen oblik dam i život u nj udahnem, vi mu se poklonite! (El-Hidžr, 29.)

Svemir će nestati puhanjem:

I u rog će se puhnuti, i umrijet će oni na nebesima i oni na Zemlji. (Ez-Zumer, 68.)

A tada će Allah kazati: "Ko sada ima vlast? Ko sada ima vlast?" Niko neće odgovarati, zato što niko neće postojati. Uzvišeni će odgovoriti: "Vlast pripada Allahu, Jedinom i Svemoćnom!"

Ibn Omer, r.a., kaže: "Vidio sam Poslanika, s.a.v.s., kako se uspinje na minber i povišenim glasom izgovara: Allah veliča Sebe... Allah veliča Sebe...' Čuješ li? Tada je Poslanik, s.a.v.s., proučio ajet: 'Oni ne veličaju Allaha onako kako Ga treba veličati; a čitava Zemlja će na Sudnjem danu u šaci Njegovoj biti, a nebesa će u desnici Njegovoj smotana ostati. Hvaljen neka je On i vrlo visoko iznad onih koje Njemu smatraju ravnim!' (Ez-Zumer, 67.) Ibn Omer, r.a., dodaje: "Poslanik, s.a.v.s., je nastavio: 'Uzvišeni kaže: 'Ja sam Vladar... Ja sam Uzvišen... Ja sam Moćan... Ja nad svim bdim... Ja sam Veličanstven" i nabrojao je Allahova lijepa imena."⁹⁶ Izgovaraj Allahova lijepa imena u kušnji. Razmišljaj o njima i usadi ih u srce! Ibn Omer, r.a., kaže: "Nabrajao je Allahova imena tako da se minber pod Poslanikovim nogama tresao!"

Minber, drveni, neživi... Trese se i drhti pred Allahovom veličinom, od Allahovih imena. Allahov Poslanik, s.a.v.s., je postojan, ali drvo se treslo od Poslanikove uvjerenosti u Allahova imena, u Njegovu uzvišenost, veličanstvenost, moć i vlast... Nemoj biti konfuzan... Allah je s tobom! Na našoj strani je Onaj Koji svu vlast ima. Zar može izgubiti onaj ko na svojoj strani ima Allahovu moć i savršenstvo!?

Otkuda to? Od vas samih!

Zapitat ćeš se: Zašto nam se događaju ove kušnje? Znamo da Allah čini što hoće i da svime vlada. Zbog čega su, onda, muslimani izloženi nesrećama i kušnjama?

To pitanje su ashabi postavili nakon poraza u bici na Uhudu. Oni su bili na Pravom putu, a mnogobošci u zabludi. Nema većeg grijeha od nevjerovanja. Zbog čega je došlo do sloma nakon prve pobjede?

To nije bio poraz, već povlačenje i slom vojske.

Poginulo je sedamdeset ashaba. Preživjeli su se pitali: Otkud sad ovo?

Poslanik, s.a.v.s., je s nama, a mi gubimo?

⁹⁶ Ahmed u Musnedu, 2/72.

Kao odgovor im je objavljen ajet:

Reci: 'To je od vas samih!' I nama se sada Kur'an obraća:

Reci: 'To je od vas samih!' Čitaj Kur'an i naći ćeš odgovore na svako pitanje koje te u kušnjama muči. To je Ustav ummeta za svako vrijeme i mjesto.

Reci: 'To je od vas samih!', a vi se budite tek u vrijeme smutnje. Vi ste, muslimani, spavali proteklih stotinu godina. Može li se porediti nekoliko dana ili mjeseci sa stotinu godina?

Da... Past će žrtve i prolit će se krv na tom putu, ali sve to predstavlja oštar šamar svakom uspavanom nemarniku.

Neka se probudi i pogleda gdje je dospio njegov ummet i njegova zemlja.

A Allah će upotpuniti Svoje svjetlo

Druga konstanta: Allahova vjera je zasigurno pobjednička. Moraš biti uvjeren u to. Uputit ću te na Kur'an, koga toliko dugo zapostavljaš. Pročitaj:

Oni žele da utru Allahovo svjetlo ustima svojim, a Allah će učiniti da svjetla Njegova uvijek bude, makar krivo bilo

nevjericima. (Es-Saff, 8.) Znaš li šta to znači i čemu sličí?

Kao da neko želi zakloniti sunčevu svjetlost svojom rukom. Želi ljudima oduzeti to svjetlo! Možeš li vjerovati u to?

Prema tome, zašto ne vjeruješ da će Allah pomoći Svoju vjeru? To je Njegova vjera i On će je štititi.

Zamisli: kada bi se svi ljudi pretvorili u ulične čistače kako bi nebo zaklonili prašinom. Da li je to moguće?

Tome je sličan onaj ko misli da Allah neće pomoći Svoju vjeru i da postoji velika sila koju ne možemo savladati i koja će uništiti našu vjeru!

Ne... Nebo će ostati vedro i sjajno, a prašina će se vratiti nama... Neće nimalo naškoditi nebu.

Budi uvjeren da će Allah upotpuniti Svoje svjetlo, makar bilo krivo nevjericima.

Allahovo obećanje... čestitim ljudima!

Razmisli o Allahovim riječima:

Mi smo u Zeburu, poslije Tevrata, napisali da će Zemlju Moji čestiti robovi naslijediti. (El-Enbija, 105.)

Ali mi smo, Gospodaru, Tvoji robovi! Pazi... uvjet je da budemo čestiti robovi!

Allah obećava da će one među vama koji budu vjerovali i dobra djela činili sigurno namjesnicima na Zemlji postaviti, kao što je postavio namjesnicima one prije njih, i da će im zacijelo vjeru njihovu učvrstiti, onu koju im On želi, i da će im sigurno strah bezbjednošću zamijeniti; oni će se samo Meni klanjati, i neće druge Meni ravnim smatrati. (En-Nur, 55.) Pa gdje je, Gospodaru moj, to obećanje? Dobro, a gdje su vjernici? Ovo Kur'an govori i utvrđuje.

Budi dio te skupine

Budi uvjeren da će Allahova vjera zasigurno pobjediti. Kur'an nas obavještava o tome:

Allah je zapisao: 'Ja i poslanici Moji sigurno ćemo pobjediti!' (El-Mudžadele, 21.)

Mi ćemo, doista, pomoći poslanike Naše i vjernike... (Gafir, 51.)

Allahova vjera je pobjednička, pobjednička!

Međutim, kakve bi sreće bio kada bi ti izvojevao tu pobjedu!

Kakve bi sreće bio kada bi ti doživio pobjedu u svom vremenu?!

Koliko bi radostan bio kada bi pripadao skupini za koju Allahov Poslanik, s.a.v.s., kaže: "Uvijek će jedna skupina mog ummeta ustrajavati na Pravom putu. Neće im nauditi neprijatelji sve do Sudnjeg dana."⁹⁷ Oni su bili takvi... Budi dio ove blagoslovljene skupine... Budi čvrst u kušnjama, kako bi doživio radost uvjerljive pobjede!

Buđenje ummeta - najveći dar!

Dragi brate,

Nipošto ne gubi nadu u Allahovu pomoć i pobjedu Njegove vjere.

Ako izgubiš nadu, ući ćeš u opasnu zonu... blizu teških grijeha... Shvataš li to?

⁹⁷ Imam Ahmed u Musnedu, 5/92-94 i Hakim u Mustedreku, 4/449. 230

Gubljenje nade u Allahovu milost je težak grijeh. Zato, nemoj gubiti nadu da će vjera pobijediti, pa makar za stotinu godina.

Šta je tebi? Je li ovo tvoja vjera?! To je Allahova vjera!

Naravno, ovo je tvoja vjera. Međutim, ti ne upravljaš njome. Od tebe se traži da radiš i trudiš se. Sve ostalo je Allahovo. On će postupiti kako bude htio. Znaj da svi ljudi imaju neke koristi od kušnji, bez obzira da li se radi o liderima ili građanstvu. U kušnjama ima toliko pouka i značenja da bismo mogli knjigu napisati.

Koliko mladića se probudilo u kušnjama? Koliko se djevojaka osvijestilo nakon dugog nemara? Koliko ljudi je shvatilo da su problemi i kušnje povezani s vjerom i islamom? Naša dužnost je da se trudimo i zalažemo, a rezultati će uslijediti.

Koliko ljudi je ponovo počelo prakticirati nafilu? Sada poste ponedjeljkom i četvrtkom; uče Kur'an i urednije obavljaju obavezne i dobrovoljne namaze. Koliko ljudi je shvatilo da ne rade dovoljno za svoju vjeru i da će drhtati od straha pred svojim Gospodarom na Sudnjem danu, zbog te nemarnosti? Bit će pitani: "Cime ste doprinijeli svojoj vjeri?"

Koliko ljudi je počelo plakati zbog svoje braće, zbog Muhammedovog ummeta, dok su ranije plakali zbog nevažnih stvari?

Svi ljudi imaju koristi i dobiti od kušnji, makar im se činilo suprotno.

Čak i oni koji izgube život - umiru kao šehidi, dostojanstveni, uzdignute glave, bezbrižni pred susret s Allahom.

Plač samilosti, a ne očaja!

Da... Dešava se da u kušnjama plaćemo i lijemo obilne suze... Međutim, to nipošto ne smije biti plač iz očaja, već iz ljubavi prema muslimanima, iz saosjećanja prema našoj braći ma gdje oni živjeli. Poslanik, s.a.v.s., je plakao zbog Hamze. Ashabi su čuli njegove jecaje.

Međutim, to nije bio plač iz očaja i frustracije, već boli i tuge. Poslanik, s.a.v.s., je bio čovjek. Kada su ga upitali: "Zar i ti plačeš, Božiji Poslaniče?", odgovorio je:

"To je milost koju Allah stvara u srcima Svojih robova."

I šta je učinio nakon tog plača? Ustao je i rekao:

"Ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan, neka slijedi moj primjer."

Hajdemo, radimo i krenimo dalje!

Nipošto ne plači iz očaja. Obuzdaj i sakrij suze! Sakrij ih i stidi se! A ako plačeš zbog boli i saosjećanja, onda plači javno, pred svima. Ukoliko budeš plakao iz očaja i nemoći, živjet ćeš još stotinu godina u tmuni i bespuću...

Podigni glavu, oživi nadu... Budi uvjeren da će Allahova vjera pobjediti. Allah će nam pomoći ukoliko budete vjernici. Gospodaru, mi smo vjernici, pomogni nam i osnaži nas!

Vjeruješ li u riječi svoga Poslanika?

Zar Allahov Poslanik, s.a.v.s., nije rekao:

"Allah mijе predočio Zemlju. Vidio sam i Zapad i Istok. Moj ummet će posjedovati sve što mi je pokazano."⁹⁸

Ovo su riječi našeg Miljenika, iskrenog i povjerljivog.

Zar Resulullah, s.a.v.s., nije rekao: "Doista će ova vjera doprijeti gdje god dopiru noć i dan, do svake kuće, naselja i pustinje. Bit će počašćeni oni koji je prihvate, a poniženi oni koji ostanu nevjernici."⁹⁹

Jesi li razumio ovo? Vjeruješ li svom jedinom Gospodaru i svom iskrenom Poslaniku?

Prema tome, budi uvjeren da će Allahova vjera trijumfovati.

⁹⁸ Muslim, 7187.

⁹⁹ Ahmed u Musnedu, 4/103 i Hakim u Mustedreku, 4/430. 232

Vrijeme pred Sudnji dan? Još nije!

Neki ljudi govore: Nastupilo je vrijeme uoči Sudnjeg dana. Ne, izvini, shvati... Sudnji dan neće nastupiti dok islam ne pobijedi. Dedždžal se neće pojaviti dok islam ne bude dominantan...

"Neće nastupiti Sudnji dan sve dok muslimani ne povedu borbu protiv Jevreja (Židova). Muslimani će biti nadmoćni, a Jevreji će se kriti iza kamenja

i drveća, koje će govoriti: 'O, muslimi, o, Allahov robe! Evo Jevreja (sakrio se) iza mene, dođi i ubij ga.' Jedino će se moći sakriti izajevrejskog drveta garkad."100

Pitat ćeš: Kada će se to desiti? Kada ćemo pobijediti?

Tvoji neprijatelji odgovaraju:

Goldu Majer su, dok je bila premijer Izraela, pitali o predanju prema kome će se muslimani boriti protiv Jevreja i pobijediti. Ona je dala krajnje začuđujući odgovor: "To može biti tačno... Međutim, to neće učiniti ovi muslimani. Kada muslimana na sabah-namazu bude onoliko koliko ih dolazi na džumu, onda će se to ostvariti!"

To je bolni šamar svakom neodgovornom muslimanu.

Allah neće izmijeniti jedan narod dok on sam sebe ne izmijeni. (Er-Ra'd, 11.)

Robuješ Allahu bez uvjerenja?!

Treća konstanta koja nam je potrebna u kušnjama:

Bit ću ustrajan u pokornosti Allahu. Pokornost nije povezana s posljedicama. Upitaj se da li u kušnjama obožavaš Allaha zato što se nadaš da će sve doći na svoje mjesto, a čim uočiš da stvari ne idu kako bi želio, napuštaš ibadet. Kako to?

100 Muslim, 7268.

U iskušenjima se prepoznaju iskreni Allahovi robovi. Srca su nježnija u trenucima kada pribjegavamo Allahu. Međutim, znači li to da trebamo zaboraviti Allaha i ibadete kada prođe kriza? Nikako! Iskreni vjernik robuje Allahu u svim prilikama. S druge strane:

Ima ljudi koji se Allahu klanjaju, ali bez pravog uvjerenja; ako ga prati sreća, on je smiren, a ako zapadne i u najmanje iskušenje...

...vraća se nevjerstvu... odriče se pokornosti i obožavanja Allaha.

...pa tako izgubi i ovaj i onaj svijet... (El-Hadždž, 11.) Moli Allaha da ne budeš ovakav!

Ove riječi je izgovorio Ebu Bekr u najvećoj kušnji koju su muslimani doživjeli - kod smrti Poslanika, s.a.v.s.: "Koje obožavao Muhammeda neka zna da je Muhammed umro. A ko je obožavao Allaha, Allah je živ i besmrtn."

Ummet s vremena na vrijeme doživljava teške trenutke, ali i dalje je pokoran Allahu. Zašto slušamo primjere da je ta i ta žena skinula hidžab, taj i taj čovjek prestao klanjati? Mi robujemo Allahu, a On je živ i besmrtn.

Zar slijediš Iblisa? Kakva propast!

O onima koji su prestali biti pokorni Allahu i vratili se nevjerstvu, Kur'an kaže:

I Iblis se uvjerio da je o njima ispravno mislio, i oni su se povelili za njim...

Šta je prokleti Iblis o njima mislio?

Rekao im je: "Činite dobrih djela koliko hoćete i budite revnosni u tome. Ali, čim vam postavim zamku, upast ćete u nju. Unijet ću među vas osjećaj frustracije, očaja, beznađa i protivljenja i vi ćete se uplesti u moju mrežu. Zapalit ću među vama najveću smutnju u vidu svađa, neprijateljstva i mržnje među braćom iz istog ummeta."

oni su se povelili za njim... Teško njima!

...osim nekolicine vjernika. (Sebe, 20.) O, vjernici, budite postojani!

U smutnjama će se raspoznati ko slijedi prokletog Iblisa i ko je potvrdio njegovo mišljenje.

O, mladiću, hoćeš li prestati zalagati se za vjeru?

O, majko, hoćeš li prestati voditi svoju djecu za ruku, ohrabrivati ih na obavljanje namaza u džematu na učenje Kurana napamet?

Ne... ne...! Naprotiv, Gospodaru. Razumjeli smo i shvatili. Svjesni smo da smo vrlo skupo platili godine koje smo proveli u nemarnosti. Nećemo dozvoliti da se to ponovo desi!

Robuj svome Gospodaru sve dok Ga ne susretneš!

Dođi da te pitam: Šta znači stogodišnja dekadencija i nazadak jednog naroda? Ima li značaja stotinu godina u životu jednog naroda? Nema.

Ovaj ummet je 1.300 godina predvodio svijet. Potom je nastupila stagnacija koja traje 100 godina. Nakon toga će se ponovo krenuti u napredak, ako Bog da.

Zar nije došlo do pada 90 godina nakon krstaških ratova? Zatim je islamski ummet ponovo stao na svoje noge, snažan, moćan, slobodan i podignute zastave.

Šta to znači? To znači da me kušnje ne trebaju omesti u kretanju Pravim putem, niti ugasiti moje nade...

A šta to znači? Nipošto ne napuštaj pokornost, obožavanje Allaha i dobročinstvo, sve do smrti!

Zapamti ovaj ajet - Uzvišeni Allah se obraća Svome Poslaniku:

I sve dok si živ, Gospodaru svome se klanjaj! (El-Hidžr, 99.)

Ako su drugi ljudi nemarni, ja neću biti. Ustrajat ću na Istini, makar ne doživio da ugledam rezultate...

Imrul-Kajs je bio poznati predislamski pjesnik. Njegov život su ispunjavale žene, vino i poezija. Kada je izgubio oca, okanio se toga i pretvorio u osvjetnika. Počeo je obilaziti plemena kako bi okupio saveznika. Kada ga je jedan prijatelj ugledao, zaplakao je. "Zašto plačeš?", upitao ga je pjesnik.

"Zato što te vidim takvog", odgovori. Imrul-Kajs mu odgovori u stilu čovjeka koji zna šta hoće: Jedino nas smrt može zaustaviti u borbi!

A kada susretneš Gospodara na Sudnjem danu, imat ćeš opravdanje, zato što si dao sve od sebe.

Ko ne brine... nije od njih!

Četvrta (i posljednja) konstanta: Bratstvo je jedna od osnova islama...

Muslimani su tvoja braća, ma gdje bili.

Nipošto nemoj, na demonstracijama, razbijati, udarati ili psovati! Taj policajac je tvoj brat, a onaj oficir tvoj amidža! Kako ih možeš omalovažavati i vrijeđati? Ti si odgovoran za njih i njihov komoditet, jer su tvoja braća.

Za sve što se desi bilo kom muslimanu na svijetu i ti snosiš dio odgovornosti ako mu nisi pružio pomoć i podršku.

Ne dozvoli da te smutnje i kušnje navedu da prebacuješ krivicu na svoju braću muslimane, kako bi smirio svoju savjest i okrenuo leđa onima koji su, prema tvom mišljenju, pogriješili...!

Zar ne znaš da "onaj ko ne brine za probleme muslimana, taj nije od njih"?¹⁰¹ Stvar je veoma ozbiljna - "nije od njih."

Znaš li da "onoga u čijem prisustvu bude ponižen vjernik, a on ga je mogao pomoći i to nije učinio, Allah će poniziti pred svim stvorenjima na Sudnjem danu."

Možeš li podnijeti ove Poslanikove i Božije prijetnje? Možeš li podnijeti da ne budeš među muslimanima? Onda nemoj prekidati bratski odnos s muslimanima. To je jedna od osnova vjere.

Nakon ibadeta, istigfar!

Ovo je pitanje vjere i ibadeta - solidarnost s muslimanima je ibadet koji nas približava Uzvišenom Allahu, bez obzira na rezultate...

Čime se obično završavaju ibadeti? Istigfarom - traženjem oprosta!

Kada se problemi riješe na ovaj ili onaj način, i ako si prije toga molio Allaha da pomogne muslimanima - traži oprost i završi svoje ibadete traženjem oprosta. A Allah neće zanemariti nijedan trun tvog truda:

Onaj ko bude uradio koliko trun dobra - vidjet će ga. (Ez-Zelzele, 7.)

¹⁰¹ Hakim u Mustedreku, 4/317.

U suprotnom - ako ne podržiš muslimane nakon kušnje, i ako svoje grudi ispuniš mržnjom, odbojnošću, pokudom i osudom, početak će nova, opasnija kriza. Šejtan će je raspiriti i ojačati. Prvi gubitnik ćeš biti ti. Prisjeti se:

Svi se čvrsto Allahova užeta držite i nikako se ne razjedinjujte!

(Ali Imran, 103.) ...i ne dopusti da u srcima našim bude imalo zlobe prema vjernicima. (El-Hašr, 10.) ...i ne prepirite se da ne biste klonuli i bez borbenog duha

ostali... (El-Enfal, 46.) Traži oprost i zahvaljuj Allahu što ti je pomogao da Ga moliš za pomoć muslimanima... Traži zaštitu kod Allaha od cijepanja safova i razjedinjavanja srca.

Doista nakon muke dolazi olakšanje

Sjeti se da u vrtlogu kušnje nakon svake krize dolazi blagostanje! To je Božiji zakon koji se neće promijeniti sve dok to On ne odluči.

Ako si danas slab i ugnjeten - sjeti se radosne vijesti:

A Mi smo htjeli da one koji su na Zemlji tlačeni milošću

obaspemo... (El-Kasas, 5.) U početku si bio potlačen, pa ti je Allah pomogao.

U početku si bio savladan, pa te je Allah osnažio.

Ipak, budi strpljiv.

"Pobjeda dolazi sa strpljivošću."

Izgradi svoj stav već sada - želiš li nastaviti rad za islam u bilo kakvim okolnostima? Hoćeš li ustrajati na istini pod bilo kojim uvjetima? Ili ćeš biti pasivan?

O, vjernici, zašto ste neki oklijevali kada vam je bilo rečeno: 'Krenite u borbu na Allahovu putu!' kao da ste za zemlju prikovani? Zar vam je draži život na ovom svijetu od onoga svijeta? A uživanje na ovom svijetu, prema onom na onom svijetu, nije ništa. Ako ne budete u boj išli, On će vas na nesnosne muke staviti i drugim će vas narodom zamijeniti, a vi Mu nećete nimalo nauditi. A Allah sve može. (Et-Tevbe, 38-39.)

Nemoj biti od onih o kojima Uzvišeni kaže:

Zadovoljavaju se da budu s onima koji ne idu u boj. (Et-Tevbe, 93.) Sjede sa strane, beskorisni i pasivni, kao da su hromi, slijepi i bolesni - dakle, nesposobni za rad.

Allah je njihova srca zapečatio (Et-Tevbe, 93.) tako da u njih ne ulazi svjetlo imana.

Hajde, pokreni se! Raduj se! Budi ustrajan. Osloni se na Allaha i radi! Budi afirmativan!

Usadi ove četiri konstante u svoje srce u kriznom momentu:

1. Sve je u Allahovim rukama. Zemlja pripada našem Gospodaru i On s njome radi što hoće;
2. Allahova vjera će neminovno pobijediti i trijumfovati. O tome nema rasprave niti promišljanja;
3. Kontinuirano robovanje Uzvišenom Allahu - sve do smrti;
4. Bratstvo je jedna od osnova vjere. Ko ga zaniječe, taj ruši vjeru. Solidarnost sa muslimanima je ibadet kojim se približavamo Allahu.

Učvrsti ove konstante u svome srcu i promoviraj ih. Ne zaboravi da Allah brine o ovom ummetu. Znaj da svaku krizu prati blagostanje. Poteškoća neće nadvladati olakšanje:

Ta, zaista, s mukom je i last, zaista, s mukom je i last... (Eš-Šerh, 5-6.). Kušnja može biti početak pobjede ummeta. Pomoć koju nam Allah obećava ćemo dobiti, ako Bog da, kada promijenimo sami sebe.

Vjera je savjet

Šta podrazumijevamo pod savjetom?

Božiji Poslanik, s.a.v.s., kaže: "Vjera je (samo) savjet."¹⁰² Šta za nas znače ove riječi? Trebamo biti praktični. Dužni smo savjetovati radi Uzvišenog Allaha. Tražimo stvari koje se trebaju popraviti i promijenimo ih, shodno zakonu: Allah neće izmijeniti jedan narod dok on sam sebe ne izmijeni. (Er-Ra'd, 11.) Kod bilo kog problema, čitaocu, potreban ti je savjet i uputa. Da. Vjera je savjet. Hadis: "Vjera je savjet", ubraja se u rječite i sažete. Navikli smo da Poslanik, s.a.v.s., na sažet način iskaže mnogo značenja.

Dragi moji, podstičite na pokornost Uzvišenom Allahu. Osjećam da se neki pitaju: Kako? Kakav savjet trebam uputiti drugima?

Odgovor glasi: Savjet je dobra namjera prema primaocu, bio on pojedinac ili narod. Sigurno pitaš: Moguće je savjetovati pojedinca. Ali, kako ću savjetovati narod? Ja kažem: Kada ti savjetuješ tvog brata, ja svog, neko treći svog komšiju ili prijatelja, na taj način se savjetuje narod. Vjerujte mi, ovo nije pretjerivanje.

¹⁰² Tirmizi, 1927 i Nesai, 4211.

Moramo se vratiti međusobnom savjetovanju, zato što to reflektira mnoge pozitivnosti u našem društvu.

Dokaži svoju ljubav prema Allahovoj vjeri!

Savjetovanje je veoma važno u našem životu. To je sredstvo evaluacije društva:

Vi ste narod najbolji od svih koji se ikada pojavio: tražite da se čine dobra djela, a od nevaljalih odvrćate. (Ali Imran, 110.)

Da. Naređujemo činjenje dobra, a zabranjujemo zlo. Zato je ovaj ummet sastavljen od dobrih pojedinaca, zato što savjetujemo na Allahovom putu.

Dragi čitaocu, da bi bio istinski pobožan, moraš savjetovati. Time što savjetuješ pojedinca ili grupu, poboljšavaš i uzdižeš stanje ummeta.

Ovdje nailazimo na jednu opasnu pojavu. Naime, neki ljudi kažu: "Jednom sam savjetovao, ali sam naišao na izrugivanje." Ne, nemoj tako govoriti, jer je to vrhunac utučenosti. "Jednom prilikom sam savjetovao, ali nije bilo koristi." "Uputio sam savjet, pa me je gazda otpustio." "Savjetovao sam..." Sve to je neprihvatljivo.

Ako su reakcije takve, kako ćemo se ohrabriti na savjetovanje? Kako ćemo učvrstiti našu iskrenost u traženju Allahovog zadovoljstva? Kako ćemo dokazati stepen svoje ljubavi prema vjeri i koliko ona prožima tvoje biće?

Nagrada za savjet

Dragi brate, u tvom umu se javljaju neka pitanja - ima li nagrade za savjet? Da li nam Poslanik, s.a.v.s., to preporučuje? Ova pitanja su opravdana. Da, za savjet slijedi velika nagrada. Pažljivo poslušaj hadis Poslanika, s.a.v.s.,: "Trojica ljudi, koji će prvi ući u Džennet, su: šehid, pošteni i porodični čovjek, kao i onaj koji je bio pokoran Allahu i savjetovao ljude." O, Allahu! Onaj ko savjetuje ljude će prvi ući u Džennet?! Neko će, možda, reći: Ja prvi ulazim u džamiju da klanjam. Da, ali nećeš biti prvi koji će ući u Džennet zato što nisi savjetovao u ime Allaha!

Pogledaj - onaj koji savjetuje je na stepenu šehida! Da, to je tačno. Dragi moji, savjetujte i nemojte se pravdati da vaši savjeti neće izmijeniti stanje. Naprotiv! Tako mi Allaha, promijenit će. Možda nakon četiri ili pet godina. Ali, vjerujte mi, društvo će se izmijeniti onda kada se navikne na upućivanje i primanje savjeta.

Analizirajmo zajedno ovo predanje: Jedan plemeniti ashab je rekao: "Božiji Poslanik, s.a.v.s., je tražio da mu dam prisegu oko tri stvari - obavljanja namaza, davanja zekata i savjetovanja svakom muslimanu."¹⁰³

Drugi ashab kaže: "Otišao sam Božijem Poslaniku, s.a.v.s., da mu dam prisegu na islam. On mi postavi uvjet i reče: "I savjetovanje svakom muslimanu."¹⁰⁴

Savjetovat ću vas sve do smrti

Zamisli kada bismo mi sada otišli Poslaniku, s.a.v.s., i kazali mu da mu dajemo prisegu na islam, a da nam on odgovori: "pod uvjetom da pozivamo Allahu."

Da li bi to prihvatio, tako ti Allaha?

¹⁰³ Buhari, 57 i Muslim, 197.

¹⁰⁴ Buhari, 58.

Da li bi prihvatio da budeš pokoran Allahu i Njegovom Poslaniku? Njegov Poslanik, s.a.v.s., nam je naredio da savjetujemo radi Allaha, kako bismo uživali u našoj vjeri i praktičnom životu.

Na Poslanikove riječi ashab je odgovorio: "Tako mi Allaha, savjetovat ću vas sve do smrti."

Šta misliš o tome?

Božiji Poslanik, s.a.v.s., kaže: "Rob koji svoga gospodara savjetuje, ima dvije nagrade."¹⁰⁵

Šta to znači? Znači da Poslanik, s.a.v.s., propisuje da manji treba savjetovati višeg i viši manjeg; da slabi treba savjetovati jačeg, makar bio u poniženom, podređenom položaju. On ne želi da prešutkujemo istinu, već da savjetujemo našu braću muslimane.

Poslanik, s.a.v.s., kaže: "Primjer mene i onoga sa čime sam poslanje primjer čovjeka koji je došao svom narodu i rekao: 'Narode ja sam svojim očima vidio vojsku. Ja sam vam iskreni opominjač, zato se spasite na vrijeme.'"

Razgovaraj s ljudima... Savjetuj ih. Kada svojim očima vidiš grešku, nemoj šutjeti. Kada vidiš grešku u bolnici, govori i ne šuti. Savjetuj i nemoj kriti greške i razvrat koji se može spriječiti. Kada u nekoj firmi ili instituciji vidiš grešku, savjetuj...

Savjetuj svog komšiju, rođaka, porodicu, blago, mudro i znalački. Ali, da bismo druge mijenjali, moramo prvo promijeniti sebe:

Allah neće izmijeniti jedan narod dok on sam sebe ne izmijeni. (Er-Ra'd, 11.)

105 Buhari, 2546.

105 Buhari,2546. 244

Nema dobra u narodu u kom niko ne savjetuje

Omer ibn Hattab kaže: "Nema dobra u narodu u kom niko ne savjetuje... Nema dobra u narodu u kom niko ne prihvata savjet..." On se uspinje na minber i ističe: "Neka se Allah smiluje čovjeku koji mi pokloni moje mahane!"¹⁰⁶

Molim vas, prihvatite savjet u bilo kom obliku i od bilo koje osobe. Možete li to? Možeš li se pomiriti da ti neko skrene pažnju na vlastite nedostatke i posavjetuje te da ih korigiraš? Preispitaj se... Ako bi mogao, onda će ljudi prihvaćati tvoje savjete i neće te odbaciti.

Neko će možda upitati: Koga da savjetujemo?

Odgovor se nalazi u Poslanikovom hadisu: "Vjera je savjet". Kome, Božiji Poslaniče? - upitismo. "Allahu, Njegovoj Knjizi, Njegovom Poslaniku, vođama muslimana i običnim ljudima".¹⁰⁷ Kako ćemo savjetovati Allaha? Tako što ćemo savjetovati Njegovim naredbama. Veličat ćemo Ga i Njegove naredbe ispunjavati. Napustit ćemo grijehenje i Njegove granice poštovati. Bit ćemo Mu pokorni i za vjeru požrtvovani. To je smisao savjetovanja o Allahu.

Vidite li kako je istaknuta sintagma "vjera je savjet." To znači da se cijela vjera svodi na savjet.

Savjetovanje Poslaniku se sastoji iz ljubavi, poštovanja i podrške njegovom učenju. A kako ćemo savjetovati Allahovoj Knjizi? Tako što ćemo uzimati pouku iz Allahovih riječi i ajeta -učiti ih drugima, postupati po njihovim preporukama i poštivati naredbe i zabrane sadržane u njima.

Hajde, ustani i savjetuj one koji su oko tebe - porodicu, komšije, drugove...

Mi smo ummet koji je prestao upućivati savjete.

¹⁰⁶ Tj. koji me posavjetuje. - Prim. rec.

¹⁰⁷ Tirmizi, 1926.

Nema dobra u narodu u kom nema savjetodavaca, kao ni u onome u kom niko ne prima savjet.

Mojim ahababima, koji ne prihvataju savjet, kažem: Poslušajte Allahove riječi: A kada mu se rekne: 'Boj se Allaha!'— on onda iz inada griješi. Njemu je dosta Džehennem, a on je, doista, grozno boravište. (El-Bekare, 206.) Nemoj misliti da je savjet usmjeren protiv tebe i tvoje časti. Ne, savjetodavac je, prije svega, dobronajmeran.

Uvjeti savjetovanja

1. Uvjeriti se u ispravnost onoga čemu savjetujemo; tako će tvoj govor biti uvjerljiv i iskren, jer "onaj koji nešto ne posjeduje, ne može ni drugom dati."
2. Imati dobru namjeru prije savjetovanja; ne pokušavaj preko savjetovanja istaći svoju prednost nad ostalim ljudima.
3. Savjetuj tajno, a ne javno; Kaže se: "Vjernik savjetuje i pokriva, a licemjer razotkriva i sramoti".
4. Blagost pri savjetovanju; Čitaoče, pogledaj u mudrost ovog predanja: jedan čovjek je otišao savjetovati Haruna Er-Rešida (vladara pravovjernih). Uputio mu je grube i teške riječi: "Ti radiš to i to..." Šta mu je mudri halifa odgovorio? "Brate moj, jesi li ti bolji od Musaa, a.s?" "Nisam", odgovori. "Jesam li ja gori od Faraona?" "Nisi." "Pošto ti nisi bolji od Musaa, a.s., a ja nisam gori od Faraona, zašto se nisi obratio kao što Allah preporučuje Musau: ...pa mu blagim riječima govorite, ne bi li razmislio ili se pobojavao! (Ta-Ha, 44.)

Dragi moji, ovo je naša vjera koja preporučuje mudro nastupanje i djelovanje.

Razmisli o ovoj priči: Harun Er-Rešid je jednom prolazio pored pastira. On je kod halife primijetio nešto što je trebalo ispraviti. Obratio mu se: "O, imame, ako te posavjetujem, bojim se od tebe, a ako te ne posavjetujem, bojim se za tebe. Moj strah za tebe je jači od straha od tebe, zato što te volim."

Propisi savjetovanja

Savjetujte o Allahu, dragi moji. Sjetite se da propis savjetovanja nalaže da to činimo u tajnosti. Nemojte pred ljudima iznenada nastupati i trjerati ih, umjesto da ih savjetujete. Ljudi nisu meleki. Svi griješe. Budi blag i tolerantan. Pokušaj olakšavati i sjeti se da ti, također, griješiš.

Pet je propisa savjetovanja: blagost, diskrecija, nijjet i iskrenost prije savjetovanja, uzimanje prilika u obzir i potpuno uvjerenje da se ta mahana, doista, nalazi kod ljudi.

Uzmite u obzir sve te propise. Ne propuštajte priliku da savjetujete.

Pročitajmo još jednom hadis Božijeg Poslanika, s.a.v.s: "Trojica ljudi, koji će prvi ući u Džennet, su: šehid, poštenu i porodični čovjek, kao i onaj koji je bio pokoran Allahu i savjetovao ljude."

Naš ummet je nekada bio ummet savjetovanja. Zato su zaslužili sve ono što su stekli i postigli. Vidite li? Vratit ćemo se savjetovanju. Pomažimo jedni drugima da činimo dobro, kako bi Allah promijenio naše stanje u onakvo kakvim će biti zadovoljan.

Važnost rada i napretka

Mnogi od nas još uvijek tragaju za rješenjem, a mi uporno ponavljamo da ono leži u promjeni nas samih. Tek tada će Allah promijeniti naše stanje. Nemojmo stajati ispod limuna i čekati da nam u šake padne jabuka. Kako, tako vam Allaha? Ko želi jabuku, neka je zasadi! Govorili smo ranije o nauci. Nauka može napredovati samo uz rad. Kako?

Narod koji ne radi ne može izmijeniti svoju stvarnost

Trijumf jednog naroda može nastupiti tek nakon što se ljudi suštinski promijene. Mora se posijati dobro da bi se požnjelo dobro. Ranije smo govorili o nauci i omladini koja studira, nemajući predstavu o struci za koju se priprema. Oni misle samo na studiranje i ne brinu o usavršavanju. Zato, kada se zaposle, nemaju veze sa svojom profesijom! Sigurno se sjećate... Zar nije tako? Većina omladine je ovakva. Govorili smo, također, o zemljama čiji su potencijali veći od talenata i koje su naprednije od nekih drugih zemalja. Spomenuli smo da omladina može prosperirati uz pomoć stola i kompjutera - tog aparata koji upravlja cijelim svijetom i dijeli razvijene od nerazvijenih. Još uvijek čujemo ljude kako govore: "Mi to ne možemo postići", prebacujući teret na druge, kako ne bi nosili odgovornost nauke, rada i napretka.

Najbogatiji resursima na svijetu!

Allahovom milošću, najviše resursa na svijetu se nalazi u muslimanskim zemljama. Uzvišeni je u tim zemljama pohranio više dobara nego igdje drugdje. Ne nedostaju im ni ciljevi niti vrijednosti, zato što islam sadrži sve postojeće vrijednosti. Na začelju civilizacije se nalaze samo zato što su neradnici i lijenštine. Šta, onda, nedostaje? Nedostaje pokretanje ljudskog elementa i ništa drugo. Treba iskoristiti i razviti taj resurs. Analizirajmo zajedno ovaj važan i poražavajući podatak: Japan, za godinu dana, proizvede više nego što proizvede cijeli islamski ummet, koji posjeduje naftu i mnoga druga prirodna bogatstva. Velika razlika! Zamisli, proizvodnja cijelog islamskog ummeta iznosi koliko proizvodnja jedne zemlje - Japana! A 80% teritorije te zemlje pokrivaju brda i razasuta ostrva. Dvadeset miliona stanovnika su pod stalnom prijetnjom zemljotresa i vulkana. Pored toga, prije pola vijeka su doživjeli potpun slom

infrastrukture u Drugom svjetskom ratu. Kako su postigli tako nevjerovatan napredak?

Kada pogledamo tabelu najproduktivnijih zemalja na svijetu, uočavamo da je Amerika na prvom mjestu, a nakon nje Japan. Tek na dvadeset osmom mjestu nailazimo na muslimansku zemlju, Indoneziju. A gdje smo, tek, mi? Može li zaostalost biti veća, tako ti Allaha? Ne, to je plafon. Vrhunac lijenosti i, što je još opasnije, vrhunac oslanjanja na druge.

Kod koga je rješenje?

Čudno je da odgovornost za napredak i razvoj uvijek prebacujemo na vlade. Ne, tako mi Allaha, mi imamo veću odgovornost nego oni. Problem je kod nas, a i rješenje, također. Problem je to što smo lijeni, a rješenje je u oslobađanju od te lijenosti i pristupanju ozbiljnom i upornom radu.

Kako stanje ne bi bilo ovakvo kada prosječni rad traje 12 minuta! Neki rade čak 5 minuta od ukupno 8 radnih sati! U Njemačkoj, na primjer, dnevna produktivnost radnika iznosi 7 sati i dvadeset minuta. U Japanu država daje odmor zaposlenima, a oni to odbijaju. Njihovo radno vrijeme iznosi više od 8 sati.

Pogledajmo zajedno ovaj strašni rascjep. Zar to nije sramota?! Vidim kod nekih od vas jaku volju i odlučnost. A neki razmišljaju: "Ovo su naše mogućnosti, a ono njihove..." Moramo suzbijati ovaj umor, ovu mentalnu, duhovnu i tjelesnu lijenost. Moramo vjerovati da je produktivnost dio naše vjere, što potvrđuje hadis: "Rad je ibadet."

Neki ljudi odlaze na spavanje u dva sata po ponoći, a radno vrijeme počinje u osam. Ujutru kasne na posao, osjećaju umor i iscrpljenost. To je mentalna i duhovna lijenost o kojoj govorimo.

Osoba koja ne upražnjava ni jednu vrstu sporta i ne spava dovoljno niti u pravo vrijeme, osjeća permanentnu frustraciju i ne može biti rodoljub. Shodno tome, nije u mogućnosti učestvovati u razvoju. Kako ta osoba može tragati za promjenom u životu, za srećom ili uspjehom?

Umor, mentalna i duhovna lijenost, tromost... Jesu li to karakteristike ambiciozne i poletne omladine?

A šta ćete pomisliti kada vam kažem da su ove tri pojave zastupljene kod miliona ljudi u Arapskom svijetu?!

Šejh Ša'ravi, Allah mu se smilovao, rekao je jednu veoma lijepu stvar: "Onaj ko se ne hrani svojom motikom, ne može odlučivati svojom glavom."

Kako može voditi računa o sebi onaj čija ishrana zavisi od drugih?

Umjetnost izvrđavanja

Kako može napredovati narod čiji ljudi idu na posao da bi spavali, ili da bi se zabavljali. Jedina misao im je kako da otkriju novi način izvrđavanja, kako da slažu direktora, a ne razmišljaju

o načinima proizvodnje... Opravdanje je već postalo poznato: "Radimo onoliko koliko nas plaćaju."

Draga moja braćo, ovo su destruktivne riječi. Svaki radnik koji se dogovorio oko posla i plate, prihvatio je uvjete poslodavca. Ukoliko prekrši taj ugovor, njegov imetak je haram. Kada dođeš kod nekih službenika, vidiš da igraju video igrice. Jednim klikom miša ih isključuju ako uđe direktor ili neko drugi. Mnogo je oblika izvrđavanja u državnim institucijama i kompanijama. Susrećemo dvije vrste ljudi: One koji odbijaju raditi zato što ne nalaze ono za što su nadareni. Oni, pored visine, širine i brkova uzimaju novac od očeva! Druga vrsta ljudi prisiljena je raditi bilo šta i stoga rade bez duha i poleta. Ni jedna ni druga vrsta ne može donijeti ummetu nikakav uspjeh ni napredak. Vidite li kakvo je stanje današnjeg ummeta? Tako mi Allaha, to stanje se znatno promijenilo. Allah nam je dao sve, a mi nismo sposobni iskoristiti ništa. Kada ćemo otresti prašinu sa naših odijela i posvetiti se radu i zalaganju?

Čemu ova klonulost i ovisnost?

Naše zemlje proizvode mnoge primarne i važne materije. Ne nedostaje nam ni inteligencija. Zašto onda to prodajemo za sitan novac, uvozeći gotov proizvod po mnogo skupljoj cijeni? Zašto? Zato što smo ovisni. Dragi moji, neki ljudi još uvijek rade kako bi zadovoljili direktora, a ne kako bi privređivali. Vidimo ih kako rade zbog direktora, a kada ostvare cilj, zaustavljaju se i zaboravljaju na kreativnost. A mogli su postići mnogo više da su uvećali svoje napore i potencijale.

Božiji Poslanik, s.a.v.s., je jednom prilikom ušao u džamiju van namaskog vremena. Unutra je zatekao Ebu Umamu. Upita ga: "Ebu Umame, zašto sjediš ovdje?" On odgovori: "Zaokupili su me dugovi i brige." Božiji Poslanik, s.a.v.s., ga poduči ovoj dovi: "Bože, zašiti me od brige i žalosti, zašiti me od nemoći i lijenosti."¹⁰⁸ Prema tome, klonulost i lijenost su bolesti od kojih moramo tražiti zaštitu od Allaha.

Neki ljudi više vole besposličarenje od rada. Zašto? Zato što posao ne odgovara njegovoj diplomi, nadarenosti, itd... Uzvišeni kaže:

On vam je Zemlju pogodnom učinio, pa hodajte predjelima njezinim i hranite se onim što On daje, Njemu ćete poslije oživljenja odgovarati. (El-Mulk, 15.) On, također, kaže:

Mi smo vas na Zemlji smjestili i na njoj vam sve što je potrebno za život dali. -A kako vi malo zahvaljujete! (El-Araf, 10.)

¹⁰⁸ Tirmizi, 3503, 3572.

O vjernici, kada se u petak na molitvu pozove, pođite da molitvu obavite. (El-Džumua, 9.)

Pogledajte aktivnost i predanost:

A kad se molitva obavi, onda se po zemlji razidite i Allahovu blagodat tražite i Allaha mnogo spominjite, da biste postigli što želite. (El-Džumua, 10.)

Vidiš li kako Allah objašnjava način na koji Mu trebamo robovati? Treba klanjati, ali i stjecati opskrbu. Ne smijemo sjediti skrštenih ruku i čekati da nama, lijenima, opskrba dođe kao milostinja...

Pogledaj ajete, kojima Uzvišeni započinje govor o noćnom namazu, a potom kaže:

On zna da će među vama biti bolesnih, i onih koji će po svijetu putovati i Allahove blagodati tražiti, i onih koji će se na Allahovu putu boriti... (El-Muzzemmil, 20.)

Pazite, ovo nije poziv na neobavljanje noćnog namaza, već na dokazivanje važnosti rada, aktivnosti i privređivanja.

Jedno govore, a drugo rade

Uvijek nailazimo na pogrešna shvatanja. Susrećemo pobožne ljude koji su neuspješni na poslu, pod izgovorom da ih ništa osim ibadeta ne zanima. Zar to može biti ispravno kada su svi ashabi Božijeg Poslanika, s.a.v.s., radili? Kur'anski ajeti vežu vjerovanje za dobročinstvo. Zar ljekara, koji ublažava ljudima bol, taj posao sprečava da čini dobra djela? Sam taj posao je dobročinstvo! Uzvišeni kaže:

"Trudite se i budite zahvalni, o čeljadi Davudova!"-A malo je zahvalnih među robovima Mojim. (Sebe, 13.)

Vjerujte kad bismo bili kreativni i predani poslu, sve vrijeme provedeno na poslu bi se pretvorilo u dobra djela. Sve što je potrebno da bi rad bio za dobrobit muslimana jeste da radimo stručno i predano.

Omer ibn Hattab, r.a., je naizmjenično obrađivao s nekim ashabom jedan komad zemlje. Jednog dana bi radio, a drugog odlazio da boravi sa Božijim Poslanikom, s.a.v.s. Svakog dana bi se susretao s tim ashabom da ga obavijesti o onome što je uradio na njivi, ili da čuje šta je govorio Božiji Poslanik, s.a.v.s. To je bio Omer ibn Hattab!

Ebu Bekr, r.a., čiji iman se mjeri s imanom cijelog ummeta, u tri navrata je sav svoj imetak poklonio muslimanima: prvi put kada je učinio Hidžru, drugi put kod bitke na Tebuku i treći put prilikom pohoda protiv odmetnika. Bio je sposoban trgovac.

Osman ibn Affan, r.a., i Abdurrahman ibn Avf su, također, bili veliki trgovci. Da nisu bili tako imućni, ne bi zaslužili da budu uvršteni među desetericu kojima je obećan Džennet.

Poslušajte riječi Omera ibn Hattaba, r.a: "Tako mi Allaha, želim da mi smrt dođe samo u jednom od ova dva oblika: kao borcu na Allahovom putu ili kao tragaocu za Allahovom opskrbom." Jesmo li sada shvatili važnost rada? Tako mi Allaha, kad bismo se istinski oslonili na Allaha, On bi nas opskrbio kao što pticu opskrbljuje: "odlazi gladna, a vraća se sita", kako to Božiji Poslanik, s.a.v.s., kaže.

Želiš li biti poput sakate ptice?

Pripovijeda se da je neki trgovac, u vrijeme Ibrahima ibn Edhema, namjeravao napustiti posao radi ibadeta. Otišao je u pustinju i ugledao sakatu i slijepu pticu. Zapitao se kako se ta ptica hrani. Tada je ugledao drugu pticu kako joj donosi hranu. Ovaj događaj je učvrstio njegovu namjeru da napusti posao. Bio je siguran da oprskba neminovno dolazi. Ispričao je tu priču Ibrahimu ibn Edhemu. On mu reče: "Želiš li biti poput sakate ptice? Gornja ruka je bolja od donje!"

Rad je ibadet, ali se ova maksima mora ispravno razumjeti. Ne smijemo ostaviti namaz zbog posla, niti se smijemo odreći rada zbog ibadeta.

Jedne prilike se Božiji Poslanik, s.a.v.s., rukovao s nekim čovjekom. Osjetio je da mu je ruka hrapava od posla. Reče: "Ovu ruku Allah voli."

Božiji Poslanik, s.a.v.s., kaže: "Iskreni i povjerljivi trgovac je s poslanicima, pravednicima i šehidima."¹⁰⁹ Također, kaže: "Ko posije žitaricu ili zasadi drvo, pa se odatle nahrani životinja, ptica ili čovjek, bit će mu oprošteno sa svakim plodom koji bude pojeden".¹¹⁰ "Ko zanoći umornih ruku od rada, oprošteni su mu grijesi". "Allah voli vjernika koji ima zanimanje."¹¹¹

¹⁰⁹ Tirmizi, 1209.

¹¹⁰ Imam Ahmed, Musned, 4/55.

¹¹¹ Munziri, Tergib vet-terhib, 2/524.

Omer ibn Hattab je provjeravao ko u džamiji sjedi van namaskog vremena. Jednom je ugledao jednu grupu ljudi i upitao ih: "Zašto sjedite?" "Tražimo od Allaha opskrbu", odgovoriše. Omer uze štap i poče ih udarati: "Teško vama! Ne smijete odustati od traženja opskrbe! Govorite: Allahu, opskrbi nas, a sjedite ovdje! Sa neba ne pada zlato ni srebro!"

O, islamski ummete! Želite li biti poput sakate ptice, umjesto da budete ona koja hrani? Molim vas, nemojte biti takvi. Imajte na umu i to da je Allah propisao zekat na onaj blokirani imetak, a ne na onaj koji se troši i kojim se posluje.

Poslanik, s.a.v.s., nas podstiče da razvijamo proizvodnju: "Niko neće pojesti bolju hranu od one koju zaradi svojim rukama."¹¹² Ne zaboravite i to da razvoj našeg ummeta zavisi od toga koliko ćemo biti predani svome poslu. Ko ne može naći posao koji mu odgovara, neka nauči raditi nešto novo... Kada bi namjera bila prava, rješenje bi se našlo. Nikada nećemo krenuti naprijed bez rada. Povećajte svoju produktivnost. Povećajte procent vašeg

rada sa 12 minuta na tri ili četiri sata. Tako će naš islamski ummet zabilježiti osjetan napredak.

Sjetite se mog savjeta - nećemo se promijeniti sve dok naša opskrba bude zavisila od drugih!

112 Imam Ahmed, Musned, 4/131 i 132.

Odredi sebi cilj

Imaš li cilj u životu?

Sigurno se pitaš kakve veze ovo pitanje ima s promjenom? Evo odgovora: Govorili smo o ozbiljnosti. Ozbiljan si onda kada imaš cilj u životu.

Od čega zavisi stručnost u radu? Ako imaš cilj u životu, bit ćeš stručnjak i profesionalac. Nauka, produktivnost, vrijednost vremena, poniznost, izbjegavanje grijeha - sve se to može postići ako imaš jasan cilj u životu.

Može li se zamisliti da hiljade ljudi žive samo da bi jeli, pili, provodili se i razmnožavali, bez ikakvog cilja u životu?! Tužno pitanje i još tužniji odgovor.

Neko od vas će pitati: Sve ovo se tiče omladine. Ali, može li

šezdesetogodišnji čovjek postaviti svoj cilj? Da... sve dok u tebi srce bije!

Znamo da su mnogi Poslanikovi ashabi prihvatili islam u poznom dobu, a potom su preduzeli mnoge važne vjerske stvari...

Dosadna priča...

Ispričat ću ti priču o čovjeku koji nije imao cilj u životu. Roditelji su ga nezrelog poslali u školu. Nije htio učiti, ali su ga oni primoravali. Nevoljno je učio i često bježao iz škole. Upisao je srednju školu i završio je zahvaljujući onome što je učio u osnovnoj. Potom je upisao jedini fakultet koji je mogao s tim uspjehom.

Studirao je četiri godine i potom diplomirao. Rekli su mu: "Ko završi s takvim prosjekom, može raditi u toj firmi..." Zaposlio se u toj firmi i počeo primati platu. Zatim se počeo interesirati za brak. Zašto? Zato što se svi ljudi žene. Oženio se s nekom djevojkom i dobio djecu. Morao je raditi i truditi se kako bi nahranio djecu i osigurao im budućnost. Potom je umro, preselio...

To je cijela njegova priča. On nije uradio ništa loše niti ružno, ali njegov život nije imao smisla ni cilja. Ništa nije postigao.

Ova priča se odnosi i na mnoge od nas! Vratimo se pitanju: Koji je tvoj životni cilj? Moj cilj je da radim u dobroj firmi. To je sredstvo... I brak je sredstvo...

Ovo su sredstva za postizanje cilja, a nisu sami po sebi cilj. Život bez cilja je depresivan i dosadan. Jedino onaj ko ima cilj, živi sretnim životom koji ima smisla i ukusa.

Od malih nogu ih uče određivanju cilja!

Djeca u Americi i u stranim školama od prvog razreda osnovne imaju jedan vrlo važan čas u sedmici. Znaš li koji je to čas? Određivanje cilja u životu! Naravno, djeca u tom uzrastu ne razumiju smisao, ali postaju svjesni važnosti cilja u životu. Svake sedmice po jedanput u njihov razum se usađuje ta misao. Malo - pomalo, svako dijete počinje tragati za ciljem. Na ljetnjem raspustu roditeljima se šalje pismo slijedeće sadržine: Tvoje dijete je odredilo taj i taj cilj u životu... Prati ga tokom raspusta!

O, očevi, o, majke! Vaša dužnost nije samo da djecu hranite i šaljete u školu. To nije odgoj. To su sporedne stvari. Ono najvažnije niste uradili. Djeca se na drugačiji način odgajaju. Trebaš s njima sjesti i pitati ih kakve hobije imaju. Treba ih slušati kakve ciljeve imaju u životu i podržati ih u tome. To je odgoj. Izvinjavam se zbog ovoga što ću reći - onaj čovjek koji živi bez cilja, živi samo radi jela i pića, spavanja, braka, djece... i potom umire, nalik je drugim stvorenjima koja su radi toga stvorena!

Čovjek mora živjeti u nastojanju da ostvari svoj cilj. Mora težiti nečemu u životu. Ne dozvoli da život upravlja tobom; moraš ti upravljati njime. Ne odmaraj mozak! Upotrebljavaj razum i inteligenciju mnogo više nego što si to dosad činio.

Zašto si stvoren?

Prije odgovora na pitanje koji cilj si postavio u životu, moraš znati zašto si stvoren.

Ovo pitanje je zbunjivalo filozofe i učenjake. Jedino islam daje jasan i jednostavan odgovor na njega... Pogledajmo Platona... Živio je tragajući za odgovorom, ali je, na kraju, donio pogrešan zaključak i krivu logiku: da je naš Gospodar stvorio svemir, a potom ga zaboravio. Na ovu tvrdnju ajet kaže: Gospodar tvoj ne zaboravlja. (Merjem, 64.)

Drugi filozof, Marks, daje drugi, još čudniji odgovor: da je naš Gospodar stvorio svemir iz zabave. Kur'an na to kaže:

Zar ste mislili da smo vas uzalud stvorili i da Nam se nećete povratiti? (El-Mu'minun, 115.)

Pjesnik Ilija Ebu Madi je napisao dugu poemu pod nazivom "Talismani". U njoj se pita: "Zašto smo stvoreni na ovom svijetu?" Pjesma glasi: "Ne znam odakle sam došao, ali dolazim. Vidio sam put pred sobom, pa sam pošao. Kretat ću se želio to ili ne. Kako sam došao, ne znam. Kamo idem, ne znam. Zašto sam došao, ne znam!" Lutanje, halucinacije i protraćeni životi... Njima jedino Kur'an može odgovoriti:

Džinove i ljude sam stvorio samo zato da Mi se klanjaju. (Ez-Zarijat, 56.)

Šta to znači? Da se Allahu trebamo neprestano klanjati i moliti? Nije tako, naravno. Vodit ćeš život normalno, ali zacrtaj sebi cilj koji će upravljati tvojim postupcima - a to je zadovoljstvo Uzvišenog Allaha. Živi normalno, a

neka ti razum bude zauzet jednom stvari - da sve pripada Allahu i da je svaki tvoj postupak Njemu posvećen. Ponašaj se tako sve do susreta s Uzvišenim. Na osnovu tog principa postavi ciljeve koji će te odvesti Njegovom zadovoljstvu.

A ti, sestro, zašto rađaš djecu? Da bi se s njima radovala i igrala? Ne, moraš težiti da ih odgojiš da budu pokorni Allahu, da odrastu i budu od koristi islamskom društvu i ummetu. Prema tome, svaki trenutak koji uložiš u odgoj djece na islamski način, smatra se ibadetom. Za svako dojenje ćeš imati nagradu.

Kakav je cilj od zarađivanja novca?

Želim ti postaviti pitanje, čitače: Zašto ti je potreban novac? Sigurno ćeš odgovoriti: Da bih bio sretan, da bih uživao i ostvario sve što želim. Ne, to nije svrha tvog postojanja. Trebaš odgovoriti: Novac mi je potreban da bih trošio na Allahovom putu. Odgajati ću djecu na islamski način, kako bi bili uz Allaha. Uz pomoć novca ću pridobiti i pomagati ljude. Novac ću uložiti u dobrotvorne svrhe, pomažući siromašne, u ime Allaha. Na taj način tvoj novac i posao postaju ibadet. Svaki cent i svaki potez olovkom se ubraja u ibadet.

Braćo moja, svi ćemo živjeti neko vrijeme i potom umrijeti. Molim vas, posvetite svoj život ibadetu i traganju za Allahovim zadovoljstvom.

Pod ovim svjetlom ćeš moći sebi zacrtati cilj. Znaš li sada zašto si stvoren? Da bi spoznao i obožavao Gospodara!

Vrste životnih ciljeva

Postoje tri vrste ciljeva:

1. Negativni ciljevi;
2. pozitivni, ali prolazni ciljevi, i
3. trajni, ambiciozni ciljevi.

1. Negativne ciljeve ima, npr., onaj čovjek koji želi upoznati djevojku koja mu se sviđa i o kojoj danonoćno razmišlja.

2. Pozitivni, ali prolazni ciljevi su kod onog čovjeka koji živi kako bi odgojio i obrazovao djecu. Taj cilj je kratkoročan. Kada doživiš šezdeset godina i djeca odrastu, stupe u brak i materijalno se osamostale, napustit će oca i majku. U njima nema vjerskih osjećanja koja im govore da su im roditelji najvažniji u životu. Toga nije bilo u njihovom odgoju. Gdje je tvoj životni cilj? Nestao je. Iz tog razloga život nekih ljudi nema nikakvog smisla u starosti. Padaju u depresiju i jedino im preostaje da odu u dom staraca.

3. Pravi i trajni ciljevi; Ukoliko odgoj djece bude prožet Allahovim zadovoljstvom, dočekat ćemo sljedeće: kada se djeca osamostale i odvoje, pružit će nam ljubav, milost i pomoć. Imat ćemo drugu ulogu u njihovom

životu - prenošenje iskustava. To su poslušni sinovi, koji su odgajani shodno riječima Uzvišenog:

I Allahu se klanjajte i nikoga Njemu ravnim ne smatrajte! (En-Nisa, 36.)

Prema tome, ciljevi koji su vezani za ovaj svijet kratkog su daha. Rješenje se sastoji u velikim, trajnim ciljevima. Pitaš se kako? Tako što ćeš ih vezivati za Uzvišenog Allaha i Njegovo zadovoljstvo.

Primjeri uzvišenih ciljeva

Da bi spoznao berićet i ljepotu uzvišenih, velikih ciljeva, navest ću ti nekoliko odabranih primjera:

Jedan učenjak je bio na samrti. Kada ga je posjetio učenik, reče: "Piši ovaj šerijatski propis, brzo." Učenik mu reče: "Imame, iscrpljen si. Zašto baš sada želiš pisati taj propis?" On mu odgovori: "Sine, nadam se da ćemo tom riječju biti od koristi nekom muslimanu i time zaslužiti Džennet!"

Omer ibn Abdulaziz je imao začuđujuće uzvišene ciljeve i ambicije: "Imam čudnu dušu. Želio sam da se oženim halifinom kćerkom Fatimom i to mi se ostvarilo. Poželio sam da budem namjesnik Medine, pa sam i to postao. Zaželio sam da postanem halifa muslimana, pa mi se i to ostvarilo. Za čime danas moja duša žudi? Žudim za Džennetom." Od tada je radio za Džennet. Želiš li da tvoji ciljevi budu poput halife Omera ibn Abdulaziza? Hajde, počni od sada.

Mehmed El-Fatih je osvojio Konstantinopolj sa 23 godine. Sa 15 godina je uzjahivao konja i ulazio u more, a ljudi su ga vraćali. To je nekoliko puta pokušavao, ali su ga uvijek vraćali. Znao je da se do Konstantinopolja jedino morem može doći. Nakon osam godina je osvojio taj grad, zato što mu je taj cilj uvijek bio pred očima.

Pogledajmo snove i ciljeve imama Buharija. Kada je imao 14 godina, na jednom naučnom skupu je slušao dvojicu učenjaka kako se žale na zbirke hadisa u kojima je bilo vjerodostojnih, slabih i podmetnutih hadisa. Nadali su se da će se pojaviti neko ko će izdvojiti vjerodostojne hadise u zasebnu zbirku. On je tada u sebi rekao: "Ja ću to učiniti." Kasnije je napisao poznati Sahih koji sadrži samo vjerodostojne hadise.

Vidite U kako velikani biraju ciljeve i teže ka njihovom ostvarenju?

Drugi primjer: Čarli Čaplin je sanjao da postane najbolji glumac. Zna li šta je radio? Spavao je s upaljenim svjetlom, a pored kreveta je imao olovku i papir. Kada bi mu naišla neka ideja, brzo bi ustao i zabilježio je. Zbog toga mu je svjetlo uvijek bilo upaljeno. Zamislite, i Buhari je isto tako postupao: Noću je ustajao više od dvadeset puta kako bi zabilježio hadis kojeg bi se sjetio.

To su bili ljudi visokih ambicija. Tvoje namjere će postati čvrste samo ako u srcu budeš imao velike ciljeve.

Uvjeti za ostvarenje ciljeva

Učenjaci navode nekoliko uvjeta za ostvarenje ciljeva:

1. Da cilj bude jasan i određen;
2. trajan, povezan sa sticanjem Allahovog zadovoljstva;
3. ne plašiti se poteškoća pri ostvarenju cilja:
Ko se bude plašio uspinjanja na brda, uvijek će živjeti u rupama. Pitali su brdo: "Odakle si izraslo?" "Iz duboke doline", odgovori.
4. Postojanje plana za ostvarenja i dostizanja cilja;
5. ulaganje istinskih napora;
6. nada i optimizam;
7. strpljivost i ustrajnost.

Uz ovih sedam uvjeta možeš ostvariti svoje ciljeve: neka tvoj cilj bude jasan, uzvišen. Uloži napor, budi ustrajan, optimističan, nadaj se i podredi konkretnom planu. Zasigurno ćeš vidjeti nadu i ostvariti svoje životne ciljeve. Pogledajte koliko je ljudi kroz historiju odredilo ciljeve i ustrajalo u tome? Jesu li ih ostvarili ili nisu? Naći ćete da su ih ostvarili. Pa zašto ih ti ne bi ostvario?

Zašto u našim životima ne postavimo velike ciljeve koji dolikuju ummetu Muhammeda, s.a.v.s?